

คู่มือการบูรณาการการทำงานในประเด็นด้านการท่องเที่ยว

คู่มือการบูรณาการการทำงาน ในประเด็นด้านการท่องเที่ยว

คู่มือการบูรณาการการทำงานในพื้นที่ที่เกิดผลในทางปฏิบัติ
ภายใต้โครงการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์
การสร้างเสริมความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศผ่านจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

คู่มือการบูรณาการการทำงานในพื้นที่ที่เกิดผลในทางปฏิบัติ
(คู่มือการบูรณาการการทำงานในประเด็นด้านการท่องเที่ยว)

ภายใต้โครงการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งและ
ยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศผ่านจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

คำนำ

จากการดำเนินงานของ “โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศผ่านจังหวัดและกลุ่มจังหวัด” มุ่งเน้นไปที่การฝึกอบรมหลักสูตร และให้คำปรึกษาสำหรับผู้บริหารในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ทั้ง 76 จังหวัด ทั้งนี้ในการขับเคลื่อนและบริหารยุทธศาสตร์ของจังหวัดนั้น นอกจากที่ผู้บริหาร ส่วนราชการ และหัวหน้าส่วนงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความเข้าใจในหลักการ แนวทาง และกระบวนการของการบริหารยุทธศาสตร์ ทั้งในมิติเชิงทฤษฎีและแนวทางการนำมาปรับใช้ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของพื้นที่ ด้วยเหตุนี้จึงมีแนวคิดในการพัฒนาคู่มือการบูรณาการการทำงานขึ้นมาเพื่อใช้เป็นแนวทางกรอบแนวทางการขับเคลื่อนและการบริหารยุทธศาสตร์ของจังหวัด

โดยในคู่มือฉบับนี้ประกอบไปด้วยเนื้อหา 5 บท บทแรกคือบทนำ ที่กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ในการจัดทำ ถัดมาบทที่ 2 อธิบายหลักการและกรอบแนวคิดสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่ ซึ่งจะอธิบายแนวคิดการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ การพัฒนาพื้นที่ผ่านกรอบผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) แนวทางการขับเคลื่อนตามห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) การยกตัวอย่างเครื่องมือการวิเคราะห์ศักยภาพ และการพัฒนา การเขียนโครงการ ในบทที่ 3 นำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านท่องเที่ยว ซึ่งนำเสนอห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ พร้อมหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องและตัวอย่างบทบาทการทำงาน ในบทที่ 4 เป็นการนำเสนอกรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยว และสุดท้ายบทที่ 5 เป็นการนำเสนอปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์และการบูรณาการการทำงาน พร้อมด้วยภาคผนวกที่แสดงบทบาทภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการทำงานด้านการท่องเที่ยว

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการบูรณาการการทำงานในประเด็นด้านการท่องเที่ยวฉบับนี้จะเป็นช่วยสร้างความเข้าใจให้กับผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องของแนวทางการบริหารยุทธศาสตร์ของจังหวัด และสามารถใช้คู่มืออ้างอิงในการปฏิบัติงานในพื้นที่สำหรับทุกภาคส่วนที่ต้องมีการประสานงานและบูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อยกระดับการพัฒนาจังหวัดต่อไปในอนาคต

สำนักงาน ก.พ.ร.

กันยายน 2560

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	I
สารบัญ	III
สารบัญแผนภาพ	VII
สารบัญตาราง	X
1. บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขต	2
1.4 แนวทางการใช้คู่มือ	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2. บทที่ 2 หลักการและกรอบแนวคิดสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่	7
2.1 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ศักยภาพสู่การขับเคลื่อนงานในพื้นที่	7
2.1.1 การศึกษาความเชื่อมโยงนโยบาย และการศึกษาศักยภาพของจังหวัด เพื่อกำหนดตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ของพื้นที่	9
2.1.2 การพัฒนาของพื้นที่ผ่านกรอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion)	12
2.1.3 แนวทางการขับเคลื่อนตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)	16
2.2 ตัวอย่างเครื่องมือการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด	26
2.2.1 แนวคิดการเปรียบเทียบการพัฒนา (Benchmarking)	26

สารบัญ

	หน้า
2.2.2 เครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (Province & Cluster Benchmarking)	26
2.3 การพัฒนาและเขียนโครงการ	29
2.3.1 ความหมายของโครงการ	29
2.3.2 หลักการการพัฒนาโครงการแบบบูรณาการ	29
2.3.3 กรอบแนวคิดของการพัฒนาโครงการ	31
2.3.4 หลักการเขียนโครงการ	31
2.3.5 หัวข้อการเขียนโครงการ	32
2.3.6 ตัวอย่างการเขียนโครงการ	37
3. บทที่ 3 แนวทางการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยว	47
3.1 การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ผ่านผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ด้านการท่องเที่ยวตามแนวคิดห่วงโซ่มูลค่า	47
3.1.1 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ธรรมชาติ ภูเขา ป่าไม้ และทะเล)	48
3.1.2 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน	53
3.1.3 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)	59
3.2 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการท่องเที่ยว	64
3.2.1 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการท่องเที่ยว – ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ธรรมชาติ ภูเขา ป่าไม้ และทะเล)	65

สารบัญ

	หน้า
3.2.2 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการท่องเที่ยว – ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม - ชุมชน	66
3.2.3 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการท่องเที่ยว – ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)	67
3.3 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องและตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการในการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยว	68
3.3.1 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ธรรมชาติ ภูเขา ป่าไม้ และทะเล)	81
3.3.2 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน	90
3.3.3 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)	98
4. บทที่ 4 กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยว	107
4.1 กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	107
4.2 กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	129
4.3 กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	150

สารบัญ

	หน้า
5. บทที่ 5 ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์ และการบูรณาการการทำงาน	171
5.1 ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์และการบูรณาการการทำงานภาพรวม	171
5.2 ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์และการบูรณาการการทำงานด้าน การท่องเที่ยว	174
บรรณานุกรม	177
ภาคผนวก บทบาทภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	181

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพ 1	กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ศักยภาพสู่การขับเคลื่อนงานในพื้นที่
แผนภาพ 2	กรอบการวิเคราะห์นโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ
แผนภาพ 3	กรอบแนวทางการวิเคราะห์ประเด็นจากการวัดระดับการพัฒนา (Benchmarking)
แผนภาพ 4	กรอบแนวทางการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่
แผนภาพ 5	ตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนประกอบการพิจารณาผลิตภัณฑ์ศักยภาพ
แผนภาพ 6	ตัวอย่างข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ
แผนภาพ 7	ตัวอย่างปัจจัยสู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ศักยภาพตลอดห่วงโซ่มูลค่าข้าวอินทรีย์
แผนภาพ 8	ตัวอย่างปัจจัยสู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ศักยภาพตลอดห่วงโซ่มูลค่าท่องเที่ยวเชิงนิเวศ/ธรรมชาติ
แผนภาพ 9	ตัวอย่างปัจจัยสู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ศักยภาพตลอดห่วงโซ่มูลค่าการค้าชายแดน
แผนภาพ 10	กรอบแนวคิดการกำหนดโครงการแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่มูลค่า
แผนภาพ 11	ตัวอย่างการระบุช่องว่างของห่วงโซ่มูลค่า
แผนภาพ 12	กรอบแนวคิดการพัฒนาตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11
แผนภาพ 13	กรอบแนวคิดการกำหนดโครงการแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่มูลค่า

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

		หน้า
แผนภาพ 14	สรุปภาพโครงการที่นำเสนอ	45
แผนภาพ 15	ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ธรรมชาติ ภูเขา ป่าไม้ และทะเล)	48
แผนภาพ 16	ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ธรรมชาติ ภูเขา ป่าไม้ และทะเล)	53
แผนภาพ 17	ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน	53
แผนภาพ 18	ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน	59
แผนภาพ 19	ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)	59
แผนภาพ 20	ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)	63
แผนภาพ 21	ห่วงโซ่มูลค่ากรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ธรรมชาติ ภูเขา ป่าไม้ และทะเล)	65
แผนภาพ 22	ห่วงโซ่มูลค่ากรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC) ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม - ชุมชน	66
แผนภาพ 23	ห่วงโซ่มูลค่ากรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC) ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)	67
แผนภาพ 24	ห่วงโซ่มูลค่า ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	119
แผนภาพ 25	สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	123

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

	หน้า
แผนภาพ 26	ห้วงโซ่มูลค่า ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์
แผนภาพ 27	สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์
แผนภาพ 28	ห้วงโซ่มูลค่า ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
แผนภาพ 29	สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1	นิยามศัพท์เฉพาะ
ตาราง 2	อักษรย่อที่ใช้ในรายงาน
ตาราง 3	การวิเคราะห์ผลกระทบนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ
ตาราง 4	กรอบแนวทางการพิจารณาผลิตภัณฑ์ศักยภาพ
ตาราง 5	ตัวอย่างการกำหนดระดับของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ
ตาราง 6	กรอบตารางข้อมูลการระบุปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีโครงการมารองรับ
ตาราง 7	ตัวอย่างการระบุรายละเอียดปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีโครงการมารองรับ
ตาราง 8	กรอบตารางข้อมูลการระบุโครงการรองรับปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่าง
ตาราง 9	ตัวอย่างการระบุโครงการรองรับปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่าง
ตาราง 10	กรอบแนวทางการจัดทำรายละเอียดของโครงการ
ตาราง 11	ขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการ
ตาราง 12	กรอบตัวอย่างรูปแบบการทำงานระหว่างรัฐและเอกชน
ตาราง 13	ตัวอย่างกรอบการจัดทำตารางขั้นตอนและระยะเวลา (Gantt Chart)
ตาราง 14	แบบสรุปโครงการแบบย่อ
ตาราง 15	ขอบเขตและกระบวนการที่สำคัญ
ตาราง 16	ขั้นตอนและกระบวนการในการดำเนินงาน
ตาราง 17	ผลผลิต และผลลัพธ์ของโครงการระดับจังหวัด
ตาราง 18	ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ
ตาราง 19	ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ และความพร้อมของโครงการ

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตาราง 20	ผู้รับผิดชอบโครงการ	40
ตาราง 21	ทรัพยากรที่ต้องใช้	41
ตาราง 22	งบประมาณและประมาณการณักระแสนเงินสด	41
ตาราง 23	ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	42
ตาราง 24	ประโยชน์ที่จะได้รับ	42
ตาราง 25	โครงการอื่นที่เกี่ยวข้อง	43
ตาราง 26	ความเสี่ยงที่สำคัญ วิเคราะห์จากกรอบที่กำหนด	43
ตาราง 27	ประเด็นปัญหาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง	44
ตาราง 28	ความเสี่ยงที่สำคัญ	44
ตาราง 29	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องและตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการในการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยว	68
ตาราง 30	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ธรรมชาติ ภูเขา ป่าไม้ และทะเล)	81
ตาราง 31	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน	90
ตาราง 32	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)	98

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตาราง 33	สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ตัวอย่าง ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	108
ตาราง 34	สรุปตัวชี้วัดที่สำคัญต่อพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ปี พ.ศ. 2558	111
ตาราง 35	สรุปผลการทบทวน SWOT ของพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	113
ตาราง 36	ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	117
ตาราง 37	จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว	117
ตาราง 38	สรุปรายละเอียดโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน ที่ตอบสนองต่อ ปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	120
ตาราง 39	ปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่เป็นช่องว่างในการ พัฒนา	122
ตาราง 40	สรุปชุดโครงการที่จะพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อแก้ช่องว่างในการพัฒนา การท่องเที่ยวเชิง นิเวศ	124
ตาราง 41	สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ตัวอย่าง ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	129
ตาราง 42	สรุปตัวชี้วัดที่สำคัญต่อพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ปี พ.ศ. 2558	132
ตาราง 43	สรุปผลการทบทวน SWOT ของพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	134
ตาราง 44	ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่ตัวอย่างการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	138
ตาราง 45	จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ในปี พ.ศ. 2557	138

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตาราง 46	สรุปรายละเอียดโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน ที่ตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่า การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	141
ตาราง 47	ปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่าการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่เป็นช่องว่างในการพัฒนา	144
ตาราง 48	สรุปชุดโครงการที่จะพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อแก้ช่องว่างในการพัฒนา ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	145
ตาราง 49	สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	150
ตาราง 50	สรุปตัวชี้วัดที่สำคัญต่อพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ปี พ.ศ. 2558	153
ตาราง 51	สรุปผลการทบทวน SWOT ของพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	155
ตาราง 52	ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	159
ตาราง 53	จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ ปี พ.ศ. 2558	160
ตาราง 54	สรุปรายละเอียดโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน ที่ตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่า ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	163
ตาราง 55	ปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่าที่เป็นช่องว่างในการพัฒนา	165
ตาราง 56	สรุปชุดโครงการที่จะพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อแก้ช่องว่างในการพัฒนา ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	167

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

ภายใต้นโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายในประเทศที่ต้องการสร้างแรงขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจให้กับพื้นที่จังหวัดต่างๆ ในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง พร้อมๆ กับแนวทางในการผลักดัน วาระขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 ซึ่งประกอบด้วย 1) เตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 2) สร้างวิสาหกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม 3) พัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมและภาคบริการเป้าหมาย 4) เสริมความเข้มแข็งเศรษฐกิจภายในผ่าน 18 กลุ่มจังหวัด และ 76 จังหวัด และ 5) บูรณาการอาเซียนเชื่อมโยงไทยสู่ประชาคมโลก สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) จึงได้จัดทำ “โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศผ่านจังหวัดและกลุ่มจังหวัด” โดยมีหลักการสำคัญที่ต้องการเพิ่มศักยภาพพร้อมปรับกระบวนทางความคิด (Mindset) สร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) และศักยภาพความเป็นผู้นำ (Leadership) ของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในพื้นที่ต่างๆ ทั้ง 76 จังหวัดของประเทศไทย

โดยในการดำเนินงาน “โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศผ่านจังหวัดและกลุ่มจังหวัด” นั้น มุ่งเน้นไปที่การฝึกอบรมหลักสูตร และให้คำปรึกษาสำหรับผู้บริหารในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ทั้ง 76 จังหวัด โดยมีการกำหนดการฝึกอบรมจำนวน 9 รุ่น ซึ่งในแต่ละรุ่นนั้นใช้เวลาในการฝึกอบรมทั้งสิ้น 3 วัน 2 คืน ประกอบไปด้วยการบรรยายให้ความรู้ และการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งล้วนดำเนินการแล้วเสร็จตั้งแต่ช่วงระหว่างเดือน กรกฎาคม - สิงหาคม พ.ศ. 2560 ที่ผ่านมา

อย่างไรก็ตาม นอกจากกระบวนการฝึกอบรม และการให้คำปรึกษาดังกล่าวแล้ว เพื่อให้ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติงานในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม หรืออาจมีการนำองค์ความรู้เหล่านี้ไปขยายผลในพื้นที่เพิ่มเติม จึงมีแนวคิดที่จัดทำคู่มือการบูรณาการการทำงานฉบับนี้ขึ้นมา เพื่อให้ผู้ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่สามารถใช้เป็นหนึ่งในแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานในพื้นที่ และช่วยเป็นเครื่องมือในการวางกรอบแนวทางการขับเคลื่อนและการบริหารยุทธศาสตร์ของจังหวัดต่อไป

ทั้งนี้ กระบวนการในการจัดทำคู่มือฉบับนี้ นอกจากที่ได้มีการสรุปเนื้อหาสำคัญจากการฝึกอบรมทั้ง 9 รุ่น ทั้งในส่วนของเนื้อหาการบรรยาย การอบรมเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะต่างๆ แล้ว ยังได้มีการศึกษาข้อมูลเชิงสถิติเพื่อนำมาสนับสนุนเพิ่มเติม พร้อมๆ กับการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการต่อยอดผลิตภัณฑ์ศักยภาพของจังหวัด และห่วงโซ่มูลค่าของจังหวัด ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ และการรับฟัง

ความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำคู่มือการบูรณาการการทำงานในพื้นที่ที่เกิดผลในทางปฏิบัติ เพื่อให้แน่ใจได้ว่าคู่มือฉบับนี้สามารถนำมาอ้างอิงการทำงานจริงได้อย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรมมากที่สุด

1.2 วัตถุประสงค์

- เพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนการทำงานของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

1.3 ขอบเขต

ขอบเขตการจัดทำคู่มือการบูรณาการการทำงานในประเด็นด้านท่องเที่ยวฉบับนี้ เพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนการทำงานของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ที่จะช่วยสร้างความเข้าใจให้กับผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องของแนวทางการบริหารยุทธศาสตร์ของจังหวัด หรือสามารถใช้เป็นคู่มืออ้างอิงในการปฏิบัติงานในพื้นที่สำหรับทุกภาคส่วนที่ต้องมีการประสานงาน และบูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อยกระดับการพัฒนาจังหวัดต่อไป โดยภายใต้คู่มือการบูรณาการการทำงานในประเด็นด้านท่องเที่ยวฉบับนี้ จะเริ่มต้นอธิบายตั้งแต่หลักการและกรอบแนวคิดสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่ ซึ่งนำเสนอตั้งแต่กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ศักยภาพสู่การขับเคลื่อนงานในพื้นที่ ที่ต้องศึกษาความเชื่อมโยงนโยบาย และการศึกษาศักยภาพของจังหวัด เพื่อกำหนดตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจของพื้นที่ ไปถึงการพัฒนาของพื้นที่ ผ่านกรอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) และแนวทางการขับเคลื่อนตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) เสริมด้วยตัวอย่างเครื่องมือการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด ไปถึงการพัฒนาและเขียนโครงการ แล้วจึงนำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยว ที่เริ่มจากการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ผ่านผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ด้านท่องเที่ยวตามแนวคิดห่วงโซ่มูลค่า โดยนำเสนอห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ด้านท่องเที่ยวต่างๆ นำไปสู่การปรับใช้ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ตามศักยภาพของพื้นที่ และนำเสนอตารางรายชื่อหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องและตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการในการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยว ซึ่งจะชี้ให้เห็นถึงกลไกความเชื่อมโยงและการบูรณาการการทำงานร่วมกับคณะทำงาน หน่วยงานและ/หรือผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ (ทั้งที่เป็นราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น) ภาคเอกชน และภาคประชาชน/ประชาสังคม บทบาทภารกิจสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนการบริหารยุทธศาสตร์ รวมถึงรูปแบบและแนวทางการทำงานแบบเครือข่ายระหว่างภาคส่วนต่างๆ ที่จะมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมภายในจังหวัด

ในขณะเดียวกัน เพื่อให้รูปแบบของการขับเคลื่อนและบริหารยุทธศาสตร์ในคู่มือฉบับนี้มีความชัดเจน และเป็นรูปธรรมมากที่สุด จึงได้มีการนำเสนอกรณีศึกษา การขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยวที่ครอบคลุมผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ทั้งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งในตัวอย่างจะเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ศักยภาพไปจนถึงการวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนาตามแนวคิดห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ผ่านการพัฒนาแผนงาน โครงการ พร้อมระบุหน่วยงาน และบทบาทที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนประเด็นดังกล่าวในภาพรวมทั้งหมดยกด้วย และในช่วงสุดท้ายได้นำเสนอปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์ และการบูรณาการการทำงานทั้งที่เป็นภาพรวมการทำงาน และปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์และการบูรณาการการทำงานด้านท่องเที่ยวด้วย ทั้งนี้จากข้างต้นนี้จึงสามารถแบ่งองค์ประกอบของเนื้อหาสำคัญของคู่มือฉบับนี้ ออกเป็น 4 ส่วนใหญ่ๆ ได้แก่

ส่วนที่ 1) หลักการและกรอบแนวคิดสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่ ซึ่งจะประกอบหลักการและแนวคิดทั่วไปในการบริหารและขับเคลื่อนงานยุทธศาสตร์ในพื้นที่

ส่วนที่ 2) แนวทางการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านท่องเที่ยวจะเป็นการนำเสนอประเด็นการขับเคลื่อนเฉพาะในด้าน ซึ่งจะประกอบไปด้วยท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน และท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ส่วนที่ 3) กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยว จะมุ่งเน้นไปที่ตัวอย่างของการวิเคราะห์ตามกรอบหลักการและแนวคิดจากส่วนที่ 1 และ 2 พร้อมตัวอย่างของการวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่า และการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และ

ส่วนที่ 4) ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์ และการบูรณาการการทำงาน

1.4 แนวทางการใช้คู่มือ

คู่มือฉบับนี้ เป็นเพียงเครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานที่ผู้ใช้สามารถนำมาศึกษาเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่รูปแบบหนึ่งเท่านั้น และเพื่อให้ผู้ที่นำคู่มือฉบับนี้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำอย่างแท้จริง จึงต้องมีการระบุแนวทาง และประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการใช้คู่มือ ดังนี้

1. คู่มือฉบับนี้ เป็นเพียงเครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานเท่านั้น ไม่ได้เป็นกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับที่จะมีผลกระทบผูกพันกับการทำงานใดๆ ทั้งสิ้น แต่สามารถใช้ศึกษาเพื่อให้เห็นเป็นแนวทางในการทำงานในพื้นที่เบื้องต้นได้

2. เนื้อหา และรายละเอียดในส่วนของการขับเคลื่อนและการบูรณาการในพื้นที่ที่อยู่ในคู่มือนี้เป็นผลจากการศึกษาเบื้องต้น และการระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องบางส่วนเท่านั้น อาจไม่ได้สะท้อนบทบาท หน้าที่ หรือรูปแบบการทำงานที่เป็นอยู่จริงทั้งหมดในพื้นที่ได้ ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่จึงอาจต้องนำหลักการและแนวทางจากคู่มือไปปรับใช้กับการทำงานในพื้นที่จริงต่อไป
3. ตัวอย่างกรณีศึกษาในคู่มือนี้ เป็นเพียงตัวอย่างบางส่วนจากผลการฝึกอบรมที่มีการหยิบยกขึ้นมาให้เห็นถึงกรอบขั้นตอน และกระบวนการคิดวิเคราะห์เท่านั้น ไม่ได้มีนัยสำคัญใดๆ ในการหยิบยกตัวอย่างนี้ขึ้นมาทั้งสิ้น

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะและอักษรย่อที่ใช้ในรายงาน

การจัดทำคู่มือการบูรณาการการทำงานในประเด็นด้านการท่องเที่ยว มีการใช้เครื่องมือและรูปแบบเอกสารต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยคำศัพท์ และคำย่อหลากหลาย ทั้งนี้เพื่อให้การขยายผลการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คณะผู้จัดได้รวบรวมคำศัพท์และคำย่อต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน มาแสดงในตารางด้านล่างนี้พร้อมความหมาย หรือคำจำกัดความที่ใช้ เพื่อให้ผู้ใช้คู่มือทุกท่านมีความเข้าใจตรงกัน

ตาราง 1 นิยามศัพท์เฉพาะ

คำศัพท์/คำย่อ	ความหมาย
ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)	ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดเลือก ซึ่งมีความโดดเด่น ซึ่งจะสามารถมาพัฒนาและส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จและสร้างประโยชน์ให้กับเชิงมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในจังหวัดได้เป็นอย่างดี
ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)	เป็นแนวคิดที่แบ่งกิจกรรมภายในหน่วยงาน เป็น 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) โดยกิจกรรมทุกประเภทมีส่วนในการช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าหรือบริการของพื้นที่จังหวัด โดยการวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่าที่หน่วยงานส่งมอบให้แก่ผู้รับบริการขั้นสุดท้าย โดยแต่ละกิจกรรมใน ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) มีส่วนช่วยก่อให้เกิดคุณค่าทั่วทั้งพื้นที่จังหวัด ซึ่งแต่ละกิจกรรมเป็นพื้นฐานในการสร้างคุณค่าของพื้นที่จังหวัดให้กับผู้รับบริการ ด้วยการเริ่มต้นแยกแยะองค์ประกอบของทรัพยากรต่างๆ จึงมีการกำหนดโครงการและจัดสรรงบประมาณเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงสุดให้กับพื้นที่จังหวัด
ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor : CSF)	ปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่ต้องทำให้มีหรือให้เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุความสำเร็จในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งใน การพัฒนาพื้นที่จังหวัด ให้สามารถบรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ของจังหวัดได้ หรือก็คือเป็นการให้แนวทาง หรือวิธีการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จะสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ได้ แต่ละพื้นที่ที่จะมีปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นหลักที่เป็นรูปธรรมในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานทุกระดับ ให้มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เจ้าหน้าที่และผู้บริหารของหน่วยงานจะรู้ว่าต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ตอบสนองวิสัยทัศน์จังหวัด หากปราศจากปัจจัยแห่งความสำเร็จแล้ว วิสัยทัศน์ของจังหวัดจะไม่ได้มีการตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล หรืออาจกล่าวได้ว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นเสมือนเครื่องมือ หรือวิธีการฝึกการแยกแยะและวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่จะเร่งดำเนินการให้ดีที่สุด เพื่อการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ตาราง 2 อักษรย่อที่ใช้ในรายงาน

คำศัพท์/คำย่อ	ความหมาย
สนง.	สำนักงาน
สบจ. สป. มท.	สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
พช.	พัฒนาชุมชน
อปท.	องค์กรปกครองท้องถิ่น
มกอช.	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
คสป.	คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม
กยท.	การยางแห่งประเทศไทย
ธกส.	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
อบจ.	องค์การบริหารส่วนจังหวัด
บสย	บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม
สวพ	สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร
สสจ.	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
จปฐ.	จำเป็นพื้นฐาน
ศพก.	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
ชป.	กรมชลประทาน
สศช.	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
มผช.	มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
SME	Small and Medium Enterprise - วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
MICE	Meetings, Incentive Travel, Conventions and Exhibitions
SWOT	Strengths (จุดแข็ง), Weaknesses (จุดอ่อน), Opportunities (โอกาส), Threats (อุปสรรค)

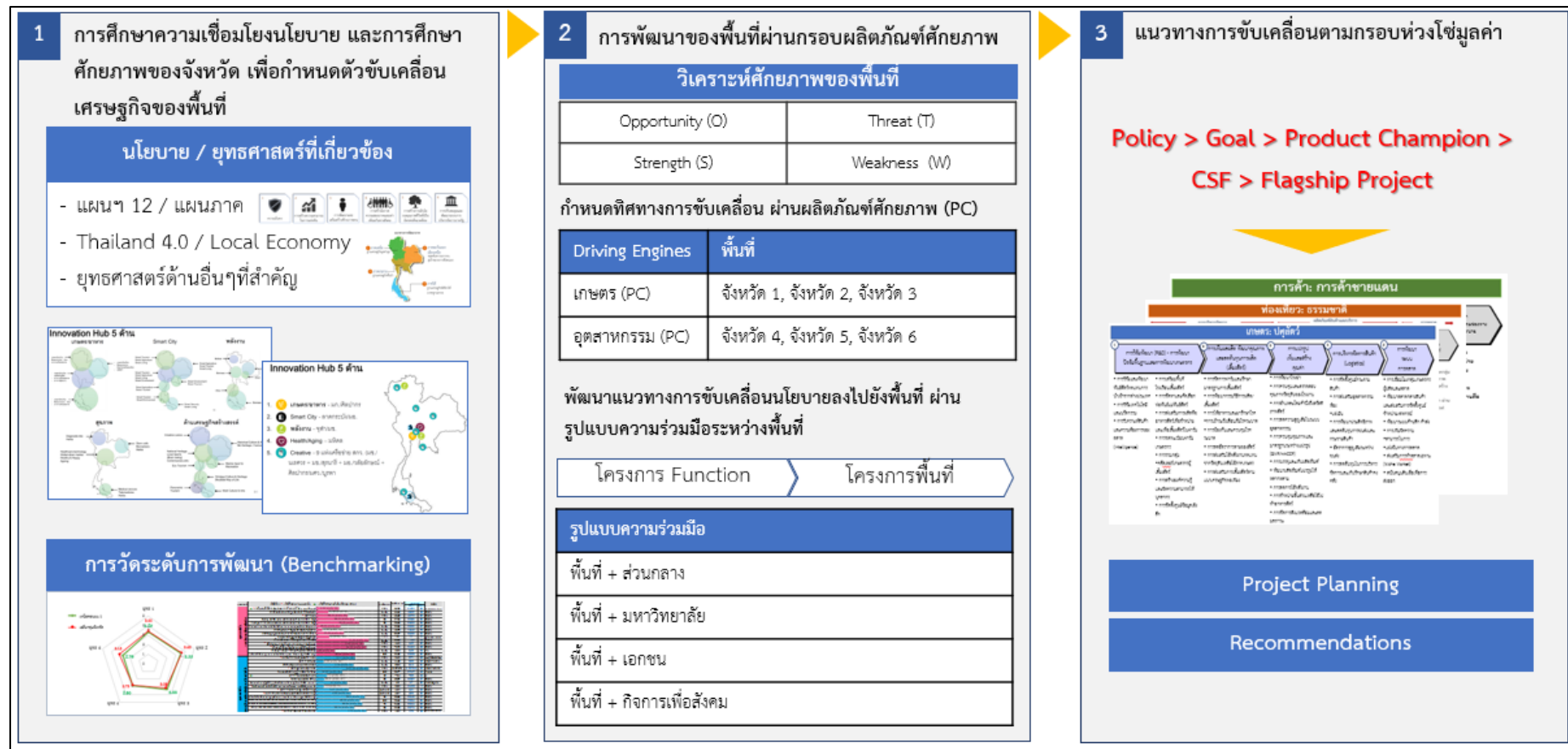
บทที่ 2

หลักการและกรอบแนวคิดสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่

2.1 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ศักยภาพสู่การขับเคลื่อนงานในพื้นที่

ในการขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์ได้อย่างเหมาะสมนั้น กระบวนการที่ได้มาของข้อมูล หรือกรอบแนวทางการวิเคราะห์ รวมถึงกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์และกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนในด้านต่างๆ นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐาน ซึ่งจะช่วยให้การขับเคลื่อนงานต่างๆ นั้น อยู่ภายใต้ขอบเขตที่กำหนดขึ้นมา อันจะนำมาสู่แนวทางการทำงานที่ตรงประเด็น และเฉพาะเจาะจงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และจากแนวคิดข้างต้นนี้เอง จึงได้มีการวางกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ศักยภาพสู่การขับเคลื่อนงานในพื้นที่ขึ้นมา ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญทางด้านการวิเคราะห์ และกำหนดทิศทางการพัฒนางานในพื้นที่ต่างๆ โดยภายใต้กรอบแนวคิดดังกล่าวนี้ ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ 1) การศึกษาความเชื่อมโยงนโยบาย และการศึกษาศักยภาพของจังหวัด เพื่อกำหนดตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ของพื้นที่ 2) การพัฒนาของพื้นที่ผ่านกรอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) และ 3) แนวทางการขับเคลื่อนตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)

แผนภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์ศักยภาพสู่การขับเคลื่อนงานในพื้นที่

2.1.1 การศึกษาความเชื่อมโยงนโยบาย และการศึกษาศักยภาพของจังหวัด เพื่อกำหนดตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ของพื้นที่

การดำเนินงานในส่วนนี้ คือการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับสองปัจจัยหลัก ได้แก่ ความเชื่อมโยงและผลกระทบของนโยบายหรือยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการวิเคราะห์ถึงปัจจัยภายนอก (External Factors) ที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพ และทิศทางการพัฒนาของพื้นที่ในระดับกลุ่มของจังหวัด และจังหวัด และการวิเคราะห์ประเด็นจากการวัดระดับการพัฒนา (Benchmarking) ซึ่งเปรียบเสมือนการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน (Internal Factors) ที่เกิดจากประเมินผลการดำเนินงานของพื้นที่ ซึ่งท้ายที่สุดแล้วผลการวิเคราะห์ปัจจัยทั้งสองส่วนจะถูกนำมาเป็นข้อมูลสำคัญในการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด ผ่านเครื่องมือ SWOT ต่อไป โดยมีแนวทางสำคัญดังนี้

การวิเคราะห์นโยบาย และผลกระทบต่อพื้นที่

การวิเคราะห์นโยบาย และผลกระทบต่อพื้นที่ จะเป็นการระบุประเด็นสำคัญจากนโยบาย หรือยุทธศาสตร์สำคัญ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการวิเคราะห์ถึงปัจจัยภายนอก (External Factors) ที่เข้ามากระทบต่อการดำเนินงานในพื้นที่ ทั้งนี้ เพื่อให้การวิเคราะห์นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง มีความครอบคลุมและสะท้อนบริบทของพื้นที่มากที่สุด จึงได้กำหนดกรอบในการศึกษาทบทวนนโยบายและยุทธศาสตร์ในหลากหลายระดับ ตั้งแต่ระดับทิศทางการพัฒนาโดยรวมของประเทศ (National Level) อาทิ แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เป็นต้น ระดับประเด็นสำคัญ (Agenda Level) ซึ่งอาจเป็นแผนในสาขาที่สำคัญต่างๆ อาทิ แผนงานหรือนโยบายทางด้านเกษตร แผนขับเคลื่อนทางด้านอุตสาหกรรม คมนาคม ท่องเที่ยว พาณิชยกรรม เป็นต้น ซึ่งนโยบายหรือแผนงานในส่วนนี้ ยังอาจครอบคลุมถึงแผนงานของกระทรวง กรม หรือส่วนราชการที่สำคัญที่เกี่ยวข้องด้วยเช่นกัน และระดับพื้นที่ (Area Level) ซึ่งอาจครอบคลุมนโยบายขับเคลื่อนสำคัญของรัฐบาลที่ต้องการผลักดันลงไปในพื้นที่จังหวัดต่างๆ และอาจรวมถึงยุทธศาสตร์หรือโครงการสำคัญของภาค จังหวัด หรือท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องด้วย

อย่างไรก็ตาม ในการวิเคราะห์นโยบาย หรือยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องนี้ นอกจากที่จะต้องสามารถสกัดประเด็นสำคัญที่มีความเชื่อมโยงต่อพื้นที่ได้แล้ว สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากประเด็นดังกล่าว ทั้งผลกระทบเชิงบวก หรือผลกระทบเชิงลบต่อพื้นที่ในด้านใดบ้าง ตัวอย่างเช่น หากมีนโยบายในการขยายโครงข่ายคมนาคมมายังพื้นที่ ผลกระทบเชิงบวกก็อาจจะเป็นในเรื่องของโอกาสในการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ในทางตรงกันข้ามการมีโครงข่ายคมนาคม อาจนำมาสู่ปัญหามลพิษ และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตามมาได้เช่นกัน

ซึ่งในการวิเคราะห์นั้น ถ้าสามารถระบุประเด็นสำคัญจากนโยบายหรือแผนยุทธศาสตร์ พร้อมกับผลกระทบได้อย่างชัดเจนมากเท่าใด ก็จะช่วยให้การวางแผนงานในการรับมือกับอุปสรรค หรือการสนองต่อโอกาสที่อาจเกิดขึ้นได้มากขึ้น

แผนภาพ 2 กรอบการวิเคราะห์นโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ

ตาราง 3 การวิเคราะห์ผลกระทบนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ

นโยบาย	ผลกระทบ
แผนฯ 12 - การพัฒนาภาค	+ ผลกระทบเชิงบวก / - ผลกระทบเชิงลบ
แผนงานท่องเที่ยว	+ ผลกระทบเชิงบวก / - ผลกระทบเชิงลบ
การ Zoning เกษตร	+ ผลกระทบเชิงบวก / - ผลกระทบเชิงลบ

การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่

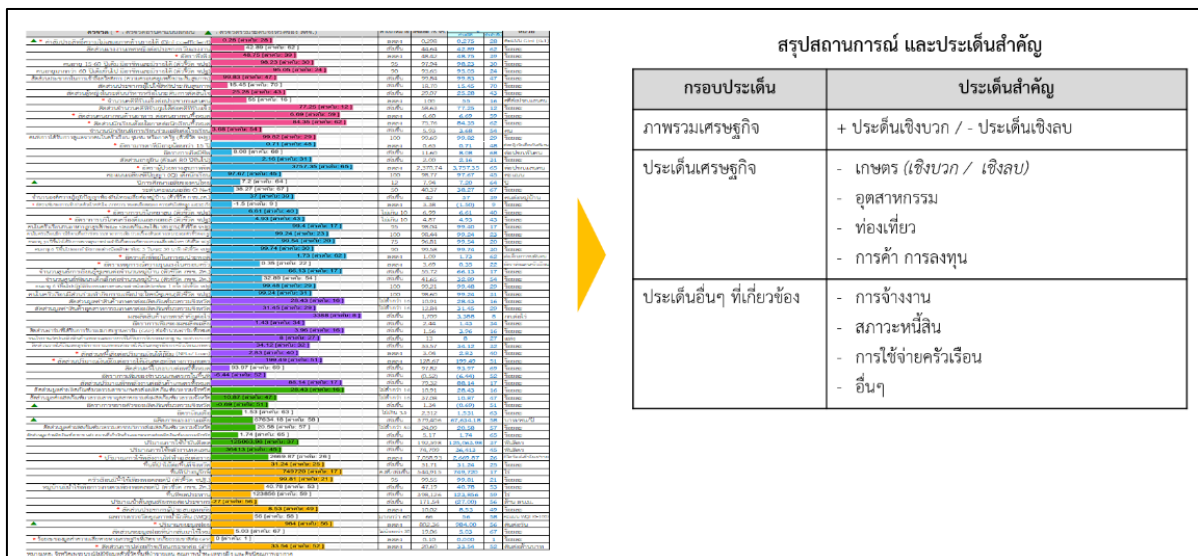
การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่ที่จะเป็นการประเมินผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ ที่สำคัญของพื้นที่ เพื่อเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน (Internal Factors) ของพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นที่ถือว่าเป็นจุดเด่น และประเด็นที่ถือว่าเป็นปัญหา เพื่อที่จะนำมาประเมินว่าสถานการณ์ในพื้นที่นั้นๆ เป็นอย่างไรกันแน่

ทั้งนี้ กระบวนการเพื่อให้ได้มาถึงประเด็นเหล่านี้ อาจทำได้อย่างหลากหลาย ตั้งแต่การรับฟังความคิดเห็นของคนในพื้นที่ การทำแบบสอบถาม หรือการหารือกับผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม กระบวนการที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ล้วนเป็นกระบวนการที่เกิดมาจากภายในพื้นที่เอง ซึ่งอาจทำให้ได้รับข้อมูลในเชิงที่เป็นอคติขึ้นมาได้ เพราะสิ่งที่คิดว่าเป็นจุดเด่น อาจจะได้เป็นจุดเด่นจริงๆ ก็เป็นได้ ด้วยเหตุนี้ จึงมีความพยายามที่จะใช้แนวคิดของการเปรียบเทียบ (Benchmarking) เข้ามาใช้ ซึ่งจะเป็นการเทียบข้อมูลสำคัญของพื้นที่หรือจังหวัดต่างๆ ระหว่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวชี้วัดการพัฒนาของพื้นที่ในประเด็นต่างๆ เพื่อประเมินว่าตัวชี้วัดตัวนี้ ในแต่ละพื้นที่ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง และพื้นที่ใดที่มีความโดดเด่น พื้นที่ใดที่ยังต้องมีการปรับปรุงเพิ่มเติม เป็นต้น

ในปัจจุบัน หลายหน่วยงานได้มีการพัฒนาเครื่องมือที่มีคุณสมบัติในการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานหรือตัวชี้วัดในพื้นที่ต่างๆ ออกมามากมาย แต่เครื่องมือหนึ่งที่จะมีการหยิบยกมาเป็นตัวอย่างของเครื่องมือในคู่มือฉบับนี้คือ เครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัด¹ ซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดยกระทรวงมหาดไทย สำนักงานสถิติ และสำนักงาน ก.พ.ร. ซึ่งเป็นข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาในด้านต่างๆ ของจังหวัด เปรียบเสมือนเป็นการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของจังหวัดเทียบกับจังหวัดอื่นๆ พร้อมกับการระบุประเด็นสำคัญในมิติต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาของพื้นที่ต่อไป

ตามหลักการนั้น เมื่อมีการนำข้อมูลมาเปรียบเทียบระหว่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบคะแนนของตัวชี้วัด หรืออันดับของตัวชี้วัดเองก็ตาม ก็จะสามารถเห็นได้ว่าประเด็นอะไรของพื้นที่ที่มีความโดดเด่น หากเทียบกับพื้นที่อื่นๆ หรือประเด็นอะไรที่ต้องมีการปรับปรุงอีกบ้างได้ ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวนั้นก็จะต้องมีการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญของพื้นที่ออกมาให้ได้ โดยอาจมีการแบ่งหมวดหมู่ หรือตามกลุ่มประเด็นที่สำคัญขึ้นมา ซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะช่วยให้เห็นได้ว่าสถานะของพื้นที่นี้ เป็นอย่างไรกันแน่ ประเด็นอะไรที่เป็นจุดเด่นหรือจุดแข็งของพื้นที่ และประเด็นอะไรที่ยังคงเป็นปัญหา หรือจุดอ่อนของพื้นที่

แผนภาพ 3 กรอบแนวทางการวิเคราะห์ประเด็นจากการวัดระดับการพัฒนา (Benchmarking)

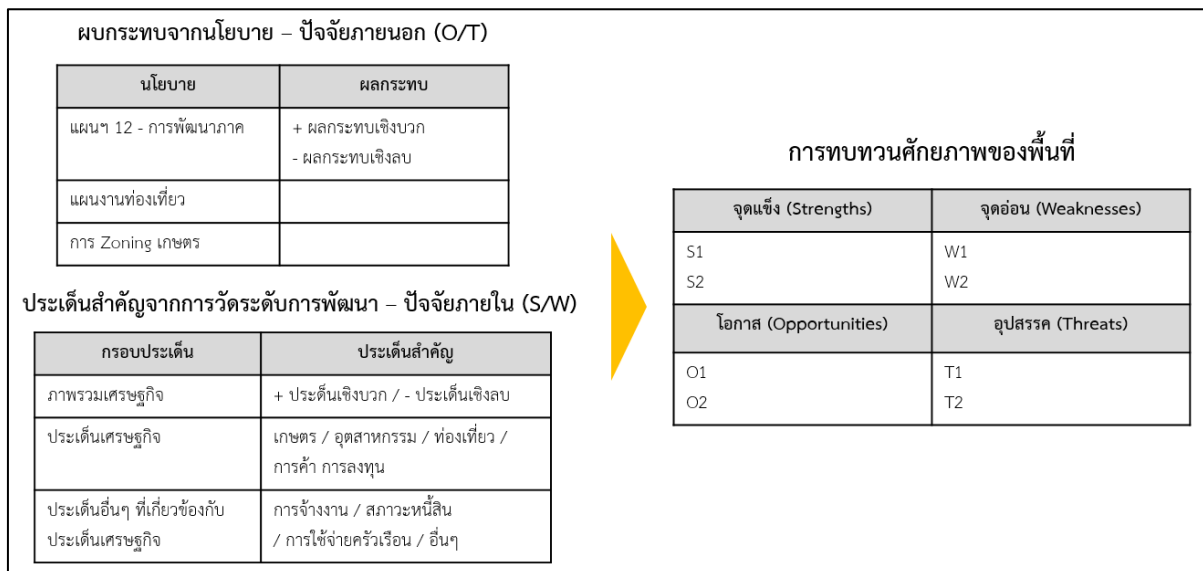

¹ ดูรายละเอียดของแนวคิด การใช้งาน และการประยุกต์ใช้เครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจังหวัด และกลุ่มจังหวัดเพิ่มเติมในหัวข้อ 2.4

การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่

หลังจากที่ได้ข้อมูลผลกระทบจากนโยบายและยุทธศาสตร์สำคัญ (ปัจจัยภายนอก) ทั้งในส่วนที่เป็นโอกาส และอุปสรรค จากนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ มาประกอบกับการวิเคราะห์ประเด็นจากการวัดระดับการพัฒนา (ปัจจัยภายใน) ที่มาจากการสะท้อนสถานะทางด้านจุดแข็ง หรือจุดอ่อน ในประเด็นต่างๆ ของพื้นที่ เข้ามาประกอบกันแล้วนั้น ก็จะสามารถนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดผ่านเครื่องมือ SWOT Analysis ที่สะท้อนให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคสำคัญของพื้นที่ได้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นกรอบเครื่องมือที่จะช่วยในการกำหนดทิศทางการพัฒนาของพื้นที่ที่เหมาะสม สอดรับกับนโยบายและยุทธศาสตร์ พร้อมกับสะท้อนศักยภาพของพื้นที่ได้อีกด้วย

แผนภาพ 4 กรอบแนวทางการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่

2.1.2 การพัฒนาของพื้นที่ผ่านกรอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion)

แนวทางการวิเคราะห์เพื่อระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

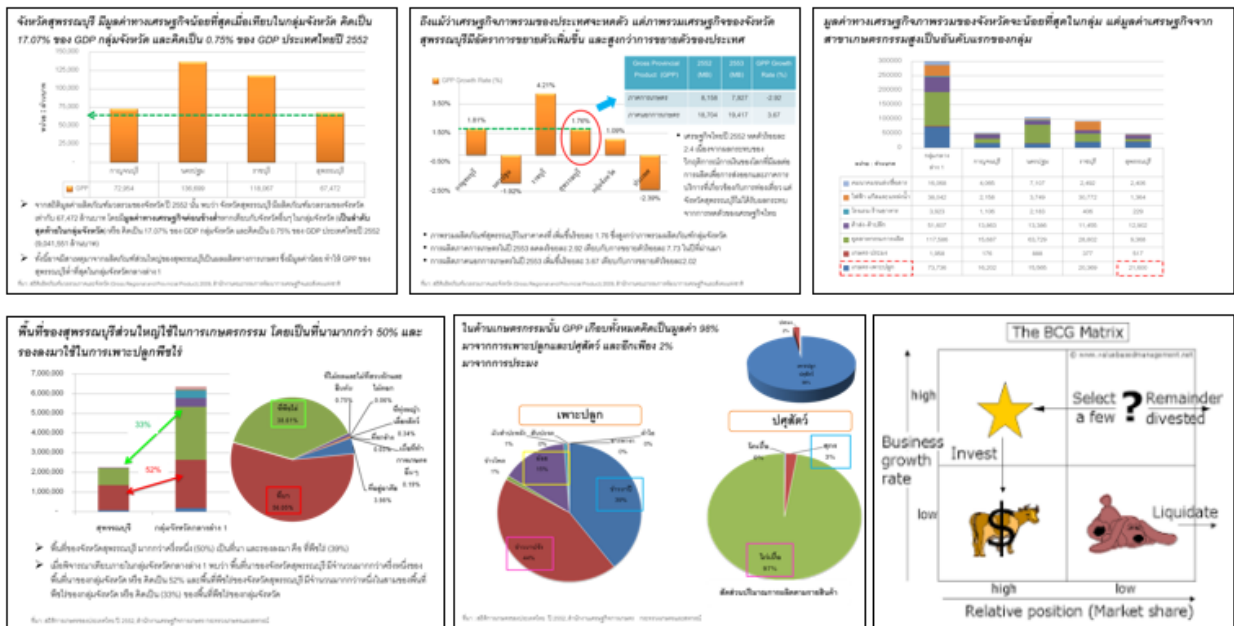
หลังจากที่ได้มีการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดผ่านเครื่องมือ SWOT แล้ว ก็สามารถชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการพัฒนาของจังหวัดในแต่ละด้านได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในด้าน เกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว หรือการค้า อย่างไรก็ตามหากการพัฒนาทิศทางดังกล่าวไม่ชัดเจนเพียงพอ อาจทำให้การขับเคลื่อนทิศทางของจังหวัด ซึ่งมีงบประมาณอยู่อย่างจำกัด ขาดความชัดเจนสามารถหรือไม่สามารถพัฒนาให้เกิดความรูปธรรมขึ้นมาได้ ดังนั้น จึงมีแนวคิดในการใช้หลักการของผลิตภัณฑ์ศักยภาพขึ้นมา ซึ่งเป็นการกำหนดในระดับตัวผลิตภัณฑ์ในแต่ละด้าน เช่น ตั้งแต่เกษตร -> เกษตรอินทรีย์ -> ข้าวอินทรีย์ เป็นต้น

การที่มีผลิตภัณฑ์ศักยภาพที่ชัดเจน ก็จะช่วยให้อาจพัฒนาโครงการที่เหมาะสมและสามารถขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพตัวนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ด้วยเหตุนี้ สิ่งสำคัญพื้นฐานที่จะต้องมีการดำเนินการคือการระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพของพื้นที่ขึ้นมาให้ได้เสียก่อน

เพื่อให้การระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพมีความสอดคล้องกับทิศทางของนโยบาย และสะท้อนศักยภาพของพื้นที่ได้มากที่สุด ในการเลือกผลิตภัณฑ์ศักยภาพจะต้องพิจารณาจาก 1) ทิศทางของนโยบาย ทั้งในส่วนที่มาจากนโยบายของรัฐบาล วิสัยทัศน์หรือทิศทางยุทธศาสตร์การพัฒนาของผู้บริหารจังหวัด หรือแม้แต่โครงการสำคัญที่จังหวัด หรือกลุ่มจังหวัดกำลังขับเคลื่อน 2) จุดเน้น หรือทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ (Positioning) ของพื้นที่ อาทิ ทิศทางของภูมิภาค กลุ่มจังหวัด หรือของจังหวัดเอง และ 3) ข้อมูลสถิติสนับสนุนต่างๆ ที่มาใช้ในการเปรียบเทียบ และประเมินศักยภาพของผลิตภัณฑ์ศักยภาพในพื้นที่ เข้ามาประกอบกัน

เพื่อให้การระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้เป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้บริหารของจังหวัดในการตัดสินใจ ข้อมูลสนับสนุนประกอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพจึงถือว่าเป็นส่วนของข้อมูลที่สำคัญมาก อาทิ ภาพรวมเศรษฐกิจของพื้นที่ ศักยภาพด้านการเกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว หรือการค้า หรือแม้แต่ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบข้อมูลผลิตภัณฑ์ศักยภาพต่างๆ ดังตัวอย่างในแผนภาพข้างล่าง นี้

แผนภาพ 5 ตัวอย่างข้อมูลสนับสนุนประกอบการพิจารณาผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

โดยทั่วไปแล้ว ในการพิจารณา และกำหนดผลิตภัณฑ์ศักยภาพตัวหนึ่งนั้น อาจจะต้องมีการพิจารณาประเด็นเหล่านี้ ประกอบเพิ่มเติมด้วย

- โอกาสของตลาดต่อ Product Champion (Demand and Market Opportunity)
- ความพร้อมของวัตถุดิบ และอุปทาน (Supply)
- กระบวนการในการแปรรูป ต่อยอด หรือขยายผล (Value Added Process)
- องค์ความรู้ และงานวิจัยในการพัฒนา (Research and Development Required)
- เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง (Technology)
- ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders)

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการพิจารณาผลิตภัณฑ์ศักยภาพในพื้นที่หนึ่งนั้น อาจต้องพิจารณาจากหลายปัจจัยเข้ามาประกอบกัน จึงได้มีการกำหนดกรอบแนวคิดในการพิจารณาผลิตภัณฑ์ศักยภาพเบื้องต้น ดังนี้

ตาราง 4 กรอบแนวทางการพิจารณาผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

ปัจจัยกำหนด เกรดที่ได้	นโยบาย (นโยบายผู้ว่า-Expert Opinion)	จุดเน้น / ตำแหน่ง ทางยุทธศาสตร์ (Positioning)	ข้อมูลสนับสนุนและ การวิเคราะห์อื่นๆ
A (ผ่าน)	/	/	/
B (หารือ)	X	/	/
C (หารือ / คั่นคว้าเพิ่มเติม)	x	X	/

นอกจากนี้ เนื่องจากการพัฒนาทิศทางทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดนั้น มีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับนโยบาย ศักยภาพ และบริบทของพื้นที่ ดังนั้นในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจจึงอาจเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านเกษตร อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว หรือแม้แต่การค้า แต่เพื่อให้การกำหนดผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นมีความชัดเจนมากที่สุด จึงได้มีการกำหนดแนวคิดในเรื่องของลำดับชั้น (Level) ของผลิตภัณฑ์ศักยภาพขึ้นมา โดยในแต่ละลำดับชั้นจะเป็นการกำหนดความชัดเจนในการพัฒนาตามกรอบของผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นๆ ดังตัวอย่างในตารางต่อไปนี้

ตาราง 5 ตัวอย่างการกำหนดระดับของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

ระดับ 0	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5
การพัฒนาจังหวัด	เศรษฐกิจ	เกษตรกรรม	เพาะปลูก	ข้าว	צינתא 1 פּאָמאָנע 1 סופרנון 60
				อ้อย	
				ผลไม้	
			ปศุสัตว์	โค	
				หมู	
			ประมง	กุ้ง	
				ปลา	
		อุตสาหกรรม	ขนาดใหญ่	เซรามิก / กระจก เคมี / ยาง	
			ขนาดเล็ก/ขนาด กลาง (SME)		
			ในครัวเรือน		
		การค้า การลงทุน	การค้าชายแดน		
			ค้าปลีก		
		ท่องเที่ยว	ธรรมชาติ	นิเวศ / ทะเล	
			วัฒนธรรม	ประเพณี / ชุมชน	
			สันทนาการ	สุขภาพ / ผจญภัย / MICE	
	สังคม				
	สิ่งแวดล้อม				

2.1.3 แนวทางการขับเคลื่อนตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)

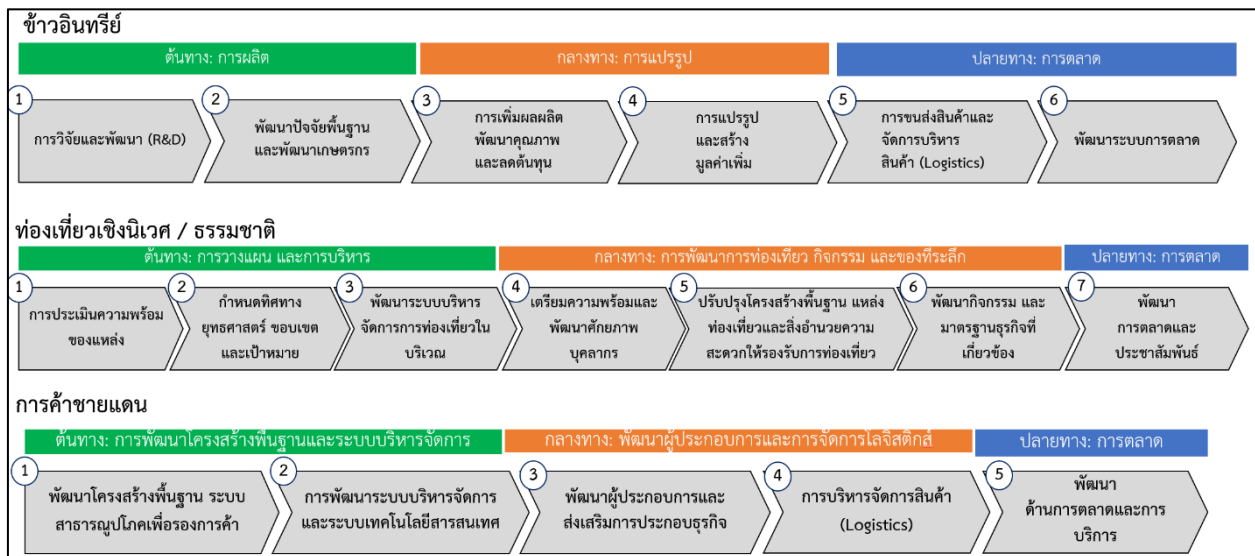
การกำหนดห่วงโซ่มูลค่าจากผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

เพื่อช่วยให้ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในจังหวัดสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมมากที่สุด จึงมีการนำเสนอแนวคิดในเรื่องของห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ที่คิดค้นขึ้นมาโดย Michael E. Porter ซึ่งเป็นแนวคิดทางธุรกิจที่กล่าวถึงกิจกรรมและกระบวนการต่างๆ ที่ผสมผสานกันเข้ามาเพื่อสร้างมูลค่าให้เกิดขึ้นทั้งในรูปของผลิตภัณฑ์และบริการ เข้ามาปรับใช้กับการบริหารขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของจังหวัด โดยแนวคิดห่วงโซ่มูลค่านี้เปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือที่จะมาช่วยกำหนดกรอบในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่สำคัญตลอดกระบวนการตั้งแต่ 1) ต้นทาง เช่น การวิจัย หรือการผลิต 2) กลางทาง เช่น การเก็บเกี่ยว การแปรรูป ไปจนถึง 3) ปลายทาง เช่น การขนส่ง หรือการตลาด เป็นต้น

แนวคิดห่วงโซ่มูลค่านี้ สามารถนำมาปรับใช้กับการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดได้อย่างหลากหลาย โดยจังหวัดอาจจะเลือกที่จะขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์แต่ละประเภทเป็นภาพรวม เช่น ภาคการเกษตร ภาคการท่องเที่ยว หรือภาคการค้า หรือจังหวัดอาจจะเลือกที่จะเน้นผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ที่เป็นเฉพาะบางประเภท หรือบางชนิดที่เฉพาะเจาะจงก็ได้เช่นกัน อาทิ ข้าวอินทรีย์ โคเนื้อ ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ หรือ การค้าชายแดน เป็นต้น ทั้งนี้รูปแบบของการขับเคลื่อนนั้นอาจขึ้นอยู่กับความพร้อม และบริบทของแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันออกไป

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจังหวัดจะเลือกการขับเคลื่อนรูปแบบใด ไม่ว่าจะเป็น การขับเคลื่อนในภาพรวมของประเด็นยุทธศาสตร์ หรือการเลือกผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้น ก็จะต้องมีการกำหนดข้อต่อการพัฒนาที่สำคัญ ตั้งแต่ในช่วงของต้นทาง กลางทาง และปลายทางออกมาให้ได้ ซึ่งการกำหนดข้อต่อตามกรอบห่วงโซ่มูลค่าของแต่ละผลิตภัณฑ์ก็必将มีความแตกต่างกันออกไปตามประเภท รูปแบบ พื้นที่ หรือแม้แต่ศักยภาพบริบทต่างๆ เช่น หากผลิตภัณฑ์ศักยภาพทางด้านการเกษตร ก็อาจจะมีข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่าในแต่ละส่วนที่แตกต่างกับผลิตภัณฑ์ศักยภาพที่เป็นด้านการท่องเที่ยว ด้านการค้า หรือด้านอุตสาหกรรม เป็นต้น ดังตัวอย่างในแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพ 6 ตัวอย่างข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

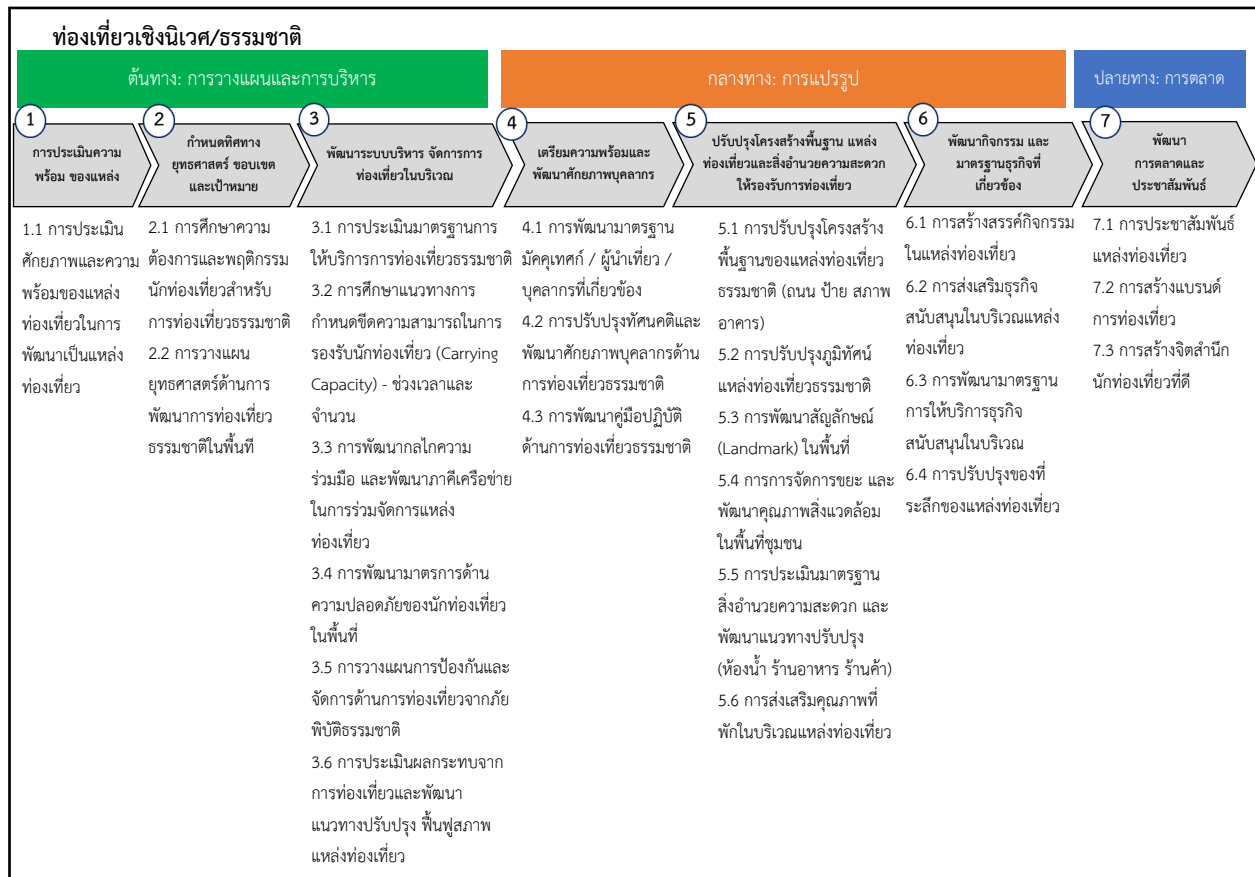
จากแผนภาพข้างต้น จะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์และพัฒนาผลิตภัณฑ์ศักยภาพตามกรอบห่วงโซ่มูลค่าจะเป็นการกำหนดแนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์นั้นๆ ตั้งแต่การผลิตไปจนถึงการตลาดถึงผู้บริโภคได้ในแต่ละข้อต่อ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อต่อนั้น จะเห็นได้ว่าจะเป็นกรอบการพัฒนางานที่สำคัญ ซึ่งเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนในแต่ละข้อต่อได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงต้องให้ความสำคัญถึงปัจจัยในการดำเนินงานในแต่ละข้อต่อเพิ่มเติมด้วย หรือในอีกความหมายหนึ่งคือ “ในการขับเคลื่อนแต่ละข้อต่อจะต้องทำอะไรบ้าง?” ประเด็นปัจจัยในแต่ละข้อต่อเหล่านี้ เรียกว่า “ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factors: CSF)” ซึ่งในการวิเคราะห์และกำหนดปัจจัยสู่ความสำเร็จในแต่ละข้อต่อนั้น อาจพิจารณาข้อมูลทั้งในส่วนของกลยุทธ์ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ศักยภาพ ตัวชี้วัด โครงการตามแผนงานที่เกี่ยวข้อง หรือแม้แต่ข้อมูลศักยภาพสำคัญอื่นๆ มาประกอบเข้าด้วยกันได้

หากอ้างอิงตามแผนภาพข้างต้น ตามผลิตภัณฑ์ศักยภาพเรื่อง ข้าวอินทรีย์ ในการขับเคลื่อนการผลิต ข้าวอินทรีย์ได้อย่างเหมาะสมตลอดห่วงโซ่มูลค่าทั้ง 6 ข้อต่อ ก็จะต้องมีการวิเคราะห์ และกำหนดปัจจัยสู่ความสำเร็จออกมาทั้ง 6 ข้อต่อ ในกรณีของท่องเที่ยวเชิงนิเวศ/ธรรมชาติ ก็ต้องมีการกำหนดปัจจัยสู่ความสำเร็จออกมาในแต่ละ 7 ข้อต่อ และในกรณีของการค้าชายแดน ก็ต้องมีการกำหนดปัจจัยสู่ความสำเร็จออกมา ทั้ง 5 ข้อต่อ เช่นกัน ดังตัวอย่างในแผนภาพ 7 – 9 นี้

แผนภาพ 7 ตัวอย่างปัจจัยสู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ศักยภาพตลอดห่วงโซ่มูลค่าข้าวอินทรีย์

แผนภาพ 8 ตัวอย่างปัจจัยสู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ศักยภาพตลอดห่วงโซ่มูลค่าท่องเที่ยวเชิงนิเวศ/ธรรมชาติ

แผนภาพ 9 ตัวอย่างปัจจัยสู่ความสำเร็จของผลิตภัณฑ์ศักยภาพตลอดห่วงโซ่มูลค่าการค้าชายแดน

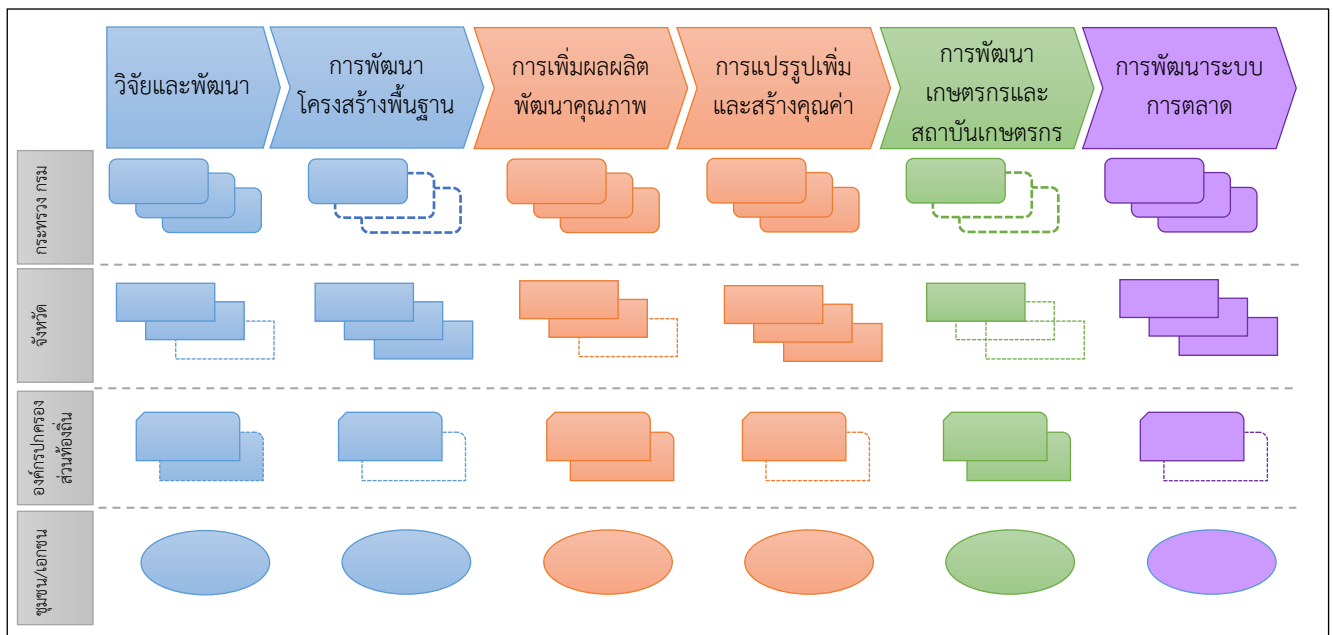
การระบุปัจจัยสู่ความสำเร็จในทุกข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ จะช่วยให้สามารถรับรู้ถึงสิ่งสำคัญ หรือสิ่งที่ต้องดำเนินการทั้งหมดในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพแต่ละชนิดได้ ซึ่งผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดนั้น สามารถใช้ภาพของห่วงโซ่มูลค่า และรายละเอียดของปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF) เหล่านี้ เป็นแผนที่ในการกำหนดแผนงาน โครงการ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์หรือผลิตภัณฑ์ศักยภาพแต่ละชนิดได้

อย่างไรก็ตาม ในการขับเคลื่อนการพัฒนาของพื้นที่ผ่านกรอบแนวคิดของผลิตภัณฑ์ศักยภาพตามกรอบห่วงโซ่มูลค่าให้มีประสิทธิภาพนั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญ คือการบูรณาการระหว่างกันกับภาคส่วนต่างๆ เพิ่มมากขึ้น อันจะส่งผลให้เกิดขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมดได้ ซึ่งที่ผ่านมา นั้นการพัฒนาโครงการในการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ หรือการตอบสนองต่อผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นอาจมีโครงการเกิดขึ้นมาได้หลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นโครงการจากส่วนกลาง (Function) โครงการจากพื้นที่ (Area) หรือโครงการจากเอกชน (Private) ซึ่งโครงการเหล่านั้นส่วนใหญ่ล้วนเป็นโครงการที่อาจมีการดำเนินการแยกกัน หรือที่เรียกกันว่าเป็นการดำเนินงานแบบต่างคนต่างทำ (silo) โดยที่ไม่ได้อ้างอิงหรือถึงแนวทางการเชื่อมโยงกับส่วนงานอื่นๆ แต่อย่างใด

รูปแบบหนึ่งของการทำงานแบบบูรณาการที่จังหวัดสามารถดำเนินการได้คือ นอกจากที่ทุกหน่วยงานในจังหวัดจะมีการใช้แนวคิดของห่วงโซ่มูลค่าข้างต้นนี้มาเป็นกรอบแนวคิดพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ มีการตกลงในรายละเอียดของแต่ละข้อต่อ และ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF) กันทุกภาคส่วน และมีการร่วมกันพัฒนาโครงการที่ตอบสนองต่อแต่ละข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า และปัจจัยสู่ความสำเร็จแล้ว หน่วยงานทั้งหมดในจังหวัดยังอาจต้องมีการหารือถึงแนวทางการทำงานของโครงการตามบทบาทหน้าที่

ที่หน่วยงานนั้นๆ รับผิดชอบได้อีก ซึ่งจะช่วยให้เห็นความเชื่อมโยงของการทำงานระหว่างกันขึ้นมาได้ ดังตัวอย่างในแผนภาพ 10 ที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิดการวางโครงการตามข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า ในขณะเดียวกัน มีการแบ่ง บทบาทการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะช่วยให้เห็นภาพรวม การขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพตามห่วงโซ่มูลค่าของหน่วยงานต่างๆ ได้อย่างชัดเจน ลดความซ้ำซ้อนของ การทำงาน และยังสามารถเชื่อมโยงการทำงานในแต่ละระดับตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าได้อีกด้วย

แผนภาพ 10 กรอบแนวคิดการกำหนดโครงการแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่มูลค่า

นอกจากที่ผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด จะใช้กรอบแนวคิดห่วงโซ่มูลค่านี้ เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาแผนงาน โครงการ เพื่อขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์แล้ว ในทางกลับกันยังสามารถใช้ห่วงโซ่มูลค่าข้างต้นเป็นแผนที่ในการบริหาร ตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานในภาพรวมได้เช่นกัน

กล่าวโดยสรุปคือการกำหนดรายละเอียดห่วงโซ่มูลค่า ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของจังหวัด นั้นถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่จะช่วยเป็นแนวทางในการขับเคลื่อน พร้อมๆกับการบริหาร และติดตามผลการดำเนินงานของประเด็นยุทธศาสตร์นั้นๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งในรายละเอียดที่เหลือของคู่มือนี้ จะแสดงให้เห็นถึงแนวทางของการใช้แนวคิดห่วงโซ่มูลค่า มาปรับใช้กับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ทางด้านการท่องเที่ยวต่อไป

การวิเคราะห์ช่องว่างในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

เมื่อสามารถวิเคราะห์และกำหนดรายละเอียดของปัจจัยสู่ความสำเร็จของแต่ละข้อต่อในห่วงโซ่มูลค่าของแต่ละผลิตภัณฑ์ศักยภาพขึ้นมาได้แล้ว ก็เปรียบเสมือนการมีสรุปรายละเอียด (Check List) ของปัจจัยหรือสิ่งที่ต้องมีการดำเนินการ ซึ่งในการปฏิบัติงานจริงนั้นอาจมีหลายปัจจัยที่ได้มีการดำเนินการบางอย่างไปแล้วด้วยเหตุนี้ จึงต้องมีการตรวจสอบและวิเคราะห์ว่ามีปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF) เรื่องใดบ้าง ที่มีการดำเนินการไปแล้ว หรือมีโครงการรองรับไปแล้วบ้าง ซึ่งท้ายที่สุดจะช่วยให้สามารถระบุถึงสิ่งที่ยังเป็นช่องว่างในการพัฒนาในปัจจัยสำคัญ ที่ยังไม่ได้มีการดำเนินการใดๆ มารองรับ

ในการตรวจสอบและระบุในปัจจัยสู่ความสำเร็จแต่ละข้อ มีโครงการใดมารองรับอยู่บ้างแล้วนั้น สามารถใช้กรอบแนวทางตามตาราง ดังต่อไปนี้ เพื่อตรวจสอบได้

ตาราง 6 กรอบตารางข้อมูลการระบุปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีโครงการมารองรับ

ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า และ CSF	ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
ระบุ CSF ที่มีโครงการรองรับ	ระบุชื่อโครงการ หรือ แนวทางการดำเนินงาน ที่ตอบสนองต่อ CSF	ระบุผู้รับผิดชอบหลัก	สรุปแนวคิดสำคัญของโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานสำคัญ ที่ตอบสนองต่อ CSF

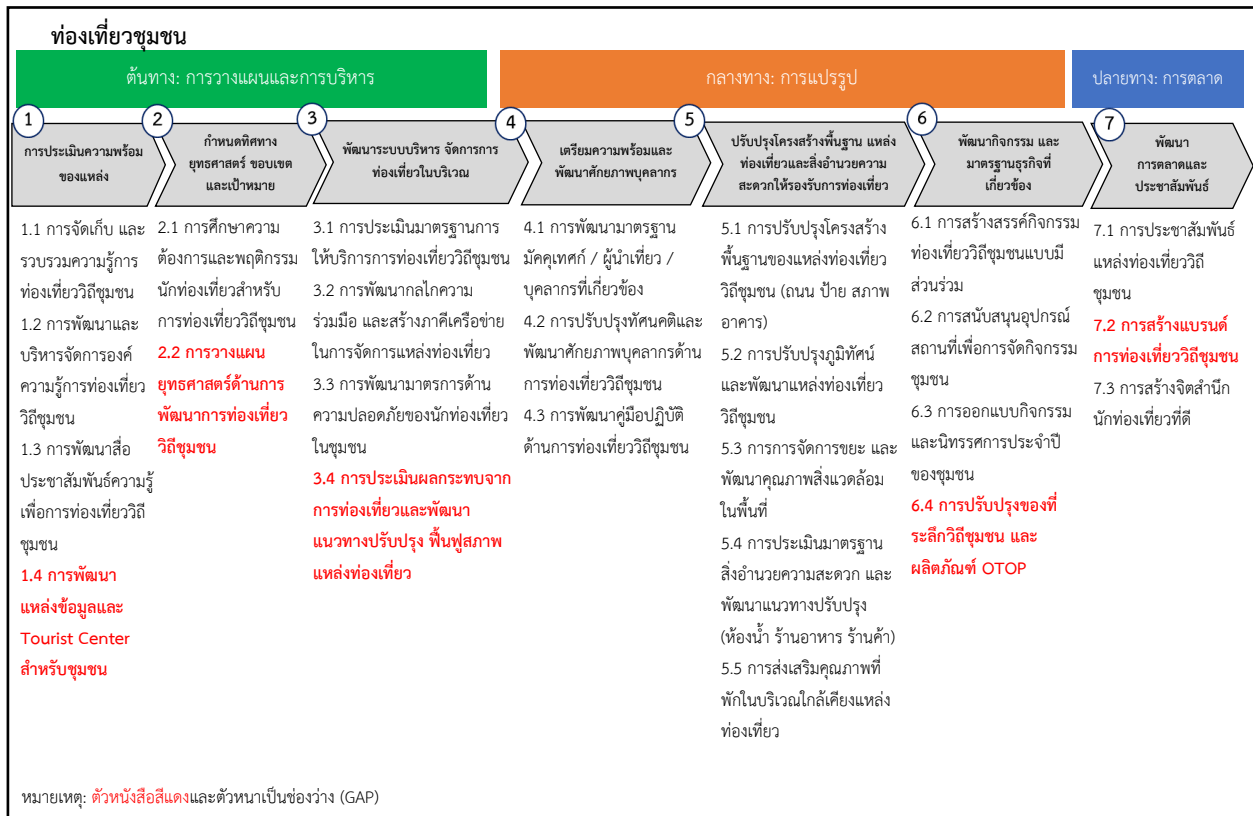
จากตารางข้างต้น สามารถสรุปข้อมูลที่เป็นตัวอย่างของข้อมูลของปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีโครงการมารองรับได้ ดังนี้

ตาราง 7 ตัวอย่างการระบุรายละเอียดปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีโครงการมารองรับ

ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า และ CSF	ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
1.1 / 1.2 / 1.3	โครงการจัดเก็บและพัฒนามรดกภูมิปัญญาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	สนง.ท่องเที่ยวจังหวัด	สำรวจข้อมูลในชุมชน จัดเก็บข้อมูล พร้อมนำมาประชาสัมพันธ์และสื่อสารในรูปแบบของสิ่งพิมพ์ – อาหารถิ่น/วัฒนธรรม และประวัติบ้านท่านหนูฮัก
2.1	โครงการศึกษาพฤติกรรมด้านการท่องเที่ยวชุมชน	มหาวิทยาลัย...	สำรวจและศึกษาพฤติกรรมทางด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ที่เดินทางมายังชุมชน
3.1	โครงการพัฒนามาตรฐานการให้บริการแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	สนง.ท่องเที่ยวจังหวัด	ให้ความรู้ถึงแนวทางการให้บริการที่เป็นการพัฒนาองค์ประกอบทางด้านการท่องเที่ยวชุมชนที่เป็นมาตรฐาน

หลังจากที่มีการระบุปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีโครงการมารองรับตามกรอบตารางข้างต้นได้แล้ว ก็สามารถสรุปข้อมูลตามกรอบแนวคิดห่วงโซ่มูลค่าขึ้นมาได้ ซึ่งจะช่วยให้เห็นในภาพรวมห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นๆ ได้ว่าปัจจัยสู่ความสำเร็จข้อใดบ้างที่มีโครงการ หรือมีแนวทางการดำเนินงานสำคัญรองรับ และมีปัจจัยสู่ความสำเร็จข้อใดบ้างที่ยังคงเป็นช่องว่าง ที่ยังไม่มีโครงการมารองรับ หรือยังต้องการขยายผลการดำเนินงานเพิ่มเติม โดยสามารถแสดงผลตามกรอบของห่วงโซ่มูลค่าได้ตามตัวอย่างต่อไปนี้

แผนภาพ 11 ตัวอย่างการระบุช่องว่างของห่วงโซ่มูลค่า

การพัฒนาโครงการจากช่องว่างที่มี

เมื่อสามารถระบุปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่าง (Gap) ได้แล้ว ก็จะต้องมีการพัฒนาโครงการหรือแนวทางการขับเคลื่อนที่จะสามารถตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างนั้นได้ โดยสามารถจัดทำรายละเอียดของโครงการหรือแนวทางการดำเนินงานที่ตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างตามกรอบตาราง และตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตาราง 8 กรอบตารางข้อมูลการระบุโครงการรองรับปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่าง

ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า และปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังเป็นช่องว่าง (Gap)	แนวทางการพัฒนา		
	ชื่อโครงการ	แนวคิดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ / กลไกการทำงาน
ระบุ CSF ที่เป็นช่องว่าง	ชื่อโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานที่ตอบสนองต่อ CSF ที่เป็นช่องว่าง	สรุปแนวคิดของโครงการ	ระบุผู้รับผิดชอบหลัก หรือ กลไกการทำงานของโครงการ (ถ้ามี)

ตาราง 9 ตัวอย่างการระบุโครงการรองรับปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่าง

ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า และปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังเป็นช่องว่าง (Gap)	แนวทางการพัฒนา		
	ชื่อโครงการ	แนวคิดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ / กลไกการทำงาน
1.4	โครงการพัฒนาศูนย์บริการด้านการท่องเที่ยว (Tourist Center)	พัฒนาแผนงานในการจัดตั้งศูนย์บริการด้านการท่องเที่ยว พร้อมกำหนดองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
2.2 / 3.4	โครงการศึกษา และจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวชุมชน จังหวัดมุกดาหาร	ศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ศึกษาความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนในพื้นที่ พร้อมจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
3.1	โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการท่องเที่ยว	พัฒนาระบบฐานข้อมูลสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว กำหนดแนวทางการนำเสนอเรื่องราวปลั๊กข้อมูลของสถานที่ พร้อมการพัฒนา Application รองรับการท่องเที่ยวของจังหวัด	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด

ทั้งนี้ หนึ่งโครงการหรือแนวทางการดำเนินงานที่พัฒนาขึ้นมา อาจตอบสนองหนึ่งปัจจัยสู่ความสำเร็จ หรือมากกว่าหนึ่งปัจจัยสู่ความสำเร็จก็ได้ ขึ้นอยู่กับแนวคิด และความครอบคลุมของโครงการที่มีการพัฒนาขึ้นมา

จากสรุปกรอบรายละเอียดของโครงการที่ตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จข้างต้น ก็สามารถนำมา พัฒนารายละเอียดโครงการเพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนโครงการ และจัดทำแบบของงบประมาณ ของโครงการต่อไป โดยมีกรอบแนวทางในการจัดทำรายละเอียดของแต่ละโครงการ ดังต่อไปนี้

ตาราง 10 กรอบแนวทางการจัดทำรายละเอียดของโครงการ²

ชื่อโครงการ: ระบุชื่อโครงการ
ที่มา / หลักการและเหตุผล: ระบุถึงหลักการและความสำคัญของโครงการ ถึงความจำเป็นในการพัฒนาโครงการ
สรุปแนวคิดโครงการ แนวคิดและกรอบรายละเอียดสำคัญของโครงการ
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ กิจกรรมสำคัญของโครงการ
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และรูปแบบการทำงาน / ความเชื่อมโยงในการทำงานร่วมกัน
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: หน่วยงานรับผิดชอบหรือเจ้าของโครงการ
ผลลัพธ์: ผลกระทบที่คาดว่าจะได้รับ หรือเกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการ
ผลผลิต: ผลผลิต หรือสิ่งที่จะได้รับจากการดำเนินกิจกรรมทั้งหมดของโครงการ
ตัวชี้วัดของโครงการ: แนวทางการประเมินผลสำเร็จของโครงการ

ตาราง 11 ขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการ

ขั้นตอน	ระยะเวลา เริ่มต้น – สิ้นสุด	งบประมาณ	ทรัพยากรจำเป็น อื่นๆ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
ระบุขั้นตอนสำคัญของโครงการ	ระยะเวลาในการดำเนินงานของขั้นตอน	งบประมาณที่ต้องใช้ในการดำเนินขั้นตอนนี้	ทรัพยากรที่ต้องใช้ นอกเหนือจากเงินในการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบในขั้นตอนนี้	

² รายละเอียดของโครงการนี้ เป็นเพียงตัวอย่างที่จัดทำขึ้นสำหรับคู่มือนี้เท่านั้น ไม่ใช่เป็นแบบฟอร์มอย่างเป็นทางการเพื่อการขอรับงบประมาณ

อย่างไรก็ตาม แนวทางของการพัฒนาโครงการขึ้นมา เพื่ออุดช่องว่างในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามกรอบห่วงโซ่มูลค่านี้ เป็นการประเมินถึงสิ่งที่ต้องดำเนินการในปัจจุบันเท่านั้น ทั้งนี้ในการปฏิบัติงานจริงผู้บริหารในจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จะต้องมีการพิจารณาร่วมกันถึงความเหมาะสมในการเลือกดำเนินโครงการใดโครงการหนึ่ง ตามสถานการณ์ และปัจจัยทั้งความเร่งด่วนของปัญหา ความพร้อมในการดำเนินการ หรือศักยภาพในการดำเนินโครงการในแต่ละจังหวัดต่อไป

สุดท้ายนี้ แนวคิดในเรื่องของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ และห่วงโซ่มูลค่าในการขับเคลื่อนและบูรณาการงานของพื้นที่นั้น เป็นเพียงกรอบแนวคิดในการทำงาน ไม่ได้เป็นสิ่งตายตัวที่จะต้องดำเนินงานตามแบบแผนนี้ตลอดผู้บริหาร และส่วนราชการในจังหวัดก็จะต้องมีการทบทวนรายละเอียดผลิตภัณฑ์ศักยภาพ ห่วงโซ่มูลค่า หรือโครงการที่กำหนดขึ้นมา หรือดำเนินการมาแล้วอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้แน่ใจได้ว่าแนวทางการขับเคลื่อนนั้นเหมาะสมกับสถานการณ์ หรือบริบทของพื้นที่อยู่เสมอ ตัวอย่างเช่น ในปัจจุบันจังหวัดอาจเลือกที่จะดำเนินงานในส่วนของการวิจัยพันธุ์ไปแล้ว แต่เมื่อเวลาผ่านไป จังหวัดก็อาจจะต้องกลับมาดำเนินงานในส่วนของการวิจัยพันธุ์อีกได้ หรือห่วงโซ่มูลค่าที่เคยกำหนดขึ้นมาไว้อาจล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ จังหวัดก็อาจจะต้องมีการทบทวนและปรับเปลี่ยน หรือแม้กระทั่งตัวผลิตภัณฑ์ศักยภาพเอง ที่ในอนาคตอาจจะมีสินค้าเกษตรชนิดใหม่ๆ หรือมีรูปแบบการท่องเที่ยวแบบใหม่ๆ เกิดขึ้นมา ที่จังหวัดอาจหยิบขึ้นมาเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจหลักก็เป็นไปได้เช่นกัน

2.2 ตัวอย่างเครื่องมือการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด

2.2.1 แนวคิดการเปรียบเทียบการพัฒนา (Benchmarking)

ตามหลักการแล้วการเปรียบเทียบ (Benchmarking) ที่นิยามโดย American Productivity and Quality Council (APQC) คือวิธีการในการวัดและเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ บริการ และวิธีการปฏิบัติกับองค์กรที่สามารถทำได้ดีกว่า เพื่อนำผลของการเปรียบเทียบมาใช้ ในการปรับปรุงองค์กรตนเอง เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยมีประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง 4 ประเด็นหลักด้วยกัน ได้แก่

1. UNDERSTANDING เป็นการสร้างความเข้าใจในหลักการ วิธีการ และผลที่จะได้รับขององค์กรและบุคลากรรวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด
2. MIRROR&FUNCTION เป็นการสะท้อนภาพกระบวนการทั้งกระบวนการหลักและสนับสนุนขององค์กร ทำให้มองเห็นภาพโครงสร้างองค์กรภาพของกิจกรรมกระบวนการและข้อมูลในองค์กร ผังกระบวนการ ทางธุรกิจ (Business Process Mapping) การทำงานและหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละบทบาท
3. TIME&ANALYSIS เมื่อทราบกระบวนการทางธุรกิจและกิจกรรมที่เชื่อมต่อกันในกระบวนการแล้ว การวิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆ ที่ใช้ทั้งหมดในกิจกรรมทำให้สามารถสรุปได้ว่าจุดที่ควรปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นนั้นอยู่ที่ใดในกระบวนการ
4. IMPROVEMENT เป็นการปรับปรุงองค์กรโดยนำเครื่องมือการพัฒนางค์กรต่างๆมาใช้ เช่น เปรียบเทียบ (Benchmarking) โดยมองที่ประเด็นสำคัญ คือเราอยู่ที่ไหน? ใครเก่งที่สุด? เขาทำได้อย่างไร? และทำอย่างไรให้ดีกว่าเขา?

2.2.2 เครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (Province & Cluster Benchmarking)

จากแนวคิดในเรื่อง Benchmarking ดังกล่าว จึงมีการพัฒนาเครื่องมือที่จะใช้ในการวัดระดับการพัฒนาของจังหวัด และกลุ่มจังหวัดขึ้นมา ซึ่งเป็นความร่วมมือของกระทรวงมหาดไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ และสำนักงาน ก.พ.ร. โดยการวัดระดับดังกล่าวจะเป็นการประเมินเปรียบเทียบโดยใช้เครื่องมือวัดประเมินเพื่อบอกทิศทางและตรวจสอบการเปลี่ยนแปลง หรือบ่งชี้ความสำเร็จหรือสะท้อนผลการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดว่าประสบความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายตามประเด็นยุทธศาสตร์ทั้งในระดับชาติ และ/หรือในระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ซึ่งมุ่งก่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างน้อยเพียงใด เมื่อเทียบกับช่วงระยะตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมีแนวทางในประเมิน 3 ส่วนหลัก ได้แก่

- การวัดระดับเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Benchmarking) : ประเมินเปรียบเทียบการพัฒนาในมิติต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยจะเป็นการเปรียบเทียบระหว่างจังหวัด และระหว่างกลุ่มจังหวัด กับในระดับประเทศ

- การวัดระดับการพัฒนา (Competitive Benchmarking) : ประเมินเปรียบเทียบผลการพัฒนาภายในของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด กับการดำเนินงานที่ผ่านมาในอดีต ผ่านตัวชี้วัดในมิติต่างๆ
- การวัดระดับในประเด็นที่สำคัญ (Agenda Benchmarking) : ประเมินเปรียบเทียบผลการพัฒนาของผลิตภัณฑ์หรือสินค้าและบริการ หรือประเด็นปัญหาสำคัญ ที่เป็นประเภทเดียวกันหรือเรื่องเดียวกันของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เช่น ประเด็นด้านข้าว ชยะ น้ำเสีย ป่าไม้ เป็นต้น

การใช้ประโยชน์ของข้อมูลระดับการพัฒนาจังหวัด

การนำแนวคิด Benchmarking มาปรับใช้กับการเปรียบเทียบการดำเนินงานของกลุ่มจังหวัดและจังหวัดประกอบไปด้วย

- ประเมินสภาพปัจจุบัน = การตรวจสอบภาพประจำปีของจังหวัด / กลุ่มจังหวัดในด้านต่างๆ
- ผลการวัดสภาพทั่วไปจะบ่งชี้ประเด็นสำคัญ = จุดแข็ง จุดอ่อน ของจังหวัด → ให้นำหนักของยุทธศาสตร์ได้อย่างไร
- จากประเด็นที่เป็นปัญหาหรือจุดอ่อน สามารถเปรียบเทียบกับจังหวัดที่มีค่าใกล้เคียงหรือทราบว่าจังหวัดไหนโดดเด่น เพื่อศึกษาแนวทางของจังหวัดนั้น หรือหาทางแก้ไขจุดอ่อนได้อย่างไร
- ช่วยประกอบการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณของจังหวัดควรเน้นเรื่องอะไร

แนวทางการพัฒนาเครื่องมือตัวชี้วัดการพัฒนา

เครื่องมือวัดระดับการพัฒนากลุ่มจังหวัด และจังหวัดนั้นได้ถูกพัฒนาขึ้นโดยเป็นการใช้กรอบแนวคิดจากตัวชี้วัด และเครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจากต่างประเทศมาพัฒนา ไม่ว่าจะเป็น Korea Sustainable Development Index (KSDI) UN: Millennium Development Goals (MDG) UNDP: Human Achievement Index (HAI) IMD: Competitiveness Index พร้อมกับการอ้างอิงข้อมูลเชิงสถิติจากสำนักงานสถิติและสังคมแห่งชาติ และข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) มาพัฒนาร่วมกัน เพื่อจัดทำเป็นกรอบและประเด็นสำคัญของตัวชี้วัดต่างๆ

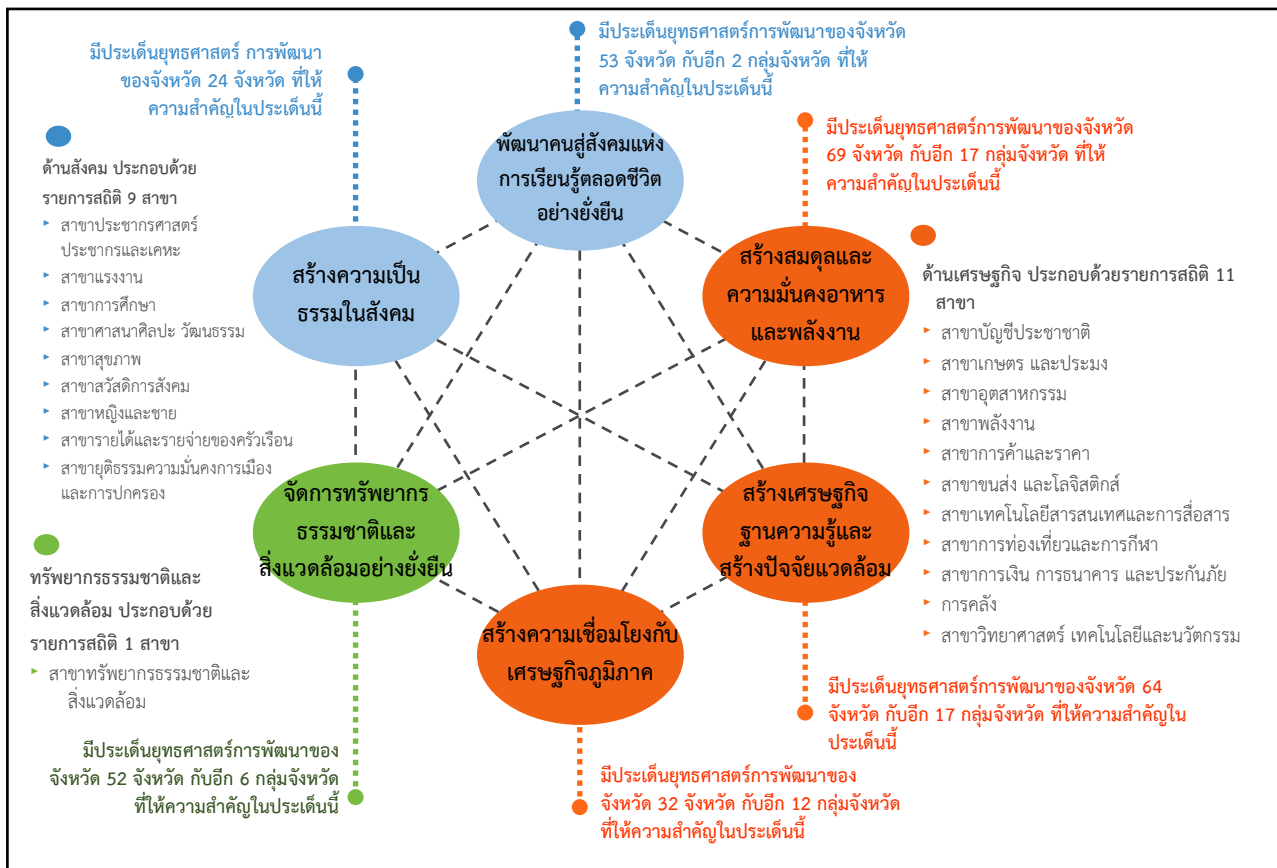
อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเครื่องมือนี้ได้รับการพัฒนามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ซึ่งอยู่ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 จึงมีการพัฒนาตัวชี้วัดและกรอบแนวคิดการพัฒนาจากประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนสภาพัฒน์ ฉบับที่ 11 เป็นสำคัญ ซึ่งสามารถกำหนดรายละเอียดตัวชี้วัดทั้งสิ้น 74 ตัวชี้วัด แบ่งตามประเด็นยุทธศาสตร์ ได้ดังนี้

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: การสร้างความเป็นธรรมในสังคม: 15 ตัวชี้วัด
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน: 19 ตัวชี้วัด
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหาร และพลังงาน: 14 ตัวชี้วัด
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน: 11 ตัวชี้วัด

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6: การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน: 15 ตัวชี้วัด

ทั้งนี้ ตัวชี้วัดที่อยู่ภายใต้เครื่องมือการวัดระดับการพัฒนากลุ่มจังหวัด และจังหวัดนี้จะไม่มีการประเมินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 สร้างความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในภูมิภาค เนื่องจากไม่สามารถทำการเปรียบเทียบข้อมูลกับทุกจังหวัดได้ และในหลายจังหวัดไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้

แผนภาพ 12 กรอบแนวคิดการพัฒนาตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

เนื่องจากขณะนี้ ได้มีการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 อย่างเป็นทางการแล้ว การประเมินและการวัดระดับการพัฒนาตามกรอบของแผนฯ 11 นั้น อาจไม่สะท้อนกับสถานการณ์และบริบทปัจจุบัน อย่างไรก็ตามหากพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด ยังพบว่าตัวชี้วัดเกือบทั้งหมดยังสามารถนำมาใช้ประเมินผลการพัฒนาของพื้นที่ได้เป็นอย่างดี โดยเครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (Province & Cluster Benchmarking) เป็นเครื่องมือที่พัฒนาโดยส่วนส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (สบจ. สป. มท.) การเข้าใช้ของหน่วยงานอื่นจะต้องติดต่อขอรหัสใช้ (User name/ Password) เพื่อเข้าใช้ระบบที่ <http://benchmark.moi.go.th/moibenchmarking>

2.3 การพัฒนาและเขียนโครงการ

นอกเหนือจากหลักการในการระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพ มาสู่การวิเคราะห์ช่องว่างตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า จนนำมาสู่การพัฒนาแนวคิดโครงการสำคัญขึ้นมาแล้วนั้น สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีส่วนสำคัญใน การช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาของพื้นที่ได้เป็นอย่างดีคือการพัฒนาและเขียนโครงการที่เหมาะสม ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญตั้งแต่หลักการของการพัฒนาโครงการ และแนวทางในการเขียนโครงการไปพร้อมๆ กัน

2.3.1 ความหมายของโครงการ

โครงการ (Project) หมายถึง แผนงานย่อยที่ประกอบด้วยกิจกรรมหลายกิจกรรม หรืองานหลายงาน ที่ระบุรายละเอียดชัดเจน หรือกล่าวได้ว่า โครงการ เป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งในการวางแผนพัฒนา ซึ่งช่วยให้เห็นภาพ และทิศทางการพัฒนา

แผนงานที่ปราศจากโครงการ ย่อมเป็นแผนงานที่ไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมได้ ดังนั้น โครงการจึงเป็นสิ่งที่ทำให้สามารถนำแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดผล และบรรลุเป้าหมาย ตามที่ต้องการได้ และเป็นจุดเชื่อมโยงจากแผนงาน ไปสู่แผนเงิน และแผนคนด้วย

2.3.2 หลักการการพัฒนาโครงการแบบบูรณาการ

ภายใต้การขับเคลื่อนการพัฒนาของพื้นที่ผ่านกรอบแนวคิดของผลิตภัณฑ์ศักยภาพตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า นั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญเพื่อให้การขับเคลื่อนนั้นมีประสิทธิภาพ คือการบูรณาการระหว่างกัน อันจะส่งผลให้เกิดขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมดได้

ที่ผ่านมา นั้น การพัฒนาโครงการในการตอบสนองต่อผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นอาจมีโครงการเกิดขึ้นมาได้หลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นโครงการจากส่วนกลาง (Function) โครงการจากพื้นที่ (Area) หรือโครงการจากเอกชน (Private) ซึ่งโครงการเหล่านั้นส่วนใหญ่ล้วนเป็นโครงการที่อาจมีการดำเนินการแยกกันหรือที่เรียกกันว่าเป็นการดำเนินงานแบบต่างคนต่างทำ (silo)³ โดยที่ไม่ได้อ้างอิงหรือถึงแนวทางการเชื่อมโยงกับส่วนงานอื่นๆ แต่อย่างใด

เพื่อให้การขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้มีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น จึงจะต้องเริ่มเกิดการบูรณาการระหว่างกันระหว่างภาคส่วนต่างๆ เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับโมเดลการทำงานที่สะท้อนถึงรูปแบบความร่วมมือระหว่างรัฐกับเอกชนที่มากขึ้น หรือที่เรียกกันว่า Public-Private Partnership (PPP)

³ “ไซโล” หมายถึง พฤติกรรมแยกส่วน ต่างหน่วย/ต่างสาขาวิชา ต่างทำ ไม่ทำงานร่วมกัน, GotoKnow โดย วิจารณ์ พานิช 4 กุมภาพันธ์ 2557

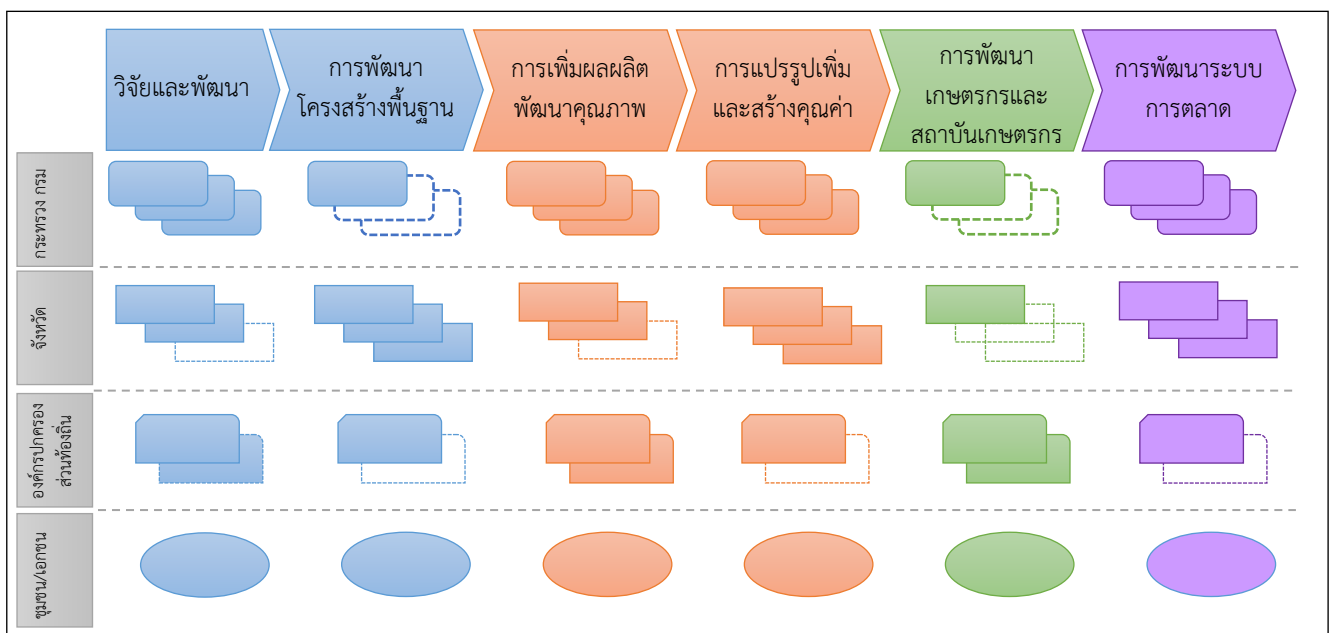
ตาราง 12 กรอบตัวอย่างรูปแบบการทำงานระหว่างรัฐและเอกชน

รูปแบบการดำเนินงาน	การลงทุนจากภาครัฐ	การลงทุนจากภาคเอกชน
รัฐลงทุนร่วมกับเอกชน	✓	✓
รัฐลงทุนเอง	✓	✗
เอกชนลงทุนเอง	✗	✓

ทั้งนี้ ในปัจจุบันพบว่ายังมีรูปแบบการดำเนินงานแบบประชารัฐ ที่มีภาคประชาสังคมเข้ามาเสริมร่วมกับภาครัฐ และเอกชน ก็ถือว่าเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีการพัฒนาขึ้นมาในการช่วยขับเคลื่อนงานในภาคส่วนต่างๆ ของประเทศอย่างแพร่หลายมากขึ้น อาทิ บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี เป็นต้น

นอกจากรูปแบบการดำเนินงานแบบบูรณาการดังกล่าวแล้ว การพัฒนาโครงการที่ตอบสนองต่อแต่ละข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า และปัจจัยสู่ความสำเร็จก็ยังนับว่าเป็นแนวคิดพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพได้เป็นอย่างดีเช่นกัน โดยการขับเคลื่อนแบบบูรณาการที่สามารถเกิดขึ้นได้นั้น อาจเกิดจากการแบ่งโครงการตามบทบาทหน้าที่ที่หน่วยงานนั้นๆ รับผิดชอบได้ ซึ่งจะช่วยให้เห็นความเชื่อมโยงของการทำงานระหว่างกันขึ้นมาได้ ดังตัวอย่างในแผนภาพ 13 ที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิดการวางโครงการตามข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า ในขณะเดียวกันมีการแบ่งบทบาทการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะช่วยให้เห็นภาพรวมการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพตามห่วงโซ่มูลค่าของหน่วยงานต่างๆ ได้อย่างชัดเจน

แผนภาพ 13 กรอบแนวคิดการกำหนดโครงการแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่มูลค่า

2.3.3 กรอบแนวคิดของการพัฒนาโครงการ

การพัฒนาโครงการที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปสู่ผลลัพธ์ได้อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่นั้น จะต้องพิจารณาประเด็นสำคัญอยู่ 3 เรื่องใหญ่ๆ ด้วยกัน ได้แก่

1. ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบาย และตอบสนองความต้องการในพื้นที่: ให้ความสำคัญกับความสอดคล้องระหว่างโครงการกับยุทธศาสตร์ / แผนงานในระดับต่างๆ ซึ่งจะสะท้อนความเร่งด่วนในประเด็นสำคัญ ที่รัฐบาลให้ความสำคัญรวมถึงความเชื่อมโยงกับการดำเนินงานในปีก่อนๆ โดยมีประเด็นย่อยที่ต้องพิจารณา อาทิ ความเร่งด่วน (Urgency) การเชื่อมโยง (Integration) ความต้องการของพื้นที่ (Local Demand) มีส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจ และแก้ปัญหา/อุดช่องว่างทางเศรษฐกิจ
2. คุณภาพโครงการ: พิจารณาตั้งแต่ความชัดเจนของวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดำเนินงาน ลักษณะของกิจกรรมความเหมาะสม และความคุ้มค่าในการสนับสนุนงบประมาณ โดยโครงการที่พัฒนาขึ้นมาจะต้องมีทั้งผลผลิต / ผลลัพธ์ (Result) และผลกระทบ (Potential Impact) ที่อาจเกิดขึ้น
3. ความพร้อมและความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน: มุ่งเน้นการพิจารณาความสามารถความเหมาะสมของหน่วยงาน ทั้งในประเด็นในด้านของความเป็นไปได้ (Actionable) ของโครงการ และความพร้อมของหน่วยงาน (Readiness) อีกทั้งยังพิจารณาความสามารถในการต่อยอดโครงการหลังจากได้รับงบประมาณ และการบูรณาการการทำงานกับพื้นที่เป้าหมาย

2.3.4 หลักการเขียนโครงการ

ก่อนที่จะมีการพัฒนาและเขียนโครงการในการขับเคลื่อนพื้นที่ขึ้นมานั้น ควรจะต้องให้แน่ใจได้ว่าโครงการที่จะดำเนินการนั้นสร้างประโยชน์หรือแก้ปัญหาในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องจึงจะต้องศึกษาสภาพแวดล้อมของปัญหาให้ได้ จากนั้นกำหนดประเด็นที่ต้องการจะแก้ไข พร้อมกับแนวทางการแก้ไขที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้โครงการที่พัฒนาขึ้นมานั้นสามารถตอบสนองความต้องการ หรือแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่างตรงจุด มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างเหมาะสม

ทั้งนี้ เมื่อมีการวางแนวทางของโครงการได้อย่างเหมาะสมแล้ว จึงเริ่มดำเนินการพัฒนาและเขียนโครงการในลำดับถัดมา โดยโครงการที่ดีควรจะต้องมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. สามารถตอบสนองความต้องการ หรือแก้ปัญหาของหน่วยงานได้
2. มีวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถดำเนินงาน และปฏิบัติได้
3. รายละเอียดของโครงการ ต้องสอดคล้อง และสัมพันธ์กัน ตั้งแต่ประเด็นแรก ถึงประเด็นสุดท้าย (วัตถุประสงค์ ของโครงการต้องสอดคล้องกับหลักการ และเหตุผล วิธีการดำเนินงานต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป็นต้น)

4. รายละเอียดโครงการ สามารถเข้าใจได้ง่าย มีการใช้ภาษาที่เข้าใจกันทั่วไป สะดวกต่อการดำเนินงานตามโครงการ
5. สามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยจะต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน และสามารถติดตามประเมินผลได้
6. โครงการต้องกำหนดขึ้น จากข้อมูลที่เป็นจริง และเป็นข้อมูลที่ได้รับการวิเคราะห์อย่างรอบคอบ
7. โครงการต้องได้รับการสนับสนุนในด้านทรัพยากร และการบริหารอย่างเหมาะสม
8. โครงการต้องมีระยะเวลาในการดำเนินงาน ต้องระบุถึงวัน เวลาที่เริ่มต้น และสิ้นสุดโครงการ

นอกจากนี้ ยังสามารถใช้กรอบแนวคิด SMART ในการพัฒนาและเขียนโครงการที่เหมาะสมได้ โดยมีรายละเอียด

- **Sensible and Specific** คือ ต้องมีความเป็นไปได้และมีความเฉพาะเจาะจงในการดำเนินการโครงการ
- **Measurable** คือ ต้องสามารถวัดและประเมินผลระดับของความสำเร็จได้
- **Attainable** คือ ต้องระบุถึงการกระทำที่สามารถปฏิบัติได้มีใช้สิ่งเพื่อฝัน
- **Reasonable and Realistic** คือ ต้องระบุให้มีความเป็นเหตุเป็นผลและสอดคล้องกับความเป็นจริง
- **Time** คือ ต้องมีการกำหนดขอบเขตของเวลาที่จะกระทำให้สำเร็จได้อย่างชัดเจน

2.3.5 หัวข้อการเขียนโครงการ

ในการพัฒนาและเขียนโครงการ ได้มีการกำหนดหัวข้อและแบบฟอร์มในการเขียนโครงการขึ้นมา เพื่อให้หน่วยงาน หรือผู้รับผิดชอบใช้เป็นมาตรฐานในการนำเสนอรายละเอียดและแนวคิดของโครงการที่ต้องการพัฒนาขึ้นมา ซึ่งประกอบไปด้วยหัวข้อสำคัญ ดังนี้

1. **ชื่อโครงการ:** ต้องมีความชัดเจน เหมาะสม เฉพาะเจาะจง กระชับรัดกุม และสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน โดยชื่อโครงการจะบอกให้ทราบว่าทำอะไรบ้าง โครงการที่จัดทำขึ้นนั้นเพื่ออะไร โดยทั่วไปจะต้องแสดงลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ ลักษณะเฉพาะของโครงการ และจุดมุ่งหมายของโครงการ
2. **ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ (ประเทศ / หน่วยงาน):** ระบุความเชื่อมโยงของโครงการ กับประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นว่าโครงการที่ทำอยู่ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของโครงการ ว่าสามารถสนับสนุน และสอดคล้องกับนโยบายและประเด็นยุทธศาสตร์นั้นได้มากน้อยเพียงใด

3. **หลักการและเหตุผล:** ระบุถึงปัญหา และความจำเป็นในการจัดทำและดำเนินโครงการ ซึ่งอาจประกอบ ด้วยประเด็นย่อย ดังนี้
  - ที่มา: จุดริเริ่มของโครงการ เช่น นโยบาย แผนงาน ความต้องการของประชาชน ระบุเหตุผล และข้อมูลที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการจัดทำโครงการ เป็นต้น
  - สภาพปัญหา: ระบุสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน หรือแนวโน้มในอนาคต
  - ความเร่งด่วน: ความเร่งด่วนของการดำเนินการ หากไม่ได้รับการแก้ไข จะส่งผลกระทบอย่างไร
4. **วัตถุประสงค์:** ระบุเจตจำนงในการดำเนินโครงการ โดยจะต้องแสดงให้เห็นผลที่ต้องการบรรลุ อย่างเป็นรูปธรรม วัตถุประสงค์จะเป็นตัวกำกับกิจกรรม และแนวทางการดำเนินงานของโครงการ อย่างไรก็ดี การเขียนวัตถุประสงค์ที่ดี ยังต้องพิจารณา:
  - ใช้คำกริยาที่แสดงถึงความตั้งใจจริง เช่น เพื่อเพิ่ม... เพื่อลด... เพื่อส่งเสริม... เพื่อปรับปรุง... เพื่อขยาย... เพื่อรณรงค์... เพื่อเผยแพร่... เป็นต้น
  - ระบุผลผลิต (Output) หรือระบุผลลัพธ์ (Outcome) ที่ต้องการให้เกิดขึ้นเพียงประการเดียว ในวัตถุประสงค์หนึ่งข้อ ถ้าเขียนวัตถุประสงค์ไว้หลายข้อ ข้อใดทำไม่สำเร็จ เราสามารถ ประเมินผลได้ ซึ่งอาจกำหนดเป็นวัตถุประสงค์หลัก 1 ข้อ และวัตถุประสงค์รอง 1-2 ข้อ โดยมีเงื่อนไขว่า
    - ถ้าบรรลุวัตถุประสงค์หลัก ไม่บรรลุวัตถุประสงค์รอง ควรทำต่อไป
    - ถ้าบรรลุวัตถุประสงค์รอง ไม่บรรลุวัตถุประสงค์หลัก อาจยุติโครงการ
5. **ประโยชน์ที่ได้รับ:** ผลที่คาดว่าจะได้จากการดำเนินงาน ไม่ใช่ คัดลอกวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายมาใส่
6. **กลุ่มเป้าหมาย:** ผู้รับบริการที่จะทำให้โครงการบรรลุผล หรือผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ทางตรงจากโครงการ (กลุ่ม จำนวน)
7. **สถานที่ดำเนินการ:** ระบุสถานที่ หรือที่ตั้งในการดำเนินโครงการ
8. **วิธีการดำเนินการ:** การระบุขั้นตอนการดำเนินการตามลำดับก่อนหลัง เพื่อใช้ปฏิบัติให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ของโครงการ โดยแยกเป็นกิจกรรมย่อยหลายกิจกรรม ซึ่งจะแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ ว่ามีกิจกรรมใดที่ต้องทำบ้าง
  - กรณีโครงการมีความซับซ้อน อาจต้องมีการเขียนอธิบายวิธีการดำเนินงานอย่างละเอียด ก่อนที่จะมีการระบุขั้นตอนด้วย Gantt chart เนื่องจากการเขียนใน Gantt Chart อาจสั้นเกินไป ไม่สามารถระบุเนื้อหาทั้งหมดได้
  - เป็นการให้รายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติ แยกเป็นกิจกรรมย่อยเหมือน Gantt chart แต่ อธิบายลงลึกเพื่อให้เข้าใจกิจกรรมย่อยๆ นั้นชัดเจนมากขึ้น

9. **ขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินโครงการ (แผนปฏิบัติงาน):** แสดงขั้นตอนของกิจกรรมในการดำเนินโครงการอย่างละเอียด ตั้งแต่เริ่ม จนถึงสิ้นสุดโครงการ โดยระบุระยะเวลาในการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด
- ระยะเวลาของโครงการ: ระบุระยะเวลาในการดำเนินงานทั้งหมดของโครงการ (ตั้งแต่เริ่ม จนถึงสิ้นสุด)
  - ขั้นตอนในการดำเนินโครงการ: ขั้นตอน / กิจกรรม และระยะเวลาในแต่ละส่วน

ตาราง 13 ตัวอย่างกรอบการจัดทำตารางขั้นตอนและระยะเวลา (Gantt Chart)

กิจกรรม	ระยะเวลา																															
	เดือนที่ 1				เดือนที่ 2				เดือนที่ 3				เดือนที่ 4				เดือนที่ 5				เดือนที่ 6				เดือนที่ 7				เดือนที่ 8			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. xxx																																
1.1 xxx																																
- xxx																																
- xxx																																
1.2 xxx																																
2. xxx																																
2.1 xxx																																
2.2 xxx																																
3. xxx																																
3.1 xxx																																

10. ผลผลิต / ผลลัพธ์การดำเนินโครงการ

- ผลผลิต (Output): กิจกรรม หรือผลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมในโครงการ เช่น จำนวนครั้งของการสัมมนา หรือกิจกรรม
- ผลลัพธ์ (Outcome): ผลหรือประโยชน์ที่ได้รับจากผลผลิตของโครงการ หรือจากภาพรวมของการดำเนินโครงการทั้งหมด เช่น ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น

11. **ตัวชี้วัดของโครงการ:** การกำหนดแนวทางการวัดผลสำเร็จของโครงการ โดยในการกำหนดตัวชี้วัด อาจใช้กรอบแนวคิด VARS มาเป็นตัวกำหนดได้ ซึ่งประกอบไปด้วย ความสมเหตุสมผล (ที่อธิบายได้): Validity ความมีอยู่ของข้อมูล: Availability of Data ความเชื่อถือได้ของข้อมูล: Reliability of Data ความเคลื่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลง: Sensitivity

12. งบประมาณ:

- วงเงินงบประมาณ: งบประมาณในภาพรวมของโครงการ
- แผนการใช้จ่ายงบประมาณ: ระบุหมวดค่าใช้จ่าย (ค่าบุคลากร ค่ากิจกรรม ค่าบริหารจัดการ และค่าลงทุน เป็นต้น) และประมาณการรายจ่ายในแต่ละช่วงเวลาของโครงการ
- ทรัพยากรอื่นๆที่จำเป็น: ระบุทรัพยากรอื่นๆ นอกเหนือจากงบประมาณ ต่อการดำเนินการโครงการ

ทั้งนี้ ในการกำหนดและใช้จ่ายงบประมาณของโครงการ จะต้องอ้างอิงตามหลักการต่อไปนี้

- ความประหยัด (Economy) การเสนองบประมาณโครงการจะต้องเป็นไปโดยมีความประหยัด ใช้ทรัพยากรทุกอย่างให้คุ้มค่าที่สุด และได้คุณภาพของผลงานดีที่สุด
- ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) โครงการทุกโครงการจะต้องมีคุณค่าเป็นที่ยอมรับ และทุกคนมีความพึงพอใจในผลงานที่เกิดขึ้น โดยใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด ประหยัดที่สุด และได้รับผลตอบแทนคุ้มค่า
- ความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) โครงการทุกโครงการจะต้องดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ นำผลที่เกิดขึ้นเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หากได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ก็ถือว่ามีประสิทธิภาพ
- ความยุติธรรม (Equity) การจัดสรรทรัพยากรทุกชนิด หรือการใช้จ่ายทรัพยากร จะต้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อให้ทุกฝ่ายปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง คล่องตัว และมีประสิทธิภาพสูงสุด

13. ผู้รับผิดชอบโครงการ: หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ ในการจัดทำโครงการนั้นๆ โดยตรงเพื่อสะดวกต่อการติดตามและประเมินผลโครงการ

14. ผู้ที่เกี่ยวข้องที่อาจได้รับผลกระทบ: ระบุบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ที่ได้รับผลกระทบต่อการดำเนินโครงการ ทั้งในด้านบวก และด้านลบ พร้อมแนวทางการบริหารจัดการผู้ที่เกี่ยวข้องดังกล่าว

15. โครงการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง: ระบุความเชื่อมโยงของโครงการที่ดำเนินการ กับโครงการอื่นๆ ที่มีอยู่ทั้งภายใน หรือภายนอกหน่วยงาน

16. อื่นๆ:

- ความพร้อมในการดำเนินงาน: การประเมินความพร้อมของพื้นที่ บุคลากร หรือเครื่องมือในการดำเนินโครงการ หากไม่พร้อม อาจจะต้องมีการกำหนดแผนงาน หรือแนวทางในการจัดการเพิ่มเติม
- วิธีการบริหารจัดการหลังแล้วเสร็จ: การกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับโครงการ หรือการติดตามผลของโครงการเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ

- ปัญหา อุปสรรค หรือข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น: การคาดการณ์ถึงปัญหา อุปสรรค หรือข้อจำกัดอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินโครงการ เพื่อที่จะหาแนวทางในการจัดการกับปัญหาเหล่านั้น

ตาราง 14 แบบสรุปโครงการแบบย่อ

ชื่อโครงการ	ชื่อโครงการอะไร (ควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แนวคิด และกิจกรรมที่ดำเนินการ)
ความสำคัญของโครงการ / หลักการและเหตุผล	อะไรคือที่มาที่ไป หลักการและเหตุผลของโครงการ
วัตถุประสงค์ของโครงการ	อะไรคือวัตถุประสงค์ของโครงการ
แนวคิดภาพรวมของโครงการ	แนวคิดของโครงการคืออะไร
กิจกรรมสำคัญ / แผนดำเนินงาน /โครงการ	อะไรคือกิจกรรมที่สำคัญของโครงการ และระยะเวลาที่ต้องใช้ (นำเสนอรูปแบบของ Gantt chart)
ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ	ผลผลิต และผลลัพธ์ของโครงการนี้คืออะไร
ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	ตัวชี้วัดที่จะบ่งบอกว่าโครงการนี้บรรลุผลผลิต และผลลัพธ์คืออะไร
ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์และความพร้อมของโครงการ	โครงการนี้มีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์เป้าประสงค์ใด (ทั้งในระดับกระทรวง กรม กลุ่มจังหวัด และจังหวัด)
ผู้รับผิดชอบ	ใครคือผู้จัดการโครงการ (project manager) และใครที่เกี่ยวข้อง
ทรัพยากรที่ต้องใช้	นอกเหนือจากงบประมาณแล้ว โครงการนี้ต้องใช้ทรัพยากรใดเพิ่มเติมอีกบ้าง
งบประมาณ	งบประมาณของโครงการนี้ เท่ากับเท่าไร

2.3.6 ตัวอย่างการเขียนโครงการ

โครงการพัฒนาข้าวหอมมะลินิรภัยสู่ตลาดโลก

แผนการบริหารราชการแผ่นดิน: ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้

แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี: ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าวหอมมะลิส่งออกสู่ตลาดโลก

ตัวชี้วัด: ร้อยละ หรือ รายได้สุทธิของการส่งออกข้าวหอมมะลินิรภัยเพิ่มขึ้น

เป้าหมาย: 50%

ความสำคัญ หลักการ และเหตุผล

ปัจจุบันแนวโน้มความต้องการของตลาดโลก มุ่งเน้นการผลิตอาหารหรือผลิตภัณฑ์ทางอาหารที่มีสุขภาพดีที่ต่อคุณภาพชีวิตเป็นสำคัญ ในความต้องการดังกล่าวการพัฒนาการผลิตข้าวหอมมะลินิรภัยให้เป็นสินค้าสำคัญของไทย นับเป็นการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้น (Value Chain) และมีคุณลักษณะตรงตาม Food Safety และความต้องการของตลาดผู้บริโภคระดับสากล และเนื่องจากได้มีโครงการนำร่องของการผลิตข้าวหอมมะลินิรภัยที่จังหวัด ก และจังหวัด ข โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนกับหน่วยงานวิชาการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสามารถพัฒนาข้าวหอมมะลินิรภัยจำหน่ายในต่างประเทศ จึงเห็นควรตั้งศูนย์ประสานงานเครือข่าย เพื่อส่งเสริมให้มีการเพาะปลูกกันอย่างกว้างขวางขึ้นในภาคเหนือตอนบน เป็นการช่วยลดมลภาวะ สร้างความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสนองความต้องการของตลาดโลก

วัตถุประสงค์โครงการ

- 3.1 เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและความสามารถผลิตข้าวหอมมะลินิรภัยส่งออกได้ในระดับมาตรฐานสากล
- 3.2 เพื่อสร้างเครือข่ายการเป็นศูนย์กลางในภาคเหนือตอนบน เพื่อการผลิตข้าวหอมมะลินิรภัยสู่ตลาดโลก
- 3.3 เพื่อสร้างองค์การประสานงานระหว่างผู้ผลิตข้าวหอมมะลินิรภัยและผู้ให้การรับรองมาตรฐานสากล

ตาราง 15 ขอบเขตและกระบวนการที่สำคัญ

	ขอบเขตโครงการ
กลุ่มผู้รับบริการเป้าหมาย	เกษตรกรปลูกข้าวอย่างน้อย 300 ราย
พื้นที่ทางภูมิศาสตร์เป้าหมาย	ทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน

ตาราง 16 ขั้นตอนและกระบวนการในการดำเนินงาน

กิจกรรม	เดือนที่ 1				เดือนที่ 2				เดือนที่ 3				เดือนที่ ...			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1 การพัฒนาโครงการ	■	■	■													
2 การขออนุมัติโครงการต่อคณะกรรมการกลุ่มจังหวัด		■	■	■												
3 การก่อตั้งศูนย์ประสานงานฯ					■	■	■	■								
4 การประชาสัมพันธ์และรับเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ					■	■	■	■								
5 การถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ							■	■	■	■	■	■				
6 เกษตรกรปลูกข้าวโดยมีทีมวิชาการให้คำปรึกษาเป็นระยะตามช่วงเวลาของฤดูปลูกข้าว													■	■	■	
7 การประสานงานกับองค์กรต่างประเทศเพื่อขอรับรองมาตรฐาน														■	■	■
8 การประเมินผลโครงการ							■	■			■	■			■	■

ตาราง 17 ผลผลิต และผลลัพธ์ของโครงการระดับจังหวัด

ผลผลิตของโครงการระดับจังหวัด	ผลลัพธ์ของโครงการระดับจังหวัด
ก่อตั้งศูนย์ประสานงานฯ	มีจุดเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เกษตรกรมีความรู้ในการปลูกข้าวหอมมะลินิคมพิเศษ	เกษตรกรมีความสามารถในการปลูกข้าวหอมมะลินิคมพิเศษ
องค์กรต่างประเทศให้การรับรองมาตรฐานสากล	ข้าวหอมมะลินิคมพิเศษสามารถส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศได้

ตาราง 18 ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ผลผลิตของโครงการระดับจังหวัด	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ระยะเวลา
ก่อตั้งศูนย์ประสานงานฯ	ความสำเร็จในการจัดตั้งศูนย์ฯ	1 ศูนย์	เดือน มิ.ย. 48
เกษตรกรมีความรู้ในการปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์และเป็นเครือข่าย	จำนวนเกษตรกรที่ได้รับ การถ่ายทอดความรู้	ไม่น้อยกว่า 300 ราย	เดือน มิ.ย. 48
องค์กรต่างประเทศให้การรับรองมาตรฐานสากล	องค์กรต่างประเทศให้ การรับรองมาตรฐาน	เดือน พ.ย. – ธ.ค. 48	
เกษตรกรมีความสามารถในการปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์	ปริมาณข้าวหอมมะลินิตพิเศษ ที่ปลูกได้	3,600 ตัน	เดือน พ.ย. 48
ข้าวหอมมะลินิตพิเศษสามารถส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศได้	- ปริมาณข้าวหอมมะลินิต พิเศษที่สามารถส่งออกได้ - รายได้ของเกษตรกรที่เพิ่มขึ้น	3,600 ตัน 36,000 บาท ต่อไร่ ต่อปี	เดือน ก.พ. 49

ตาราง 19 ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ และความพร้อมของโครงการ

สัมพันธหรือเชื่อมโยงต่อ	เหตุผลและรายละเอียด
โครงการหลัก ที่ส่งผลต่อการบรรลุ ค่าเป้าหมาย ภายใต้ตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ ระดับกลุ่มจังหวัด	<u>ตัวชี้วัด</u> ได้ศูนย์ประสานงานฯ ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ <u>ค่าเป้าหมาย</u> 1 แห่ง <u>เป้าประสงค์</u> เป็นศูนย์ประสานทางวิชาการและการส่งออก <u>ประเด็นยุทธศาสตร์</u> ปรับตัวเพื่อเพิ่มมูลค่าฐานเศรษฐกิจเดิม โดยการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตทางการเกษตรให้มีคุณภาพที่ตรงกับ ความต้องการของผู้บริโภคและของตลาดโลก
โครงการสนับสนุน ที่ส่งผลต่อการบรรลุ ค่าเป้าหมาย ภายใต้ตัวชี้วัด ของแผนบริหาร ราชการแผ่นดิน	<u>ตัวชี้วัด</u> 1. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม 2. มูลค่าการส่งออก <u>ค่าเป้าหมาย</u> 1. XXX 2. เกษตรกรมีรายได้ 180,000 /ราย/ปี <u>เป้าประสงค์</u> เพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรและรายได้เกษตรกร <u>ประเด็นยุทธศาสตร์</u> การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้ (03-10-043)

ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ และความพร้อมของโครงการ (ต่อ)

- ☒ ดำเนินการได้ทันที
- ☐ อยู่ในระหว่างเตรียมความพร้อม
- ความพร้อมของพื้นที่ดำเนินการ

☒ มีแล้ว และได้รับอนุญาตให้ใช้ได้ตามกฎหมาย
 ☒ ต้องจัดหาใหม่
  - ความพร้อมของรูปแบบรายการ

☒ มีและสมบูรณ์
 ☐ มี แต่ยังไม่สมบูรณ์
 ☐ ไม่มี
  - ความพร้อมของการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม

☒ ไม่กระทบ
 ☐ ผ่านคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมฯ แล้ว
 ☐ ยังไม่ผ่าน
  - ความพร้อมของบุคลากร เครื่องมือ และเทคนิค

☒ สูง
 ☐ ปานกลาง
 ☐ ต่ำ
  - การศึกษาโครงการเบื้องต้น

☐ ไม่ต้องมี เพราะ
 ☒ มีแล้ว
 ☐ ยังไม่มี เพราะ

ตาราง 20 ผู้รับผิดชอบโครงการ

ตำแหน่งในโครงการ	ชื่อบุคคล	บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ
ที่ปรึกษาโครงการ	ผู้ว่าราชการจังหวัดหัวหน้ากลุ่มจังหวัด	อนุมัติ ให้การสนับสนุนโครงการ รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาของโครงการ
หัวหน้าโครงการ	ผศ.ดร. ก มหาวิทยาลัย ก	ผู้ที่รับผิดชอบในการผลักดันให้โครงการประสบความสำเร็จ และดูแลบริหารโครงการโดยรวม พร้อมทั้งทำหน้าที่พัฒนาความรู้ถ่ายทอดวิชาการ และ ติดต่อองค์กรต่างประเทศ
เจ้าหน้าที่โครงการ	อาจารย์ ก	-ติดต่อองค์กรต่างประเทศเพื่อขอการรับรองมาตรฐาน พร้อมทั้งพัฒนาองค์ความรู้
	-นักวิชาการจากมหาวิทยาลัย ก -นักวิชาการจากกรมวิชาการเกษตรในพื้นที่ -เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่	-วิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร

ตำแหน่งในโครงการ	ชื่อบุคคล	บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ
	- ผศ.ดร. ก ร่วมกับ รอง ผวจ. และนายอำเภอ ในพื้นที่ - จนท.ของสำนักงานเกษตรจังหวัดและอำเภอ - ประธานเครือข่ายและกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่	- ประสานงานโครงการ

ตาราง 21 ทรัพยากรที่ต้องใช้

ทรัพยากรที่ต้องใช้	แหล่งที่มาของทรัพยากร
งบประมาณ 2.6 ล้านบาท	งบบูรณาการ
บุคลากรทางวิชาการของมหาวิทยาลัย ก	จัดจ้างจากมหาวิทยาลัย ก
บุคลากรร่วมสนับสนุนของหน่วยงานในจังหวัดเป้าหมาย	สำนักงาน/หน่วยงานในกลุ่มจังหวัดที่เกี่ยวข้อง
ผู้เชี่ยวชาญจากองค์กรรับรองมาตรฐาน	หน่วยงาน/องค์กรรับรองมาตรฐานจากต่างประเทศ

ตาราง 22 งบประมาณและประมาณการณั้กระแสเงินสด

- โครงการนี้ใช้งบประมาณทั้งหมด 2.6 ล้านบาท

ประเด็นยุทธศาสตร์แผน งบประมาณ แผนการใช้จ่าย งบประมาณ/จังหวัด	รวมทั้งสิ้น		ไตรมาส 1 (ต.ค. – ธ.ค.)		ไตรมาส 2 (ม.ค. – มี.ค.)		ไตรมาส 3 (เม.ย. – มิ.ย.)		ไตรมาส 4 (ก.ค. – ก.ย.)	
	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
ประเด็น ยุทธศาสตร์.....										
1. แผนการปฏิบัติงาน										
1.1 ตัวชี้วัด.....										
1.2 ตัวชี้วัด.....										
.....										
.....										
2. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ										
2.1 เงินงบประมาณ										
2.2 เงินนอกงบประมาณ										

ตาราง 23 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

บทบาท	รายละเอียด	หน่วยงาน กลุ่มบุคคล บุคคล
ประเมิน อนุมัติ	ประเมิน และอนุมัติโครงการ ทั้งใน ระยะต้น และเมื่อโครงการสิ้นสุด	-คณะกรรมการกลุ่มจังหวัด -ผู้ตรวจประเมินจากส่วนกลาง
ผู้ให้	ผู้ให้ความรู้แก่เกษตรกร	-นักวิชาการจากสถาบันการศึกษา -บริษัทเอกชน -สนง.เกษตรจังหวัด, นักวิชาการจาก กรมวิชาการเกษตรในพื้นที่
	ผู้ให้การรับรองมาตรฐาน	-องค์กรจากต่างประเทศ
ผู้ที่ได้รับผล	ผู้เข้าร่วมโครงการ	-กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว
	ขายสินค้าได้น้อยลง	-พ่อค้าปุ๋ยและสารเคมี
	ผู้จำหน่ายผลิตผลจากโครงการ	-บริษัทเอกชน -ตลาดในต่างประเทศ

ตาราง 24 ประโยชน์ที่จะได้รับ

กลุ่มเกษตรกรควรจะมีรายได้เพิ่มขึ้น 5,000 บาท ต่อไร่ต่อปี โดยเริ่มเห็นผลในปีที่สอง และต่อเนื่องไปทุกๆ ปี
โดยมีการลงทุนต่อไร่แรกเริ่ม = 2,000 บาท

ผู้ที่เกี่ยวข้อง	บวกสูง (+3)	บวกกลาง (+2)	บวกต่ำ (+1)	ลบต่ำ (-1)	ลบกลาง (-2)	ลบสูง (-3)	รวม
กลุ่มเกษตรกร	มีรายได้เพิ่ม			ต้องปรับเปลี่ยน วิธีการปลูกข้าว			+2
เอกชนผู้ส่งออก	มีสินค้าที่มี มูลค่าเพิ่ม						+3
พ่อค้าปุ๋ย สารเคมี						ขายได้ น้อยลง	-2
รวม							+3

ตาราง 25 โครงการอื่นที่เกี่ยวข้อง

ชื่อโครงการอื่นที่สัมพันธ์	โครงการอื่นเป็นโครงการต้นน้ำ	โครงการอื่นเป็นโครงการที่ต้องทำร่วมกัน	โครงการอื่นเป็นโครงการปลายน้ำ	รายละเอียด ลักษณะความสัมพันธ์
โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์	X			เป็นการสร้างปัจจัยการผลิตเพื่อสนับสนุนโครงการข้าวหอมมะลิอินทรีย์เพื่อการส่งออก
โครงการจัดการระบบน้ำเพื่อการเกษตร	X			เป็นการสร้างปัจจัยการผลิตเพื่อสนับสนุนโครงการข้าวหอมมะลิอินทรีย์เพื่อการส่งออก
โครงการอบรมเกษตรกรด้านเกษตรอินทรีย์		X		เตรียมความพร้อมให้กับเกษตรกร
โครงการพัฒนาการตลาดเพื่อการส่งออก			X	เพื่อให้เกษตรกรผลิตสินค้าได้ตรงตามความต้องการของตลาด

ตาราง 26 ความเสี่ยงที่สำคัญ วิเคราะห์จากกรอบที่กำหนด

ประเด็นที่ต้องพิจารณา	ความเสี่ยงที่อาจเกิด	คำอธิบาย
ด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม	-ภัยธรรมชาติ -แมลงศัตรูพืช	-เกิดภัยธรรมชาติที่จะส่งผลกระทบต่อปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ -เกิดการระบาดของแมลงศัตรูพืช
ด้านการดำเนินงาน	-ประสิทธิภาพของศูนย์ประสานงาน -บุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจ -การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่มีความซับซ้อน	1.ความมีประสิทธิภาพของศูนย์ประสานงาน 2.ความเข้าใจและประสิทธิภาพของบุคลากร 3.เทคโนโลยีที่ถ่ายทอดให้เกษตรกรยากจะปฏิบัติ
ด้านนโยบาย กฎหมายของรัฐ	ข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ	ไม่ได้รับโควตาตามเป้าหมาย
ด้านผู้รับบริการ	-กลุ่มเกษตรกรไม่สนใจและให้ความร่วมมือ	-ไม่มีผู้สนใจในโครงการ

ประเด็นที่ต้องพิจารณา	ความเสี่ยงที่อาจจะเกิด	คำอธิบาย
ด้านเศรษฐกิจ	-ต้นทุนวัตถุดิบที่สูงขึ้น -ต้นทุนการขนส่งที่สูงขึ้น	-ทำให้ราคาผลผลิตสูงเกินกว่าราคาข้าวหอมมะลิปกติมากเกินไป -การปรับราคาน้ำมัน ทำให้ต้นทุนการขนส่งสูงขึ้น รายได้ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

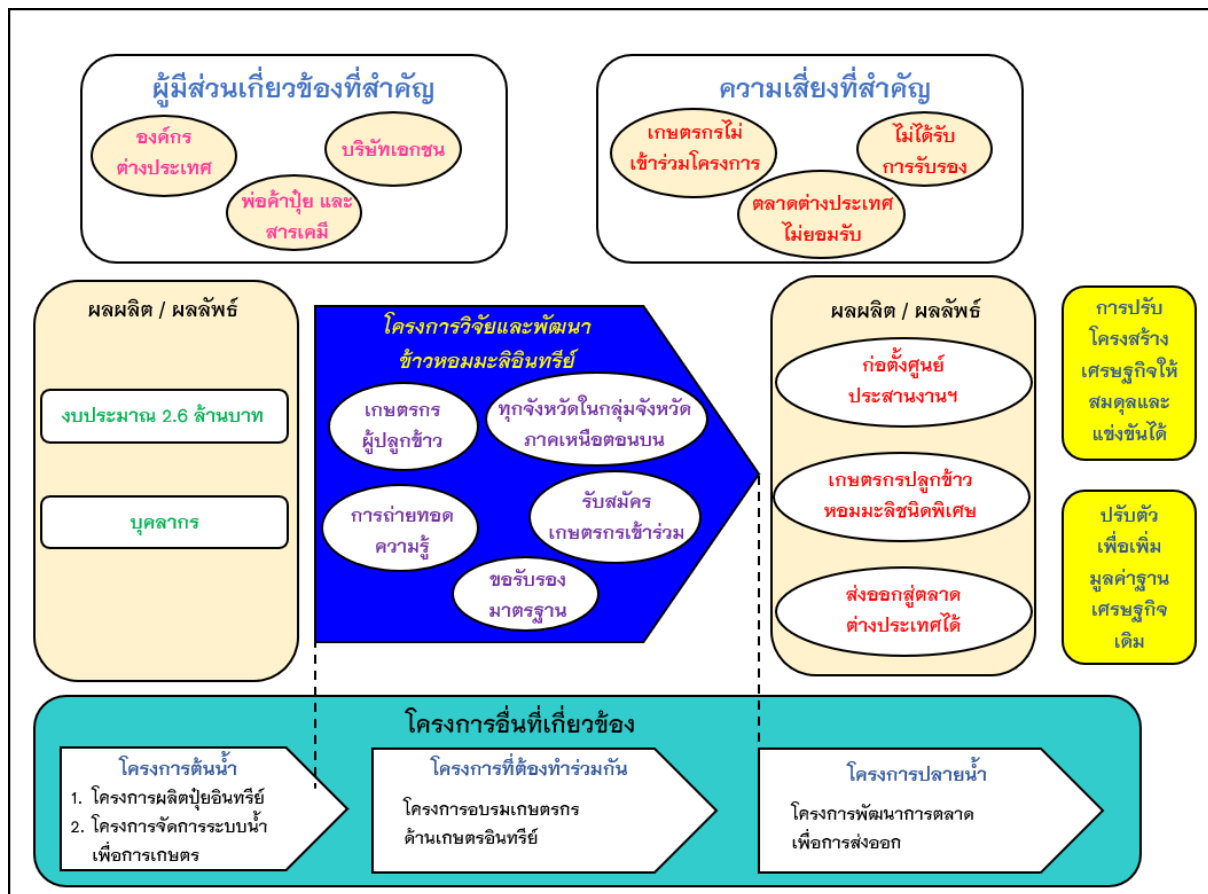
ตาราง 27 ประเด็นปัญหาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

ผู้ที่เกี่ยวข้อง	ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ	ได้รับผลกระทบจากโครงการ	ประเด็นปัญหาที่อาจจะมี	แนวทางในการแก้ไข
องค์กรต่างประเทศ	เป็นผู้ให้การรับรองมาตรฐาน		ไม่ให้การรับรองมาตรฐาน	ศึกษาทำความเข้าใจกับเกณฑ์มาตรฐานให้ชัดเจน
พ่อค้าปุ๋ยและสารเคมี		ขายสินค้าได้น้อยลง	Lobby เพื่อให้โครงการไม่เกิด	ชี้แจงให้ผู้ใหญ่เห็นในความสำเร็จและจำเป็นของโครงการ
บริษัทเอกชน	เป็นพ่อค้าคนกลางในการขายข้าวชนิดพิเศษไปต่างประเทศ		ไม่สนับสนุนการปลูกข้าวชนิดพิเศษเนื่องจากไม่ต้องการสร้างตลาดใหม่	ขอความร่วมมือและดึงเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการตั้งแต่ตอนเริ่มต้น

ตาราง 28 ความเสี่ยงที่สำคัญ

ความเป็นไปได้และความรุนแรงของความเสี่ยง					
ความเป็นไปได้	ความรุนแรง				
		ต่ำ	กลาง	สูง	รุนแรงมาก
	ต่ำ	E	D ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ	C ภัยธรรมชาติและแมลงศัตรูพืชต้นทุนที่สูงขึ้น	A ตลาดต่างประเทศไม่ยอมรับ
	กลาง	D	C	B	A
	สูง	C	B	A	A การออกแบบบรรจุภัณฑ์และพื้นที่ ณ จุดขาย

แผนภาพ 14 สรุปภาพโครงการที่นำเสนอ

บทที่ 3

แนวทางการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยว

3.1 การพัฒนาศักยภาพพื้นที่ผ่านผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ด้านการท่องเที่ยวตามแนวคิดห่วงโซ่มูลค่า

การที่มีผลิตภัณฑ์ศักยภาพที่ชัดเจน ก็จะช่วยให้อาจพัฒนาโครงการที่เหมาะสมและสามารถขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพตัวนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ด้วยเหตุนี้ สิ่งสำคัญพื้นฐานที่จะต้องมีการดำเนินการคือการระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพของพื้นที่ขึ้นมาให้ได้เสียก่อน และเพื่อให้การระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้เป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้บริหารของจังหวัดในการตัดสินใจ ข้อมูลสนับสนุนประกอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพจึงถือว่าเป็นส่วนของข้อมูลที่สำคัญมาก อาทิ ภาพรวมเศรษฐกิจของพื้นที่ ศักยภาพด้านการเกษตร อุตสาหกรรมท่องเที่ยว หรือการค้า หรือแม้แต่ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบข้อมูลผลิตภัณฑ์ศักยภาพ ซึ่งเมื่อระบุผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพได้แล้วเพื่อช่วยให้ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในจังหวัดสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมมากที่สุด จึงมีการนำเสนอแนวคิดในเรื่องของห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ที่เปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือที่จะมาช่วยกำหนดกรอบในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่สำคัญตลอดกระบวนการ ตั้งแต่ 1) ต้นทาง เช่น การวิจัย หรือการผลิต 2) กลางทาง เช่น การเก็บเกี่ยว การแปรรูป ไปจนถึง 3) ปลายทาง เช่น การขนส่ง หรือการตลาด เป็นต้น

แนวคิดห่วงโซ่มูลค่านี้ สามารถนำมาปรับใช้กับการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดได้อย่างหลากหลาย โดยจังหวัดอาจจะเลือกที่จะขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์แต่ละประเภทเป็นภาพรวม เช่น ภาคการเกษตร ภาคการท่องเที่ยว หรือภาคการค้า หรือจังหวัดอาจเลือกที่จะเน้นผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ที่เป็นเฉพาะบางประเภท หรือบางชนิดที่เฉพาะเจาะจงก็ได้เช่นกัน อาทิ ข้าวอินทรีย์ โคเนื้อ ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ หรือ การค้าชายแดน เป็นต้น ทั้งนี้รูปแบบของการขับเคลื่อนนั้นอาจขึ้นอยู่กับความพร้อม และบริบทของแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันออกไป

ทั้งนี้ ในการดำเนินการจัดฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับผู้บริหารในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ ภายใต้โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศผ่านจังหวัดและกลุ่มจังหวัด คณะที่ปรึกษาได้ฝึกอบรมโดยเริ่มต้นจากห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพนั้นก่อน แล้วจึงขอให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้ร่วมระดมความคิดเห็น ทบทวนว่าในห่วงโซ่มูลค่ามีความครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ ต้องการเพิ่มเติม หรือตัดประเด็นใดออกไปหรือไม่ ซึ่งจากการอบรมที่ผ่านมา ในห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพด้านการเกษตร มีสรุปรายละเอียดปัจจัยหรือข้อเสนอให้เพิ่มเติมดังนี้

3.1.1 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ธรรมชาติ ภูเขา ป่าไม้ และ ทะเล)

แผนภาพ 15 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ธรรมชาติ ภูเขา ป่าไม้ และทะเล)

โดยจากการระดมความคิดเห็น ทบทวนห่วงโซ่มูลค่า ปัจจัยสู่ความสำเร็จมีประเด็นข้อคิดเห็นที่แตกต่างกัน ดังนี้

1

การประเมินความพร้อม ของแหล่ง

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 1.1 การประเมินศักยภาพและความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- โชนิงพื้นที่ (พื้นที่ที่พัฒนาเป็นรีสอร์ท ทำธุรกิจได้) สิ่งปลูกสร้างหลังปี 41 ถือว่าบุกรุก / ขออนุญาตประกอบธุรกิจ กรมป่าไม้เข้าตรวจสอบก่อนอนุญาตให้ใช้พื้นที่ เช่น ให้เช่าพท.ป่าสงวนทำโรงแรมได้แต่ไม่ได้ออก นส 3

2

กำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ ขอบเขต และเป้าหมาย

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 2.1 การศึกษาความต้องการและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวธรรมชาติ

- การศึกษาความต้องการและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายสำหรับการท่องเที่ยวธรรมชาติ

CSF 2.2 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวธรรมชาติในพื้นที่

- การวางแผนยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวธรรมชาติในพื้นที่ที่เหมาะสมกับพื้นที่เป้าหมาย/นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย

3

พัฒนาระบบบริหาร จัดการการท่องเที่ยวในบริเวณ

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 3.1 การประเมินมาตรฐานการให้บริการการท่องเที่ยวธรรมชาติ

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 3.2 การศึกษาแนวทางการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) – ช่วงเวลาและจำนวน

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 3.3 การพัฒนากลไกความร่วมมือ และพัฒนาภาคีเครือข่ายในการร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยว

- การพัฒนากลไกความร่วมมือ และพัฒนาภาคีเครือข่ายในการร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยว (บูรณาการและงบประมาณ)
- การพัฒนากลไกความร่วมมือ และพัฒนาภาคีเครือข่ายในการร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยว ทั้งมิติพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวและตลาดสำหรับขายของให้นักท่องเที่ยว (มาเที่ยวและซื้อของด้วย)
- การพัฒนากลไกความร่วมมือ ภาคีเครือข่าย และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยว

CSF 3.4 การพัฒนามาตรการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในพื้นที่

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 3.5 การวางแผนการป้องกันและจัดการด้านการท่องเที่ยวจากภัยพิบัติธรรมชาติ

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 3.6 การประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวและพัฒนาแนวทางปรับปรุง ฟื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยว

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

4

เตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 4.1 การพัฒนามาตรฐานมัคคุเทศก์ / ผู้นำเที่ยว / บุคลากรที่เกี่ยวข้อง

- การพัฒนามาตรฐานมัคคุเทศก์ / ผู้นำเที่ยว / บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามมาตรฐาน
- การพัฒนามาตรฐานมัคคุเทศก์ / ผู้นำเที่ยว / บุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวทั้งรัฐและเอกชน / พัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้เรื่องการเบิกจ่ายให้ถูกต้อง

CSF 4.2 การปรับปรุงทัศนคติและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวธรรมชาติ

- การพัฒนาศักยภาพเครือข่ายชุมชนและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศรวมทั้งให้ความรู้แก่ประชาชนที่เกี่ยวข้อง
- การปรับปรุงทัศนคติและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวธรรมชาติ ปัญหาการร้องเรียนมีช่องทางการร้องเรียนมีมากเกินไป

CSF 4.3 การพัฒนาคู่มือปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวธรรมชาติ

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- ปรับปรุงกฎระเบียบการเบิกจ่ายของภาครัฐ
- การพัฒนาภาคีความร่วมมือ และพัฒนาภาคีเครือข่ายในการร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยว
- พัฒนาวิทยากรนำเที่ยวชุมชน

5

ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการท่องเที่ยว

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 5.1 การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ (ถนน ป้าย สถาปัตยกรรม)

- การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ

CSF 5.2 การปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบขนส่งสาธารณะในการเดินทาง

CSF 5.3 การพัฒนาสัญลักษณ์ (Landmark) ในพื้นที่

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 5.4 การจัดการขยะ และพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชุมชน

- การพัฒนาสิ่งปลูกสร้าง แหล่งเรียนรู้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสันตนาการ

CSF 5.5 การประเมินมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก และพัฒนาแนวทางปรับปรุง (ห้องน้ำ ร้านอาหาร ร้านค้า)

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 5.6 การส่งเสริมคุณภาพที่พักในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- พัฒนาระบบการข้ามแดนของคนและรถ (เป็นเรื่องกฎหมายและหน่วยงานส่วนกลาง)
- ข้อกำหนดด้านกฎระเบียบราชการ (การเบิกจ่าย)
- การประเมินมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก และพัฒนาแนวทางปรับปรุง
- การพัฒนาระบบ Logistic เพื่อการท่องเที่ยว

6

พัฒนากิจกรรม และมาตรฐานธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 6.1 การสร้างสรรค์กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว

- การสร้างสรรค์กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว(รวมทั้งศูนย์เรียนรู้/พิพิธภัณฑ์)
- การสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อเป็นแรงดึงดูดในแหล่งท่องเที่ยว
- การออกแบบและพัฒนากิจกรรมเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ และแหล่งท่องเที่ยว

CSF 6.2 การส่งเสริมธุรกิจสนับสนุนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

- การส่งเสริมธุรกิจสนับสนุนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมตลาดชุมชน

CSF 6.3 การพัฒนามาตรฐานการให้บริการธุรกิจสนับสนุนในบริเวณ

- สร้างศูนย์จำหน่ายสินค้า ของที่ระลึก สินค้า OTOP และสินค้าเกษตรอินทรีย์ของแหล่งท่องเที่ยว
- การพัฒนาการให้บริการธุรกิจสนับสนุนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน (สมุนไพร/นวดแผนไทย/ร้านอาหาร/ ร้านค้า/ ที่พัก)

CSF 6.4 การปรับปรุงของที่ระลึกของแหล่งท่องเที่ยว

- การปรับปรุงของที่ระลึกของแหล่งท่องเที่ยวและพัฒนา OTOP

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวชุมชน
- การพัฒนาอาหารพื้นถิ่น การสร้างเรื่องราวในอาหารพื้นถิ่น การพัฒนาเมนูอาหารพื้นถิ่น การรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัย
- สนับสนุนกิจกรรม CSR ของภาคธุรกิจเข้ากับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน
- สร้างแผนที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่

7

พัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 7.1 การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

- การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ด้วยสื่อต่าง ๆ (Social Media ,Kios) และมีจุดให้บริการนักท่องเที่ยวที่ Outlet ประชาธิรัฐ
- การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงรุก (Road show)
- การประชาสัมพันธ์และการสร้าง Brand แหล่งท่องเที่ยว
- การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมส่งเสริมการขาย เช่น Roadshow งานแสดงสินค้าทั้งในและต่างประเทศ

CSF 7.2 การสร้างแบรนด์การท่องเที่ยว

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 7.3 การสร้างจิตสำนึกนักท่องเที่ยวที่ดี

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- ส่งเสริมการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว
- การพัฒนาคู่มือปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับนักท่องเที่ยว (Appliation, QR Code, คู่มือ)
- การจัดทำคู่มือการท่องเที่ยวสร้างจิตสำนึกนักท่องเที่ยวที่ดีด้วยสื่อต่างๆ
- การสร้างความเข้าใจและความร่วมมือการเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี
- ท่องเที่ยวเชิงดิจิทัล ชื้อทัวร์ออนไลน์ Creative content marketing (review by experienced tourist) นักท่องเที่ยวรีวิวบอกต่อสร้างกระแส
- การส่งเสริมการท่องเที่ยวนอกฤดูกาลท่องเที่ยว (Low season)
- การตลาดเชิงรุก (Social Media / Road show)
- เพิ่มช่องทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวผ่านเทคโนโลยี

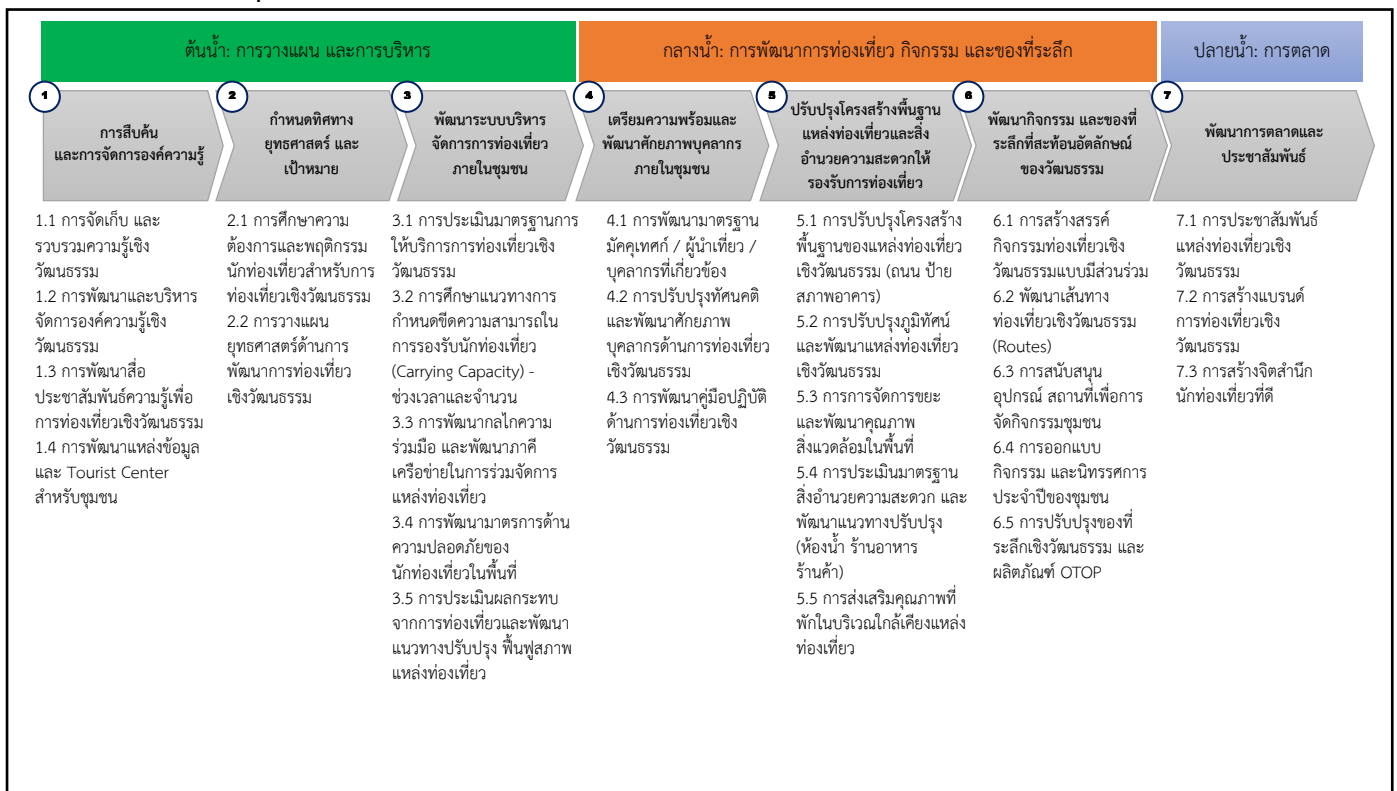
จากข้อเสนอแนะในการระดมความคิดเห็นของการฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับผู้บริหารในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ ทำให้เกิดการปรับปรุงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ใหม่เป็นดังนี้

แผนภาพ 16 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ธรรมชาติ ภูเขา ป่าไม้ และทะเล)

3.1.2 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน

แผนภาพ 17 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์-วัฒนธรรม – ชุมชน

โดยจากการระดมความคิดเห็น ทบทวนห่วงโซ่มูลค่า ปัจจัยสู่ความสำเร็จมีประเด็นข้อคิดเห็นที่แตกต่างกันดังนี้

1

การสืบค้น และการจัดการองค์ความรู้

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 1.1 การจัดเก็บ และรวบรวมความรู้เชิงวัฒนธรรม

- การสำรวจ จัดเก็บ และแบ่งหมวดความรู้เชิงวัฒนธรรม

CSF 1.2 การพัฒนาและบริหารจัดการองค์ความรู้เชิงวัฒนธรรม

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 1.3 การพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ความรู้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 1.4 การพัฒนาแหล่งข้อมูลและ Tourist Center สำหรับชุมชน

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- การวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี อัตลักษณ์ชุมชนเพื่อพัฒนาสินค้าด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- ข้อมูลการปรับปรุงพื้นที่ท่องเที่ยวเพื่อความปลอดภัย

2

กำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ และเป้าหมาย

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 2.1 การศึกษาความต้องการและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 2.2 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และธรรมชาติ
- ศึกษาพัฒนาแผนแม่บทการท่องเที่ยว
- การออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในจังหวัด
- การประเมินผลสัมฤทธิ์การท่องเที่ยวของจังหวัดแบบประชารัฐ

3

พัฒนาระบบบริหาร จัดการการท่องเที่ยวภายในชุมชน

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 3.1 การประเมินมาตรฐานการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

- การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (ถนน ป้าย สถาปัตยกรรม)
- การพัฒนามาตรฐานการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

CSF 3.2 การศึกษาแนวทางการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) - ช่วงเวลาและจำนวน

- การปรับปรุงภูมิทัศน์ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- การพัฒนามาตรการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในพื้นที่

CSF 3.3 การพัฒนาภาคความร่วมมือ และพัฒนาภาคีเครือข่ายในการร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยว

- การประเมินมาตรฐานการให้บริการการท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์วัฒนธรรม และ ธรรมชาติ การประเมินมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก และพัฒนาแนวทางปรับปรุง (ห้องน้ำ ร้านอาหาร ร้านค้า)
- การพัฒนาภาคความร่วมมือ และพัฒนาภาคีเครือข่ายในการร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยว และ มาตรการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในพื้นที่

CSF 3.4 การพัฒนามาตรการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในพื้นที่

- การประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวและพัฒนาแนวทางปรับปรุง พื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยว
- การประเมินมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก และพัฒนาแนวทางปรับปรุง (ห้องน้ำ ร้านอาหาร ร้านค้า)

CSF 3.5 การประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวและพัฒนาแนวทางปรับปรุง พื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยว

- การเฝ้าระวังผลกระทบจากการท่องเที่ยวและพัฒนาแนวทางปรับปรุง พื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยว

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- การส่งเสริมคุณภาพที่พักในบริเวณใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยว

4

เตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรภายในชุมชน

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 4.1 การพัฒนามาตรฐานมัคคุเทศก์ / ผู้นำเที่ยว / บุคลากรที่เกี่ยวข้อง

- การพัฒนาศักยภาพของมัคคุเทศก์ / ผู้นำเที่ยว / บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และ จัดทำคู่มือปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์วัฒนธรรม และ ธรรมชาติ

CSF 4.2 การปรับปรุงทัศนคติและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

- การส่งเสริมค่านิยมในการเป็นเจ้าบ้านที่ดีในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์วัฒนธรรม และ ธรรมชาติ
- การสร้างทัศนคติที่ดีและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

CSF 4.3 การพัฒนาคู่มือปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

- ส่งเสริม/ร่วมมือ ให้เกิดผู้ประกอบการท่องเที่ยวในจังหวัดให้ขับเคลื่อนได้
- การพัฒนาคู่มือปฏิบัติด้านการท่องเที่ยว และพัฒนาแอปพลิเคชันด้านการท่องเที่ยว

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- การมีศูนย์พัฒนาและส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชนและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพด้านธุรกิจการท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกให้เข้าถึงแหล่งทุนและเชื่อมโยงธุรกิจการท่องเที่ยว
- พัฒนาหลักสูตร “เจ้าบ้านดี” ในสถานศึกษาทุกระดับ

5

ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการท่องเที่ยว

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 5.1 การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (ถนน ป้าย สถาปัตยกรรม)

- การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และ ธรรมชาติ (ถนน ป้าย สถาปัตยกรรม ห้องน้ำ ร้านอาหาร ร้านค้า) รวมถึงการสร้างแหล่งท่องเที่ยวหรือจุดดึงดูดใหม่ ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยว
- การจัดตั้งจุดบริการนักท่องเที่ยวในระดับจังหวัดและชุมชน
- การประเมินมาตรฐานการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- สำรวจและประเมินมาตรฐานโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวก และพัฒนาแนวทางปรับปรุง (ห้องน้ำ ร้านค้า ถนน ป้าย ทางลาด)

CSF 5.2 การปรับปรุงภูมิทัศน์ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

- จัดให้มีระบบขนส่งสาธารณะไปยังแหล่งท่องเที่ยว
- การศึกษาแนวทางการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity)
- ช่วงเวลาและจำนวน
- การปรับปรุงภูมิทัศน์ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมรวมทั้ง Landmark

CSF 5.3 การจัดการขยะ และพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

- การพัฒนากลไกความร่วมมือ และพัฒนาภาคีเครือข่ายในการร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยว

CSF 5.4 การประเมินมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก และพัฒนาแนวทางการปรับปรุง (ห้องน้ำ ร้านอาหาร ร้านค้า)

- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวก และแนวทางการปรับปรุง (ห้องน้ำ ร้านอาหาร ร้านค้า)
- การพัฒนามาตรการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในพื้นที่
- การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและพัฒนาแนวทางการปรับปรุงให้เป็นมาตรฐาน

CSF 5.5 การส่งเสริมคุณภาพที่พักในบริเวณใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยว

- การเฝ้าระวังผลกระทบจากการท่องเที่ยวและพัฒนาแนวทางการปรับปรุง พื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยว

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- โครงสร้างพื้นฐานเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง เช่น สะพาน สนามบิน

6

พัฒนากิจกรรม และของที่ระลึกที่สะท้อนอัตลักษณ์ของวัฒนธรรม

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 6.1 การสร้างสรรค์กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม

- พัฒนาตลาดกลางและศูนย์จำหน่ายสินค้า

CSF 6.2 พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Routes)

- การพัฒนาของที่ระลึกเชิงประวัติศาสตร์วัฒนธรรม และ ธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์ OTOP / CPOT (Cultural Product of Thailand)
- ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขาย

CSF 6.3 การสนับสนุนอุปกรณ์ สถานที่เพื่อการจัดกิจกรรมชุมชน

- สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมการตลาด

CSF 6.4 การออกแบบกิจกรรม และนิทรรศการประจำปีของชุมชน

- การออกแบบกิจกรรม และนิทรรศการประจำปีของชุมชน ที่มีลักษณะร้อยเรียงเรื่องราว เชื่อมโยง ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้สามารถทำกิจกรรมได้ตลอดทั้งวัน และพักค้างแรม
- การส่งเสริมกิจกรรมของชุมชนบนเส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ

CSF 6.5 การปรับปรุงของที่ระลึกเชิงวัฒนธรรม และผลิตภัณฑ์ OTOP

- การส่งเสริมการขายสินค้าและขายของที่ระลึกเชิงวัฒนธรรม เช่น อาหารพื้นบ้าน

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- การจัดประกวดผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมสร้างสรรค์เพื่อเป็นสินค้าที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว

7

พัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 7.1 การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

- การส่งเสริมการตลาด (Roadshow) และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม

CSF 7.2 การสร้างแบรนด์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 7.3 การสร้างจิตสำนึกนักท่องเที่ยวที่ดี

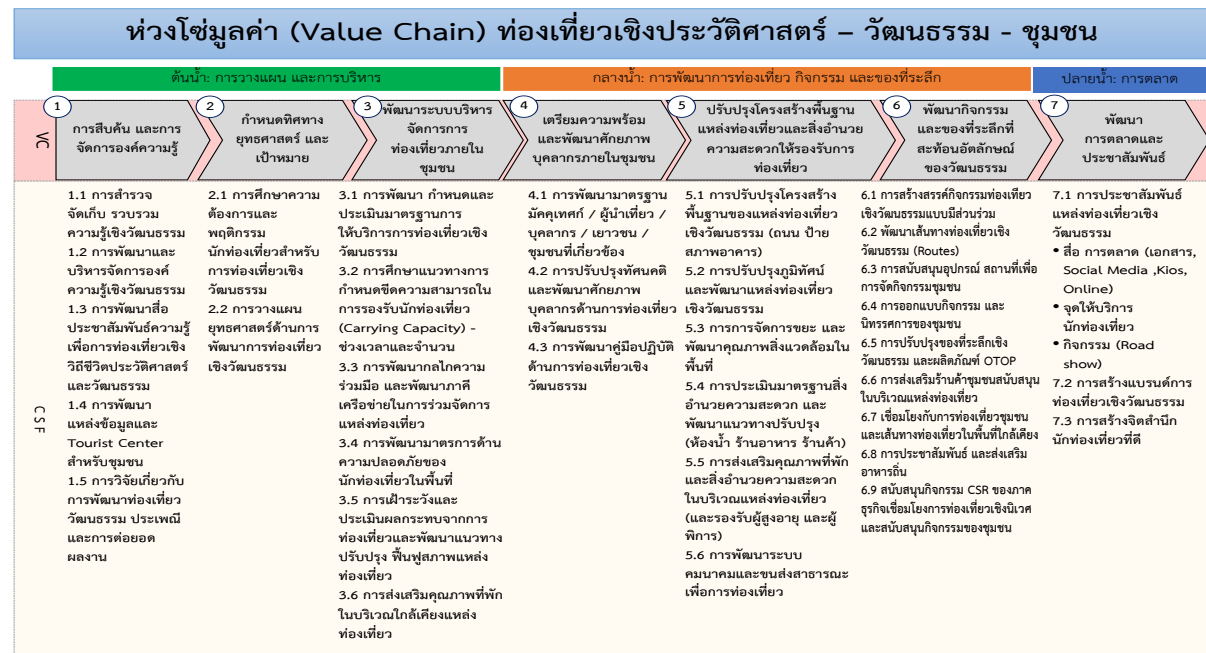
- การพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ความรู้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และ ธรรมชาติ (app)

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว

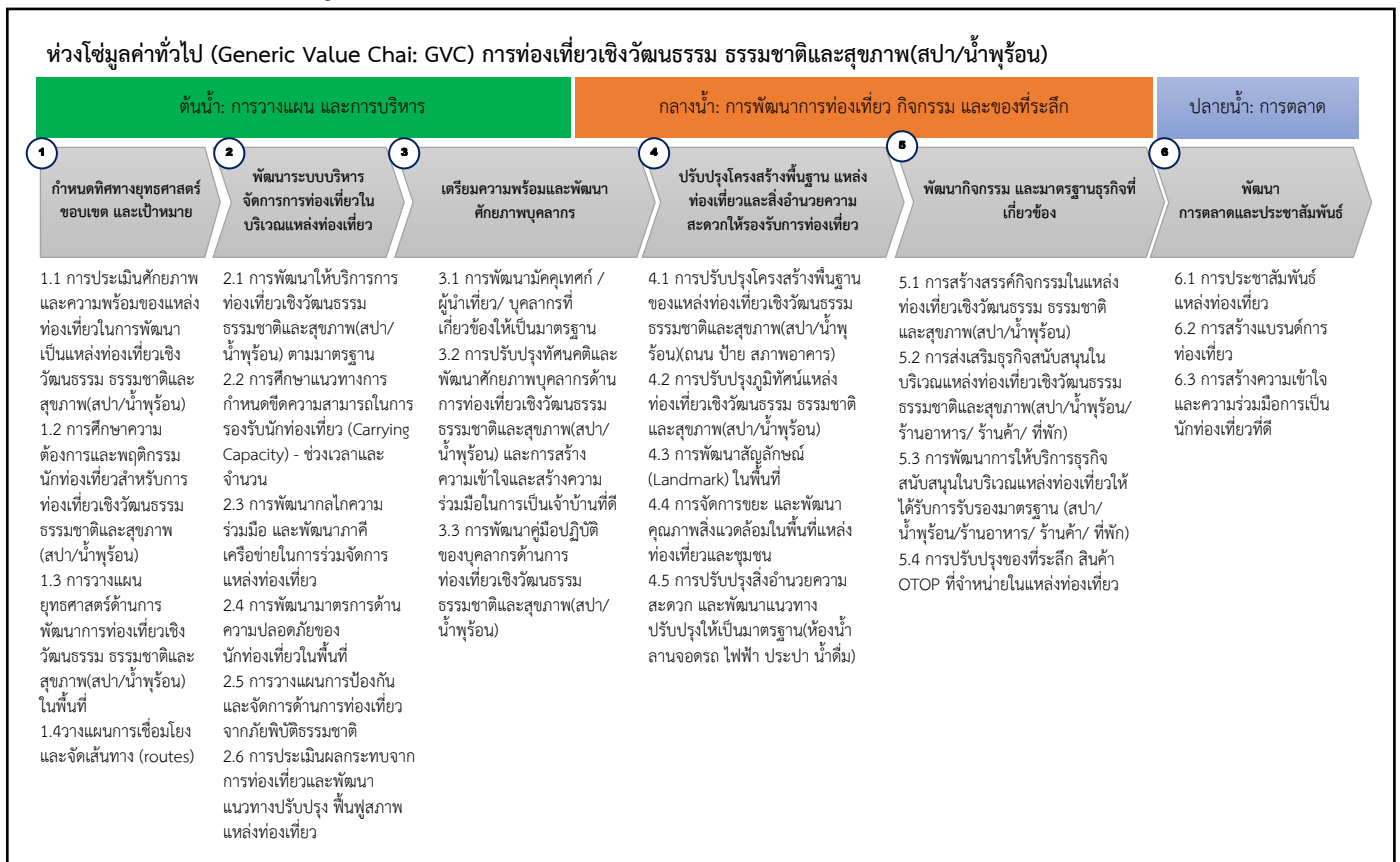
จากข้อเสนอแนะในการระดมความคิดเห็นของการฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับผู้บริหารในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ ในระดับพื้นที่ ทำให้เกิดการปรับปรุงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ใหม่เป็นดังนี้

แผนภาพ 18 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน

3.1.3 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)

แผนภาพ 19 ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)

โดยจากการระดมความคิดเห็น ทบทวนห่วงโซ่มูลค่า ปัจจัยสู่ความสำเร็จมีประเด็นข้อคิดเห็นที่แตกต่างกันดังนี้

1

กำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ ขอบเขต และเป้าหมาย

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 1.1 การประเมินศักยภาพและความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 1.2 การศึกษาความต้องการและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ(สปา/น้ำพุร้อน)

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 1.3 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน) ในพื้นที่

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 1.4วางแผนการเชื่อมโยงและจัดเส้นทาง (routes) การท่องเที่ยวภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัด

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- หาพันธมิตรท่องเที่ยวเชิงยุทธศาสตร์เส้นทางระหว่างจังหวัด
- การกำหนดกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย
- การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน) ของจังหวัด
- การวางแผนแม่บทและผังบริเวณของแหล่งท่องเที่ยวสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)

2

พัฒนาระบบบริหาร จัดการการท่องเที่ยวในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 2.1 การพัฒนาให้บริการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ(สปา/น้ำพุร้อน) ให้เป็นมาตรฐาน

- การพัฒนาให้บริการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ(สปา/น้ำพุร้อน) ให้เป็นมาตรฐานและส่งเสริมให้ได้มีการเสนอขอรับรางวัลในเวทีโลก

CSF 2.2 การศึกษาแนวทางการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) - ช่วงเวลาและจำนวน

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 2.3 การพัฒนากลไกความร่วมมือ และพัฒนาภาคีเครือข่ายในการร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยว

- การพัฒนากลไกความร่วมมือ และพัฒนาภาคีเครือข่ายและชุมชนในการร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยว การเป็นเจ้าบ้านที่ดี

CSF 2.4 การพัฒนามาตรการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในพื้นที่

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 2.5 การวางแผนการป้องกันและจัดการด้านการท่องเที่ยวจากภัยพิบัติธรรมชาติ

- การวางแผนการป้องกันและจัดการด้านการท่องเที่ยวจากภัยพิบัติธรรมชาติ (รวมทั้งไฟป่า หมอกควัน)

CSF 2.6 การประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวและพัฒนาแนวทางปรับปรุง พื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยว

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- ความพร้อมและแผนการจัดการในการเกิดเหตุในโรงพยาบาล

3

เตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 3.1 การพัฒนามัคคุเทศก์ / ผู้นำเที่ยว/ บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ได้มาตรฐาน

- การพัฒนามัคคุเทศก์ / ผู้นำเที่ยว/ บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้และทักษะ (เช่น ภาษาอังกฤษ จีน) ได้มาตรฐาน

CSF 3.2 การปรับปรุงทัศนคติและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)

- การสร้างความเข้าใจและสร้างความร่วมมือในการเป็นเจ้าบ้านที่ดี

CSF 3.3 การพัฒนาคู่มือปฏิบัติของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

4

ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการท่องเที่ยว

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 4.1 การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว (ถนน ป้าย สภาพอาคาร)

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 4.2 การปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)

- สิทธิประโยชน์ในการลดหย่อนภาษี เมื่อสร้างบ้านแบบล้านนา

CSF 4.3 การพัฒนาสัญลักษณ์ (Landmark) ในพื้นที่

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 4.4 การจัดการขยะ และพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวและชุมชน

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 4.5 การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก และพัฒนาแนวทางปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน (ห้องน้ำ ลานจอดรถ ไฟฟ้า ประปา น้ำดื่ม)

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

ส่วนเพิ่มเติมใหม่

- การพัฒนาและแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ เช่น หนองหลวง เวียงหนองล่อง

5

พัฒนากิจกรรม และมาตรฐานธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 5.1 การสร้างสรรค์กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)

- การสร้างสรรค์กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน) ที่มีความเหมาะสมกับอัตลักษณ์ เหมาะสมกับแหล่งและวิถีชุมชน (รวมการมีนวัตกรรมการสร้างกิจกรรมบริการ นวัตกรรมด้านอาหาร)

CSF 5.2 การส่งเสริมธุรกิจสนับสนุนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน/ร้านอาหาร/ร้านค้า/ ที่พัก)

- การส่งเสริมธุรกิจสนับสนุนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน/ร้านอาหาร/ร้านค้า/ ที่พัก) และพัฒนาให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน

CSF 5.3 การพัฒนาการให้บริการธุรกิจสนับสนุนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน (สปา/น้ำพุร้อน/ร้านอาหาร/ร้านค้า/ ที่พัก)

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

CSF 5.4 การปรับปรุงของที่ระลึก สินค้า OTOP ที่จำหน่ายในแหล่งท่องเที่ยว

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

6

พัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์

ส่วนเพิ่มเติมจาก CSF ตามแบบเดิมที่มีอยู่

CSF 6.1 การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

- การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวด้วย Social media การจัด Road show

CSF 6.2 การสร้างแบรนด์การท่องเที่ยว

- การสร้างแบรนด์การท่องเที่ยว เช่น การ Benchmark แหล่งท่องเที่ยวชั้นนำพร้อมกับต่างประเทศ

CSF 6.3 การสร้างความเข้าใจและความร่วมมือการเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี

- ไม่มีส่วนเพิ่มเติม

จากข้อเสนอแนะในการระดมความคิดเห็นของการฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับผู้บริหารในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างการแข่งขันและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ ทำให้เกิดการปรับปรุงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ใหม่เป็นดังนี้

แผนภาพ 20 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)

3.2 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการท่องเที่ยว

จากที่ได้แสดงผลการร่วมระดมความคิดเห็นห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ในการฝึกอบรมหลักสูตรสำหรับผู้บริหารในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้าง ความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ ที่ผู้เข้าร่วมจากจังหวัดต่างๆ ได้ให้ ข้อเสนอเพื่อปรับปรุงห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพข้างต้น คณะที่ปรึกษาได้ดำเนินกิจกรรมการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการต่อยอด ผลิตภัณฑ์ศักยภาพของจังหวัด และห่วงโซ่มูลค่าของจังหวัดในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้าง ความเข้มแข็ง และ ยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ และกิจกรรมการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มี ส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดทำคู่มือการบูรณาการการทำงานในพื้นที่ที่เกิดผลในทางปฏิบัติ ซึ่งสามารถสรุปห่วงโซ่ มูลค่าด้าน การท่องเที่ยวทั้ง 3 รูปแบบได้ดังนี้

3.2.1 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการท่องเที่ยว – ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ธรรมชาติ ภูเขา ป่าไม้ และทะเล)

แผนภาพ 21 ห่วงโซ่มูลค่ากรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ธรรมชาติ ภูเขา ป่าไม้ และทะเล)

3.2.2 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการท่องเที่ยว – ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน

แผนภาพ 22 ห่วงโซ่มูลค่ากรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC) ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน

3.2.3 กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) และห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ด้านการท่องเที่ยว – ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)
 แผนภาพ 23 ห่วงโซ่มูลค่ากรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC) ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)

3.3 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องและตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการในการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยว

โดยหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อน ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ภาคการท่องเที่ยวทั้งหน่วยงานในระดับพื้นที่จังหวัด หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่หรือภูมิภาค หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง แสดงได้ดังตาราง

ตาราง 29 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องและตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการในการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยว

หน่วยงาน / ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	เชิงนิเวศ	เชิงประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน	เชิงสุขภาพ	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
หน่วยงานในระดับพื้นที่จังหวัด				
1. สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	✓			ให้ข้อมูล และข้อจำกัด เพื่อสนับสนุนการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง ให้ความเห็นเกี่ยวกับกำหนดพื้นที่ท่องเที่ยว (Zoning) พื้นที่ที่พัฒนาเป็นรีสอร์ท ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่
2. สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด		✓		ให้ข้อมูล และข้อจำกัด เพื่อสนับสนุนการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องในด้านศาสนาและวัฒนธรรม โดยส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมในเขตพื้นที่จังหวัด ป้องกันและแก้ไขปัญหาการเบี่ยงเบนทางวัฒนธรรมโดยประสานงาน หรือร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน
3. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด			✓	ให้ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ให้การสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเติบโตทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ผลสัมฤทธิ์ศักยภาพ หน่วยงาน	เชิงนิเวศ	เชิงประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน	เชิงสุขภาพ	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
4. สำนักงานปลัดกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา - สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	✓	✓	✓	ทำงานด้านการท่องเที่ยวในภาพรวม เริ่มตั้งแต่จัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการของจังหวัด การติดตาม ประเมินผล และรายงานสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการ รวมไปถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการ ในเขตพื้นที่จังหวัด โดยประสานหรือร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน พร้อมทั้งการให้คำปรึกษาแนะนำ และสนับสนุนด้านวิชาการแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร เครือข่ายชุมชน ประชาชน และหน่วยงานอื่นที่ดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และการมีส่วนร่วมด้านการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการในเขตพื้นที่จังหวัด ประสานงานและปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแทนของกระทรวงในส่วนภูมิภาคด้วย
5. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย – สำนักงานจังหวัด	✓	✓	✓	ดำเนินการตามแผน กำกับ และติดตามผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนพัฒนาจังหวัด อำนวยการประสาน ปฏิบัติการ และสนับสนุนงานที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาจังหวัด สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงาน ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	เชิง			ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
	เชิงนิเวศ	ประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน	เชิงสุขภาพ	
6. กรมพัฒนาชุมชน – สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด	✓	✓	✓	สนับสนุนงานพัฒนาระบบตลาดสินค้า OTOP ชุมชน มาจำหน่ายในแหล่งท่องเที่ยว สร้างรายได้ให้ชุมชน และประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนในจังหวัดให้ทราบ และแนะนำชุมชนในการต่อยอดสร้างรายได้
7. กรมโยธาธิการและผังเมือง – สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด	✓	✓	✓	สนับสนุนการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว ธรรมชาติ (ถนน) ของแหล่งท่องเที่ยว ให้ความเห็นเกี่ยวกับกำหนดพื้นที่ท่องเที่ยว (Zoning) พื้นที่ที่พัฒนาเป็นรีสอร์ท ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่
8. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น – สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด	✓	✓	✓	ดูแลและบริหารงานถ่ายโอนในท้องถิ่น ให้การสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เช่น งานดูแลห้องน้ำสาธารณะในแหล่งท่องเที่ยว การบริหารจัดการขยะในแหล่งสนับสนุนงานปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการท่องเที่ยว (ในส่วนเพิ่มเติมของท้องถิ่น)
9. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย – สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด	✓	✓	✓	วางแผนการป้องกันและจัดการด้านการท่องเที่ยวจากภัยพิบัติธรรมชาติ ติดตามเฝ้าระวังและประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวและพัฒนาแนวทางปรับปรุง พื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยว วางมาตรการการป้องกันภัยหากเกิดเหตุพร้อมสื่อสาร ให้ความช่วยเหลือหากเกิดเหตุจากภัยพิบัติต่างๆ

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	เชิง			ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		เชิงนิเวศ	ประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน	เชิงสุขภาพ	
10. กรมประชาสัมพันธ์ – สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด		✓	✓	✓	พัฒนาสื่อ การตลาด และส่งเสริมกิจกรรมประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยว ทำการประชาสัมพันธ์กระตุ้นการท่องเที่ยว อย่างต่อเนื่อง เช่น ประชาสัมพันธ์ปฏิทินการท่องเที่ยวของ จังหวัด การส่งข่าวสารการท่องเที่ยว เทศกาล งานสำคัญ ให้กับกลุ่มหมายโดยตรง หรือส่งให้หน่วยงานกลางหรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมประชาสัมพันธ์
11. กรมการขนส่งทางบก – สำนักงานขนส่งจังหวัด		✓	✓	✓	สนับสนุนปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานรถสาธารณะเข้าสู่แหล่ง ท่องเที่ยว หรือการควบคุมราคาค่าโดยสารให้มีความยุติธรรม ในทุกช่วงเทศกาลของการท่องเที่ยว
12. กรมจัดหางาน – สำนักงานจัดหางานจังหวัด		✓	✓	✓	ช่วยลดปัญหาการว่างงาน และการขาดแคลนแรงงานด้าน การท่องเที่ยวในพื้นที่ได้ เช่น การจัดตลาดนัดแรงงาน หรือให้ ข้อมูลตำแหน่งงานที่เปิดรับสมัครให้แก่นายจ้างและแรงงาน
13. สำนักงานสถิติแห่งชาติ – สำนักงานสถิติจังหวัด		✓	✓	✓	สนับสนุนข้อมูลสถิติเพื่อการตัดสินใจในการทำงานตั้งแต่ การวางแผนงาน การดำเนินโครงการ ตลอดจนติดตาม ประเมินผล
14. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน – ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด		✓	✓	✓	สนับสนุนการฝึกอบรม จัดหลักสูตรช่วยพัฒนาฝีมือแรงงานให้ สามารถทำงานได้อย่างมีมาตรฐาน รวมทั้งประสานการสร้าง เครือข่ายการพัฒนาฝีมือแรงงานและศักยภาพแรงงานและ ผู้ประกอบการทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	เชิง			ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		เชิงนิเวศ	ประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน	เชิงสุขภาพ	
					ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่ หรือ ภูมิภาค					
15. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย – การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	✓	✓	✓		ทำงานด้านการตลาดการท่องเที่ยวในภาพรวม เริ่มตั้งแต่จัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว รายงานสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยว รวมไปถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการท่องเที่ยว รวมถึงประสานหรือร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน พร้อมทั้งการให้คำปรึกษาแนะนำด้านการท่องเที่ยว
16. กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว 1 - 3	✓	✓	✓		ดูแลให้ความช่วยเหลือด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
17. การกีฬาแห่งประเทศไทยในภูมิภาค				✓	สนับสนุนงานด้านการกีฬาในพื้นที่ ซึ่งเมื่อมีการจัดงานแข่งขันกีฬา จะได้ประโยชน์จากกลุ่มคนที่เข้ามาในพื้นที่ ที่อาจใช้เวลาส่วนหนึ่งท่องเที่ยว หรือใช้จ่ายบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดได้ เช่น ใช้จ่ายที่พัก ใช้จ่ายร้านอาหาร ซื้อของที่ระลึก
18. สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตต่างๆ				✓	
19. สำนักอุทยานแห่งชาติ – สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 - 16	✓				ให้ข้อมูล และข้อจำกัด เพื่อสนับสนุนการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง ให้ความเห็นเกี่ยวกับกำหนดพื้นที่ท่องเที่ยว (Zoning) พื้นที่ที่พัฒนาเป็นรีสอร์ท ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	เชิง			ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		เชิงนิเวศ	ประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน	เชิงสุขภาพ	
20. สถาบันนวัตกรรมอุทยานแห่งชาติและพื้นที่คุ้มครอง	✓	✓	✓		ให้ข้อมูล และข้อจำกัด เพื่อสนับสนุนการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง ให้ความเห็นเกี่ยวกับกำหนดพื้นที่ท่องเที่ยว (Zoning) พื้นที่ที่สามารถเข้าไปท่องเที่ยวได้ พร้อมทั้งให้ประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวและพัฒนาแนวทางปรับปรุง พื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยว และสื่อสารขอความร่วมมือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ
- ศูนย์นวัตกรรมอุทยานแห่งชาติและพื้นที่คุ้มครอง 5 แห่ง					
- ศูนย์นวัตกรรมอุทยานแห่งชาติและพื้นที่คุ้มครอง ทางทะเล 3 แห่ง					
21. กรมป่าไม้ - สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 - 13	✓		✓		สนับสนุนให้พื้นที่เขื่อนที่มีการจัดภูมิทัศน์สวยงามเป็นแหล่งท่องเที่ยวของพื้นที่แห่งหนึ่ง เพื่อสร้างรายได้ด้านการท่องเที่ยวให้พื้นที่
22. กรมทรัพยากรธรณี - สำนักงานทรัพยากรธรณี 1 - 4	✓		✓		
23. กรมชลประทาน - สำนักงานชลประทานที่ 1 - 17	✓				ให้ข้อมูล และข้อจำกัด เพื่อสนับสนุนการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง ให้ความเห็นเกี่ยวกับกำหนดพื้นที่ท่องเที่ยว (Zoning) พื้นที่ที่สามารถเข้าไปท่องเที่ยวได้ พร้อมทั้งให้ประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวและพัฒนาแนวทางปรับปรุง พื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยว และสื่อสารขอความร่วมมือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ
24. กรมทรัพยากรชายฝั่งทะเล	✓				ให้ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ซึ่งเป็น Story ที่น่าสนใจ ทำให้แหล่งท่องเที่ยวมีเรื่องราวน่าติดตามและน่าเข้าชม บริหารจัดการการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นระบบ สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว พร้อมทั้ง
- สำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง					
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง					
- สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง					
25. กรมศิลปากร - สำนักงานศิลปากรที่ 1 - 13			✓		

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	เชิง			ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		เชิงนิเวศ	ประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน	เชิงสุขภาพ	
					การอนุรักษ์ รักษาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสมบูรณ์
26. กระทรวงสาธารณสุข - กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ - กรมการแพทย์ - กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ - กรมอนามัย - กรมสุขภาพจิต				✓	ให้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์แผนไทย สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หรือการพัฒนาโรงพยาบาลหรือสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ให้มีบริการที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวด้านสุขภาพมากขึ้น เช่น การจัดโปรแกรมบำบัดต่างๆ
27. กรมควบคุมโรค	✓	✓	✓	✓	เฝ้าระวัง และพัฒนามาตรการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวด้านโรคติดต่อในพื้นที่ โดยเฉพาะช่วงที่มีการระบาด
28. กรมศุลกากร – ด้านศุลกากร	✓	✓	✓	✓	ให้การสนับสนุน ดูแล อำนวยความสะดวก การเข้าออกของนักท่องเที่ยวเพื่อนบ้าน (ชายแดน)
29. กรมเจ้าท่า - สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค			✓		ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว เช่น ท่าเรือต่างๆ และการสนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อการเดินทางท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง
30. กรมทางหลวงชนบท - สำนักงานทางหลวงชนบทที่ 1 - 18	✓				ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว เช่น ทางเข้าแหล่ง ป้ายบอกทาง และการสนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อการเดินทางท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	เชิง			ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		เชิงนิเวศ	ประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน	เชิงสุขภาพ	
31. กรมอุตุนิยมวิทยา – ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคต่างๆ		✓	✓		ให้ข้อมูลด้านอากาศที่สำคัญ และการพยากรณ์ที่แม่นยำ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนท่องเที่ยว
32. กรมท่าอากาศยาน		✓	✓		พัฒนาระบบคมนาคมและขนส่งสาธารณะเพื่อการท่องเที่ยว บริหารจัดการการบริการ เช่น อาคารจอดรถ อาคารผู้โดยสาร ให้มีมาตรฐานสะอาด สะดวกรวดเร็ว เรียบร้อย
หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง					
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์					
33. สำนักพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร		✓			สนับสนุนแหล่งเรียนรู้การเกษตร หรือสวนเกษตร แปลงนา ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของพื้นที่
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
34. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		✓			ให้ข้อมูลและความร่วมมือ สนับสนุนการวางแผนยุทธศาสตร์ และทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวธรรมชาติในพื้นที่
35. สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช		✓			ที่เหมาะสมทั้งกับพื้นที่และความต้องการของนักท่องเที่ยว
36. สำนักอุทยานแห่งชาติ		✓			รวมทั้งประเมินศักยภาพความพร้อมของแหล่ง ร่วมกำหนด
37. กองบริหารจัดการพื้นที่ชายฝั่ง		✓			โควตาจำนวนนักท่องเที่ยวที่เหมาะสม ช่วงเวลาที่สามารถ
38. กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม		✓	✓		เที่ยวได้ เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
39. กรมควบคุมมลพิษ		✓	✓		ประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวและพัฒนาแนวทาง ปรับปรุง พื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยว

หน่วยงาน / ผลลัพธ์ที่คาดหวังภาพ	เชิงนิเวศ	เชิงประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน	เชิงสุขภาพ	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
กระทรวงสาธารณสุข				
40. กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก			✓	ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หรือการพัฒนาโรงพยาบาลหรือ
41. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา			✓	สถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ให้มีบริการที่ สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวด้านสุขภาพ มากขึ้น เช่น การจัดโปรแกรมบำบัดต่างๆ
กระทรวงวัฒนธรรม				
42. กรมการศาสนา		✓		ให้ข้อมูล และข้อจำกัด เพื่อสนับสนุนการใช้พื้นที่เพื่อ
43. กรมส่งเสริมวัฒนธรรม		✓		การท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องในด้านศาสนาและวัฒนธรรม
44. สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย		✓		โดยส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพและแหล่งเรียนรู้ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมในเขต พื้นที่จังหวัด ป้องกันและแก้ไข ปัญหาการเบียดเบียนทางวัฒนธรรมโดยประสานงาน หรือ ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน
45. สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์		✓		ให้ความร่วมมือด้านกิจกรรมบันเทิง การแสดงศิลป วัฒนธรรมไทยและร่วมสมัยในเทศกาลงานท่องเที่ยวต่างๆ ของพื้นที่ (หากมีการร้องขอ)
46. สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์		✓		พัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ความรู้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

หน่วยงาน / ผลลัพธ์ที่คาดหวัง	เชิงนิเวศ	เชิงประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน	เชิงสุขภาพ	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
47. หอภาพยนตร์		✓		สนับสนุนการถ่ายทำภาพยนตร์ในพื้นที่ เพื่อประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของพื้นที่
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา				
48. สถาบันพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว	✓	✓	✓	พัฒนามาตรฐานมัคคุเทศก์ / ผู้นำเที่ยว / บุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวทั้งรัฐและเอกชนปรับปรุงทัศนคติและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวธรรมชาติ และพัฒนาคู่มือปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวธรรมชาติ
49. สำนักเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว	✓	✓	✓	ศึกษาความต้องการและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่เหมาะสมกับพื้นที่เป้าหมาย/ นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งการพัฒนา กำหนดและประเมินการให้บริการการท่องเที่ยว ชี้วัดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) - ช่วงเวลาและจำนวน
50. ศูนย์อำนวยความสะดวกและบริการนักท่องเที่ยว	✓	✓	✓	พัฒนามาตรการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในพื้นที่วางแผนการป้องกัน เฝ้าระวัง ประเมินผลกระทบด้านการท่องเที่ยวจากภัยพิบัติธรรมชาติ รวมทั้งการและพัฒนาแนวทางปรับปรุง พื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยว

หน่วยงาน \ ผลลัพธ์ที่ศักยภาพ	เชิงนิเวศ	เชิงประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน	เชิงสุขภาพ	ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
กระทรวงคมนาคม				พัฒนาระบบคมนาคมและขนส่งสาธารณะเพื่อการท่องเที่ยว
51. สำนักงานการบินพลเรือน	✓	✓	✓	
52. สำนักงานวิทยการบิน	✓	✓	✓	
อื่นๆ				
53. บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	✓	✓	✓	
54. บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	✓	✓	✓	
55. การท่าเรือแห่งประเทศไทย	✓	✓	✓	
56. การรถไฟแห่งประเทศไทย	✓	✓	✓	ดูแลและบริหารงานถ่ายโอนในท้องถิ่น ให้การสนับสนุน การดำเนินงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เช่น งานดูแลห้องน้ำสาธารณะ ในแหล่งท่องเที่ยว การบริหารจัดการขยะในแหล่งท่องเที่ยว สนับสนุนงานปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยวและ สิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการท่องเที่ยว (ในส่วนเพิ่มเติมของท้องถิ่น)
57. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	✓	✓	✓	
ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง				
58. สมาคมสปาไทย			✓	สนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
59. หอการค้า	✓	✓	✓	สนับสนุนงาน/กิจกรรม / เทศกาลการท่องเที่ยวที่จัดขึ้น ภายในพื้นที่ เช่น ร่วมประชาสัมพันธ์ การออกร้านค้าสมาชิก (หากมีการร้องขอ)

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	เชิง			ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		เชิงนิเวศ	ประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน	เชิงสุขภาพ	
60. สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษา		✓	✓	✓	ให้ข้อมูลสนับสนุน ช่วยคิดพัฒนากิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของพื้นที่ หรือนุรักษ์กิจกรรมเฉพาะของพื้นที่ และร่วมให้ข้อมูล งานศึกษาวิจัยพฤติกรรมนักท่องเที่ยว หรือข้อมูลการท่องเที่ยวที่สำคัญแก่ผู้ประกอบการ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการให้บริการ หรือการพัฒนาปรับปรุงการบริการท่องเที่ยวในพื้นที่
61. สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA)		✓	✓	✓	คุ้มครองผลประโยชน์ และแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดความมั่นคงในการประกอบอาชีพให้แก่สมาชิก เสริมสร้างโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ ให้กับสมาชิกโดยการเพิ่มช่องทางการขาย และการแสวงหาสินค้าท่องเที่ยวใหม่ๆ
62. สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.)		✓	✓	✓	สนับสนุนและส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวไทย
63. สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย		✓	✓	✓	ส่งเสริมให้มีระบบการรับรองคุณภาพระบบมาตรฐานและระบบประกันคุณภาพของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการสำหรับนักท่องเที่ยว
64. สมาคมโรงแรมไทย (THA)		✓	✓	✓	เผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสมาคมตลอดจนข่าวสารอันเกี่ยวกับธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว ดำเนินการส่งเสริมการจัดให้มีการอบรมสัมมนาในงานด้านกิจการโรงแรมและธุรกิจประเภทอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว

หน่วยงาน	ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ	เชิง			ตัวอย่างลักษณะงานที่ดำเนินการ
		เชิงนิเวศ	ประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน	เชิงสุขภาพ	
65. สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA)		✓	✓	✓	สนับสนุนและร่วมมือกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ส่งเสริมให้ประชาชน มีความปรารถนาที่จะท่องเที่ยว
66. บริษัทไทยแลนด์พรีเมียร์การ์ด		✓	✓	✓	ร่วมประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ หรืองานเทศกาล ที่น่าสนใจของพื้นที่ กับบริษัทไทยแลนด์พรีเมียร์การ์ด ดูแล สนับสนุนการถือบัตร Thailand Elite Card ให้กับ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติระดับ VIP เป็นการกระตุ้นการใช้จ่าย การท่องเที่ยวในพื้นที่
67. สถาบันการเงินภาคเอกชน		✓	✓	✓	ให้การสนับสนุนทางการเงิน เพื่อการทำธุรกิจท่องเที่ยว ในรูปแบบต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของแคมเปญต่างๆ ของแต่ละสถาบัน

จากกรอบห่วงโซ่มูลค่าของแต่ละผลิตภัณฑ์ และหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ภาคการท่องเที่ยว ข้างต้น ส่วนถัดมาจะนำเสนอการระบุหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) ทั้งนี้บทบาทภารกิจของ หน่วยงานแสดงในภาคผนวกของคู่มือนี้ เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดผู้รับผิดชอบหลัก และหน่วยงานร่วมดำเนินการ อันจะนำไปสู่การบูรณาการการทำงานในพื้นที่ที่ เกิดผลในทางปฏิบัติได้ต่อไป

3.3.1 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ธรรมชาติ ภูเขา ป่าไม้ และทะเล)

ตาราง 30 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ธรรมชาติ ภูเขา ป่าไม้ และทะเล)

1	การประเมินความพร้อม ของแหล่ง	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
1.1	การประเมินศักยภาพและความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 - 16 / สำนักงานทรัพยากรธรณี 1 - 4 / สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง / สำนักงานชลประทานที่ 1 - 17 (ขึ้นอยู่กับสถานที่ท่องเที่ยว) - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.)
1.2	การกำหนดพื้นที่ท่องเที่ยว (Zoning) - พื้นที่ที่พัฒนาเป็นรีสอร์ท ทำธุรกิจได้ สิ่งปลูกสร้าง	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 - 16 / สำนักงานทรัพยากรธรณี 1 - 4 / สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง / สำนักงานชลประทานที่ 1 - 17 (ขึ้นอยู่กับสถานที่ท่องเที่ยว) - สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด	- สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมโรงแรมไทย (THA)

2 กำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ ขอบเขต และเป้าหมาย	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
2.1 การศึกษาความต้องการและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวธรรมชาติ	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานสถิติจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - สำนักเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว - สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.)
2.2 การวางแผนยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวธรรมชาติในพื้นที่ที่เหมาะสมกับพื้นที่เป้าหมาย/นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - สำนักเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว - สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.)
2.3 การออกแบบและพัฒนากิจกรรมสันทนาการในพื้นที่	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA) - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษา

3 พัฒนาระบบบริหารจัดการ การท่องเที่ยวในบริเวณ	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
3.1 การประเมินมาตรฐานการให้บริการการท่องเที่ยวธรรมชาติ	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด	- สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.)
3.2 การศึกษาแนวทางการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) - ช่วงเวลาและจำนวน	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษา
3.3 การพัฒนากลไกความร่วมมือ ภาคีเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยว (บูรณาการงานและงบประมาณ)	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - สำนักงานจังหวัด	- สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.)
3.4 การพัฒนามาตรการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในพื้นที่	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค - กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว 1 - 3	- สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - ศูนย์อำนวยความสะดวกและบริการนักท่องเที่ยว
3.5 การวางแผนการป้องกันและจัดการด้านการท่องเที่ยวจากภัยพิบัติธรรมชาติ	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค - สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด - กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว 1 - 3	- สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - ศูนย์อำนวยความสะดวกและบริการนักท่องเที่ยว

3 พัฒนาระบบบริหารจัดการ การท่องเที่ยวในบริเวณ (ต่อ)	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
3.6 การประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวและพัฒนาแนวทางปรับปรุง พื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยว	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 – 16 / สำนักงานทรัพยากรธรณี 1 – 4 / สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง / สำนักงานชลประทานที่ 1 – 17 (ขึ้นอยู่กับสถานที่ท่องเที่ยว) - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สถาบันนวัตกรรมอุทยานแห่งชาติและพื้นที่คุ้มครอง - กรมทรัพยากรชายฝั่งทะเล - สำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง - ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง - สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง - กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม - กรมควบคุมมลพิษ

4	เตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
4.1	การพัฒนามาตรฐานมัคคุเทศก์ / ผู้นำเที่ยว / บุคลากรที่เกี่ยวข้องบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวทั้งรัฐและเอกชน	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค - สถาบันพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - สำนักงานจัดหางานจังหวัด - ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด - สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สมาคมโรงแรมไทย (THA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA)
4.2	การปรับปรุงทัศนคติและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวธรรมชาติ	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สถาบันพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด - สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สมาคมโรงแรมไทย (THA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA)
4.3	การพัฒนาคู่มือปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวธรรมชาติ	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สถาบันพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สมาคมโรงแรมไทย (THA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA)

5	ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยวและ สิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการท่องเที่ยว	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
5.1	การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ (ถนน ป้าย สถาปัตยกรรม) ของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ที่จอดรถ)	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5.2	การปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ	- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - สำนักงานขนส่งจังหวัด	
5.3	การพัฒนาสัญลักษณ์ (Landmark) ในพื้นที่	- สำนักงานทางหลวงชนบทที่ 1 – 18 - สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค	
5.4	การจัดการจัดการขยะ และพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ชุมชน	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5.5	การประเมินมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก และพัฒนา แนวทางปรับปรุง (ห้องน้ำ ร้านอาหาร ร้านค้า)	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5.6	การส่งเสริมคุณภาพที่พัก และสิ่งอำนวยความสะดวกใน บริเวณแหล่งท่องเที่ยว (และรองรับผู้สูงอายุ และผู้พิการ)	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สมาคมโรงแรมไทย (THA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA) - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5	ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยวและ สิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการท่องเที่ยว	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	5.7 การพัฒนาระบบคมนาคมและขนส่งสาธารณะเพื่อ การท่องเที่ยว	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - กรมท่าอากาศยาน/สำนักงานการบินพลเรือน/สำนักงาน วิทยุการบิน/การทำเรือแห่งประเทศไทย/การรถไฟแห่ง ประเทศไทย/บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)/ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6 พัฒนากิจกรรม และมาตรฐาน ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
6.1 การสร้างสรรค์กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6.2 การส่งเสริมการดำเนินงาน พร้อมพัฒนามาตรฐานธุรกิจ ร้านค้าชุมชนสนับสนุนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สมาคมโรงแรมไทย (THA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA) - สถาบันการศึกษาในพื้นที่
6.3 การปรับปรุงของที่ระลึก สินค้าชุมชน และผลิตภัณฑ์ OTOP เชื่อมโยงการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สมาคมโรงแรมไทย (THA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA) - สถาบันการศึกษาในพื้นที่
6.4 เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวชุมชน และเส้นทางท่องเที่ยว ในพื้นที่ใกล้เคียง		
6.5 การประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมอาหารถิ่น	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.)
6.6 สนับสนุนกิจกรรม CSR ของภาคธุรกิจเชื่อมโยงการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ และสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน	- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7	พัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
7.1	การพัฒนาสื่อ การตลาด และส่งเสริมกิจกรรมประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว - สื่อ การตลาด (เอกสาร, Social Media ,Kios, Online) - จุดให้บริการนักท่องเที่ยว - กิจกรรม (Road show)	• สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด • สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด • สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด • สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด • การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	• สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย • องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น • สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) • สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) • สมาคมโรงแรมไทย (THA) • สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA) • สถาบันการศึกษาในพื้นที่
7.2	การสร้างแบรนด์การท่องเที่ยว		
7.3	การสร้างจิตสำนึกนักท่องเที่ยวที่ดี		

3.3.2 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)
ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน

ตาราง 31 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ – วัฒนธรรม – ชุมชน

1 การสืบค้น และการจัดการองค์ความรู้	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่ฯ	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
1.1 การสำรวจจัดเก็บ รวบรวมความรู้เชิงวัฒนธรรม	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานศิลปากรที่ 1 - 13 - สำนักงานจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- กรมศาสนา - กรมส่งเสริมวัฒนธรรม - สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย - สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.)
1.2 การพัฒนาและบริหารจัดการองค์ความรู้เชิงวัฒนธรรม	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานศิลปากรที่ 1 - 13	สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
1.3 การพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ความรู้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานศิลปากรที่ 1 - 13 - สำนักงานจังหวัด - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

1	การสืบค้น และการจัดการองค์ความรู้ (ต่อ)	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่ฯ	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	1.4 การพัฒนาแหล่งข้อมูลและ Tourist Center สำหรับชุมชน	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด	สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
	1.5 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาท่องเที่ยววัฒนธรรม ประเพณี และการต่อยอดผลงาน	- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	

2	กำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ ขอบเขต และเป้าหมาย	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่ฯ	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
	2.1 การศึกษาความต้องการและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- สำนักเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว - สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.)
	2.2 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- สำนักเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว - สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.)

3 พัฒนาระบบบริหาร จัดการการท่องเที่ยว ภายในชุมชน	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
3.1 การพัฒนา กำหนดและประเมินมาตรฐานการให้บริการ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานศิลปากรที่ 1 – 13 - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด	- กรมการศาสนา - กรมส่งเสริมวัฒนธรรม - สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย - สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.)
3.2 การศึกษาแนวทางการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับ นักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) - ช่วงเวลาและจำนวน	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานศิลปากรที่ 1 – 13 - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษา
3.3 การพัฒนากลไกความร่วมมือ ภาครัฐเครือข่ายและการมีส่วน ร่วมของชุมชนในการร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยว	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานศิลปากรที่ 1 – 13 - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - สำนักงานจังหวัด	- กรมการศาสนา - กรมส่งเสริมวัฒนธรรม - สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย - สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.)
3.4 การพัฒนามาตรการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวใน พื้นที่	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานศิลปากรที่ 1 – 13 - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค - กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว 1 - 3	- สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - ศูนย์อำนวยความสะดวกและบริการนักท่องเที่ยว

3 พัฒนาระบบบริหาร จัดการการท่องเที่ยว ภายในชุมชน	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
3.5 การเฝ้าระวังและประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวและพัฒนาแนวทางปรับปรุง พื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยว	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานศิลปากรที่ 1 – 13 - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค - สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด - กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว 1 - 3	- สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - ศูนย์อำนวยความสะดวกและบริการนักท่องเที่ยว
3.6 การส่งเสริมคุณภาพที่พักในบริเวณใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยว	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สมาคมโรงแรมไทย (THA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA)

4 เตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพ บุคลากร - บุคลากรภายในชุมชน	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
4.1 การพัฒนามาตรฐานมัคคุเทศก์ / ผู้นำเที่ยว / บุคลากรที่เกี่ยวข้องบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวทั้งรัฐและเอกชน	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค - สถาบันพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว - สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด - สำนักงานจัดหางานจังหวัด - ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด - สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สมาคมโรงแรมไทย (THA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA)
4.2 การปรับปรุงทัศนคติและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สถาบันพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด - สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สมาคมโรงแรมไทย (THA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA)
4.3 การพัฒนาคู่มือปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สถาบันพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- กรมการศาสนา - กรมส่งเสริมวัฒนธรรม - สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย - สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) - สมาคมโรงแรมไทย (THA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA)

5	ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยวและ สิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการท่องเที่ยว	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
5.1	การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม (ถนน ป้าย สถาปัตยกรรม)	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานศิลปากรที่ 1 – 13 - สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5.2	การปรับปรุงภูมิทัศน์ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม		
5.3	การจัดการขยะ และพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่		
5.4	การประเมินมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก และพัฒนา แนวทางปรับปรุง (ห้องน้ำ ร้านอาหาร ร้านค้า)	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5.5	การส่งเสริมคุณภาพที่พัก และสิ่งอำนวยความสะดวก ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว (และรองรับผู้สูงอายุ และผู้พิการ)	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - สำนักงานขนส่งจังหวัด - สำนักงานทางหลวงชนบทที่ 1 – 18 - สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคกรมท่าอากาศยาน/สำนักงานการบินพลเรือน/สำนักงานวิทยการบิน/การทำเรือแห่งประเทศไทย/การรถไฟแห่งประเทศไทย/บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)/บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สมาคมโรงแรมไทย (THA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA) - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5.6	การพัฒนาระบบคมนาคมและขนส่งสาธารณะเพื่อ การท่องเที่ยว		

6	พัฒนากิจกรรม และของที่ระลึกที่สะท้อนอัตลักษณ์ของวัฒนธรรม	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
6.1 การสร้างสรรค์กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม	6.2 พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Routes)	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- กรมการศาสนา - กรมส่งเสริมวัฒนธรรม - สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย - สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สมาคมโรงแรมไทย (THA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA) - สถาบันการศึกษาในพื้นที่
6.3 การสนับสนุนอุปกรณ์ สถานที่เพื่อการจัดกิจกรรมชุมชน			
6.4 การออกแบบกิจกรรม และนิทรรศการของชุมชน			
6.5 การปรับปรุงของที่ระลึกเชิงวัฒนธรรม และผลิตภัณฑ์ OTOP			
6.6 การส่งเสริมร้านค้าชุมชนสนับสนุนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว	6.7 เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวชุมชน และเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียง	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด - สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6.8 การประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมอาหารถิ่น			
6.9 สนับสนุนกิจกรรม CSR ของภาคธุรกิจเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน			

7	พัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
		หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
7.1	การพัฒนาสื่อ การตลาด และส่งเสริมกิจกรรมประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม - สื่อ การตลาด (เอกสาร, Social Media ,Kios, Online) - จุดให้บริการนักท่องเที่ยว - กิจกรรม (Road show)	• สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด • สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด • สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด • สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด • การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	• สมาคมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย • องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น • สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) • สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) • สมาคมโรงแรมไทย (THA) • สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA) • สถาบันการศึกษาในพื้นที่
7.2	การสร้างแบรนด์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม		
7.3	การสร้างจิตสำนึกนักท่องเที่ยวที่ดี		

3.3.3 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)

ตาราง 32 หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor: CSF) เพื่อการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion) ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)

1 กำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ ขอบเขต และเป้าหมาย	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
1.1 การประเมินศักยภาพและความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและ สุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 – 16 - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.)
1.2 การศึกษาความต้องการและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 – 16 - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด	สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
1.3 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน) ในพื้นที่	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
1.4 วางแผนการเชื่อมโยงและจัดเส้นทาง (routes) การท่องเที่ยว ภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัด	- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.)

2 พัฒนาระบบบริหาร จัดการการท่องเที่ยว ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
2.1 การพัฒนา กำหนดและประเมินการให้บริการการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน) ตามมาตรฐาน	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด	- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - สำนักเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว - สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.)
2.2 การศึกษาแนวทางการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับ นักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) - ช่วงเวลาและจำนวน	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - สำนักงานสถิติจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - สำนักเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว - สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.)
2.3 การพัฒนากลไกความร่วมมือ และพัฒนาภาคีเครือข่าย ในการร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยว	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA) - สถาบันวิจัยภายใต้สถาบันการศึกษา - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/เทศบาล

2 พัฒนาระบบบริหาร จัดการการท่องเที่ยว ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
2.4 การพัฒนามาตรการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในพื้นที่	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค - สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด - กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว 1 - 3	- กรมควบคุมโรค - สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - ศูนย์อำนวยความสะดวกและบริการนักท่องเที่ยว
2.5 การวางแผนการป้องกันและจัดการด้านการท่องเที่ยวจากภัยพิบัติธรรมชาติ	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สมาคมโรงแรมไทย (THA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA)
2.6 การประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวและพัฒนาแนวทางปรับปรุง พื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยว	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 - 16 - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สถาบันวัฒนธรรมอุทยานแห่งชาติและพื้นที่คุ้มครอง - กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม - กรมควบคุมมลพิษ

3เตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
3.1 การพัฒนามัคคุเทศก์ / ผู้นำเที่ยว/ บุคลากร / เยาวชน / ชุมชนที่เกี่ยวข้อง	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค - สถาบันพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - สำนักงานจัดหางานจังหวัด - ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด - สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สมาคมโรงแรมไทย (THA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA)
3.2 การปรับปรุงทัศนคติและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สถาบันพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด - สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สมาคมโรงแรมไทย (THA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA)
3.3 การพัฒนาคู่มือปฏิบัติของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - สถาบันพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว - สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด - สถาบันการศึกษาในพื้นที่	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สมาคมโรงแรมไทย (THA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA)

4 ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยวและ สิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการท่องเที่ยว	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
4.1 การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ(สปา/น้ำพุร้อน ถนน ป้าย สภาพอาคาร)	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - สำนักงานขนส่งจังหวัด - สำนักงานทางหลวงชนบทที่ 1 – 18 - สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4.2 การปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ และสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)		
4.3 การพัฒนาสัญลักษณ์ (Landmark) ในพื้นที่		
4.4 การจัดการขยะ และพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ แหล่งท่องเที่ยวและชุมชน	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4.5 การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก และพัฒนาแนวทาง ปรับปรุงให้เป็นมาตรฐาน (ห้องน้ำ ลานจอดรถ ไฟฟ้า ประปา น้ำดื่ม)	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4.6 การส่งเสริมคุณภาพที่พัก และสิ่งอำนวยความสะดวก ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว (และรองรับผู้สูงอายุ และผู้พิการ)	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - สมาคมโรงแรมไทย (THA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA) - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4 ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยวและ สิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการท่องเที่ยว	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
4.7 การพัฒนาระบบคมนาคมและขนส่งสาธารณะเพื่อ การท่องเที่ยว	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด - กรมท่าอากาศยาน/สำนักงานการบินพลเรือน/สำนักงาน วิทยุการบิน/การทำเรือแห่งประเทศไทย/การรถไฟแห่ง ประเทศไทย/บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)/ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5 พัฒนากิจกรรม และมาตรฐาน ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
5.1 การสร้างสรรค์กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน)	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5.2 การส่งเสริมการดำเนินงาน พร้อมพัฒนามาตรฐานธุรกิจ ร้านค้าชุมชนสนับสนุนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสุขภาพ (สปา/น้ำพุร้อน/ร้านอาหาร/ร้านค้า/ ที่พัก)	- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด	- สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) - สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.)
5.3 การปรับปรุงของที่ระลึก สินค้าชุมชน และผลิตภัณฑ์ OTOP เชื่อมโยงการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	- สมาคมโรงแรมไทย (THA) - สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA) - สถาบันการศึกษาในพื้นที่
5.4 เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวชุมชน และเส้นทางท่องเที่ยวใน พื้นที่ใกล้เคียง		

6 พัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์	หน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	
	หน่วยงานในระดับจังหวัด/หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่	หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง/ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
6.1 การพัฒนาสื่อ การตลาด และส่งเสริมกิจกรรมประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว - สื่อ การตลาด (เอกสาร, Social Media ,Kios, Online) - จุดให้บริการนักท่องเที่ยว - กิจกรรม (Road show)	• สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด • สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด • สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด • สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด • การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในภูมิภาค	• สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย • องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น • สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (TTAA) • สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทท.) • สมาคมโรงแรมไทย (THA) • สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA) • สถาบันการศึกษาในพื้นที่
6.2 การสร้างแบรนด์การท่องเที่ยว		
6.3 การสร้างความเข้าใจและความร่วมมือการเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี		

บทที่ 4

กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยว

เนื้อหาในส่วนของกรณีศึกษาตัวอย่างนี้ เป็นการนำเสนอตัวอย่างการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ ไปถึงการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนา และขับเคลื่อนตามกรอบของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ และห่วงโซ่มูลค่าตามกรอบหลักการและแนวคิดที่ได้มีการนำเสนอก่อนหน้านี้

โดยตัวอย่างที่เสนอนี้เป็นส่วนหนึ่งของผลจากการฝึกอบรมภายใต้ “โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศผ่านจังหวัดและกลุ่มจังหวัด” ที่ผ่านมา ซึ่งการหยิบยกตัวอย่างนี้ขึ้นมาขึ้นมานั้น ต้องการให้ผู้ปฏิบัติได้เห็นถึงกรอบขั้นตอน และกระบวนการคิดวิเคราะห์เท่านั้น ไม่ได้มีนัยสำคัญใดๆ ในการหยิบยกตัวอย่างนี้ขึ้นมาทั้งสิ้น ดังนั้นผู้ที่ปฏิบัติงานจึงต้องมีการนำแนวคิดจากตัวอย่างดังกล่าวไปปรับปรุงและปรับใช้ตามสถานการณ์ และบริบทของพื้นที่ต่อไป

4.1 กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1) การวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่

การวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่นั้น จะประกอบไปด้วยข้อมูล 2 ส่วนสำคัญด้วยกัน ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง โดยจะเป็นการระบุประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อพื้นที่และวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และ 2) การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่ (โดยในที่นี้ จะอ้างอิงเครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ซึ่งเป็นการประเมินจากตัวชี้วัดสำคัญจากการดำเนินงานในพื้นที่ มาเป็นตัวอย่างของเครื่องมือในการประเมิน) เพื่อระบุจุดเด่น และจุดด้อยในด้านต่างๆ

ข้อมูลทั้งสองส่วนนี้จะช่วยให้สามารถนำมาประมวล และทบทวนศักยภาพของพื้นที่ในกรอบเครื่องมือ SWOT Analysis ที่จะช่วยบอกให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของพื้นที่ พร้อมกับช่วยในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่สำคัญต่อไปได้

ผลกระทบเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ

การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ ในส่วนนี้เป็นประมวลนโยบาย และแผนงานยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ เปรียบเสมือนการประเมินปัจจัยภายนอก (External Factors) พร้อมวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในด้านบวกและลบ เพื่อมาวิเคราะห์ในส่วนของโอกาส และอุปสรรคต่อการดำเนินงานของพื้นที่ต่อไป โดยมีผลสรุปการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ต่อพื้นที่ดังนี้

ตาราง 33 สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยว
เชิงนิเวศ

นโยบาย	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ยุทธศาสตร์ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ยุทธศาสตร์ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	+ มีกรอบและเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาวที่ชัดเจน ทำให้มีแนวทางที่ชัดเจนในการจัดทำแผนพัฒนาอื่นๆ ที่สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ + เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มจังหวัด ทั้งในด้านการผลิต บริการ การค้า การลงทุน และการพัฒนาเมือง และระบบโครงสร้างพื้นฐาน + สร้างการพัฒนาของเศรษฐกิจและสังคมที่มีความยั่งยืน รวมถึงสร้างความเจริญแก่ทุกภาคส่วนอย่างเสมอภาค และเท่าเทียม
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ 9 การพัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ - เป้าหมาย พัฒนาเป็นฐานการสร้างรายได้ที่หลากหลาย ฐานเศรษฐกิจสีเขียว ได้มาตรฐานสากลและแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก - ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าว มะพร้าวทุเรียน มังคุด ถั่วลิสง หอมทอง ประมง เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง โคเนื้อศรีวิชัย	+ สร้างห่วงโซ่มูลค่าของภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้ให้แก่พื้นที่อย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงการต่อยอดสิ่งที่มีศักยภาพอยู่แล้วในแต่ละพื้นที่ + สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตขั้นปฐมภูมิ จากการวิจัย การประยุกต์ใช้นวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม + มีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวนานาชาติ รวมถึงเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเป็นการกระจายรายได้และกระจายความเจริญ - ยังไม่มีการระบุแนวทางการบริหารจัดการผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะตามมาจากการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยว เช่น การจัดการของเสีย
ด้านเกษตรกรรม ● สินค้าเศรษฐกิจ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) - ยางพารา กาแฟ โค มะพร้าว ประมงทะเล ปาล์มน้ำมัน ● ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)	+ สร้างกิจกรรมเศรษฐกิจทั้งห่วงโซ่มูลค่าของผลผลิตเกษตร เป้าหมาย รายได้และความผาสุกของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพิ่มขึ้น + มีประสิทธิภาพของผลผลิตจากการเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น และมีมูลค่าภาคการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น + พื้นฟูทรัพยากรเกษตร และใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน - ปัจจัยการผลิตของสินค้าเกษตรเป้าหมายมีราคาสูงขึ้น จากความต้องการปัจจัยการผลิตในพื้นที่สูงขึ้น

นโยบาย	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
ด้านอุตสาหกรรม ● ศักยภาพอุตสาหกรรม (กระทรวงอุตสาหกรรม) - แปรรูปอาหารทะเล แปรรูปยางพารา ปาล์มน้ำมัน ● ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)	+ สร้างคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่มีนวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งเกิดการเชื่อมโยงเป็นห่วงโซ่มูลค่าทั้งในและต่างประเทศ + ยกระดับผลิตภาพ มาตรฐานและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมาย + พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากรมนุษย์ทั้งในแง่คุณภาพ และปริมาณ ตลอดจนองค์ความรู้ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย - ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลงจากผลกระทบของการประกอบอุตสาหกรรม
ด้านการท่องเที่ยว แผนพัฒนาการท่องเที่ยวฉบับที่ 2	+ สร้างพื้นที่ท่องเที่ยว สินค้าและบริการที่มีการเชื่อมโยงทั้งฝั่งอันดามัน อ่าวไทยและพื้นที่บนบกที่มีศักยภาพ + พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงบุคลากรเพื่อรองรับกิจกรรมท่องเที่ยว - ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อม และมรดกทางวัฒนธรรมได้รับความเสียหายจากนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม - การมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาในพื้นที่ อาจทำให้เกิดการเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติ ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์และวัฒนธรรมความเป็นไทย - อาจมีปัญหาแรงงานต่างถิ่นหลั่งไหลเข้ามาในชุมชนมากขึ้น
ด้านการพัฒนาเมือง และโครงสร้างพื้นฐาน ● เมืองเป้าหมาย - เมืองชุมทาง ● ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง 2558 – 2565 - การพัฒนาโครงข่ายรถไฟระหว่างเมือง - การเพิ่มขีดความสามารถทางหลวงเชื่อมโยงฐานการผลิตของประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน - การพัฒนาโครงข่ายขนส่งทางน้ำ – ท่าเรือ ท่าเรือ Cruise	+ สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาเมือง ศูนย์กลางให้น่าอยู่ ทั้งระบบสาธารณูปโภค สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการที่ดี + มีเป้าหมายในการพัฒนาเมืองหลักอย่างยั่งยืน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม + การเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่ง ทำให้การขนส่งสินค้าและการเดินทางสะดวกยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ + กระจายความเจริญ สังคมเมือง และกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่เมืองเป้าหมายในการพัฒนา เช่น หนองคาย เพื่อยกระดับความกินดีอยู่ดีของประชาชนในพื้นที่ - ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีความเสี่ยงทั้งในเชิงความมั่นคง สาธารณสุข ตลอดจนการแย่งงานคนในพื้นที่

นโยบาย	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
ด้านการค้า / เขตเศรษฐกิจพิเศษ / การค้าชายแดน ● ตำแหน่งยุทธศาสตร์การค้า (กระทรวงพาณิชย์) - ศูนย์กลางสินค้าเกษตร (ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ผลไม้)	+ ต่อยอดให้เกิดการพัฒนาผลผลิตที่มีความหลากหลาย และมีการใช้นวัตกรรมเพื่อสร้างสินค้าอุตสาหกรรมที่โดดเด่นยิ่งขึ้น + เกิดความเชื่อมโยงทางการค้าในห่วงโซ่มูลค่าระหว่างภาคการผลิตและกระจายสินค้าทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ - เกิดการลักลอบนำเข้า และส่งออกสินค้าผิดกฎหมาย รวมถึงสินค้าหลบเลี่ยงภาษี ซึ่งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ
แผนพัฒนาท้องถิ่น ● วิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัด ศูนย์กลาง การเกษตร การท่องเที่ยวนานาชาติ มีระบบโลจิสติกส์ที่สมบูรณ์ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ● จุดเน้นยุทธศาสตร์ (Positioning) 1. ศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ 2. ศูนย์กลางการสร้างสรรค์เศรษฐกิจ การเกษตร (ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล ประมง ปศุสัตว์) 3. เครือข่ายคมนาคมโลจิสติกส์เชื่อมโยงภูมิภาค ● ประเด็นยุทธศาสตร์ 1. พัฒนาการผลิต แปรรูป และการบริหารจัดการ พืชเศรษฐกิจหลัก (ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ไม้ผล) 2. การเพิ่มผลผลิตจากการประมงชายฝั่ง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเศรษฐกิจ และการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจที่มีความโดดเด่นในพื้นที่ 3. พัฒนาสู่การเป็นสถานที่ท่องเที่ยวนานาชาติ ที่มีคุณภาพ และมีความหลากหลาย 4. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน การขนส่ง และโลจิสติกส์ เพื่อรองรับการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด 5. การพัฒนาสู่การเป็นเมืองสีเขียว และสังคมคุณภาพ	+ พืชเศรษฐกิจหลักได้รับการพัฒนาคุณภาพและสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมถึงการสร้างมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้จากอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและยางพารา + การประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการปศุสัตว์มีการพัฒนาเพิ่มผลผลิตให้ได้มาตรฐานทั้งการผลิต จำหน่าย และการพัฒนาการตลาด + การท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาบนฐานทรัพยากรที่หลากหลาย และได้รับการยอมรับระดับสากล + ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และได้รับประโยชน์จากการกระจายรายได้และความเจริญ อันเนื่องมาจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์ กิจกรรมผู้สูงอายุ ฯลฯ

การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่

หลังจากที่มีการวิเคราะห์ผลกระทบเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (External Factors) ที่เข้ามากระทบแล้ว พื้นที่ซึ่งจะต้องมีการวิเคราะห์ศักยภาพของปัจจัยภายใน (Internal Factors) ด้วย โดยในที่นี้ จึงได้มีการนำเครื่องมือที่มีชื่อว่า การวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของกระทรวงมหาดไทย เข้ามาใช้ (ในการดำเนินงานจริง ผู้ปฏิบัติงานอาจสามารถใช้เครื่องมืออื่นๆ ในการประเมินศักยภาพ และประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่ตามความเหมาะสมได้) และประเมินผลการดำเนินงานเชิงเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นๆ ของประเทศผ่านตัวชี้วัดในด้านต่างๆ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อประเมินถึงจุดแข็ง และจุดอ่อนในแต่ละด้าน ดังนี้

ตาราง 34 สรุปตัวชี้วัดที่สำคัญต่อพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ปี พ.ศ. 2558

ตัวชี้วัดที่สำคัญ	คะแนน	หน่วยวัด	อันดับ
อัตราพึ่งพิง*	51.62	ร้อยละ	16
คนอายุ 15 - 60 ปีเต็ม มีอาชีพและมีรายได้	97.24	ร้อยละ	17
คนอายุมากกว่า 60 ปีเต็มขึ้นไป มีอาชีพและมีรายได้	93.24	ร้อยละ	11
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	24.15	ร้อยละ	4
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	40.78	ร้อยละ	2
ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญต่อไร่	1,090	กก.ต่อไร่	13
อัตราการเพิ่มของผลผลิตสินค้าเกษตรเฉลี่ย	5.38	ร้อยละ	18
อัตราส่วนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAP) ต่อจำนวนฟาร์มทั้งหมด	1.12	ร้อยละ	13
จำนวนโรงงาน / สปก ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP / HACCP	48	แห่ง	7
สัดส่วนรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรต่อรายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตร	40.19	ร้อยละ	7
สัดส่วนหนี้เสียต่อปริมาณเงินให้กู้ยืม (ร้อยละ)*	3.29	ร้อยละ	11
สัดส่วนปริมาณเงินกู้ยืมต่อรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร (ร้อยละ)*	86.83	ร้อยละ	5
สัดส่วนหนี้ในระบบต่อหนี้ทั้งหมด	98.65	ร้อยละ	6
อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนเกษตรกรในพื้นที่	4.01	ร้อยละ	2
สัดส่วนปริมาณพืชพลังงานต่อสินค้าเกษตรทั้งหมด	80.11	ร้อยละ	8
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	13.68	ร้อยละ	13
อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	0.83	ร้อยละ	10
อัตราเงินเฟ้อ*	1.67	ร้อยละ	16
ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย	174,563	บาท / คน / ปี	11
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	29.75	ร้อยละ	2

ตัวชี้วัดที่สำคัญ	คะแนน	หน่วยวัด	อันดับ
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์	3.83	ร้อยละ	6
ปริมาณการใช้น้ำมันดีเซล	1,218,220	พันลิตร	4
ปริมาณการใช้พลังงานทดแทน	378,999	พันลิตร	4
ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยต่อราย*	4,340.25	กิโลวัตต์ / ชั่วโมง / ราย	10

หมายเหตุ: *ตัวชี้วัดแบบผกผัน, ขีดเส้นใต้: ข้อมูลปี 2557

จากข้อมูลตัวชี้วัดข้างต้น หากวิเคราะห์และพิจารณาตามแนวคิด Quartile โดยเป็นการนำตัวชี้วัดของกลุ่มพื้นที่ทั้ง 18 กลุ่มทั้งหมดมาเรียงลำดับ และจัดแบ่งเป็นกลุ่ม 4 กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

Quartile	ระดับศักยภาพ	ช่วงอันดับ
Quartile 1	ดีมาก	1 - 4
Quartile 2	ดี	5 - 8
Quartile 3	ปานกลาง	9 - 13
Quartile 4	ต้องปรับปรุง	14 - 18

สรุปประเด็นการวิเคราะห์ตัวชี้วัด

จากตัวชี้วัดข้างต้น จึงสามารถสรุปประเด็นทางด้านศักยภาพในภาพรวมของพื้นที่ได้ดังนี้

- สถานการณ์ทางด้านแรงงานในกลุ่มจังหวัดค่อนข้างแย่ [คนอายุ 15 - 60 ปีเต็ม มีอาชีพและมีรายได้ (17)] โดยมีประชากรกลุ่มเด็กและผู้สูงอายุที่สูงกว่าประชากรในวัยทำงานมาก [อัตราพึ่งพิง (16)]
- แม้ว่าในภาพรวมเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดมีอัตราการขยายตัวที่ไม่สูงมากนัก [อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (10)] แต่กลุ่มจังหวัดมีส่วนทางการเกษตร อุตสาหกรรมการเกษตร และการบริการและขนส่งอยู่ในระดับที่ดีมาก [สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (4), สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (2), สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (2)] ซึ่งสามารถสะท้อนทิศทางการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดที่เน้นทางด้านการเกษตร เกษตรแปรรูป และการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี
- มีแนวโน้มที่กลุ่มจังหวัดเริ่มให้ความสำคัญในเรื่องของการทำการเกษตร เพื่อเป็นอาหารมากขึ้น [อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนเกษตรกรในพื้นที่ (2), จำนวนโรงงาน / สปก ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP / HACCP (7)]

- อย่างไรก็ตามภาคการเกษตรของกลุ่มจังหวัดยังเน้นปริมาณ มากกว่าคุณภาพ หรือการพัฒนาประสิทธิภาพ [ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญต่อไร่ (13), อัตราการเพิ่มของผลผลิตสินค้าเกษตรเฉลี่ย (18), อัตราส่วนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAP) ต่อจำนวนฟาร์มทั้งหมด (13)]

สรุปศักยภาพเชิงพื้นที่

จากการประมวลและวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย และยุทธศาสตร์ ซึ่งสะท้อนในมุมมองของปัจจัยภายนอก (External Factors) และการวิเคราะห์ประเด็นตัวชี้วัดการวัดระดับการพัฒนา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของปัจจัยภายใน (Internal Factors) นั้น จึงสามารถนำข้อมูลทั้งหมดมาทบทวนประเด็นศักยภาพ (SWOT) ของพื้นที่ในภาพรวม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 35 สรุปผลการทบทวน SWOT ของพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

SWOT	
จุดแข็ง (Strengths)	
S1	เป็นฐานการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ (ยางพาราและปาล์มน้ำมัน) ของประเทศ
S2	ผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ภาคเกษตรสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (127,496 ล้านบาท)
S3	มีความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์เนื่องจากเป็นพื้นที่จุดเชื่อมโยงการคมนาคม มีเครือข่ายเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม ทั้งทางบก ทางรถไฟ และทางอากาศ และทำเรื่อน้ำลึกและสะพานเศรษฐกิจ (Land Bridge)
S4	ความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวของพื้นที่มีสูง ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและนิเวศน์ป่าเขาระดับโลก แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและเป็นที่ตั้งของศาสนสถานอันเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนา
S5	อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีศักยภาพสูง เห็นได้จากรายได้จากการท่องเที่ยวสูง (78,740 ล้านบาท)
S6	เป็นพื้นที่ที่มีความมั่นคงทางอาหารสูง เป็นแหล่งผลิตอาหารโดยเฉพาะกุ้งทะเลและไม้ผล (ทุเรียน เงาะ มังคุด ลองกอง)
S7	มีกิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมและสินค้า OTOP อันเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ ซึ่งสามารถพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวระดับชาติและนานาชาติ
S8	มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่ทุกระดับ มีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในพื้นที่ที่วิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าพืชเศรษฐกิจ
S9	บุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชนมีความพร้อมและให้ความร่วมมือ และมีแหล่งเงินทุนที่สูง
S10	สัดส่วนประชาชนไม่แออัดกับสภาพพื้นที่ และโดยเฉลี่ยมีการศึกษาสูง
S11	เป็นแหล่งการเพาะเลี้ยงกุ้งและสัตว์น้ำชายฝั่ง รวมทั้งแหล่งผลิตโคเนื้อของภาคที่มีศักยภาพ
S12	มีป่าชายเลนที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศวิทยาอันเป็นแหล่งห่วงโซ่อาหารของสัตว์น้ำ และเป็นแนวป้องกันชายฝั่งและซับน้ำเสีย

SWOT
S13 มีภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตร และภาคบริการที่มีความสำคัญสูง เนื่องจากมีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรและอุตสาหกรรม รวมถึงมูลค่าภาคบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมสูง
จุดอ่อน (Weaknesses)   W1 ประสิทธิภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจยังต่ำ ขาดการพัฒนากระบวนการผลิต   W2 พืชเศรษฐกิจส่วนใหญ่จำหน่ายในรูปสินค้าวัตถุดิบ ทำให้มูลค่าสินค้าต่ำ ยังต้องพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม   W3 สินค้าเกษตรโดยเฉพาะผลไม้เน่าเสียง่าย อายุการเก็บรักษาสั้น ทำให้อำนาจการต่อรองราคาต่ำ และเกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีการผลิตสินค้าเกษตรไม่เหมาะสมตามหลัก GAP ทำให้ผลผลิตขาดคุณภาพ   W4 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดยังอยู่ในระดับที่ต่ำ (ร้อยละ -0.87)   W5 ปัญหาสังคมโดยเฉพาะความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น ซึ่งเกิดจากการบริหารจัดการไม่พร้อมรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวและชุมชนเมือง   W6 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มเสื่อมโทรมเพิ่มขึ้นและที่ตั้งของพื้นที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมทั้งการขาดแคลนแหล่งน้ำ   W7 แรงงานยังขาดทักษะ การขยายตัวต่ำ และต้องพึ่งพาแรงงานต่างประเทศ   W8 ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกรในระดับผลผลิต และการบูรณาการระดับพื้นที่   W9 เกษตรกรขาดความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และคุณภาพในแปรรูปยาง ตลอดจนการบริหารจัดการตลาดสมัยใหม่ รวมทั้งขาดการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อลดต้นทุนการผลิตและวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็ง   W10ระบบบริการในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่งยังมีปัญหา สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยยังไม่ได้มาตรฐาน สาธารณูปโภคไม่เพียงพอ และเส้นทางคมนาคมขนส่งกระจุกตัว ไม่มีการเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ   W11ขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ โดยสถานพยาบาลขนาดใหญ่กระจุกตัวอยู่ในเมืองสำคัญ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ชนบทไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้อย่างทั่วถึง

SWOT
โอกาส (Opportunities)   O1 รัฐบาลมียุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ (Country Strategy) ที่ชัดเจนและมีเป้าหมายในระยะยาว   O2 ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการเกษตรและสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและองค์ความรู้ทำได้ง่ายและหลากหลายจากทั้งในและต่างประเทศ   O3 กระแสการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเชิงสุขภาพ เป็นโอกาสในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวอันสอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่   O4 โอกาสในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวจาก 2 ฝั่งทะเล จากเกาะสู่แผ่นดิน และจากธรรมชาติสู่วัฒนธรรม   O5 กระแสอาหารปลอดภัย กระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทำให้การผลิต และส่งเสริมอุตสาหกรรมต้องให้ความสำคัญ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม   O6 การรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนและกรอบความร่วมมือต่างๆ เช่น IMT-GT ที่เน้นการเป็นฐานการผลิตเดียวและตลาดเดียวทำให้โอกาสในการขยายผลผลิตสู่กลุ่มลูกค้าประชากรอาเซียนมีมากขึ้น   O7 แผนพัฒนาภาค มีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ ยังคงเน้นด้านยาง ปาล์ม ผลไม้ อาหารทะเล โคขุน และการท่องเที่ยว   O8 การเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคมขนส่งทำให้การเดินทางและการขนส่งมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนารถไฟทางคู่และระบบรางเชื่อมต่อไปยังชายแดนไทย - มาเลเซีย ฯลฯ   O9 ความร่วมมือประชาคมอาเซียน และกรอบความร่วมมืออื่นๆ สนับสนุนให้เกิดพลังการพัฒนาเชื่อมโยงในด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ การเกษตร และประมง   O10 การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม เสริมสร้างขีดความสามารถในการผลิตและคุณภาพชีวิต
อุปสรรค (Threats)   T1 การขยายพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ (ยางพาราและปาล์มน้ำมัน) ในภูมิภาคอื่นในประเทศ และประเทศในภูมิภาคอินโดจีนและประเทศจีนจำนวนมากส่งผลกระทบต่อปริมาณความต้องการและราคารายพาราและปาล์มน้ำมันในอนาคต   T2 วิกฤตเศรษฐกิจโลก การกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่างๆ เช่น Food Safety ทางด้านการประมง ผลผลิตทางการเกษตร ทำให้กำลังซื้อลดลง การเกิดภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศยุโรปทำให้นักท่องเที่ยวในกลุ่มดังกล่าวลดลง   T3 ไม้ผลและสินค้าประมงสามารถผลิตในพื้นที่อื่นๆ ของประเทศ และประชาคมอาเซียน   T4 ภัยพิบัติ (น้ำท่วม ดินถล่ม) และโรคระบาดในพืช (เช่น โรครากขาวในยางพารา) และสัตว์น้ำ (โรค EMS ในกุ้งทะเล) มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น ส่งผลต่อฐานเศรษฐกิจหลักและรายได้เกษตรกร   T5 ปัจจัยทางการผลิตของผลผลิตทางการเกษตรมีแนวโน้มสูงขึ้น ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น เช่น ปุ๋ย พันธุ์ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และ การขาดแคลนแรงงานมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น   T6 โลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติและกระแสบริโภคนิยมและค่านิยมที่ผิดกระตุ้น

SWOT	
	การใช้จ่ายฟุ่มเฟือยของภาคประชาชน
T7	ข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อมจะมีความเข้มข้นมากขึ้น ประเทศไทยได้ร่วมลงมติรับรองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ทำให้ต้องเร่งปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยวให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
T8	การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุยังส่งผลกระทบต่อแรงงานในภาคการผลิตของภาค โดยเฉพาะภาคการเกษตรที่ประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานเป็นฐานเดิมอยู่แล้ว
T9	การเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและผู้ลักลอบเข้าเมือง แม้ว่าจะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานได้บ้าง แต่ส่งผลกระทบต่อบริการสาธารณะด้านความปลอดภัยและสาธารณสุขโรค และปัญหาสังคมตามมา เช่น ปัญหาการค้ามนุษย์ ด้านความมั่นคง ยาเสพติด สาธารณสุข

2) การขับเคลื่อนงานในพื้นที่ตามกรอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion)

การระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

หลังจากที่มีการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ออกมาแล้ว ก็จะช่วยให้อาจพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ได้ในมิติต่างๆ ซึ่งตามหลักการของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) นั้นจะพยายามเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีความชัดเจนที่สุดเท่าที่สามารถกำหนดได้ขึ้นมา เพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน เช่น ตั้งแต่ท่องเที่ยว -> ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นต้น

ทั้งนี้ ในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ศักยภาพของพื้นที่นั้น ไม่ได้มีรูปแบบที่ตายตัว ผู้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับรูปแบบการทำงาน ความพร้อมของข้อมูล หรือกระทั่งความชัดเจนทางด้านนโยบาย และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในพื้นที่ โดยสามารถนำข้อมูลต่างๆ มาพิจารณาร่วมกันได้ตามตัวอย่างของข้อมูลต่อไปนี้

- การวิเคราะห์ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ (Positioning) ของพื้นที่ เพื่อประเมินว่าในพื้นที่นั้นๆ ให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ชนิดใดในชนิดหนึ่ง หรือมีการกำหนดเป้าหมายของการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ใดขึ้นมาหรือไม่

ตาราง 36 ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

พื้นที่	ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่			
	เกษตร	การค้า การลงทุน	อุตสาหกรรม	ท่องเที่ยว
พื้นที่ 1	มันสำปะหลัง	การขนส่งและกระจายสินค้า		ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
พื้นที่ 2	ข้าวอินทรีย์			ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
พื้นที่ 3			อุตสาหกรรมสีเขียว	ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
พื้นที่ 4	ผลไม้ (ทุเรียน)	การขนส่งและกระจายสินค้า		ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

- การประเมินข้อมูลทางสถิติ และการวิเคราะห์ศักยภาพของผลิตภัณฑ์ของพื้นที่ การนำข้อมูลเชิงสถิติมาอ้างอิงเกี่ยวกับด้านการท่องเที่ยวสามารถใช้อ้างอิงในการกำหนดผลิตภัณฑ์ศักยภาพได้ ซึ่งสำหรับการท่องเที่ยวนั้น อาจพิจารณาทั้งในส่วนของจำนวนนักท่องเที่ยว รายได้จากการท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว หรือกิจกรรม และเทศกาลต่างๆ เป็นต้น

ตาราง 37 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว

จังหวัด	2558	
	นักท่องเที่ยว (คน)	รายได้ (ล้านบาท)
ประเทศ	249,074,211	1,857,011
ภาค	45,923,464	592,075
จังหวัด 1	1,301,218	5,881
จังหวัด 2	5,251,947	68,053
จังหวัด 3	3,429,760	13,587
จังหวัด 4	1,326,468	2,555

เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ แล้ว ผู้ปฏิบัติงานก็สามารถที่จะสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการเลือกขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ: ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ:

- เป็นจังหวัดเป้าหมายของนักท่องเที่ยวอยู่แล้ว โดยจังหวัดเองก็มีจำนวนนักท่องเที่ยว และมีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุดในจังหวัดที่อยู่ใกล้เคียง
- จังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หลากหลาย ทั้งที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ราบ และตามหุบเขาต่างๆ โดยจังหวัดเองก็มีชื่อเสียงในเรื่องของแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติอยู่แล้ว

เป็นที่น่าสังเกตว่า ตัวอย่างที่น่าเสนอข้างต้นนี้ ล้วนเป็นการอ้างอิงการวิเคราะห์ข้อมูลในอดีตทั้งสิ้น ทั้งนี้ หากในพื้นที่ต้องการที่จะผลักดันผลิตภัณฑ์ศักยภาพชนิดใหม่ๆ เช่น การท่องเที่ยวรูปแบบเฉพาะใหม่ๆ หรือมีรูปแบบการเก็บข้อมูลสนับสนุนรูปแบบใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยมีการจัดเก็บข้อมูลมาก่อน ก็สามารถทำได้เช่นกัน โดยอาจจะต้องมีการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ หรือร่วมกับผู้เชี่ยวชาญควบคู่กัน เพื่อนำมาเป็นเหตุผลสนับสนุนประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในพื้นที่ต่อไป

3) การขับเคลื่อนตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)

การวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า

เมื่อกำหนดผลิตภัณฑ์ศักยภาพได้แล้ว ก็จะมีการวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) โดยพิจารณาตั้งแต่กระบวนการผลิตหรือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ไปจนถึงการเชื่อมโยงตลาดหรือการส่งถึงผู้บริโภค (ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง) ผ่านรูปแบบข้อต่อในการพัฒนาของห่วงโซ่มูลค่า ในขณะเดียวกัน ภายใต้ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่าของแต่ละผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้ ก็จะต้องมีการพิจารณาถึงปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญ หรือช่วยผลักดันให้สามารถขับเคลื่อนข้อต่อแต่ละข้อต่อไปสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor) ได้เช่นกัน การวิเคราะห์ดังกล่าวนี้ จะเปรียบเสมือนการกำหนดรายละเอียดถึงสิ่งที่จะต้องดำเนินการ (Should be) ในภาพรวม เพื่อที่จะขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพดังกล่าวให้เกิดขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ โครงสร้างของห่วงโซ่มูลค่า และปัจจัยสู่ความสำเร็จของแต่ละผลิตภัณฑ์ในแต่ละพื้นที่นั้น จะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านบริบท ศักยภาพ สภาพความพร้อม และการสนับสนุนในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพในพื้นที่นั้นๆ ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการของจังหวัดที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการพิจารณาและปรับปรุงกรอบและรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งภายใต้ผลิตภัณฑ์ศักยภาพของพื้นที่นี้ มีรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าที่มีการปรับปรุงแล้ว ดังนี้

แผนภาพ 24 ห่วงโซ่มูลค่า ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า

หลังจากที่มีการวิเคราะห์รายละเอียดห่วงโซ่มูลค่า ที่เป็นของผลิตภัณฑ์ศักยภาพของแต่ละพื้นที่ที่ได้แล้ว ก็เปรียบเสมือนว่ามีการกำหนดถึงสิ่งที่ควรจะต้องดำเนินการในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพดังกล่าวขึ้นมา โดยในขั้นตอนต่อมาจะต้องมีการประเมินและศึกษาถึงรายละเอียดของการขับเคลื่อนปัจจัยสู่ความสำเร็จ ในแต่ละข้อต่อว่ามีการดำเนินงาน หรือมีโครงการรองรับมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะช่วยให้สามารถระบุถึงปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ถูกระบุว่ามีความสำคัญในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้ แต่ยังไม่ได้มีการดำเนินการใดๆ ขึ้นมาเลย ซึ่งก็คือปัจจัยที่ยังเป็นช่องว่างในการพัฒนา (Gap) นั่นเอง

จากรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าข้างต้น พร้อมกับการหารือร่วมกับผู้บริหาร และหัวหน้าส่วนราชการ ของจังหวัด ทำให้สามารถสรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีแนวทางการดำเนินงาน และมีโครงการรองรับ พร้อมรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

ตาราง 38 สรุปรายละเอียดโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน ที่ตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่า⁴ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
1.1	โครงการศึกษาความพร้อม โอกาสและข้อจำกัดของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	เป็นการศึกษาความพร้อม โอกาสและข้อจำกัดของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว
3.4	โครงการจัดตั้งศูนย์ความปลอดภัยการท่องเที่ยวทางน้ำ	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	เป็นการสร้างความเชื่อมั่นและเป็นดูแลความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว
3.5	โครงการจัดตั้งศูนย์เวชศาสตร์ใต้น้ำ	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	เป็นการรักษาและดูแลเวชศาสตร์ใต้น้ำให้มี ความยั่งยืน
3.6	โครงการสร้างศูนย์ข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	เป็นการสร้างศูนย์รวมข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว
4.2 / 7.3	โครงการปรับปรุงทัศนคติและศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	เป็นการปรับปรุงทัศนคติและศักยภาพให้กับบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด รวมถึงแนวทางการให้คำแนะนำต่อนักท่องเที่ยวที่เหมาะสม
5.3	โครงการมารินพาร์คโปรเจกต์	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	เป็นโครงการที่นำเอาสินค้าเกษตรและสินค้าอื่นๆ มาจัดเป็นโครงการเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว
5.4	โครงการพัฒนาการเก็บขยะในแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	เป็นการพัฒนาการเก็บและกำจัดขยะในแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลของจังหวัด
5.4	โครงการสร้างนวัตกรรมการบำบัดน้ำเสียจากชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	เป็นการบำบัดน้ำเสียที่มาจากชุมชนเพื่อลดมลพิษในน้ำในแหล่งเที่ยว
7.1	โครงการสร้างภาพยนตร์นานาชาติเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัด	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	เป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวโดยการนำภาพยนตร์นานาชาติเข้ามาเป็นการเล่าเรื่องราวในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด

⁴ หมายเหตุ: ข้อมูลในส่วนนี้เกิดจากการสรุปข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเท่านั้น รายละเอียดที่ระบุนี้อาจมีคลาดเคลื่อนจากรายละเอียดแผนงานที่ดำเนินการจริง

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
7.1	โครงการส่งเสริมให้มีการถ่ายทำภาพยนตร์ในจังหวัด	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	เป็นการส่งเสริมให้มีการใช้สถานที่ต่างๆ ในจังหวัดเพื่อถ่ายทำภาพยนตร์
7.1	โครงการจัดทำเว็บไซต์ข้อมูลท่องเที่ยว	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	เป็นการจัดทำเว็บไซต์ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับนักท่องเที่ยว
7.1	โครงการประกวดภาพถ่ายแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	เป็นการประกวดภาพถ่ายแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในจังหวัดเพื่อเป็นการสร้างกิจกรรมให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัด
5.1	จัดทำป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว จังหวัด	แขวงทางหลวงชนบท	จัดทำป้ายบอกทางสู่แหล่งท่องเที่ยวสำคัญในพื้นที่
5.2 / 5.3	ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว / ปรับปรุงภูมิทัศน์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	ที่ทำการปกครองอำเภอ / สนง.โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด	ปรับปรุง / พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
5.1	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรและการท่องเที่ยว	แขวงทางหลวง, แขวงทางหลวงชนบท และที่ทำการปกครองอำเภอ	ปรับปรุง / พัฒนากанและโครงสร้างทางถนนที่เชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
3.5	โครงการป้องกันและบรรเทาอุทกภัยเมืองตามแนวพระราชดำริ	คป.	พัฒนาแผนงานป้องกันน้ำท่วม และชุดคลองผันน้ำคลอง
5.4	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่น โครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด”	สนง.ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดฯ / สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ส่งเสริมแนวทางการดูแลสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่
3.5	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคน	ตำรวจภูธรจังหวัด / อบต. ...	ส่งเสริมมาตรการดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว และชุมชนในพื้นที่

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
	โครงการจัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยทางทะเล		
3.3 / 3.4 / 4.1	โครงการเพิ่มศักยภาพศูนย์ปฏิบัติการท่องเที่ยว One Stop Service (แผนพัฒนาจังหวัด)	ตำรวจภูธรจังหวัด	พัฒนาศักยภาพการให้บริการด้านการท่องเที่ยวของเจ้าหน้าที่ในศูนย์ปฏิบัติการการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการสร้างเชื่อมโยงกับภาคเครือข่าย ในการให้บริการและดูแลด้านความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่

จากตารางข้างต้น ประกอบกับรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าก่อนหน้า จะสามารถแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังเป็นช่องว่างในการพัฒนาของผลิตภัณฑ์ศักยภาพชนิดนี้ได้ ดังนี้

ตาราง 39 ปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่เป็นช่องว่างในการพัฒนา

ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า	ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่าง
2.กำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ขอบเขต และเป้าหมาย	2.1 การศึกษาความต้องการและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวธรรมชาติ 2.2 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวธรรมชาติในพื้นที่
3.พัฒนาระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยวในบริเวณ	3.1 การประเมินมาตรฐานการให้บริการการท่องเที่ยวธรรมชาติ 3.2 การศึกษาแนวทางการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) - ช่วงเวลาและจำนวน 3.3 การพัฒนากลไกความร่วมมือ และพัฒนาภาคีเครือข่ายในการร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยว
4.เตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร	4.1 การพัฒนามาตรฐานมัคคุเทศก์ / ผู้นำเที่ยว / บุคลากรที่เกี่ยวข้อง 4.3 การพัฒนาคู่มือปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวธรรมชาติ
5.ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการท่องเที่ยว	5.5 การประเมินมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก และพัฒนาแนวทางปรับปรุง (ห้องน้ำ ร้านอาหาร ร้านค้า) 5.6 การส่งเสริมคุณภาพที่พักในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว
6.พัฒนากิจกรรม และมาตรฐานธุรกิจที่เกี่ยวข้อง	6.1 การสร้างสรรค์กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว 6.2 การส่งเสริมธุรกิจสนับสนุนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว 6.3 การพัฒนามาตรฐานการให้บริการธุรกิจสนับสนุนในบริเวณ 6.4 การปรับปรุงของที่ระลึกของแหล่งท่องเที่ยว
7.พัฒนาการตลาด และประชาสัมพันธ์	7.2 การสร้างแบรนด์การท่องเที่ยว

แผนภาพ 25 สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

หมายเหตุ: ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ตัวหนังสือเป็นตัวหนา และขีดเส้นใต้ คือปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีแนวทางการดำเนินงาน/โครงการมารองรับ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ตัวหนังสือเป็นตัวธรรมดา คือปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงาน/โครงการมารองรับ (เป็นช่องว่าง)

ชุดโครงการสำคัญของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงาน หรือโครงการรองรับข้างต้น ถือว่าเป็นช่องว่างในการพัฒนาที่จะต้องมีการแก้ไข หรือปรับปรุงเพื่อให้การขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้สามารถดำเนินการไปได้ตลอดห่วงโซ่มูลค่า ด้วยเหตุนี้ จึงจะต้องมีการกำหนดชุดโครงการสำคัญขึ้นมา ที่จะช่วยแก้ไข หรืออุดช่องว่างในการพัฒนาดังกล่าวให้หมดไป

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าตามหลักการแล้วชุดโครงการที่ต้องมีการพัฒนาขึ้นมานี้ จะเน้นไปที่การแก้ปัญหาหรืออุดช่องว่างปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ แต่ในการกำหนดชุดโครงการในที่นี่ อาจหมายรวมถึงโครงการหรือแนวทางการดำเนินงานบางประเภทที่มีการดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จบางปัจจัยอยู่แล้ว แต่แนวทางหรือโครงการดังกล่าว อาจยังต้องมีการขยายผล หรือมีการดำเนินงานเพิ่มเติม เพื่อให้การขับเคลื่อนห่วงโซ่มูลค่านี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งมีสรุปชุดโครงการที่ต้องมีการพัฒนา ดังนี้

ตาราง 40 สรุปชุดโครงการที่จะพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อแก้ช่องว่างในการพัฒนา⁵ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังเป็นช่องว่าง (Gap)	แนวทางการพัฒนา		
	ชื่อโครงการ	แนวคิดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ / กลไกการทำงาน
2.1 / 2.2 / 3.1 / 3.2 / 3.6 / 5.5 / 5.6/6.2/6.3/7.2	โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว	ศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ศึกษาความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่ พร้อมจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด
3.3	โครงการสัมมนาผู้ประกอบการการท่องเที่ยวจังหวัด	มาอบรมให้ความรู้ถึงแนวทางการปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบเพื่อให้ผู้ประกอบการด้านการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด
4.1 / 4.3	โครงการการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวและพัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์และผู้นำเที่ยวให้เป็นมาตรฐานในจังหวัด	พัฒนายกระดับความสามารถด้านมัคคุเทศก์และคู่มือให้ทันสมัยรองรับการเพิ่มจำนวนของนักท่องเที่ยว	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด
6.1	โครงการ ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการบูรณาการเป็นกิจกรรมเชิงกีฬา	มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการนำกีฬามายูรณาการเพื่อจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยว มีการจัดกิจกรรม 3 อย่าง 1.วิ่ง 2.ปั่นจักรยาน 3.ว่ายน้ำ	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด
6.4	โครงการพัฒนาของที่ระลึกของแหล่งท่องเที่ยว	การประกวดหรือส่งเสริมการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์จากแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งเพื่อจำหน่ายเป็นของที่ระลึกให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัด	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด
7.3	ปลูกจิตสำนึกการรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชุมชนท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล	ลดปริมาณขยะที่ถูกทิ้งลงสู่ธรรมชาติ ในแม่น้ำ ลำคลอง และท้องทะเล ที่จะส่งผลกระทบต่อสัตว์ทะเล และสิ่งมีชีวิตในท้องทะเล โดยเฉพาะกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยว ที่จะทำให้สภาพแหล่งท่องเที่ยวได้ท้องทะเล ขาดความสวยงาม	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด

⁵ หมายเหตุ: ข้อมูลในส่วนนี้เกิดจากการสรุปข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเท่านั้น รายละเอียดที่ระบุนี้เป็นเพียงข้อมูลตั้งต้น อาจไม่สะท้อนแนวทางการดำเนินงานจริง และไม่เป็นการผูกพันต่อการดำเนินงานของหน่วยงานใดๆ ทั้งสิ้น

รายละเอียดชุดโครงการสำคัญของผลิตภัณฑ์ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ชื่อโครงการ: โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว
ที่มา / หลักการและเหตุผล: จังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีศักยภาพจำนวนมาก แต่ยังขาดแผนงานหรือทิศทางการพัฒนาแบบบูรณาการของจังหวัด
สรุปแนวคิดโครงการ   - ศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยว พร้อมวางยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวและรูปแบบการส่งเสริมธุรกิจสนับสนุนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสม   - ประเมินความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ พร้อมวางแผนในการรองรับนักท่องเที่ยว พร้อมแนวทางการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน ที่ครอบคลุมในเรื่องของการดูแลสิ่งแวดล้อม การฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว   - กำหนดแนวทางมาตรฐานการให้บริการด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของจังหวัด   - พัฒนาแนวทางการส่งเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว   - ส่งเสริมธุรกิจสนับสนุนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว   - จัดทำแผนประชาสัมพันธ์ สร้างแบรนด์ และการรับรู้ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ   - ศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว (สำรวจข้อมูล วิเคราะห์)   - สัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว และการทำประชาคม   - จัดทำแผนยุทธศาสตร์   - สำรวจและประเมินสภาพแหล่งท่องเที่ยว   - จัดทำแผนงานบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว   - พัฒนามาตรฐานการให้บริการด้านการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และพัฒนาธุรกิจสนับสนุนในแหล่งท่องเที่ยว   - จัดทำแผนประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัด
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง   สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด / องค์การบริหารส่วนจังหวัด / สำนักงานพาณิชย์จังหวัด / อุทยานแห่งชาติ / ภาคเอกชน / การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัด / สถาบันการศึกษา
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดฯ
ผลลัพธ์: รายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น
ผลผลิต: มีแผนงานด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด
ตัวชี้วัดของโครงการ: - ร้อยละของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น   - ร้อยละของจำนวนรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น

ชื่อโครงการ: โครงการสัมมนาผู้ประกอบการการท่องเที่ยวจังหวัด
ที่มา / หลักการและเหตุผล: จังหวัดเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีผู้ประกอบการการท่องเที่ยวหลากหลายจึงจำเป็นต้องมีการจัดสัมมนาเพื่อให้รับทราบแนวทางและการแก้ปัญหาด้านการท่องเที่ยว
สรุปแนวคิดโครงการ จัดสัมมนา 1-2 วัน โดยเชิญนายทะเบียนหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวมาอบรมให้ความรู้ถึงแนวทางการปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบเพื่อให้ผู้ประกอบการด้านการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ อบรมให้ความรู้ให้กับผู้ประกอบการ พร้อมตอบปัญหาและการแก้ปัญหาให้แก่ผู้เข้าอบรม
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานต้องขอความร่วมมือโดยสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดและหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องในจังหวัด
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดฯ
ผลลัพธ์:   • ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจด้านการปฏิบัติตนในการบริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างถูกต้อง   • ความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยวในการเข้ามาท่องเที่ยว
ผลผลิต: มีการอบรมผู้ประกอบการในการบริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างถูกต้อง
ตัวชี้วัดของโครงการ: • รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 5%   • รายได้ของผู้ประกอบการหรือประชากรในจังหวัดเพิ่มขึ้น

ชื่อโครงการ: โครงการการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวและพัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์และผู้นำเที่ยวให้เป็นมาตรฐานในจังหวัด
ที่มา / หลักการและเหตุผล: จังหวัดเป็นเมืองที่มีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นทุกปี จำเป็นต้องมีการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะ   1.พัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์และผู้นำเที่ยว   2.พัฒนาคู่มือแหล่งท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์
สรุปแนวคิดโครงการ พัฒนาศักยภาพด้านมัคคุเทศก์และคู่มือให้ทันสมัยรองรับการเพิ่มจำนวนของนักท่องเที่ยว
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ   1.การพัฒนาศักยภาพของมัคคุเทศก์และผู้นำเที่ยวให้มีทักษะและความชำนาญ   2.พัฒนาคู่มือแหล่งท่องเที่ยวให้ทันสมัยและคู่มือมัคคุเทศก์ให้เป็นสากล
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด/การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย/สมาคม
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดฯ

ผลลัพธ์: บุคลากรด้านการท่องเที่ยว(มัคคุเทศก์) มีความรู้ความสามารถและมีคู่มือที่ทันสมัย
ผลผลิต: มีมัคคุเทศก์และคู่มือที่ได้มาตรฐาน
ตัวชี้วัดของโครงการ: รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 5% ต่อปี

ชื่อโครงการ: โครงการส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการบูรณาการเป็นกิจกรรมเชิงกีฬา
ที่มา / หลักการและเหตุผล: จังหวัดเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวและแข่งกีฬาย่อยครั้ง เช่น หน่วยงานระดับเขต ระดับประเทศ ในแต่ละครั้งจะมีทั้งนักกีฬา โค้ช ผู้ติดตามมาพักในจังหวัดทำให้เกิดรายได้
สรุปแนวคิดโครงการ มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการนำกีฬามารบูรณาการเพื่อจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยว มีการจัดกิจกรรม 3 อย่าง 1.วิ่ง 2.ปั่นจักรยาน 3.ว่ายน้ำ
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ 1. จัดการส่งเสริมกีฬาเพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวในการแข่งขัน “วิ่งปั่นว่ายน้ำ” 2. จัดกิจกรรมกีฬานานาชาติ ไตรกีฬา
กลไกการดำเนินงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดการแข่งขันเพื่อเสริมสร้างรายได้ให้แก่จังหวัดโดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดฯ
ผลลัพธ์: มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการนำกีฬามารบูรณาการเพื่อจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยว
ผลผลิต: มีกิจกรรมการแข่งขัน “วิ่งปั่นว่ายน้ำ”ของจังหวัด
ตัวชี้วัดของโครงการ: จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมกิจกรรม / รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 5-10% ต่อปี

ชื่อโครงการ: โครงการพัฒนาของที่ระลึกของแหล่งท่องเที่ยว
ที่มา / หลักการและเหตุผล: ปัจจุบันความต้องการของที่ระลึกของนักท่องเที่ยวถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่นักท่องเที่ยวมีความจำเป็นต้องการเก็บสะสมหรือเป็นของฝาก
สรุปแนวคิดโครงการ การประกวดหรือส่งเสริมการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์จากแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งเพื่อจำหน่ายเป็นของที่ระลึกให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัด
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ การส่งเสริมการคิดสิ่งประดิษฐ์หรือจัดทำรูปแบบของที่ระลึกตามแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นของที่ระลึกจำหน่ายให้นักท่องเที่ยว
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานต้องขอความร่วมมือโดยสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดและหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องในจังหวัด
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดฯ
ผลลัพธ์: ผู้ประกอบการได้มีการออกแบบสินค้าของที่ระลึกประจำท้องถิ่นหรือแหล่งท่องเที่ยวของตนเอง
ผลผลิต: ของที่ระลึกในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นสินค้าประจำท้องถิ่น
ตัวชี้วัดของโครงการ: รายได้จากการจำหน่ายสินค้าของที่ระลึกเพิ่มขึ้น 5-10% ต่อปี

ชื่อโครงการ: โครงการปลูกจิตสำนึกการรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชุมชนท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล
ที่มา / หลักการและเหตุผล: ความสวยงามของทะเลไทยขึ้นชื่อติดอันดับโลก แต่ในขณะเดียวกันประเทศของเราก็ดูติดอันดับที่ 6 ของประเทศที่ปล่อยขยะลงสู่ทะเลมากที่สุดในโลก มากถึง 1 ล้านตันต่อปี จากการเปิดเผยของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชี้ว่าขยะในทะเลส่วนใหญ่มาจากแหล่งท่องเที่ยว ถัดมาคือขยะจากการทำการประมง ไม่เฉพาะแค่การท่องเที่ยวแต่รวมถึงขยะที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆของมนุษย์ส่วนหนึ่งปัญหาขยะล้นทะเลไทยเป็นเพียงหนึ่งในหลายปัญหาที่สะท้อนให้เห็นว่าบ้านเรายังขาดการจัดการขยะอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ สวนทางกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร และตัวเลขที่เพิ่มขึ้นการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศไทย ดังนั้น จังหวัด จึงขอจัดทำโครงการปลูกสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชุมชนท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล
สรุปแนวคิดโครงการ ลดปริมาณขยะที่ถูกทิ้งลงสู่ธรรมชาติ ในแม่น้ำลำคลอง และท้องทะเล ที่จะส่งผลกระทบต่อสัตว์ทะเล และสิ่งมีชีวิตในท้องทะเล โดยเฉพาะกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยว ที่จะทำให้สภาพแหล่งท่องเที่ยวได้ท้องทะเล ขาดความสวยงาม
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ 1. อบรมให้ความรู้คัดแยกขยะต้นทางในภาคครัวเรือน ชุมชน สถานศึกษา 2. อบรมให้ความรู้การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ (การทำปุ๋ยหมัก การทำสิ่งประดิษฐ์)
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประสานความร่วมมือกับชุมชนชายฝั่งทะเล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา และผู้ประกอบการท่องเที่ยวในชุมชนที่ดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดฯ
ผลลัพธ์: จำนวนขยะในครัวเรือนถูกปล่อยลงแม่น้ำ ลำคลอง และทะเลลดลง ทรัพยากรทางทะเลได้รับผลกระทบจากขยะน้อยลง
ผลผลิต: ชุมชนชายฝั่งทะเลที่ดำเนินการท่องเที่ยว มีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักวิชาการ
ตัวชี้วัดของโครงการ: • จำนวนร้อยละของชุมชนชายฝั่งทะเลที่ผ่านการอบรม   • ปริมาณขยะถูกทิ้งลงแม่น้ำ และทะเลลดลง

4.2 กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

1) การวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่

การวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่นั้น จะประกอบไปด้วยข้อมูล 2 ส่วนสำคัญด้วยกัน ซึ่งประกอบไปด้วย

- 1) การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง โดยจะเป็นการระบุประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่และวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และ
- 2) การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่ (โดยในที่นี้ จะอ้างอิงเครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ซึ่งเป็นการประเมินจากตัวชี้วัดสำคัญจากการดำเนินงานในพื้นที่ มาเป็นตัวอย่างของเครื่องมือในการประเมิน) เพื่อระบุจุดเด่น และจุดด้อยในด้านต่างๆ

ข้อมูลทั้งสองส่วนนี้จะช่วยให้สามารถนำมาประมวล และบทวนศักยภาพของพื้นที่ในกรอบเครื่องมือ SWOT Analysis ที่จะช่วยบอกให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของพื้นที่ พร้อมกับช่วยในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่สำคัญต่อไปได้

ผลกระทบเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ

การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ ในส่วนนี้เป็นประมวลนโยบาย และแผนงานยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ เปรียบเสมือนการประเมินปัจจัยภายนอก (External Factors) พร้อมวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในด้านบวกและลบ เพื่อมาวิเคราะห์ในส่วนของโอกาส และอุปสรรคต่อการดำเนินงานของพื้นที่ต่อไป โดยมีผลสรุปการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ต่อพื้นที่ดังนี้

ตาราง 41 สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	+ มีกรอบและเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาวที่ชัดเจน ทำให้มีแนวทางที่ชัดเจนในการจัดทำแผนพัฒนาอื่นๆ ที่สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ + เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มจังหวัด ทั้งในด้านการผลิต บริการ การค้า การลงทุน และการพัฒนาเมืองและระบบโครงสร้างพื้นฐาน + สร้างการพัฒนาของเศรษฐกิจและสังคมที่มีความยั่งยืน รวมถึงสร้างความเจริญแก่ทุกภาคส่วนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ เป้าหมายภาคอีสาน การพัฒนาเพื่อการหลุดพ้นจากความยากจนสู่เป้าหมายสู่การพึ่งตนเอง (อีสานพึ่งตนเอง)	+ สร้างงานและรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้และความกินดีอยู่ดีของประชาชน + สร้างห่วงโซ่มูลค่าของภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้ให้แก่พื้นที่อย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงการต่อยอดสิ่งที่มีศักยภาพอยู่แล้วในแต่ละพื้นที่ + กระจายความเจริญ ไปสู่พื้นที่ต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ประชาชนมีระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณสุข และระบบสาธารณูปโภคที่เหมาะสม
ยุทธศาสตร์ด้านเกษตรกรรม - สินค้าเศรษฐกิจ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) – มันสำปะหลัง ข้าว โค กระบือ - ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)	+ สร้างกิจกรรมเศรษฐกิจทั้งห่วงโซ่มูลค่าของผลผลิตเกษตร เป้าหมาย รายได้และความผาสุกของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพิ่มขึ้น + มีประสิทธิภาพของผลผลิตจากการเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น และมีมูลค่าภาคการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น + พื้นฟูทรัพยากรเกษตร และใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน - ปัจจัยการผลิตของสินค้าเกษตรเป้าหมายมีราคาสูงขึ้น จากความต้องการปัจจัยการผลิตในพื้นที่สูงขึ้น
ยุทธศาสตร์ด้านอุตสาหกรรม - ศักยภาพอุตสาหกรรม (กระทรวงอุตสาหกรรม) – แปรรูปการเกษตร โรงฆ่าสัตว์ เนื้อปศุสัตว์ - ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)	+ สร้างคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่มีนวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งเกิดการเชื่อมโยงเป็นห่วงโซ่มูลค่าทั้งในและต่างประเทศ + ยกระดับผลิตภาพ มาตรฐานและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมาย + พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากรมนุษย์ทั้งในแง่คุณภาพและปริมาณ ตลอดจนองค์ความรู้ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย - ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลงจากผลกระทบของการประกอบอุตสาหกรรมฯ
ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว - เป้าหมาย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) – เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตกลุ่มแม่น้ำโขง: การท่องเที่ยวตามลำน้ำโขง เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน - แผนพัฒนาการท่องเที่ยวฉบับที่ 2	+ สร้างพื้นที่ท่องเที่ยวสินค้าและบริการตามลำน้ำโขงที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตัว รวมถึงสร้างความเชื่อมโยงภาพการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน + พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงบุคลากรเพื่อรองรับกิจกรรมท่องเที่ยวภายใต้วัฒนธรรมของลำน้ำโขง - ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อม และมรดกทางวัฒนธรรมได้รับความเสียหายจากนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเมือง และโครงสร้างพื้นฐาน ● เมืองเป้าหมาย - นครพนม - เมืองชายแดน ● ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง 2558 - 2565 - การพัฒนาโครงข่ายรถไฟระหว่างเมือง เช่น บ้านไผ่-นครพนม - การเพิ่มขีดความสามารถทางหลวงเชื่อมโยงฐานการผลิตของประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน - โครงการศูนย์การขนส่งชายแดนจังหวัดนครพนม	+ กระจายความเจริญ สังคมเมือง และกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่เมืองเป้าหมายในการพัฒนา เช่น นครพนม เพื่อยกระดับความกินดีอยู่ดีของประชาชนในพื้นที่ + พัฒนาโครงข่ายการคมนาคมทางรางในประเทศ รวมถึงสร้างความเชื่อมโยงทางด้านคมนาคมในพื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน - ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีความเสี่ยงทั้งในเชิงความมั่นคง สาธารณสุข ตลอดจนการแย่งงานคนในพื้นที่
ยุทธศาสตร์การค้า / เขตเศรษฐกิจพิเศษ / การค้าชายแดน ● ตำแหน่งยุทธศาสตร์การค้า (กระทรวงพาณิชย์) - ศูนย์กลางสินค้าเกษตรและปศุสัตว์ และการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแห่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ● เชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่ชายแดนเขตเศรษฐกิจชายแดน ตลอดจนเชื่อมโยงระบบการผลิตกับพื้นที่ตอนในของประเทศ ● นครพนม - ท่องเที่ยว โรงแรม ศูนย์แสดงสินค้า มุกดาหาร - การค้า การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ คลังสินค้า อีเล็กทรอนิกส์	+ เกิดพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ศักยภาพในการเชื่อมโยงกับพื้นที่ประเทศลาว ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์จากต้นทุนค่าแรงที่ต่ำกว่าได้ + กระตุ้นให้เกิดมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยและลาวที่เพิ่มสูงขึ้น และสามารถพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าชายแดน ตลอดจนสามารถสนับสนุนการส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีนและเวียดนาม + เกิดความเชื่อมโยงทางการค้าในห่วงโซ่มูลค่าระหว่างภาคการผลิตและกระจายสินค้าภายในประเทศ กับพื้นที่ชายแดนซึ่งเป็นศูนย์กระจายสินค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้าน - เกิดการลักลอบนำเข้า และส่งออกสินค้าผิดกฎหมาย รวมถึงสินค้าหลบเลี่ยงภาษี ซึ่งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ● วิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัด ส่งเสริมการเกษตรด้วยนวัตกรรมท่องเที่ยว 3 ธรรม เชื่อมโยง 3 ประเทศ มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจสู่อาเซียน ● จุดเน้นยุทธศาสตร์ (Positioning) 1. การท่องเที่ยว - ธรรมะ ธรรมชาติ วัฒนธรรม 2. การเกษตร - พัฒนาการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มทางการเกษตร 3. การค้า การลงทุน - เพิ่มขีดความสามารถด้านการค้า การลงทุนแก่ผู้ประกอบการในพื้นที่ ส่งเสริมนวัตกรรม	+ เกิดการพัฒนาเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่อย่างบูรณาการทั้งโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถสนับสนุนกิจกรรมทางที่เชื่อมโยงกันทั้งห่วงโซ่มูลค่าภายในพื้นที่ + ยกระดับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอารยธรรม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และประเพณีอย่างเป็นรูปธรรมภายในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง + เกิดการรวมกลุ่มทั้งหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนภายในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ซึ่งสร้างความเชื่อมโยงและเป็นเอกภาพภายในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่

หลังจากที่มีการวิเคราะห์ผลกระทบเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (External Factors) ที่เข้ามากระทบแล้ว พื้นที่ยังจะต้องมีการวิเคราะห์ศักยภาพของปัจจัยภายใน (Internal Factors) ด้วย โดยในที่นี่ จึงได้มีการนำเครื่องมือที่มีชื่อว่า การวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของกระทรวงมหาดไทย เข้ามาใช้ (ในการดำเนินงานจริง ผู้ปฏิบัติงานอาจสามารถใช้เครื่องมืออื่นๆ ในการประเมินศักยภาพ และประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่ตามความเหมาะสมได้) และประเมินผลการดำเนินงานเชิงเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นๆ ของประเทศผ่านตัวชี้วัดในด้านต่างๆ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อประเมินถึงจุดแข็ง และจุดอ่อนในแต่ละด้าน ดังนี้

ตาราง 42 สรุปตัวชี้วัดที่สำคัญต่อพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ปี พ.ศ. 2558

ตัวชี้วัดที่สำคัญ	คะแนน	หน่วยวัด	อันดับ
อัตราพึงพิง*	45.50	ร้อยละ	2
คนอายุ 15 -60 ปีเต็ม มีอาชีพและมีรายได้	99.17	ร้อยละ	2
คนอายุมากกว่า 60 ปีเต็มขึ้นไป มีอาชีพและมีรายได้	99.30	ร้อยละ	1
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	24.6	ร้อยละ	2
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	33.58	ร้อยละ	3
ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญต่อไร่	1,017	กก.ต่อไร่	14
อัตราการเพิ่มของผลผลิตสินค้าเกษตรเฉลี่ย	-1.74	ร้อยละ	15
อัตราส่วนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAP) ต่อจำนวนฟาร์มทั้งหมด	0.82	ร้อยละ	14
จำนวนโรงงาน / สปก ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP / HACCP	3	แห่ง	18
สัดส่วนรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรต่อรายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตร	14.84	ร้อยละ	15
สัดส่วนหนี้เสียต่อปริมาณเงินให้กู้ยืม (ร้อยละ)*	2.56	ร้อยละ	10
สัดส่วนปริมาณเงินกู้ยืมต่อรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร (ร้อยละ)*	423.69	ร้อยละ	17
สัดส่วนหนี้ในระบบต่อหนี้ทั้งหมด	98.85	ร้อยละ	5
อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนเกษตรกรในพื้นที่	-14.33	ร้อยละ	18
สัดส่วนปริมาณพืชพลังงานต่อสินค้าเกษตรทั้งหมด	69.22	ร้อยละ	13
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	6.8	ร้อยละ	16
อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	5.62	ร้อยละ	2
อัตราเงินเฟ้อ*	-0.6	ร้อยละ	4
ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย	92,321	บาท / คน / ปี	17
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	24.3	ร้อยละ	7

ตัวชี้วัดที่สำคัญ	คะแนน	หน่วยวัด	อันดับ
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์	3.46	ร้อยละ	9
ปริมาณการใช้น้ำมันดีเซล	189,519	พันลิตร	18
ปริมาณการใช้พลังงานทดแทน	91,397	พันลิตร	18
ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยต่อราย*	2,074	กิโลวัตต์ / ชั่วโมง / ราย	1

หมายเหตุ: *ตัวชี้วัดแบบผกผัน, ขีดเส้นใต้: ข้อมูลปี 2557

จากข้อมูลตัวชี้วัดข้างต้น หากวิเคราะห์และพิจารณาตามแนวคิด Quartile โดยเป็นการนำตัวชี้วัดของกลุ่มพื้นที่ทั้ง 18 กลุ่มทั้งหมดมาเรียงลำดับ และจัดแบ่งเป็นกลุ่ม 4 กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

Quartile	ระดับศักยภาพ	ช่วงอันดับ
Quartile 1	ดีมาก	1 - 4
Quartile 2	ดี	5 - 8
Quartile 3	ปานกลาง	9 - 13
Quartile 4	ต้องปรับปรุง	14 - 18

สรุปประเด็นการวิเคราะห์ตัวชี้วัด

จากตัวชี้วัดข้างต้น จึงสามารถสรุปประเด็นทางด้านศักยภาพในภาพรวมของพื้นที่ได้ดังนี้

- กลุ่มจังหวัดมีประชากรที่มีงานทำอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างมาก [คนอายุ 15 - 60 ปีเต็ม มีอาชีพและมีรายได้ (2), คนอายุมากกว่า 60 ปีเต็มขึ้นไป มีอาชีพและมีรายได้ (1)] และมีอัตราการพึ่งพิงของประชากรวัยเด็กและชราค่อนข้างต่ำ [อัตราพึ่งพิง (1)] เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆ
- ผลิตภาพ (Productivity) แรงงานเฉลี่ยของจังหวัดอยู่ในระดับต่ำ [ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย (17)] อาจสะท้อนให้เห็นถึงการทำงานที่มีมูลค่าต่ำ
- ภาพรวมเศรษฐกิจของจังหวัดเติบโตได้ดี [อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (2)] โดยมีผลมาจากภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตร [สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรต่อผลิตภัณฑ์ มวลรวม (2), สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมการเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (3)] แสดงให้เห็นถึงศักยภาพทางด้านการเกษตรของกลุ่มจังหวัด

- ข้อมูลผลิตภาพ (Productivity) ในภาคการเกษตรยังอยู่ในระดับต่ำ และผลผลิตสินค้าเกษตรมีแนวโน้มลดลง [ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญต่อไร่ (14), อัตราการเพิ่มของผลผลิตสินค้าเกษตรเฉลี่ย (15)] รวม ถึงมาตรฐานทางการเกษตรที่ต่ำ [อัตราส่วนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAP) ต่อจำนวนฟาร์มทั้งหมด (14), จำนวนโรงงาน / สปก ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP / HACCP (18)] แสดงให้เห็นว่าทิศทางการทำการเกษตรของกลุ่มจังหวัดยังเน้นที่ปริมาณมากกว่าเน้นที่คุณภาพ หรือมูลค่าเพิ่ม
- แม้ว่าภาพรวมของทางด้านการเกษตรจะดีขึ้น แต่หากพิจารณาข้อมูลในเรื่องคุณภาพชีวิตของเกษตรกร [สัดส่วนรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรต่อรายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตรกร (15), สัดส่วนปริมาณเงินกู้ยืมต่อรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร (17)] จะเห็นได้ว่ายังคงมีปัญหาหนี้สินอยู่ เกษตรกรอาจยังต้องมีการกู้ เพื่อมาทำการเกษตรแบบเดิมๆ ซึ่งอาจเป็นที่ยืนยันเพิ่มเติมว่าการขับเคลื่อนด้านการเกษตรของกลุ่มจังหวัดเน้นไปที่ปริมาณ มากกว่าคุณภาพ (มูลค่าสูง)
- ซึ่งท้ายที่สุดทำให้อัตราการขยายตัวของจำนวนเกษตรกรที่ลดลง [อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนเกษตรกรในพื้นที่ (18)]

สรุปศักยภาพเชิงพื้นที่

จากการประมวลและวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย และยุทธศาสตร์ ซึ่งสะท้อนในมุมมองของปัจจัยภายนอก (External Factors) และการวิเคราะห์ประเด็นตัวชี้วัดการวัดระดับการพัฒนา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของปัจจัยภายใน (Internal Factors) นั้น จึงสามารถนำข้อมูลทั้งหมดมาทบทวนประเด็นศักยภาพ (SWOT) ของพื้นที่ในภาพรวม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 43 สรุปผลการทบทวน SWOT ของพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

SWOT	
จุดแข็ง (Strengths)	
S1	ทั้งมีศักยภาพในการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน เป็นต้น โดยมีพื้นที่การปลูก ผลผลิตพืชเศรษฐกิจและจำนวนสัตว์เศรษฐกิจ ของกลุ่มจังหวัดฯ
S2	มีแหล่งท่องเที่ยว ที่สำคัญหลากหลาย ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว และสร้างรายได้ให้กลุ่มจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมะ และแหล่งท่องเที่ยวประเภทเชิงธรรมชาติและสัตว์ป่า
S3	มีงานประเพณี วัฒนธรรม และสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนา ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้
S4	มีแหล่งรวมและกระจายสินค้าไปสู่ตลาดภายในประเทศ และออกสู่ตลาดต่างประเทศ ที่สำคัญหลายแห่ง

SWOT	
ได้แก่ ด้านศุลกากรจังหวัดมุกดาหาร ตลาดอินโดจีนจังหวัดมุกดาหาร S5 มีสนามบิน 2 แห่ง ในกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพในการพัฒนาเพื่อให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้านได้ S6 มีอาณาเขตและเส้นทางคมนาคมที่สามารถเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและสามารถผ่านเข้าไปในจีนตอนใต้ได้ โดยผ่านสะพานมิตรภาพ 2 (จังหวัดมุกดาหาร) และสะพานมิตรภาพ (จังหวัดนครพนม) S7 มีการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่จังหวัดนครพนม S8 มีปริมาณน้ำฝน ระบบชลประทานที่มีคุณภาพ และแหล่งกักเก็บน้ำจำนวนมาก S9 มีที่พักและโรงแรมที่ได้มาตรฐานไว้บริการนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ S10 มีสินค้าทางการเกษตรที่เป็นที่รู้จักและยอมรับของตลาดทั้งในและต่างประเทศ S11 มีการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่จังหวัดนครพนม S12 มีแรงงานจำนวนมาก สามารถรองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการในอนาคต รวมถึงมีอัตราการว่างงานต่ำ S13 มีความสามารถในการแข่งขันด้านการเกษตรค่อนข้างสูง โดยมีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	
จุดอ่อน (Weaknesses) W1 ขาดการเชื่อมโยงกับตลาดเกษตรกรจึงไม่สนใจเข้าสู่ระบบ GAP เนื่องจาก ผู้จำหน่ายสินค้าเกษตร ยังคงให้ความสนใจ ต่อผลผลิตการเกษตร GAP ในระดับที่ต่ำ W2 สภาพเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมต่อระหว่างจังหวัดมีความทั่วถึง แต่ยังไม่สะดวกในบางช่วงเช่น ขาดระบบการขนส่งทางรางที่เชื่อมต่อระหว่างเมืองหลักและเมืองหลวง W3 ขาดองค์ความรู้และข้อมูลการตลาดประเทศเพื่อนบ้านยังไม่เพียงพอ เนื่องจากผู้ประกอบการสินค้า OTOP เน้นการจำหน่ายภายในประเทศ เป็นหลักขาดองค์ความรู้ในการค้าขายกับต่างประเทศ W4 ทรัพยากรป่าไม้ในกลุ่มจังหวัดฯ มีพื้นที่น้อยเมื่อเทียบกับพื้นที่ทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดฯ W5 ประชาชนในกลุ่มจังหวัดฯ อยู่ในเกณฑ์ความยากจน สาเหตุจากประชากร ในกลุ่มจังหวัดฯ มีอาชีพด้านการเกษตร เป็นสำคัญ ซึ่งราคาพืชผลการเกษตรมีความไม่แน่นอน มีผลต่อรายได้ของประชาชน W6 การบริหารจัดการน้ำยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร W7 มีผลิตภาพแรงงานต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ W8 การบริการพื้นฐานภาครัฐ ยังไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะบริการด้านสุขภาพ สัดส่วนแพทย์ต่อประชากรอยู่ในระดับสูงและยังมีปัญหาโรคเฉพาะถิ่น W9 มีผลิตภาพในปัจจุบันและอัตราการขยายตัวของผลิตภาพในการผลิตสินค้าเกษตรต่ำ (เน้นการเกษตรเชิงปริมาณ มากกว่าเชิงคุณภาพ ที่มีมูลค่าสูง) W10 เกษตรกรยังมีปัญหาหนี้สินจำนวนมาก	

SWOT
W11ภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ยังมีขนาดค่อนข้างเล็ก และมีศักยภาพในการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมที่ค่อนข้างจำกัด
โอกาส (Opportunities)   O1 การคมนาคมมีการขยายตัวมากขึ้น รองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เส้นทาง EWEC ฯลฯ   O2 ประเทศเพื่อนบ้านมีความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มจังหวัดฯ ทั้งในแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการอีกทั้งประชากรในประเทศเพื่อนบ้านและในกลุ่มจังหวัดฯ มีขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมประเพณีที่คล้ายคลึงกัน และมีประชาชนบางส่วนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทางเชื้อชาติ ซึ่งส่งผลดีต่อการประกอบธุรกิจ   O3 ผู้บริโภคในประเทศเพื่อนบ้าน มีความนิยมสินค้าอุปโภคและสินค้าอุตสาหกรรมจากประเทศไทยที่ส่งมาขายผ่านทางกลุ่มจังหวัดฯ   O4 สาธารณรัฐประชาชนจีนมีนโยบายการสนับสนุนและส่งเสริมการค้าการลงทุนกับประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยในปัจจุบัน สาธารณรัฐประชาชนจีนให้ความสำคัญ ต่อการค้าการลงทุนกับประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยจะใช้เส้นทาง จีนตอนใต้ ลงมาสู่ ไทย – สปป.ลาว – เวียดนาม พม่า-เวียดนาม   O5 มีความเชื่อมโยงด้านการค้า การลงทุน ซึ่งกันและกัน ทั้งในและนอกเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และกับประเทศเพื่อนบ้าน ส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัด   O6 นโยบายรัฐบาลส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน โดยกลุ่มจังหวัดฯ มีพืชเศรษฐกิจที่สามารถนำไปผลิตเป็นพลังงานทดแทนได้อย่างเพียงพอ เช่น มันสำปะหลัง มูลสัตว์ เป็นต้น   O7 มีการขนส่งสินค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้าน สปป.ลาว และเวียดนาม โดยมีโครงการลงทุนก่อสร้างทางรถไฟจากสะพานนะเขตไปชายแดนที่ด่านลาวบาว ลงทุนโดยบริษัทจากมาเลเซีย   O8 นโยบายรัฐบาลพัฒนาระบบรถไฟรางคู่ เพื่อการขนส่งระหว่างเมืองและเชื่อมต่อภูมิภาคโดยระบบรางตามแนวเศรษฐกิจด้านตะวันออก – ตะวันตก (East-West Economic Corridor)
อุปสรรค (Threats)   T1 เนื่องจากกลุ่มจังหวัดฯมีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีแนวชายแดนยาว 26 กิโลเมตร ซึ่งทำให้ในการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) อาจก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาเช่น โรคติดต่อตามแนวชายแดนที่สำคัญ   T2 เทือกเขาภูพานเป็นอุปสรรคต่อการขนส่งของกลุ่มจังหวัดฯ โดยมีเส้นทางคมนาคมทางถนนที่มีความลาดชันและสูง 52 เมตร จากระดับน้ำทะเล รวมทั้งมีความคดเคี้ยว ทำให้การคมนาคมขนส่งต้องใช้เวลาามาก มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าปกติ ตลอดจนเกิดปัญหาอุบัติเหตุบ่อยครั้ง   T3 Cross Border Transport Agreement (CBTA) มีข้อตกลงให้เฉพาะสินค้าที่ส่งผ่านสะพานมิตรภาพ 2 (จังหวัดมุกดาหาร) เป็นสินค้าผ่านแดน (Transit) สามารถส่งผ่านไปยังประเทศที่สามได้แต่ในขณะที่สินค้าที่จะส่งผ่านสะพานมิตรภาพ (จังหวัดนครพนม) ไม่มีข้อตกลงให้เป็นสินค้าผ่านแดนจึงมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมเมื่อต้องการส่งไปยังประเทศที่สาม

SWOT	
T4	ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจะยอมรับสินค้าประเภทผลไม้จากประเทศไทยตามกระบวนการ CIQ ในกรณีที่ส่งผ่านมาทางสะพานมิตรภาพ 2 (จังหวัดมุกดาหาร) เท่านั้น แต่สำหรับสินค้าผลไม้ที่ส่งผ่านมาทางสะพานมิตรภาพ (จังหวัดนครพนม) จะส่งออกไปได้ถึงเฉพาะประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
T5	ปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงาน ทั้งจากประเทศเพื่อนบ้านมาสู่ภาค และจากภาคซึ่งส่วนใหญ่เป็นสังคมชนบทที่มีความเอื้ออาทรช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มาสู่สังคมเมืองที่ต่างคนต่างอยู่ ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต
T6	มีแนวโน้มจะขาดแคลนเกษตรกรในอนาคตเนื่องจากมีจำนวนเกษตรกรลดลงอย่างต่อเนื่อง

2) การขับเคลื่อนงานในพื้นที่ตามกรอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion)

การระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

หลังจากที่มีการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ออกมาแล้ว ก็จะช่วยให้อาจพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ได้ในมิติต่างๆ ซึ่งตามหลักการของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) นั้น จะพยายามเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีความชัดเจนที่สุดเท่าที่สามารถกำหนดได้ขึ้นมา เพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน เช่น ตั้งแต่ท่องเที่ยว -> ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นต้น

ทั้งนี้ ในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ศักยภาพของพื้นที่นั้น ไม่ได้มีรูปแบบที่ตายตัว ผู้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับรูปแบบการทำงาน ความพร้อมของข้อมูล หรือกระทั่งความชัดเจนทางด้านนโยบาย และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในพื้นที่ โดยสามารถนำข้อมูลต่างๆ มาพิจารณาร่วมกันได้ ดังตัวอย่างของข้อมูลต่อไปนี้

- การวิเคราะห์ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ (Positioning) ของพื้นที่ เพื่อประเมินว่าในพื้นที่นั้นๆ ให้มีความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือมีการกำหนดเป้าหมายของการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ใดขึ้นมาหรือไม่

ตาราง 44 ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่ตัวอย่างการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

พื้นที่	ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่			
	เกษตร	การค้า การลงทุน	อุตสาหกรรม	ท่องเที่ยว
พื้นที่ 1	โคเนื้อหนองสูง และข้าวอินทรีย์	อุตสาหกรรม การเกษตร	การค้าชายแดน การลงทุน และ เขตเศรษฐกิจพิเศษ	ท่องเที่ยวตามวิถีชีวิต ลุ่มน้ำโขง
พื้นที่ 2	เกษตรปลอดภัย	อุตสาหกรรม การเกษตรที่เป็น มิตรต่อสิ่งแวดล้อม	ศูนย์กลางการค้า ชายแดนและการลงทุน	ท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม-ศาสนา- ประวัติศาสตร์
พื้นที่ 3	เกษตรปลอดภัย		ผลิตภัณฑ์ชุมชน/ OTOP	การท่องเที่ยว 3 ธรรม

- การประเมินข้อมูลทางสถิติ และการวิเคราะห์ศักยภาพของผลิตภัณฑ์ของพื้นที่ การนำข้อมูลเชิงสถิติ มาอ้างอิงเกี่ยวกับสินค้าเกษตรสามารถใช้อ้างอิงในการกำหนดผลิตภัณฑ์ศักยภาพได้ ซึ่งสำหรับการท่องเที่ยวนั้น อาจพิจารณาทั้งในส่วนของจำนวนนักท่องเที่ยว รายได้จากการท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว หรือกิจกรรม และเทศกาลต่างๆ เป็นต้น

ตาราง 45 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ในปี พ.ศ. 2557

จังหวัด	2557	
	นักท่องเที่ยว (คน)	รายได้ (ล้านบาท)
กลุ่มจังหวัด 1	3,469,471	5,063
จังหวัด 1	913,138	1,407
จังหวัด 2	1,475,139	1,995
จังหวัด 3	1,081,194	1,661

เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ แล้ว ผู้ปฏิบัติงานก็สามารถที่จะสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ศักยภาพนั้นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการเลือกขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ: ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ:

- กำหนดให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง
- จังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม รวมถึงศาสนสถานที่มีชื่อเสียงอยู่จำนวนมาก
- มีประเพณี กิจกรรม และเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง

เป็นที่น่าสังเกตว่า ตัวอย่างที่น่าเสนอข้างต้นนี้ ล้วนเป็นการอ้างอิงการวิเคราะห์ข้อมูลในอดีตทั้งสิ้น ทั้งนี้ หากในพื้นที่ต้องการที่จะผลักดันผลิตภัณฑ์ศักยภาพชนิดใหม่ๆ เช่น การท่องเที่ยวรูปแบบเฉพาะใหม่ๆ หรือมีรูปแบบการเก็บข้อมูลสนับสนุนรูปแบบใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยมีการจัดเก็บข้อมูลมาก่อน ก็สามารถทำได้เช่นกัน โดยอาจจะต้องมีการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ หรือร่วมกับผู้เชี่ยวชาญควบคู่กัน เพื่อนำมาเป็นเหตุผลสนับสนุนประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในพื้นที่ต่อไป

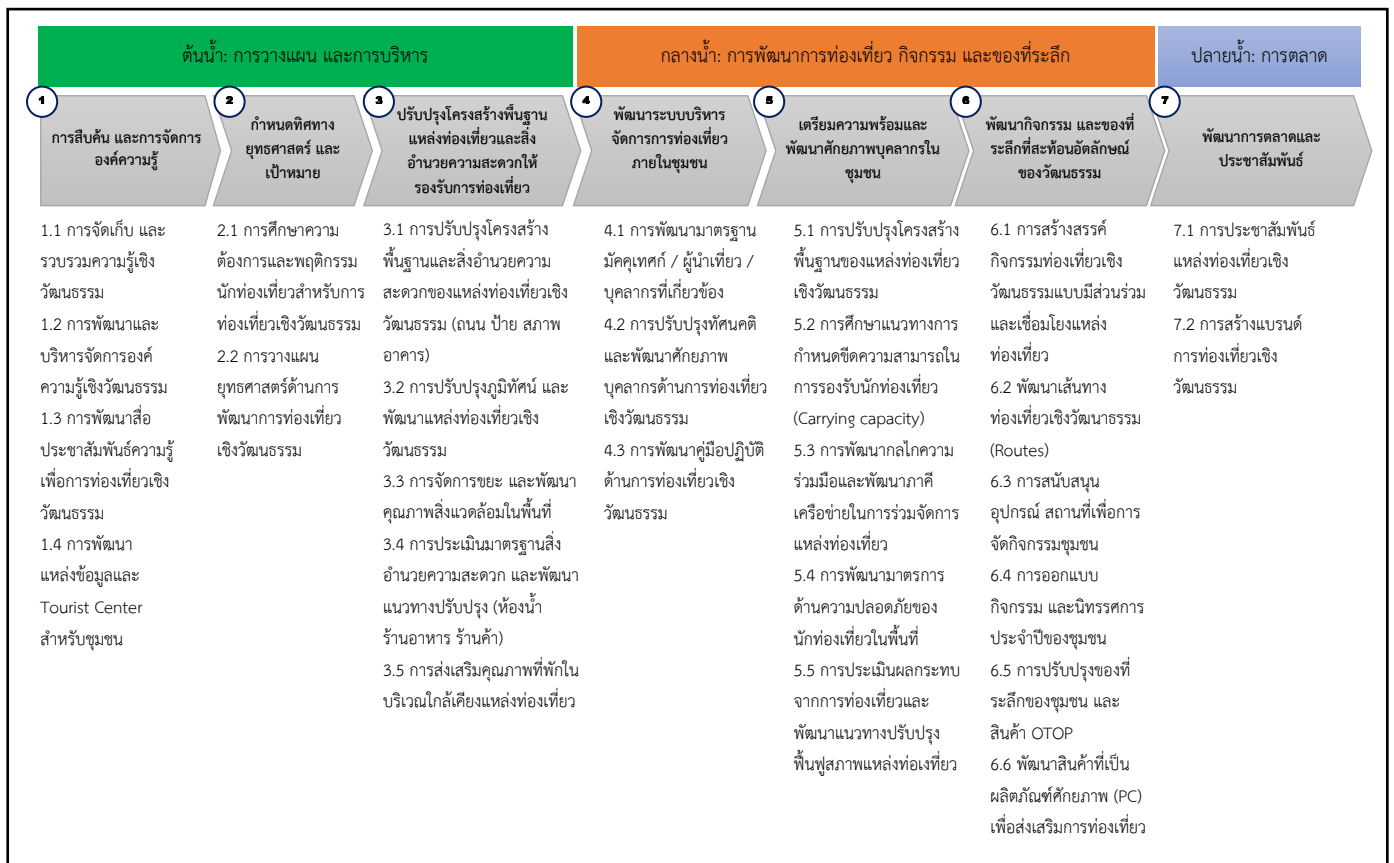
3) การขับเคลื่อนตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)

การวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า

เมื่อกำหนดผลิตภัณฑ์ศักยภาพได้แล้ว ก็จะมีการวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) โดยพิจารณาตั้งแต่กระบวนการผลิตหรือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ไปจนถึงการเชื่อมโยงตลาดหรือการส่งถึงผู้บริโภค (ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง) ผ่านรูปแบบข้อต่อในการพัฒนาของห่วงโซ่มูลค่า ในขณะเดียวกัน ภายใต้ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่าของแต่ละผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้ ก็จะต้องมีการพิจารณาถึงปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญ หรือช่วยผลักดันให้สามารถขับเคลื่อนข้อต่อแต่ละข้อต่อไปสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor) ได้เช่นกัน การวิเคราะห์ดังกล่าวนี้ จะเปรียบเสมือนการกำหนดรายละเอียดถึงสิ่งที่ควรจะต้องดำเนินการ (Should be) ในภาพรวม เพื่อที่จะขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพดังกล่าวให้เกิดขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ โครงสร้างของห่วงโซ่มูลค่า และปัจจัยสู่ความสำเร็จของแต่ละผลิตภัณฑ์ในแต่ละพื้นที่นั้น จะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านบริบท ศักยภาพ สภาพความพร้อม และการสนับสนุนในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพในพื้นที่นั้นๆ ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการของจังหวัดที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการพิจารณาและปรับปรุงกรอบและรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งภายใต้ผลิตภัณฑ์ศักยภาพของพื้นที่นี้ มีรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าที่มีการปรับปรุงแล้ว ดังนี้

แผนภาพ 26 ห่วงโซ่มูลค่า ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

การวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า

หลังจากที่มีการวิเคราะห์รายละเอียดห่วงโซ่มูลค่า ที่เป็นของผลิตภัณฑ์ศักยภาพของแต่ละพื้นที่มาแล้ว ก็เปรียบเสมือนว่ามีการกำหนดถึงสิ่งที่จะต้องดำเนินการในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพดังกล่าวขึ้นมา โดยในขั้นตอนต่อมา จะต้องมีการประเมินและศึกษาถึงรายละเอียดของการขับเคลื่อนปัจจัยสู่ความสำเร็จในแต่ละข้อต่อว่ามีการดำเนินงาน หรือมีโครงการรองรับมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะช่วยให้สามารถระบุถึงปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ถูกระบุว่ามีความสำคัญในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้ แต่ยังไม่ได้มีการดำเนินการใดๆ ขึ้นมาเลย ซึ่งก็คือปัจจัยที่ยังเป็นช่องว่างในการพัฒนา (Gap) นั่นเอง

จากรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าข้างต้น พร้อมกับการหารือร่วมกับผู้บริหาร และหัวหน้าส่วนราชการ ของจังหวัด ทำให้สามารถสรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีแนวทางการดำเนินงาน และมีโครงการรองรับ พร้อม รายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

ตาราง 46 สรุปรายละเอียดโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน ที่ตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่า⁶ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
1.1 / 1.2 / 1.3	- โครงการยกระดับและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว - โครงการ ASEAN Connect : Tour de Khong	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	สร้างระบบจัดเก็บฐานข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพตลอดจนการประชาสัมพันธ์จังหวัดในการใช้ประโยชน์อย่างสร้างสรรค์
2.2	- โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวพระธาตุในจังหวัด - โครงการส่งเสริมประเพณี/วัฒนธรรมท้องถิ่นเชื่อมท่องเที่ยวอินโดจีน	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	สร้างยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน
3.2 / 3.3 / 3.4 / 3.5	- โครงการยกระดับและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจังหวัด - โครงการที่ส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นสำคัญของจังหวัดเชื่อมโยงการท่องเที่ยวอินโดจีน	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ภูมิทัศน์ และสิ่งแวดล้อมต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อนักท่องเที่ยวตามระบบมาตรฐานให้เป็นสากล
4.1 / 4.2 / 4.3	- โครงการพัฒนาการบุคลากรและสินค้าทางการท่องเที่ยวจังหวัด - โครงการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดเพื่อเชื่อมโยง	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	พัฒนาบุคลากรเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
5.1 / 5.2 / 5.3 / 5.4 / 5.5	- โครงการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดเพื่อเชื่อมโยง - โครงการยกระดับและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจังหวัด - โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวพระธาตุสำคัญจังหวัด	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	สร้างมาตรฐานและเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวตลอดจนการสร้างเครือข่ายร่วมกันในจังหวัด

⁶ หมายเหตุ: ข้อมูลในส่วนนี้เกิดจากการสรุปข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเท่านั้น รายละเอียดที่ระบุนี้อาจมีคลาดเคลื่อนจากรายละเอียดแผนงานที่ดำเนินการจริง

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
6.2 / 6.3 / 6.4 / 6.5 / 6.6	• โครงการยกระดับและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจังหวัด • โครงการที่ส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นสำคัญของจังหวัดเชื่อมโยงการท่องเที่ยวอินโดจีน • โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวพระธาตุสำคัญจังหวัด • โครงการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดเพื่อเชื่อมโยงGMS	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	สร้างเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง ส่งเสริมสินค้า กิจกรรมเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม อย่างยั่งยืน
7.1	• โครงการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดเพื่อเชื่อมโยง	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	ส่งเสริมด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้รับรู้ถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว และยกระดับการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ถึง นักท่องเที่ยวอย่างรวดเร็วและเข้าใจง่าย
5.1 / 5.2	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเข้าแหล่งท่องเที่ยวจังหวัด	แขวงการทาง / สนง.โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด	ปรับปรุงถนน / ก่อสร้างถนน / ก่อสร้างเส้นทางจักรยาน / โครงการสนับสนุนไฟฟ้าและแสงสว่าง
5.2 / 5.3	โครงการพัฒนาชุมชนพาลูกา และพิพิธภัณฑสถานบ้านท่าหนุฮัก	สนง.จังหวัด	ปรับปรุงสภาพพื้นที่ และสภาพแวดล้อมในบริเวณใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยวชุมชนพาลูกา
5.4	โครงการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ฝึกอบรมผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวในเรื่องของการจัดการขยะ และการคัดแยกขยะ

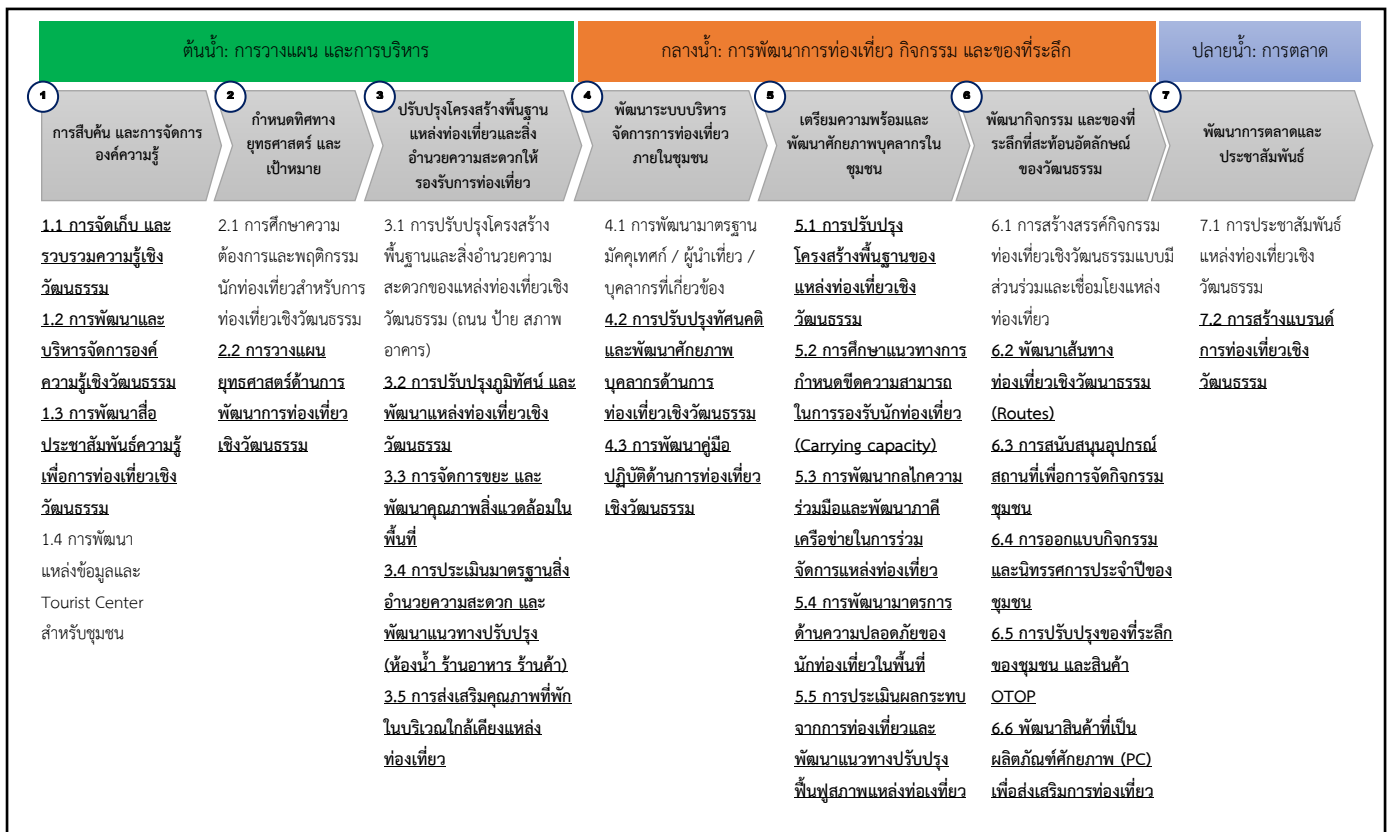
ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
5.5	โครงการพัฒนามาตรฐาน Homestay	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	ประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมมาตรฐานการให้บริการ Homestay ตามกรอบที่กระทรวงการท่องเที่ยวได้มีการกำหนดขึ้นมา
7.2	พัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดนครพนมให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมลุ่มน้ำโขง	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	พัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมลุ่มน้ำโขง และส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดนครพนมเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงทุกแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของจังหวัด พร้อมเพิ่มช่องทางและปรับรูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้ทันสมัย เพื่อยกระดับการประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ถึงนักท่องเที่ยวอย่างรวดเร็วและเข้าใจง่าย และสร้างฐานข้อมูลให้เป็นระบบ เพื่อสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลต่อคนในชุมชน รวมถึงดำเนินการสำรวจพฤติกรรมนักท่องเที่ยวอย่างมีกระบวนการอย่างเป็นระบบสร้างแบรนด์การท่องเที่ยวเพื่อการตลาดและการประชาสัมพันธ์ เสนอสินค้าอันโดดเด่น ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สามารถนำไปขยายผลได้ในทุกๆ ด้าน

จากตารางข้างต้น ประกอบกับรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าก่อนหน้า จะสามารถแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังเป็นช่องว่างในการพัฒนาของผลิตภัณฑ์ศักยภาพชนิดนี้ได้ ดังนี้

ตาราง 47 ปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่าการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่เป็นช่องว่างในการพัฒนา

ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า	ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่าง
1.การสืบค้นและการจัดการองค์ความรู้	1.4 การพัฒนาแหล่งข้อมูลและ Tourist Center สำหรับชุมชน
2.กำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ และเป้าหมาย	2.1 การศึกษาความต้องการและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
3.ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการท่องเที่ยว	3.1 การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (ถนน ป้าย สถาปัตยกรรม)
4.พัฒนาระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยวภายในชุมชน	4.1 การพัฒนามาตรฐานมัคคุเทศก์ / ผู้นำเที่ยว / บุคลากรที่เกี่ยวข้อง
6.พัฒนากิจกรรม และของที่ระลึกที่สะท้อนอัตลักษณ์ของวัฒนธรรม	6.1 การสร้างสรรค์กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว
7.พัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์	7.1 การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

แผนภาพ 27 สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

หมายเหตุ: ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ตัวหนังสือเป็นตัวหนา และขีดเส้นใต้ คือปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีแนวทางการดำเนินงาน/โครงการมารองรับ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ตัวหนังสือเป็นตัวธรรมดา คือปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงาน/โครงการมารองรับ (เป็นช่องว่าง)

ชุดโครงการสำคัญของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงาน หรือโครงการรองรับข้างต้น ถือว่าเป็นช่องว่างในการพัฒนาที่จะต้องมีการแก้ไข หรือปรับปรุงเพื่อให้การขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้สามารถดำเนินการไปได้ตลอดห่วงโซ่มูลค่า ด้วยเหตุนี้ จึงจะต้องมีการกำหนดชุดโครงการสำคัญขึ้นมา ที่จะช่วยแก้ไข หรืออุดช่องว่างในการพัฒนาดังกล่าวให้หมดไป

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าตามหลักการแล้วชุดโครงการที่ต้องมีการพัฒนาขึ้นมานี้ จะเน้นไปที่การแก้ปัญหา หรืออุดช่องว่างปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ แต่ในการกำหนดชุดโครงการในที่นี่ อาจหมายรวมถึงโครงการหรือแนวทางการดำเนินงานบางประเภทที่มีการดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จบางปัจจัยอยู่แล้ว แต่แนวทางหรือโครงการดังกล่าว อาจยังต้องการขยายผล หรือมีการดำเนินงานเพิ่มเติม เพื่อให้การขับเคลื่อนห่วงโซ่มูลค่านี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงที่สุดด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งมีสรุปชุดโครงการที่ต้องมีการพัฒนา ดังนี้

ตาราง 48 สรุปชุดโครงการที่จะพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อแก้ช่องว่างในการพัฒนา⁷ ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ ที่ยังเป็นช่องว่าง (Gap)	แนวทางการพัฒนา		
	ชื่อโครงการ	แนวคิดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ / กลไกการทำงาน
1.4 / 2.1 / 6.1 / 7.1	โครงการพัฒนา การท่องเที่ยวให้เป็น ศูนย์กลางการท่องเที่ยว อารยธรรมลุ่มน้ำโขง	ค้นหาและเพิ่มศักยภาพ สินค้าท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ที่โดดเด่น และพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มมูลค่า รวมถึงสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้หมู่บ้าน เชิงวัฒนธรรม	สนง.การท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด
4.1	โครงการการพัฒนา มาตรฐานมัคคุเทศก์และ ผู้นำชุมชน	เตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพ บุคลากรในชุมชนรองรับการเป็นศูนย์กลาง การท่องเที่ยว วัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง	สนง.พัฒนาชุมชน จังหวัด
3.1	โครงการปรับปรุง โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก การท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมจังหวัด	ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ สิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยวทาง ประวัติศาสตร์ ประเพณี และวัฒนธรรมของ จังหวัด เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดและ ประเทศเพื่อนบ้าน	สนง.โยธาธิการและ ผังเมืองจังหวัด

⁷ หมายเหตุ: ข้อมูลในส่วนนี้เกิดจากการสรุปข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเท่านั้น รายละเอียดที่ระบุนี้เป็นเพียงข้อมูลตั้งต้น อาจไม่สะท้อน
แนวทางการดำเนินงานจริง และไม่เป็นการผูกพันต่อการดำเนินงานของหน่วยงานใดๆ ทั้งสิ้น

รายละเอียดชุดโครงการสำคัญของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

ชื่อโครงการ: โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมลุ่มน้ำโขง   ที่มา / หลักการและเหตุผล: ข้าวหอมมะลิ... ถือได้ว่าเป็นข้าวที่ดีที่สุดของจังหวัด... แต่เนื่องจากข้าวหอมมะลิ มีการปลูกกันอย่างแพร่หลายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การตลาดปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ข้าวหอมมะลิ...จะถูกพ่อค้าจากต่างจังหวัดมากขึ้นซื้อไปตั้งแต่ปลายฤดูการผลิต ทำให้เกษตรกรรวมถึงจังหวัดต้องสูญเสียรายได้ที่ควรจะได้รับจากมูลค่าเพิ่มตามห่วงโซ่มูลค่าการผลิต ข้าวหอมมะลิไปจำนวนมาก และเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่าตลาดต่างประเทศมีความต้องการข้าวหอมมะลิสูง แต่ข้าวหอมมะลิ... ซึ่งมีคุณภาพดีกลับถูกพ่อค้าจากต่างจังหวัดนำไปแปรรูป และส่งออกต่างประเทศในนามจังหวัดนั้น ๆ สร้างชื่อ สร้างรายได้ให้กับจังหวัดอื่น นอกจากนั้น... ผู้บริโภคต่างจังหวัดและตลาดต่างประเทศ ยังไม่รู้จักและยอมรับข้าวหอมมะลิ... จึงควรที่จะส่งเสริมให้เป็นที่ยอมรับและยอมรับ รวมถึงการพัฒนาข้าวหอมมะลิ...ให้เป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ในการยกระดับข้าวหอมมะลิ... ให้มีคุณลักษณะที่แตกต่างจากในพื้นที่อื่นๆ ในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และอัตลักษณ์ของข้าวหอมมะลิ... ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการพัฒนาข้อมูลข้าวหอมมะลิ... เพื่อสร้างเอกลักษณ์ของข้าวหอมมะลิ... โดยการศึกษาวิเคราะห์สภาพพันธุ์ข้าวถึงความบริสุทธิ์ คุณค่าทางโภชนาการ และจุดเด่น ที่สามารถเพิ่มมูลค่าได้
สรุปแนวคิดโครงการ   - ค้นหาและเพิ่มศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และพัฒนาสินค้าท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ที่โดดเด่นและพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวของชุมชน   - พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มมูลค่า และสร้างสรรค์สินค้าให้มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดในการส่งเสริมการให้มีการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยเน้นกิจกรรมการสัมผัสประสบการณ์จริง (Local Experience)   - สร้างแบรนด์การท่องเที่ยวจังหวัดเพื่อการตลาดและการประชาสัมพันธ์เสนอสินค้าอันโดดเด่น ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สามารถนำไปขยายผลได้ในทุกๆ ด้าน   - ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวขยายวันพักเฉลี่ยและสร้างรายได้จากนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศและกระจายรายได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ   - จ้างที่ปรึกษาจัดเก็บข้อมูลศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์อัตลักษณ์เอกลักษณ์ที่โดดเด่นและกำหนดแนวทางรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ท่องเที่ยวชุมชน   - ฝึกอบรมสัมมนาอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และศึกษาดูงานแหล่งและกิจกรรมท่องเที่ยวต้นแบบ   - จัดประกวดเส้นทางท่องเที่ยว/สร้างแบรนด์ท่องเที่ยวจังหวัด   - สนับสนุนเครื่องมือจัดศูนย์การเรียนรู้หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม   - ทดสอบ/EVENT/PR /ประเมินผล
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง   คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด / คณะกรรมการบริหารงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด / หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด / สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงาน / สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด / สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด / หอการค้าจังหวัด / สมาอุตสาหกรรมจังหวัด / อำเภอ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ผู้นำชุมชน)
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด

ผลลัพธ์:   - มีข้อมูลประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมดั้งเดิมวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมมีอัตลักษณ์และโดดเด่นของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์แปดชนเผ่าสองเชื้อชาติ   - มีศูนย์กลางการเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวและบุคลากรของชุมชนทันสมัยและเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายจำนวน 12 ศูนย์   - มีเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอย่างน้อย 3 เส้นทาง   - มีเครื่องมือสื่อสารการตลาดและประชาสัมพันธ์ (แบรนด์) การท่องเที่ยวของจังหวัด
ผลผลิต: - สร้างการรับรู้และกระตุ้นการเดินทางของนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาสัมผัสประสบการณ์จริง (Local Experience) วิถีอัตลักษณ์ของจังหวัด   - เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวขยายวันพักเฉลี่ยและสร้างรายได้จากนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ
ตัวชี้วัดของโครงการ: - จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5   - รายได้เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยว 5   - เพิ่มจำนวนวันพำนักรักของนักท่องเที่ยวมากขึ้น ร้อยละ 0.05   - มีจำนวนสถานที่ท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

ชื่อโครงการ: โครงการการพัฒนามาตรฐานมัคคุเทศก์และผู้นำชุมชน
ที่มา / หลักการและเหตุผล: จังหวัดมีศักยภาพในการท่องเที่ยวที่น่าสนใจและมีความหลากหลายในเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม มีจุดเด่นเป็นพื้นที่เชิงวัฒนธรรมรวมถึงศาสนาสถานที่มีชื่อเสียง เช่น องค์พระธาตุผา และพระธาตุประจำวันเกิด มีประเพณีวัฒนธรรมชนเผ่า ซึ่งจังหวัดได้ส่งเสริมและพัฒนาให้ชุมชนหมู่บ้านชนเผ่าต่างๆจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน และชนเผ่า 2 เชื้อชาติ   จากข้อมูลสถิติจำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้จากการท่องเที่ยวจังหวัดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี หากมีการบริหารจัดการท่องเที่ยวและพัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์ที่ดี ก็จะสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDP) เพิ่มอย่างมากในขณะเดียวกันความพร้อมและศักยภาพของบุคลากรในชุมชนยังเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังต้องพัฒนา (Gap analysis) โดยเฉพาะการพัฒนามาตรฐานมัคคุเทศก์ ผู้นำเที่ยว และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
สรุปแนวคิดโครงการ   - เตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรในชุมชนรองรับการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว วัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง   - เน้นการยกระดับมาตรฐานมัคคุเทศก์ ผู้นำเที่ยว บุคลากรที่เกี่ยวข้องสู่มาตรฐานสากล
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ มุ่งผลิตบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐาน และคุณภาพความต้องการของตลาด อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยมีกิจกรรมด้านสำคัญ ดังนี้   - ฝึกอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น (เฉพาะพื้นที่ชนเผ่าและพระธาตุประจำวันเกิดและหมู่บ้านท่องเที่ยวโดยชุมชน) จำนวน 2 รุ่น รุ่นละ 40 คน   - ฝึกอบรมมัคคุเทศก์อาสาสมัครทั่วไปหลักสูตรภาษาไทย 1 รุ่น

• ฝึกอบรมมัคคุเทศก์อาสาสมัครทั่วไป หลักสูตรต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษจำนวน 1 รุ่นๆละ 20 คน / ภาษาเวียดนามจำนวน 1 รุ่นๆละ 20 คน / ภาษาจีนจำนวน 1 รุ่นๆละ 20 คน)   • ศึกษาดูงานพื้นที่จัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนต้นแบบนอกจังหวัด
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้กลไกการดำเนินงานคณะทำงานพัฒนาเศรษฐกิจภาคและภาครัฐ ประกอบด้วย   1. ภาคประชาชน ประกอบด้วยคณะกรรมการหมู่บ้าน ชนเผ่า ชุมชนรอบพระธาตุประจำวันเกิด   2. ภาควิชาการ คือ สถาบันภาษาและคณะกรรมการจัดการท่องเที่ยวมหาวิทยาลัย...   3. ภาคประชาสังคม สภาวัฒนธรรมจังหวัด   4. ภาคเอกชน สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สมาคมไทยเวียดนาม สมาคมพ่อค้า สมาคมชาวไทยเชื้อสายจีน หอการค้าไทย   5. ภาครัฐ คือ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยประจำจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด และสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
ผลลัพธ์: มีมัคคุเทศก์ที่มีมาตรฐานสามารถรับนักท่องเที่ยวได้อย่างดี นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในผลผลิตของโครงการ
ผลผลิต: • มีมัคคุเทศก์ชุมชนที่มีมาตรฐานจำนวน 80 คน   • มีมัคคุเทศก์ทั่วไป/อาสาสมัคร (ภาษาไทยจำนวน 40 คน/ภาษาอังกฤษ 20 คน/ภาษาเวียดนาม 20 คน/ภาษาจีน 20 คน)
ตัวชี้วัดของโครงการ: • ผู้เข้าอบรมมัคคุเทศก์ชุมชนร้อยละ 90 มีทักษะการเป็นมัคคุเทศก์นำท่องเที่ยวในชุมชนได้   • ผู้เข้าอบรมมัคคุเทศก์ทั่วไปทั้งภาษาไทยและต่างประเทศร้อยละ 85 มีทักษะการเป็นมัคคุเทศก์และสามารถนำเที่ยวได้

ชื่อโครงการ: โครงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัด
ที่มา / หลักการและเหตุผล: ที่ผ่านมามีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด ยังมีปัญหาและอุปสรรค เช่น การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐาน การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่ได้รับความสะดวกสบาย ทำให้แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่สนใจ ดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร
สรุปแนวคิดโครงการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ประเพณี และวัฒนธรรมของจังหวัด เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดและประเทศเพื่อนบ้านรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวจังหวัด
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ก่อสร้างอาคารอำนวยการ ก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ/ ผู้สูงอายุ ปรับปรุงและเพิ่มป้ายแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจ้างเหมา และดำเนินการทันทีหลังจากได้ศึกษาความเหมาะสม / พัฒนาพื้นที่ดำเนินการ / ได้รับการอนุญาตตามกฎหมาย และได้รับอนุมัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด
ผลลัพธ์:   • แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้มีมาตรฐาน สามารถรองรับนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ไม่น้อยกว่าปีละ 500,000 คน   • ประชาชนในพื้นที่มีรายได้จากการขายของที่ระลึกและสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
ผลผลิต: • ถนนคอนกรีตเสริมเหล็กที่อำนวยความสะดวกการเดินทางเพื่อเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว   • อาคารอำนวยการเพื่ออำนวยความสะดวกด้านข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว   • สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ/ผู้สูงอายุ   • ป้ายแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจังหวัด
ตัวชี้วัดของโครงการ: • จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5   • รายได้เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยว ร้อยละ 5   • แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดได้รับการพัฒนาได้มาตรฐาน

4.3 กรณีศึกษาการขับเคลื่อนและการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

1) การวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่

การวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่นั้น จะประกอบไปด้วยข้อมูล 2 ส่วนสำคัญด้วยกัน ซึ่งประกอบไปด้วย

- 1) การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง โดยจะเป็นการระบุประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อพื้นที่และวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และ 2) การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่ (โดยในที่นี้ จะอ้างอิงเครื่องมือการวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ซึ่งเป็นการประเมินจากตัวชี้วัดสำคัญจากการดำเนินงานในพื้นที่ มาเป็นตัวอย่างของเครื่องมือในการประเมิน) เพื่อระบุจุดเด่น และจุดด้อยในด้านต่างๆ

ข้อมูลทั้งสองส่วนนี้จะช่วยให้สามารถนำมาประมวล และทบทวนศักยภาพของพื้นที่ในกรอบเครื่องมือ SWOT Analysis ที่จะช่วยบอกให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของพื้นที่ พร้อมช่วยในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่สำคัญต่อไปได้

ผลกระทบเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ

การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ ในส่วนนี้เป็นประมวลนโยบาย และแผนงานยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ เปรียบเสมือนการประเมินปัจจัยภายนอก (External Factors) พร้อมวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในด้านบวกและลบ เพื่อมาวิเคราะห์ในส่วนของโอกาส และอุปสรรคต่อการดำเนินงานของพื้นที่ต่อไป โดยมีผลสรุปการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ต่อพื้นที่ ดังนี้

ตาราง 49 สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย / แผนยุทธศาสตร์ ต่อพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	+ มีกรอบและเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาวที่ชัดเจน ทำให้มีแนวทางที่ชัดเจนในการจัดทำแผนพัฒนาอื่นๆ ที่สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ + เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มจังหวัด ทั้งในด้านการผลิต บริการ การค้า การลงทุน และ การพัฒนาเมืองและระบบโครงสร้างพื้นฐาน + สร้างการพัฒนาของเศรษฐกิจและสังคมที่มีความยั่งยืน รวมถึงสร้างความเจริญแก่ทุกภาคส่วนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ - เป้าหมายภาคใต้ พัฒนาเป็นฐานการสร้างรายได้ที่หลากหลาย ฐานเศรษฐกิจสีเขียว ได้มาตรฐานสากลและแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก - ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทูเรียน ประมง เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง	+ สร้างห่วงโซ่มูลค่าของภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้ให้แก่พื้นที่อย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงการต่อยอดสิ่งที่มีศักยภาพอยู่แล้วในแต่ละพื้นที่ + สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตขั้นปฐมภูมิ จากการวิจัยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม + มีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวนานาชาติ รวมถึงเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเป็นการกระจายรายได้และกระจายความเจริญ - ยังไม่มีการระบุแนวทางการบริหารจัดการผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะตามมาจากการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยว เช่น การจัดการของเสีย
ยุทธศาสตร์ด้านเกษตรกรรม - สินค้าเศรษฐกิจ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) -ยางพารา กาแฟ โค มะพร้าว ประมงทะเล ปาล์มน้ำมัน ข้าว มะม่วงหิมพานต์ - ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)	+ สร้างกิจกรรมเศรษฐกิจทั้งห่วงโซ่มูลค่าของผลผลิตเกษตรเป้าหมาย รายได้และความผาสุกของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพิ่มขึ้น + มีประสิทธิภาพของผลผลิตจากการเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น และมีมูลค่าภาคการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น + พื้นฟูทรัพยากรเกษตร และใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน - ปัจจัยการผลิตของสินค้าเกษตรเป้าหมายมีราคาสูงขึ้น จากความต้องการปัจจัยการผลิตในพื้นที่สูงขึ้น
ยุทธศาสตร์ด้านอุตสาหกรรม - ศักยภาพอุตสาหกรรม (กระทรวงอุตสาหกรรม) -แปรรูปอาหาร ยางและผลิตภัณฑ์ยาง - ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)	+ สร้างคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่มีนวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งเกิดการเชื่อมโยงเป็นห่วงโซ่มูลค่าทั้งในและต่างประเทศ + ยกระดับผลิตภาพ มาตรฐานและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมาย + พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากรมนุษย์ทั้งในแง่คุณภาพ และปริมาณ ตลอดจนองค์ความรู้ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย - ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลงจากผลกระทบของการประกอบอุตสาหกรรม
ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว เป้าหมาย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) -เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน: การท่องเที่ยวทางทะเล ระดับโลกบนฐานวัฒนธรรมอันดามัน	+ สร้างพื้นที่ท่องเที่ยว สินค้าและบริการที่มีการเชื่อมโยงทั้งฝั่งอันดามัน อ่าวไทยและพื้นที่บนบกที่มีศักยภาพ + พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงบุคลากรเพื่อรองรับกิจกรรมท่องเที่ยว

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
● แผนพัฒนาการท่องเที่ยวฉบับที่ 2	- ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อม และมรดกทางวัฒนธรรมได้รับความเสียหายจากนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม - การมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาในพื้นที่ อาจทำให้เกิดการเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติ ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์และวัฒนธรรมความเป็นไทย - อาจมีปัญหาแรงงานต่างถิ่นหลั่งไหลเข้ามาในชุมชนมากขึ้น
ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเมือง และโครงสร้างพื้นฐาน ● เมืองเป้าหมาย ภูเก็ต –เมืองน่าอยู่และเอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อม ● ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง 2558 – 2565 การเพิ่มขีดความสามารถทางหลวงเชื่อมโยงฐานการผลิตของประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาโครงข่ายขนส่งทางน้ำ - ท่าเรือ Cruise กระบี่ การเพิ่มขีดความสามารถการให้บริการขนส่งทางอากาศ - ท่าอากาศยานภูเก็ต	+ สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาเมือง ศูนย์กลางให้น่าอยู่ ทั้งระบบสาธารณูปโภค สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการที่ดี + มีเป้าหมายในการพัฒนาเมืองหลักอย่างยั่งยืน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม + การเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่ง ทำให้การขนส่งสินค้าและการเดินทางสะดวกยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ + กระจายความเจริญ สังคมเมือง และกิจกรรมทางเศรษฐกิจไปสู่เมืองเป้าหมายในการพัฒนา เช่น เพื่อยกระดับความกินดีอยู่ดีของประชาชนในพื้นที่ - ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีความเสี่ยงทั้งในเชิงความมั่นคง สาธารณสุข ตลอดจนการแย่งงานคนในพื้นที่
ยุทธศาสตร์ด้านการค้า / เขตเศรษฐกิจพิเศษ / การค้าชายแดน ● ตำแหน่งยุทธศาสตร์การค้า (กระทรวงพาณิชย์) - ศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพระดับโลกและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านวิทยาการอาหาร	+ ต่อยอดให้เกิดการพัฒนาผลผลิตที่มีความหลากหลาย และมีการใช้นวัตกรรมเพื่อสร้างสินค้าอุตสาหกรรมที่โดดเด่นยิ่งขึ้น + เกิดความเชื่อมโยงทางการค้าในห่วงโซ่มูลค่าระหว่างภาคการผลิตและกระจายสินค้าทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ - เกิดการลักลอบนำเข้า และส่งออกสินค้าผิดกฎหมาย รวมถึงสินค้าหลบเลี่ยงภาษี ซึ่งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ● วิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัด การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพระดับโลกบนฐานความเข้มแข็งของภาคเกษตรและชุมชนอย่างยั่งยืน ● จุดเน้นยุทธศาสตร์ (Positioning) 1. การท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานและคุณภาพระดับโลก	+ กลุ่มจังหวัดมีศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งภาคเกษตรและภาคการท่องเที่ยว + สร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่การผลิต แปรรูป การตลาด และการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการ + ประชาชนและบุคลากรได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

นโยบาย / แผนยุทธศาสตร์	ผลกระทบ (+ เชิงบวก / - เชิงลบ)
2. การเพิ่มมูลค่าภาคการผลิตเกษตร ประมง และปศุสัตว์ ให้มีมาตรฐานความปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 3. การบริหารจัดการที่ยั่งยืน โดยเน้นการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ภูมิสังคม ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และความต้องการของท้องถิ่น ● ประเด็นยุทธศาสตร์ 1. พัฒนาคุณภาพด้านการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานอย่างยั่งยืน 2. การพัฒนาระบบและสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าภาคเกษตร ประมง และปศุสัตว์ที่มีศักยภาพในพื้นที่ เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน 3. การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพต้นทุนมนุษย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน	

การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่

หลังจากที่มีการวิเคราะห์ผลกระทบเชิงนโยบาย และยุทธศาสตร์สำคัญ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (External Factors) ที่เข้ามากระทบแล้ว พื้นที่ยังจะต้องมีการวิเคราะห์ศักยภาพของปัจจัยภายใน (Internal Factors) ด้วย โดยในที่นี้ จึงได้มีการนำเครื่องมือที่มีชื่อว่า การวัดระดับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ของกระทรวงมหาดไทย เข้ามาใช้ (ในการดำเนินงานจริง ผู้ปฏิบัติงานอาจสามารถใช้เครื่องมืออื่นๆ ในการประเมินศักยภาพ และประเด็นการพัฒนาภายในพื้นที่ตามความเหมาะสมได้) และประเมินผลการดำเนินงานเชิงเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นๆ ของประเทศผ่านตัวชี้วัดในด้านต่างๆ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อประเมินถึงจุดแข็ง และจุดอ่อนในแต่ละด้าน ดังนี้

ตาราง 50 สรุปตัวชี้วัดที่สำคัญต่อพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ปี พ.ศ. 2558

ตัวชี้วัดที่สำคัญ	คะแนน	หน่วยวัด	อันดับ
อัตราพึงพิง*	50.51	ร้อยละ	14
คนอายุ 15 - 60 ปีเต็ม มีอาชีพและมีรายได้	97.47	ร้อยละ	15
คนอายุมากกว่า 60 ปีเต็มขึ้นไป มีอาชีพและมีรายได้	92.58	ร้อยละ	15
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	19.70	ร้อยละ	8
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	25.97	ร้อยละ	9
ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญต่อไร่	1,260	กก.ต่อไร่	12

ตัวชี้วัดที่สำคัญ	คะแนน	หน่วยวัด	อันดับ
อัตราการเพิ่มของผลผลิตสินค้าเกษตรเฉลี่ย	-1.10	ร้อยละ	13
อัตราส่วนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม (GAP) ต่อจำนวนฟาร์มทั้งหมด	2.32	ร้อยละ	8
จำนวนโรงงาน / สปก ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP / HACCP	40	แห่ง	10
สัดส่วนรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรต่อรายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตรกร	38.69	ร้อยละ	8
สัดส่วนหนี้เสียต่อปริมาณเงินให้กู้ยืม (ร้อยละ)*	2.49	ร้อยละ	8
สัดส่วนปริมาณเงินกู้ยืมต่อรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร (ร้อยละ)*	82.84	ร้อยละ	4
สัดส่วนหนี้ในระบบต่อหนี้ทั้งหมด	97.73	ร้อยละ	13
อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนเกษตรกรในพื้นที่	3.47	ร้อยละ	4
สัดส่วนปริมาณพืชพลังงานต่อสินค้าเกษตรทั้งหมด	85.56	ร้อยละ	5
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	4.66	ร้อยละ	18
อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	4.01	ร้อยละ	7
อัตราเงินเฟ้อ*	-0.46	ร้อยละ	3
ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย	402,702	บาท / คน / ปี	7
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม	57.45	ร้อยละ	1
สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์	16.05	ร้อยละ	1
ปริมาณการใช้น้ำมันดีเซล	459,311	พันลิตร	14
ปริมาณการใช้พลังงานทดแทน	303,308	พันลิตร	8
ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยต่อราย*	7,174.53	กิโลวัตต์ / ชั่วโมง / ราย	12

หมายเหตุ: *ตัวชี้วัดแบบผกผัน, ขีดเส้นใต้: ข้อมูลปี 2557

จากข้อมูลตัวชี้วัดข้างต้น หากวิเคราะห์และพิจารณาตามแนวคิด Quartile โดยเป็นการนำตัวชี้วัดของกลุ่มพื้นที่ทั้ง 18 กลุ่มทั้งหมดมาเรียงลำดับ และจัดแบ่งเป็นกลุ่ม 4 กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

Quartile	ระดับศักยภาพ	ช่วงอันดับ
Quartile 1	ดีมาก	1 - 4
Quartile 2	ดี	5 - 8
Quartile 3	ปานกลาง	9 - 13
Quartile 4	ต้องปรับปรุง	14 - 18

สรุปประเด็นการวิเคราะห์ตัวชี้วัด

จากตัวชี้วัดข้างต้น จึงสามารถสรุปประเด็นทางด้านศักยภาพในภาพรวมของพื้นที่ได้ดังนี้

- สถานการณ์ทางด้านแรงงานในกลุ่มจังหวัดค่อนข้างแย่ [คนอายุ 15 - 60 ปีเต็ม มีอาชีพและมีรายได้ (15)] โดยมีประชากรกลุ่มเด็กและผู้สูงอายุที่สูงกว่าประชากรในวัยทำงานมาก [คนอายุมากกว่า 60 ปีเต็มขึ้นไป มีอาชีพและมีรายได้ (15), อัตราพึ่งพิง (14)]
- ในภาพรวมเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดมีอัตราการขยายตัวในระดับปานกลาง [อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (7)] โดยมีตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจหลักเป็นภาคบริการ โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยว [สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (1), สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ (1)]
- ภาคการเกษตรของกลุ่มจังหวัด ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง [สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (8), สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (9)] ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการพัฒนาการเกษตรของกลุ่มได้ดีอยู่ อย่างไรก็ตามยังคงมีปัญหาในเรื่องของการพัฒนาผลผลิต [ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญต่อไร่ (12), อัตราการเพิ่มของผลผลิตสินค้าเกษตรเฉลี่ย (13)]
- หากพิจารณาร่วมกับตัวชี้วัดทางด้านผลิตภาพแรงงาน อาจกล่าวได้ว่าแรงงานกลุ่มนี้ มีศักยภาพทางด้านงานบริการเป็นอย่างมาก [ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย (7)]

สรุปศักยภาพเชิงพื้นที่

จากการประมวลและวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบาย และยุทธศาสตร์ ซึ่งสะท้อนในมุมมองปัจจัยภายนอก (External Factors) และการวิเคราะห์ประเด็นตัวชี้วัดการวัดระดับการพัฒนา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของปัจจัยภายใน (Internal Factors) นั้น จึงสามารถนำข้อมูลทั้งหมดมาทบทวนประเด็นศักยภาพ (SWOT) ของพื้นที่ในภาพรวม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 51 สรุปผลการทบทวน SWOT ของพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

SWOT	
จุดแข็ง (Strengths)	
S1	ทำเลที่ตั้งทางยุทธศาสตร์ (Strategic Location) ที่สามารถเชื่อมโยงได้ทั้งฝั่งอ่าวไทย ทะเลอันดามัน และประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศ IMT-GT และประเทศในเอเชียใต้
S2	มีสนามบินนานาชาติ 2 แห่งที่จังหวัดภูเก็ตและจังหวัดกระบี่ และสนามบินภายในประเทศอีก 2 แห่งที่จังหวัดตรังและจังหวัดระนอง พร้อมรองรับนักท่องเที่ยวได้จำนวนมาก

SWOT	
S3	มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายและมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักระดับโลก มีความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว ความอุดมสมบูรณ์
S4	เป็นพื้นที่ประวัติศาสตร์มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของอันดามัน สืบสานมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน อาทิ เช่น วิถีชีวิตชาวเล อารยธรรมเพอรานากันที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน
S5	เป็นแหล่งผลิต ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อันเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ เนื่องจากมีฝนตกชุกและมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติจำนวนมาก
S6	แนวชายฝั่งทะเลยาว 878 กิโลเมตร มีหาดทรายสวยงาม มีเว้าอ่าว เกาะแก่ง มากมาย และเหมาะสมกับการทำประมงชายฝั่งและประมงน้ำลึก
S7	มีความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ตั้งแต่ภูเขา ป่า ถ้ำ น้ำตก พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระป๋อง อ่าวพังงา ที่เหมาะสมกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเรียนรู้เชิงนิเวศ
S8	คงความเป็นอัตลักษณ์วิถีชีวิตของประชาชนด้านการเกษตร สามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงเกษตร
S9	มีป่าชายเลนที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศวิทยาอันเป็นแหล่งห่วงโซ่อาหารของสัตว์น้ำ แนวป้องกันชายฝั่งและซับน้ำเสีย
S10	มีอุตสาหกรรมด้านการบริการ และโลจิสติกส์ที่โดดเด่น เป็นอุตสาหกรรมสำคัญของกลุ่มจังหวัดประชาชน มีแนวโน้มทำอาชีพเกษตรกรรมมากขึ้น และเกษตรกรมีรายได้สุทธิจากการเกษตรมากกว่าปริมาณเงินกู้
จุดอ่อน (Weaknesses)	
W1	ภูมิอากาศแบบร้อนชื้น ฝนตกชุก ทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลไม่สามารถทำได้ตลอดทั้งปี
W2	ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งทางบกและทางน้ำเสื่อมโทรมและถูกบุกรุกทำลาย
W3	โครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมทางบก ทางราง ทางน้ำ รวมไปถึงการบริหารจัดการแหล่งน้ำในพื้นที่ ยังไม่สามารถรองรับการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและชุมชนเมืองที่เติบโตอย่างรวดเร็ว
W4	สินค้าเกษตรมีฐานการผลิตเป็นแบบปฐมภูมิ ยังมีการนำนวัตกรรมมาใช้ในการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าไม่มากเท่าที่ควร ทำให้ขาดการสร้างรายได้เพิ่มให้แก่เกษตรกร
W5	บุคลากรภาคบริการมีความรู้ทักษะภาษาอังกฤษ และภาษาที่สามไม่เพียงพอ
W6	การรื้อเรียงเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมยังมีอยู่น้อย ทั้งในแง่ภูมิสถาปัตยกรรม โรงแรม สินค้า ฯลฯ เพื่อดึงดูดความสนใจและสร้างมูลค่าเพิ่ม
W7	ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตรและประมง รวมทั้งภาคการท่องเที่ยว ต้องพึ่งพาแรงงานจากต่างประเทศ
W8	การท่องเที่ยวยังกระจุกตัวอยู่บางพื้นที่ ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การกระจายความเจริญและรายได้ไม่มากเท่าที่ควร

SWOT
W9 อยู่ในพื้นที่เสี่ยงที่มีโอกาสในการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น สึนามิ อุทกภัย ดินถล่ม   W10 เกษตรกรขาดความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และคุณภาพในแปรรูปยาง ตลอดจนการบริหารจัดการตลาดสมัยใหม่ รวมทั้งขาดการรวมกลุ่มการเกษตร   W11 ระบบบริการในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่งยังมีปัญหา สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยยังไม่ได้มาตรฐาน สาธารณูปโภคไม่เพียงพอ และเส้นทางคมนาคมขนส่งกระจุกตัว ไม่มีการเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ   W12 ขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ โดยสถานพยาบาลขนาดใหญ่กระจุกตัวอยู่ในเมืองสำคัญ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ชนบทไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้อย่างทั่วถึง   W13 ผลผลิตภาพ (productivity) ในภาคการเกษตรยังอยู่ในระดับต่ำและจำนวนผลผลิตสินค้าเกษตรมีแนวโน้มลดลง รวมถึงฟาร์มส่วนมากยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน   W14 ภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ยังมีขนาดค่อนข้างเล็ก และมีศักยภาพในการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมที่ค่อนข้างจำกัด
โอกาส (Opportunities)   O1 ตลาดท่องเที่ยว MICE เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วและมีแนวโน้มที่จะมีการจัดงานประชุมนานาชาติในภูมิภาคเอเชียมากยิ่งขึ้น   O2 ความร่วมมือประชาคมอาเซียน และกรอบความร่วมมืออื่นๆ สนับสนุนให้เกิดพลังการพัฒนาเชื่อมโยงในด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ การเกษตร และประมง   O3 ข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) กับประเทศต่าง ๆ สร้างโอกาสในการพัฒนาไม้ผล กุ้งเพื่อการส่งออก บริการ Home Stay และ Spa   O4 กระแสการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และสุขภาพเป็นโอกาสในการพัฒนาสินค้าและบริการบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นและเผยแพร่สู่สากล   O5 นโยบายพลังงานทดแทนเป็นโอกาสในการผลิตปาล์มน้ำมันและไบโอดีเซล ซึ่งพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญ   O6 ทิศทางแผนพัฒนาภูมิภาค (ภาคใต้) ของ สศช. เน้นการเป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์ยางพาราและปาล์มน้ำมัน รวมทั้งผลิตภัณฑ์อาหารทะเลที่ได้มาตรฐานสากล ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล   O7 แนวโน้มการให้ความสำคัญกับเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สูงขึ้น ส่งผลให้เกิดกระแสการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขยายตัวเพิ่มขึ้น   O8 ตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวซึ่งมีประชากรจำนวนมาก เช่น อินเดีย จีน ตะวันออกกลาง ให้ความสนใจท่องเที่ยวในอันดามันเพิ่มสูงขึ้น   O9 นโยบายจัดระเบียบสังคมของรัฐบาล สร้างความเป็นระเบียบของสังคม ทำให้เพิ่มความเชื่อมั่นเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและนักท่องเที่ยว

SWOT
O10 การเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคมขนส่งทำให้การเดินทางและการขนส่งมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนารถไฟทางคู่และระบบรางเชื่อมต่อไปยังชายแดนไทย - มาเลเซีย ฯลฯ   O11 การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม เสริมสร้างขีดความสามารถในการผลิตและคุณภาพชีวิต
อุปสรรค (Threats)   T1 การหลั่งไหลเข้ามาของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบอาชีพบริการ แรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว ทำให้ชุมชนเมืองขยายตัวอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม   T2 การเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและผู้ลักลอบเข้าเมือง แม้ว่าจะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานได้บางส่วน แต่ส่งผลกระทบต่อการบริการสาธารณะด้านความปลอดภัยและการใช้บริการสาธารณสุขของประชาชนในพื้นที่ และแนวโน้มการเกิดปัญหาสังคมตามมา เช่น ปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาด้านความมั่นคง ปัญหายาเสพติด และปัญหาด้านสาธารณสุข เป็นต้น   T3 ภาพรวมการให้งบประมาณ การจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับศักยภาพกลุ่มจังหวัด เนื่องจากคิดเป็นต่อหัวประชากร ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีจำนวนประชากรแฝงเยอะ จำนวนประชากรที่แท้จริงน้อย ทำให้ได้รับจัดสรรงบประมาณน้อย   T4 ภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น อุทกภัย และดินโคลนถล่ม ส่งผลต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และยังเป็นพื้นที่เฝ้าระวังภัยพิบัติแผ่นดินไหว   T5 ภาวะโลกร้อน ส่งผลให้เกิดพายุรุนแรง ดินโคลนถล่ม การกัดเซาะชายฝั่ง การตายของสัตว์ทะเลจำนวนมาก และระบบนิเวศน์ที่เปลี่ยนแปลงไป   T6 การเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่   T7 ข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อมจะมีความเข้มข้นมากขึ้น ประเทศไทยได้ร่วมลงมติรับรองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ทำให้ต้องเร่งปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยวให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม   T8 การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุยังส่งผลกระทบต่อแรงงานในภาคการผลิตของภาค โดยเฉพาะภาคการเกษตรที่ประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานเป็นฐานเดิมอยู่แล้ว

2) การขับเคลื่อนงานในพื้นที่ตามกรอบผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion)

การระบุผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

หลังจากที่มีการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ออกมาแล้ว ก็จะช่วยให้สามารถพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ได้ในมิติต่างๆ ซึ่งตามหลักการของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) นั้น จะพยายามเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีความชัดเจนที่สุดเท่าที่สามารถกำหนดได้ขึ้นมา เพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน เช่น ตั้งแต่ ท่องเที่ยว -> ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (น้ำแร่) เป็นต้น

ทั้งนี้ ในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ศักยภาพของพื้นที่นั้น ไม่ได้มีรูปแบบที่ตายตัว ผู้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับรูปแบบการทำงาน ความพร้อมของข้อมูล หรือกระทั่งความชัดเจนทางด้านนโยบาย และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในพื้นที่ โดยสามารถนำข้อมูลต่างๆ มาพิจารณาร่วมกันได้ ดังตัวอย่างของข้อมูลต่อไปนี้

- การวิเคราะห์ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ (Positioning) ของพื้นที่ เพื่อประเมินว่าในพื้นที่นั้นๆ ให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ชนิดใดในชนิดหนึ่ง หรือมีการกำหนดเป้าหมายของการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ใดขึ้นมาหรือไม่

ตาราง 52 ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่ตัวอย่างท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

พื้นที่	ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่			
	เกษตร	การค้า การลงทุน	อุตสาหกรรม	ท่องเที่ยว
พื้นที่ 1	ยางพารา ปาล์ม น้ำมัน ทุเรียน มังคุด	ประตูการค้า ผ่านแดนไทย- เมียนมาร์		ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (น้ำแร่)
พื้นที่ 2		ครัวอันดามัน (เกษตร ประมง ปศุสัตว์)		World class destination (ท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติ)
พื้นที่ 3			เกษตรอุตสาหกรรม Smart City	การท่องเที่ยวทาง ทะเลระดับโลก
พื้นที่ 4	ยางพารา ปาล์ม			ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

- การประเมินข้อมูลทางสถิติ และการวิเคราะห์ศักยภาพของผลิตภัณฑ์ของพื้นที่ การนำข้อมูลเชิงสถิติมาอ้างอิงเกี่ยวกับสินค้าเกษตรสามารถใช้อ้างอิงในการกำหนดผลิตภัณฑ์ศักยภาพได้ ซึ่งสำหรับการท่องเที่ยว นั้น อาจพิจารณาทั้งในส่วนของจำนวนนักท่องเที่ยว รายได้จากการท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว หรือกิจกรรม และเทศกาลต่างๆ เป็นต้น

ตาราง 53 จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ ปี พ.ศ.2558

จังหวัด	2558	
	นักท่องเที่ยว (คน)	รายได้ (ล้านบาท)
ประเทศ	249,074,211	1,857,011
ภาคใต้	45,923,464	592,075
กลุ่มจังหวัด 1	11,309,393	90,076
กลุ่มจังหวัด 2	9,362,856	62,006
กลุ่มจังหวัด 3	25,251,215	439,993
จังหวัด 1	880,989	3,727
จังหวัด 2	4,176,738	37,215
จังหวัด 3	13,203,284	313,006
จังหวัด 4	5,575,541	78,336
จังหวัด 5	1,414,663	7,710

เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ แล้ว ผู้ปฏิบัติงานก็สามารถที่จะสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการเลือกขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ: ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ:

- เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นในกลุ่ม
- มีทรัพยากรเป็นน้ำแร่ที่ขึ้นชื่อของจังหวัดอยู่แล้ว โดยน้ำแร่ของจังหวัดได้รับการจดทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indicator) ของจังหวัด ภายใต้ชื่อ น้ำแร่เมืองนอง
- มีความพยายามผลักดันให้จังหวัดเป็น เมืองแห่งธรรมชาติฟื้นฟูสุขภาพร่างกายและจิตใจ โดยมีน้ำแร่ช่วยบำบัดโรคและเสริมความงาม

เป็นที่น่าสังเกตว่า ตัวอย่างที่น่าเสนอข้างต้นนี้ ล้วนเป็นการอ้างอิงการวิเคราะห์ข้อมูลในอดีตทั้งสิ้น ทั้งนี้ หากในพื้นที่ที่ต้องการที่จะผลักดันผลิตภัณฑ์ศักยภาพชนิดใหม่ๆ เช่น การท่องเที่ยวรูปแบบเฉพาะใหม่ ๆ หรือมีรูปแบบการเก็บข้อมูลสนับสนุนรูปแบบใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยมีการจัดเก็บข้อมูลมาก่อน ก็สามารถทำได้เช่นกัน โดยอาจจะต้องมีการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ หรือร่วมกับผู้เชี่ยวชาญควบคู่กัน เพื่อนำมาเป็นเหตุผลสนับสนุนประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในพื้นที่ต่อไป

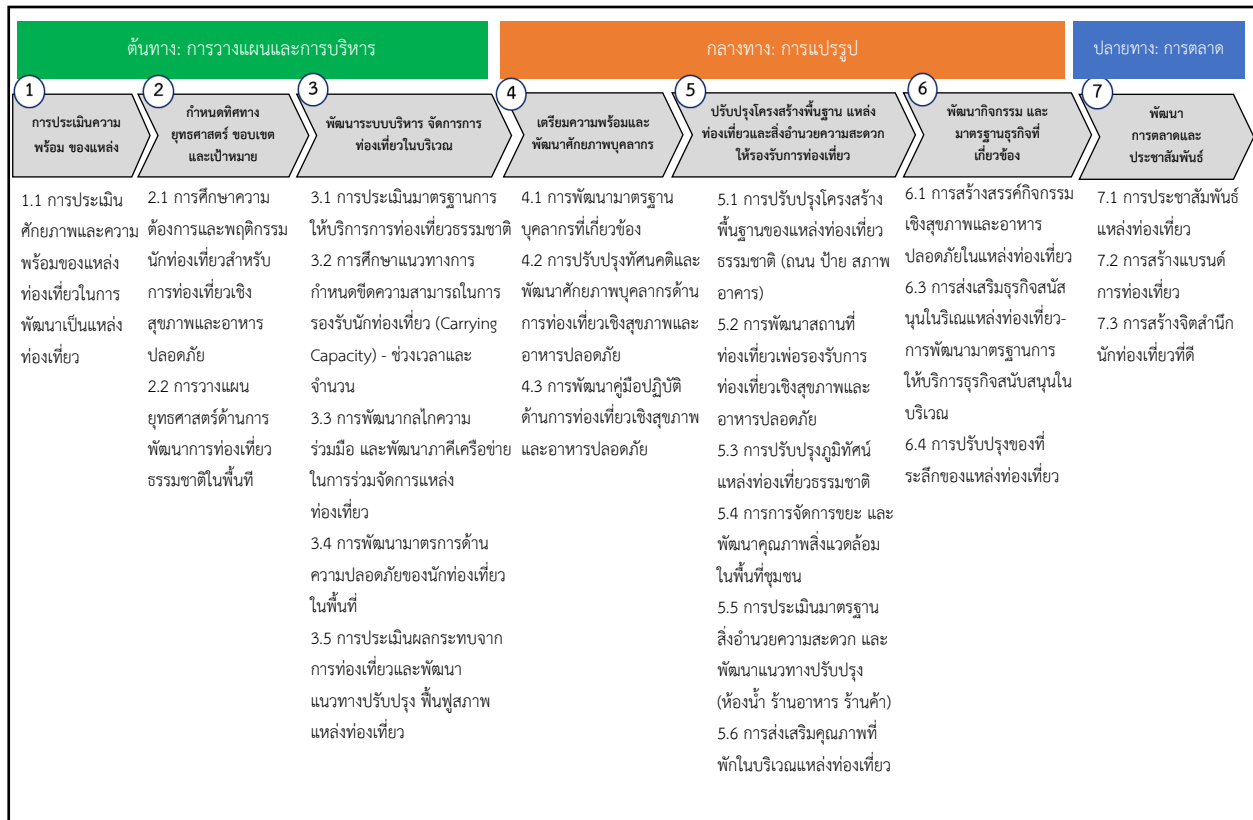
3) การขับเคลื่อนตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)

การวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า

เมื่อกำหนดผลิตภัณฑ์ศักยภาพได้แล้ว ก็จะมีการวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) โดยพิจารณาตั้งแต่กระบวนการผลิตหรือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ไปจนถึงการเชื่อมโยงตลาดหรือการส่งถึงผู้บริโภค (ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง) ผ่านรูปแบบข้อต่อในการพัฒนาของห่วงโซ่มูลค่า ในขณะเดียวกัน ภายใต้ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่าของแต่ละผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้ ก็จะต้องมีการพิจารณาถึงปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญ หรือช่วยผลักดันให้สามารถขับเคลื่อนข้อต่อแต่ละข้อต่อไปสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor) ได้เช่นกัน การวิเคราะห์ดังกล่าวนี้ จะเปรียบเสมือนการกำหนดรายละเอียดถึงสิ่งที่ควรจะต้องดำเนินการ (Should be) ในภาพรวม เพื่อที่จะขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพดังกล่าวให้เกิดขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ โครงสร้างของห่วงโซ่มูลค่า และปัจจัยสู่ความสำเร็จของแต่ละผลิตภัณฑ์ในแต่ละพื้นที่นั้น จะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านบริบท ศักยภาพ สภาพความพร้อม และการสนับสนุนในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพในพื้นที่นั้นๆ ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการของจังหวัดที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการพิจารณาและปรับปรุงกรอบและรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าของผลิตภัณฑ์ศักยภาพนั้นๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งภายใต้ผลิตภัณฑ์ศักยภาพของพื้นที่นี้ มีรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าที่มีการปรับปรุงแล้ว ดังนี้

แผนภาพ 28 ห่วงโซ่มูลค่า ผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

การวิเคราะห์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่า

หลังจากที่มีการวิเคราะห์รายละเอียดห่วงโซ่มูลค่า ที่เป็นของผลิตภัณฑ์ศักยภาพของแต่ละพื้นที่มาได้แล้ว ก็เปรียบเสมือนว่ามีการกำหนดถึงสิ่งที่จะต้องดำเนินการในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพดังกล่าวขึ้นมา โดยในขั้นตอนต่อมา จะต้องมีการประเมินและศึกษาถึงรายละเอียดของการขับเคลื่อนปัจจัยสู่ความสำเร็จในแต่ละ ข้อต่อว่ามีการดำเนินงาน หรือมีโครงการรองรับมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะช่วยให้สามารถระบุถึงปัจจัยสู่ ความสำเร็จที่ถูกระบุว่ามีความสำคัญในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้ แต่ยังไม่ได้มีการดำเนินการใดๆ ขึ้นมาเลย ซึ่งก็คือปัจจัยที่ยังเป็นช่องว่างในการพัฒนา (Gap) นั่นเอง

จากรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าข้างต้น พร้อมกับการหารือร่วมกับผู้บริหาร และหัวหน้าส่วนราชการ ของจังหวัด ทำให้สามารถสรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีแนวทางการดำเนินงาน และมีโครงการรองรับ พร้อม รายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

ตาราง 54 สรุปรายละเอียดโครงการ หรือแนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน ที่ตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่า⁸ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
1.1	การศึกษาสภาพแหล่งน้ำพุร้อนในจังหวัด	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ / สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	มีการศึกษาสภาพน้ำพุร้อนในพื้นที่ (ไม่มีกลิ่น หรือ มีฟลูออไรด์สูง) และการประเมินความพร้อมเพื่อการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป
2.1	การสำรวจสถิติด้านการท่องเที่ยว โครงการส่งเสริม การประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยว พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวจังหวัด	สำนักงานจังหวัด / สนง.สถิติจังหวัด	จัดเก็บสถิติที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อาทิ จำนวนนักท่องเที่ยว การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว เป็นต้น
2.2	โครงการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด	อบจ.	พัฒนาแผนงาน และแนวทางการพัฒนา / ส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดในด้านต่างๆ
3.1	การประเมินมาตรฐานการให้บริการท่องเที่ยว	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	มีการส่งเสริมการให้ความรู้ และช่วยประสานงานให้แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ได้รับการรับรองมาตรฐานด้านการให้บริการท่องเที่ยวจากกระทรวงการท่องเที่ยว-กีฬา
3.3 / 4.1 / 4.2 / 4.3 / 7.3	โครงการเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการ และพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว – ฝึกอบรมมัคคุเทศก์ / สัมมนาเครือข่ายการท่องเที่ยว	วิทยาลัยชุมชน / มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	พัฒนาศักยภาพบุคลากร และเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการให้บริการด้านการท่องเที่ยวต่างๆ ในพื้นที่
5.1 / 5.2	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว	ทม. / สนง.จังหวัด/สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว/	พัฒนาเส้นทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ พร้อมกับการผนวกเรื่องราวทาง

⁸ หมายเหตุ: ข้อมูลในส่วนนี้เกิดจากการสรุปข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเท่านั้น รายละเอียดที่ระบุนี้อาจมีคลาดเคลื่อนจากรายละเอียดแผนงานที่ดำเนินการจริง

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
	- พัฒนากันสายประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว - โครงการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว - Promote Ranong (ป้ายประชาสัมพันธ์/ป้ายบอกทาง)	หอการค้า	ประวัติศาสตร์ของเส้นทางเพื่อสร้างความน่าสนใจเพิ่มขึ้น พร้อมกับการพัฒนาป้ายบอกทางตามสถานที่สำคัญในพื้นที่
5.2 / 5.3	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว	อุทยานแห่งชาติ / อบจ. / สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	ปรับปรุงสภาพ และภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณ (พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ / ปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณแนวเขื่อนริมแม่น้ำกระบุรี เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว)
5.3	โครงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวจังหวัด - สายตรวจรักษาความปลอดภัยและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางทะเล	สถานีตำรวจภูธรจังหวัด / สถานีตำรวจน้ำ 1	ดูแลความปลอดภัยทั่วไป และทำหน้าที่สายตรวจรักษาความปลอดภัยและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางทะเล
3.1 / 5.5 / 6.2	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว - พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด / อบท	พัฒนา ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ พร้อมการประเมินตามกรอบมาตรฐานต่างๆ ที่สำคัญ
3.1 / 5.6 / 6.2	โครงการเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการ และพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการท่องเที่ยวกลุ่มโฮมสเตย์ โครงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวจังหวัด	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด / อบท / ที่ทำการปกครองจังหวัด	พัฒนาบุคลากร และมาตรฐานการให้บริการที่พักในบริเวณ พร้อมการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรฐานของที่พักที่ได้รับการรับรองต่างๆ ในพื้นที่

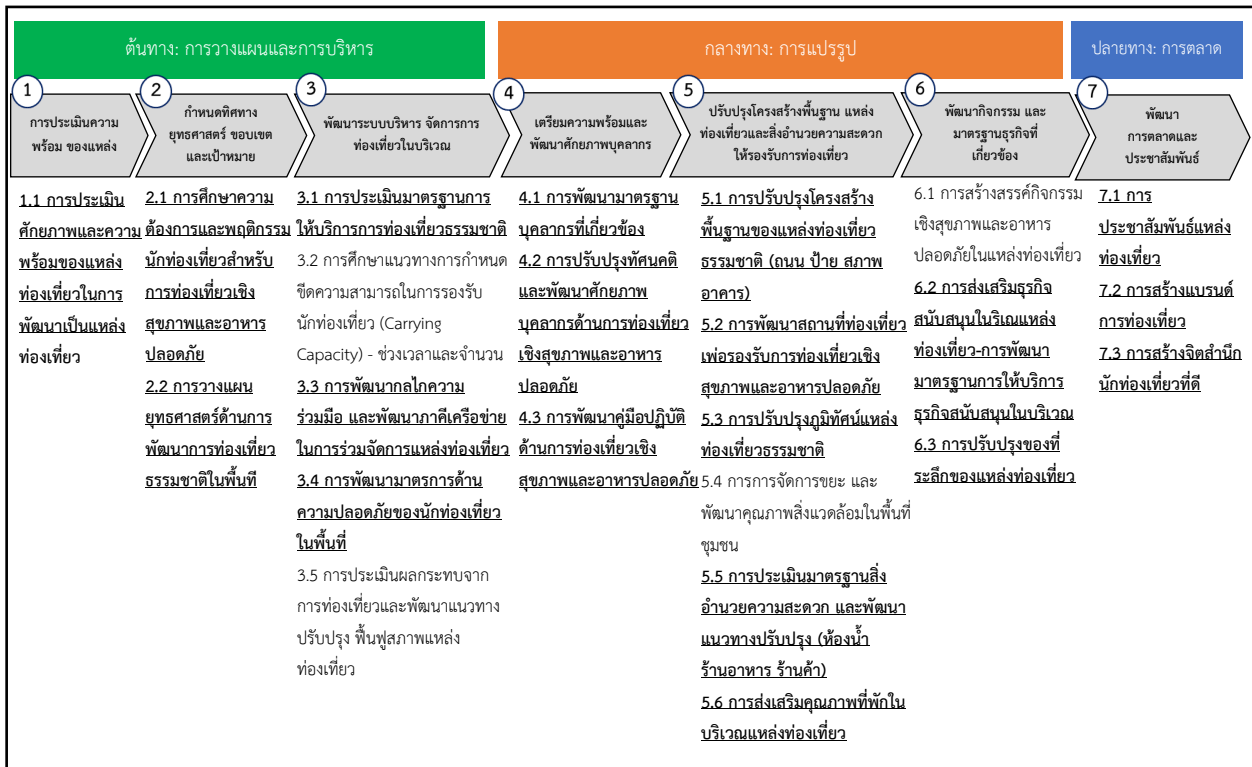
ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (CSF)	ชื่อโครงการ / แนวทางการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	แนวคิดโครงการ
	- ตรวจสอบ ติดตาม แนะนำการประกอบธุรกิจโรงแรมตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547		
6.2	โครงการ Clean Food Good Taste	สนง.พาณิชย์จังหวัด	ส่งเสริมกระบวนการปรุงอาหารที่สะอาดตามร้านอาหารในพื้นที่
7.1 / 7.2	โครงการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว – จัดงานประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัด ปรับปรุงศูนย์บริการนักท่องเที่ยว อบจ. แบบครบวงจร	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด / ททท. / อบจ.	สร้างสรรค์กิจกรรม และแนวทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้ถึงการท่องเที่ยวของจังหวัด

จากตารางข้างต้น ประกอบกับรายละเอียดของห่วงโซ่มูลค่าก่อนหน้านี้ จะสามารถแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังเป็นช่องว่างในการพัฒนาของผลิตภัณฑ์ศักยภาพชนิดนี้ได้ ดังนี้

ตาราง 55 ปัจจัยสู่ความสำเร็จของห่วงโซ่มูลค่าที่เป็นช่องว่างในการพัฒนา

ข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า	ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่าง
3.พัฒนาระบบบริหาร จัดการการท่องเที่ยวในบริเวณ	3.2 การศึกษาแนวทางการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) - ช่วงเวลาและจำนวน 3.5 การประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวและพัฒนาแนวทางปรับปรุง พื้นฟูสภาพแหล่งท่องเที่ยว
5.ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการท่องเที่ยว	5.4 การจัดการขยะ และพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชุมชน
6.พัฒนากิจกรรม และมาตรฐานธุรกิจที่เกี่ยวข้อง	6.1 การสร้างสรรค์กิจกรรมเชิงสุขภาพและอาหารปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว

แผนภาพ 29 สรุปปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นช่องว่างของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ (Product Champion) ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

หมายเหตุ: ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ตัวหนังสือเป็นตัวหนา และขีดเส้นใต้ คือปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีแนวทางการดำเนินงาน/โครงการมารองรับ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ตัวหนังสือเป็นตัวธรรมดา คือปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงาน/โครงการมารองรับ (เป็นช่องว่าง)

ชุดโครงการสำคัญของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงาน หรือโครงการรองรับข้างต้น ถือว่าเป็นช่องว่างในการพัฒนาที่จะต้องมีการแก้ไข หรือปรับปรุงเพื่อให้การขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ศักยภาพนี้สามารถดำเนินการไปได้ตลอดห่วงโซ่มูลค่า ด้วยเหตุนี้ จึงจะต้องมีการกำหนดชุดโครงการสำคัญขึ้นมา ที่จะช่วยแก้ไข หรืออุดช่องว่างในการพัฒนาดังกล่าวให้หมดไป

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าตามหลักการแล้วชุดโครงการที่ต้องมีการพัฒนาขึ้นมานี้ จะเน้นไปที่การแก้ปัญหา หรืออุดช่องว่างปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ แต่ในการกำหนดชุดโครงการในที่นี้ อาจหมายรวมถึงโครงการหรือแนวทางการดำเนินงานบางประเภทที่มีการดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อปัจจัยสู่ความสำเร็จบางปัจจัยอยู่แล้ว แต่แนวทางหรือโครงการดังกล่าว อาจยังต้องมีการขยายผล หรือมีการดำเนินงานเพิ่มเติม เพื่อให้การขับเคลื่อนห่วงโซ่มูลค่านี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงที่สุดด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งมีสรุปชุดโครงการที่ต้องมีการพัฒนา ดังนี้

ตาราง 56 สรุปชุดโครงการที่จะพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อแก้ช่องว่างในการพัฒนา⁹ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยังเป็นช่องว่าง (Gap)	แนวทางการพัฒนา		
	ชื่อโครงการ	แนวคิดโครงการ	ผู้รับผิดชอบ / กลไกการทำงาน
2.1 / 3.2 / 3.5 / 4.3	โครงการเตรียมความพร้อมและบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและอาหารปลอดภัยจังหวัด	การประเมินความต้องการเชิงลึกของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและอาหารปลอดภัย พร้อมประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ การเตรียมการในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว และแนวทางการดูแลอย่างยั่งยืน	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด
6.1	โครงการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและอาหารปลอดภัยจังหวัด	สร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและอาหารปลอดภัยจังหวัด	สนง.การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด

⁹ หมายเหตุ: ข้อมูลในส่วนนี้เกิดจากการสรุปข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเท่านั้น รายละเอียดที่ระบุนี้เป็นเพียงข้อมูลตั้งต้น อาจไม่สะท้อนแนวทางการดำเนินงานจริง และไม่เป็นการผูกพันต่อการดำเนินงานของหน่วยงานใดๆ ทั้งสิ้น

รายละเอียดชุดโครงการสำคัญของผลิตภัณฑ์ศักยภาพ

ชื่อโครงการ: โครงการการเตรียมความพร้อมและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและอาหารปลอดภัย จังหวัด
ที่มา / หลักการและเหตุผล: จังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น และสร้างรายได้ทางการท่องเที่ยวกว่าปีละ 4 พันล้านบาท ทั้งนี้จังหวัดได้กำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและอาหารปลอดภัย ปัจจุบันผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวยังขาดกิจกรรมรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและอาหารปลอดภัย และคู่มือปฏิบัติในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและอาหารปลอดภัย เพื่อให้นักท่องเที่ยวและผู้ให้บริการปฏิบัติได้ถูกต้อง
สรุปแนวคิดโครงการ   • ประเมินความต้องการเชิงลึกของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและอาหารปลอดภัย   • ประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่   • พัฒนาแนวทางการบริหารจัดการ การรองรับนักท่องเที่ยว การดูแลเรื่องสิ่งแวดล้อม และการฟื้นฟูแหล่ง   • จัดทำแนวทางปฏิบัติงานของบุคลากรตามแนวทางการบริหารจัดการ
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ   • ศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้อง (สัมภาษณ์)   • สำรวจแหล่งท่องเที่ยว และหารือกับเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว และชุมชนในบริเวณ   • พัฒนาแผนงาน และคู่มือ   • รับฟังความคิดเห็น   • ฝึกอบรม
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง   • สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด / สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด / สำนักงานเกษตรจังหวัด / สำนักงานพาณิชย์จังหวัด / สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด / สำนักงานพัฒนาชุมชน / สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด
ผลลัพธ์: มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานเพิ่มขึ้น
ผลผลิต: • แผนบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวศักยภาพ   • คู่มือปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและอาหารปลอดภัย   • มีการอบรมบุคลากรในพื้นที่
ตัวชี้วัดของโครงการ: • จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5   • ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

ชื่อโครงการ: โครงการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและอาหารปลอดภัยจังหวัด
ที่มา / หลักการและเหตุผล: จังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น จังหวัดจึงกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและอาหารปลอดภัย ปัจจุบันยังขาดแนวทางการศึกษาความต้องการและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวให้มีความเป็นรูปธรรมและนำไปสู่การปฏิบัติ
สรุปแนวคิดโครงการ พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับทิศทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและอาหารปลอดภัยจังหวัด
สรุปกิจกรรมสำคัญของโครงการ   • ศึกษาความต้องการและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและอาหารปลอดภัย   • พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการ
กลไกการดำเนินงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานสถิติจังหวัด / สำนักงานเกษตรจังหวัด / สำนักงานประมงจังหวัด / สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด / ภาคเอกชน / สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด / สถานศึกษา / การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด
ผลลัพธ์: นักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเพิ่มขึ้น
ผลผลิต: มีกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัด
ตัวชี้วัดของโครงการ: • จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5   • รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5

บทที่ 5

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์ และการบูรณาการการทำงาน

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์ และการบูรณาการการทำงานนี้ เป็นการนำเสนอปัจจัยที่สำคัญ และความเห็นที่เกี่ยวข้องที่จะช่วยให้การขับเคลื่อนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเนื้อหาเหล่านี้เกิดจากผลสรุปจากการการดำเนินกิจกรรมการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการต่อยอดผลิตภัณฑ์ศักยภาพของจังหวัด และห่วงโซ่มูลค่าของจังหวัด ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้าง ความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ และกิจกรรมการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำคู่มือการบูรณาการการทำงานในพื้นที่ที่เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยเนื้อหาในส่วนนี้จะแบ่งออกเป็นทั้งปัจจัยสู่ความสำเร็จในภาพรวมที่ครอบคลุมแนวทางการบริหารยุทธศาสตร์ทั่วไป และปัจจัยสู่ความสำเร็จเฉพาะเจาะจงสำหรับการบริหารยุทธศาสตร์ทางด้านการท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตามปัจจัยสู่ความสำเร็จ และความคิดเห็นต่างๆ ในบทนี้ อาจไม่สามารถระบุ และตอบสนองต่อปัญหาหรือสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ทั้งหมดได้ แต่ก็สามารถนำเสนอให้เห็นถึงแนวทางการปรับปรุงเพื่อช่วยให้ผู้บริหาร และส่วนงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่สามารถบริหารยุทธศาสตร์ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้

5.1 ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์ภาพรวมและการบูรณาการการทำงานภาพรวม

1. ความเข้าใจของบุคลากร และการสื่อสารอย่างทั่วถึง

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการขับเคลื่อนและบริหารยุทธศาสตร์ในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมนั้น คือผู้บริหาร หัวหน้าส่วนงาน และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีความเข้าใจที่ถูกต้องถึงหลักการ แนวทางกระบวนการ และการประสานงานต่างๆ พร้อมๆ กับเข้าใจเป็นสิ่งเดียวกัน นอกจากนี้แล้ว การสื่อสารที่ชัดเจนถึงทิศทางการพัฒนาประเด็นสำคัญ หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงานก็นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ทุกส่วนงานจะต้องรับรู้ และร่วมกันหาหรือเพื่อจัดการกับปัญหาหรือประเด็นเหล่านั้น ดังนั้นการกำหนดรูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ และร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ระหว่างภาคส่วนต่างๆ ทั้งอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการจึงถือว่ามีสำคัญมาก

นอกจากนี้ การพัฒนาสื่อคู่มือการบริหารยุทธศาสตร์นับว่าเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่จะสามารถช่วยในการสร้างความเข้าใจในส่วนนี้ได้ ทั้งหมดการพัฒนาสื่อดังกล่าวควรจะเป็นการพัฒนาในรูปแบบดิจิทัล ไม่ว่าจะเป็นผ่านโปรแกรมที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวก (Application) หรือผ่านระบบเว็บไซต์ เพื่อสามารถให้เกิดการเข้าถึงในวงกว้างได้ง่าย โดยนอกจากที่สื่อคู่มือดังกล่าวจะต้องมีเนื้อหาในส่วน of หลักการในภาพรวมแล้ว ควรจะต้องมีการนำเสนอข้อมูลโครงสร้าง บทบาทหน้าที่ และความเชื่อมโยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ รวมถึงกฎระเบียบ และประกาศ / ข่าวด่วนที่เกี่ยวข้องด้วย โดยรูปแบบของสื่อนี้อาจมีทั้งส่วนที่เป็นเนื้อหาที่มาจากส่วนกลางที่เป็นผู้จัดทำ และเนื้อหาบางส่วนที่สามารถให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง

สามารถปรับเปลี่ยนแก้ไขได้ ในลักษณะเดียวกับสารานุกรมออนไลน์ (Wikipedia) เพื่อให้เนื้อหาเหล่านี้มีการปรับปรุงตลอดเวลา

ในขณะเดียวกัน เพื่อช่วยเหลือผู้บริหารและหน่วยงานในพื้นที่ ในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่อาจเกิดขึ้น สื่อคู่มือนี้จึงควรจะต้องมีช่องทางการสื่อสารที่สามารถใช้ในการแจ้งปัญหา และขอรับคำแนะนำจากหน่วยงานส่วนกลางหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ รวมถึงหัวข้อการแก้ไขปัญหา (Trouble Shooting) ที่มีการรวบรวมปัญหา และแนวทางการแก้ไขเบื้องต้นจากกรณีศึกษาต่างๆ ขึ้นมา พร้อมๆ กับช่องทางในการตั้งประเด็น (Forum) ที่สามารถให้ผู้ใช้งานตั้งประเด็นคำถาม หรือแสดงปัญหา โดยให้ผู้ใช้งานเข้าสู่ระบบอื่นๆ สามารถเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็น หรือช่วยนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาเพิ่มเติมได้ และเพื่อให้แน่ใจได้ว่าข้อมูลที่นำเสนอมีความผิดพลาดน้อยที่สุด และเพื่อป้องกันปัญหาการรุกรานจากบุคคลภายนอก สื่อคู่มือนี้อาจต้องมีการควบคุมการเข้าใช้ได้เพียงบางกลุ่มบุคคลเท่านั้น พร้อมการพัฒนากระบวนการลงทะเบียน เพื่อยืนยันตัวบุคคลที่จะเข้ามาใช้งานในระบบด้วย

2. รูปแบบการบริหารงบประมาณที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานในพื้นที่

จากการสอบถามและรวบรวมข้อจำกัดในการทำงานในพื้นที่พบว่า ระเบียบและแนวทางการบริหารงบประมาณตั้งแต่กระบวนการของงบประมาณ ไปจนถึงแนวทางการตรวจสอบนั้น นับว่าเป็นข้อจำกัดสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการ และบริหารยุทธศาสตร์ในพื้นที่ นอกจากนี้จะทำให้เกิดความล่าช้า และขาดความคล่องตัวในการทำงานแล้ว บางหน่วยงานยังเลือกที่จะหลีกเลี่ยงการดำเนินโครงการบางประเภทเพื่อป้องกันความเสี่ยงของตนเองจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดขึ้นตามมาได้ ซึ่งท้ายที่สุดแล้ว อาจส่งผลต่อการขับเคลื่อน และการยกระดับการทำงานในพื้นที่ในภาพรวมได้ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่ารูปแบบและแนวทางการบริหารงบประมาณในพื้นที่จึงถือว่าเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญเช่นกัน

ทั้งนี้ เนื่องจากข้อจำกัดดังกล่าว อาจเกิดมาจากข้อจำกัดทางกฎระเบียบ กระบวนการ และโครงสร้างการทำงาน ซึ่งไม่สามารถแก้ไขเพียงประเด็นใดประเด็นหนึ่งได้ แต่ต้องอาศัยการทบทวนทั้งระบบ ด้วยเหตุนี้หน่วยงานในพื้นที่ทั้งหมดจึงควรที่จะต้องมีการรวบรวมประเด็นอุปสรรคและข้อจำกัดที่พบในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการบริหารงบประมาณเหล่านี้ พร้อมกับจัดส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากส่วนกลางเพื่อที่จะได้สามารถสะท้อนให้คณะกรรมการที่กำกับดูแลนโยบายการพัฒนาพื้นที่ ผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณทั้งระบบ รวมถึงรัฐบาลได้รับทราบถึงข้อจำกัด พร้อมหาทางแก้ไขข้อจำกัดเหล่านี้ร่วมกันทั้งระบบต่อไป

3. กระบวนการการขออนุญาตใช้พื้นที่ที่เหมาะสม รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องนั้น การดำเนินงานในบางพื้นที่ในจังหวัดนั้น จะต้องได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลางก่อนเท่านั้น ซึ่งกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องนี้เองก็ได้กลายเป็นอีกหนึ่งข้อจำกัดในการปฏิบัติงานในพื้นที่ เนื่องจากกระบวนการการขออนุญาตที่ต้องใช้เวลานาน

ก่อให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน ซึ่งในบางครั้งทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือประชาชนหรือแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในพื้นที่ได้ทันทั่วถึง แต่หากไม่ดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวนี้ ก็อาจกลายเป็นความผิดในการปฏิบัติงานได้เช่นกัน

ดังนั้น จึงมีแนวคิดของการกระจายอำนาจการขออนุญาตการใช้พื้นที่บางพื้นที่ในจังหวัดขึ้น โดยอาจให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นมา (อาจประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนจากส่วนงานที่อยู่ในภูมิภาค) เพื่อร่วมกันพิจารณาการอนุมัติการใช้พื้นที่ในจังหวัดขึ้นมา เพื่อสร้างความคล่องตัวในเรื่องของการดำเนินงานในพื้นที่ให้เกิดขึ้น

4. การบูรณาการ ผ่านการสร้างการรับรู้ ทำความเข้าใจ และส่งเสริมการทำความเข้าใจในการบริหารจัดการกับส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

ในการขับเคลื่อนหรือบริหารยุทธศาสตร์หนึ่งๆนั้น มักจะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก แต่ในหลายๆ กรณีที่เกิดขึ้นกลับพบว่า การประสานงานหรือการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายในจังหวัดนั้น อาจยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำให้บางโครงการที่จังหวัดต้องการจะผลักดัน แต่กลับไม่ได้รับความร่วมมือจากภาคส่วนอื่นๆ ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินเงิน หรือกระทั่งปัญหาประเภทการถ่ายโอนไปแล้วกลับถูกทิ้งร้างมากมาย ดังตัวอย่างที่เกิดขึ้นในอดีต อาทิ การที่มีการสร้างโรงฆ่าสัตว์แล้ว ไม่มีหน่วยงานมาดูแล การสร้างอ่างเก็บน้ำ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถมาดูแลหรือจัดการได้ หรือแม้กระทั่งห้องน้ำที่ถูกทิ้งร้าง เพราะไม่รู้ว่าใครควรจะต้องมาดูแลหรือบริหารจัดการ เป็นต้น

ดังนั้น ในการขับเคลื่อนงานทั้งหมด ทุกภาคส่วนในจังหวัดควรจะต้องได้การรับรู้ มีกระบวนการสร้างความเข้าใจและมีส่วนร่วมตามบทบาทภารกิจของตนเองด้วย โดยแต่ละภาคส่วนที่เกี่ยวข้องนั้นจะต้องมีการเตรียมการทั้งในเรื่องของบุคลากร แผนงาน ทรัพยากร หรือแม้กระทั่งการพัฒนาเครือข่ายในพื้นที่ ที่จะมารองรับการบริหารจัดการโครงการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

อย่างไรก็ดีนั้น หลายๆ กรณีที่เกิดขึ้นอาจมากกว่าข้อจำกัดทางด้านการบูรณาการ แต่กลับเป็นข้อจำกัดเชิงระบบ โดยเฉพาะกับหน่วยงานท้องถิ่น ที่แม้ว่าส่วนราชการในจังหวัดจะมีการหารือและสร้างความเข้าใจในเรื่องของภารกิจการดูแลต่อแล้วนั้น แต่ด้วยข้อจำกัดทางระเบียบกลับทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ ส่งผลให้เกิดความล่าช้า หรือในบางกรณีก็ทำให้ท้องถิ่นไม่สามารถเข้าไปบริหารจัดการต่อได้เลย และในขณะเดียวกัน

เพื่อแก้ไขข้อจำกัดดังกล่าว ส่วนราชการในจังหวัดอาจจะต้องมีการรวบรวมข้อมูล ประเด็นปัญหา และอุปสรรคเหล่านี้ พร้อมกับนำเสนอให้คณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับรู้เพื่อหาทางแก้ไขเชิงนโยบาย และเชิงกฎระเบียบต่อไป

5. การพัฒนาตัวชี้วัดตามระดับของการพัฒนาแต่ละช่วงที่ชัดเจน

เพื่อให้เห็นผลในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในแต่ละช่วง จึงควรจะต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดในแต่ละช่วงระยะการพัฒนาที่ชัดเจนด้วยเช่นกัน ซึ่งการกำหนดตัวชี้วัดที่แตกต่างในแต่ละช่วงนี้จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถติดตาม และดูแลการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ในแต่ละช่วงได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น ในช่วงของการพัฒนาโครงการเริ่มแรก ที่อาจเป็นการวิจัย พัฒนาศักยภาพ หรือการเตรียมพื้นที่นั้น อาจเน้นตัวชี้วัดเชิงปฏิบัติการที่สะท้อนกิจกรรมของการดำเนินงาน แต่ในช่วงระยะท้ายที่สะท้อนถึงผลลัพธ์ของการดำเนินงานมาทั้งหมด อาจต้องมีตัวชี้วัดเชิงผลลัพธ์ออกมา เช่น ปริมาณผลผลิต รายได้ที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น

6. การประเมินความต้องการของประชาชนในพื้นที่

ในการขับเคลื่อนและบริหารยุทธศาสตร์ในแต่ละด้านนั้น แม้ว่าจังหวัด และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะมีส่วนในการหารือและกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ตามกรอบห่วงโซ่มูลค่าและปัจจัยสู่ความสำเร็จก็ตาม แต่ผู้ที่มีส่วนสำคัญอีกกลุ่มหนึ่งคือประชาชนในพื้นที่ หากประชาชนในพื้นที่ไม่ต้องการหรือการขับเคลื่อนดังกล่าวไม่ตอบสนองต่อปัญหาในพื้นที่ ก็อาจทำให้ความพยายามที่ทำมานั้นสูญเปล่าได้

ดังนั้น ในการพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ควรจะต้องมีกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อสอบถามถึงความต้องการ และปัญหาในพื้นที่กับประชาชนในพื้นที่ด้วย เพื่อให้แน่ใจได้ว่ากรอบห่วงโซ่มูลค่าและปัจจัยสู่ความสำเร็จที่มีนั้นครอบคลุมประเด็นสำคัญทั้งหมด ในขณะเดียวกัน ในการกำหนดแนวทางโครงการ ก็อาจต้องมีการหารือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องด้วยเช่นกัน เพื่อให้แน่ใจได้ว่าแนวทางโครงการที่จะดำเนินการนั้นตรงกับความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง

5.2 ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารยุทธศาสตร์และการบูรณาการการทำงานด้านการท่องเที่ยว

1. การกำหนดช่วงเวลาในการสนับสนุนและประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสม

ปัจจุบัน รูปแบบของการท่องเที่ยวมักจะแบ่งออกเป็น ช่วงฤดูท่องเที่ยว (High Season) ที่เป็นช่วงที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาจำนวนมากอยู่แล้ว กับ ช่วงก่อนเข้าฤดูท่องเที่ยว (Green Season) ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวลดลงมา ดังนั้นจังหวัดจะต้องพิจารณารูปแบบของการประชาสัมพันธ์และสนับสนุนให้เหมาะสมกับฤดูกาลท่องเที่ยวข้างต้นนี้ด้วย

การพิจารณาช่วงเวลาและรูปแบบการขับเคลื่อนที่เหมาะสม นอกจากจะช่วยให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณแล้วยังอาจจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องได้อีกด้วย เช่น ในช่วงฤดูท่องเที่ยว (High Season) ที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาอยู่แล้ว จังหวัดก็อาจไม่จำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์หรือส่งเสริมการท่องเที่ยวมาก แต่ไปเน้นการบริหารจัดการรองรับนักท่องเที่ยวในพื้นที่ให้เหมาะสม ในทางตรงกันข้าม ถ้าเป็นช่วงก่อนเข้าฤดูท่องเที่ยว (Green Season) จังหวัดก็ต้องสรรหากิจกรรมอื่นๆ ที่สอดคล้องกับช่วงเวลาดังกล่าว พร้อมกับการประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเพิ่มเติม เป็นต้น

2. การกำหนดทิศทางการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ที่แตกต่างกัน

แม้ว่าจะมีกรอบของห่วงโซ่มูลค่า และปัจจัยสู่ความสำเร็จมาเป็นกรอบในการดำเนินงาน แต่ด้วยบริบท สถานภาพ และศักยภาพของพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นการขับเคลื่อนด้านการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดก็ควรที่จะต้องแตกต่างกันด้วย เช่น บางจังหวัดอาจไม่ใช่เป็นจังหวัดท่องเที่ยวโดยตรง แต่จะมีบางช่วงเวลาที่มีคนเข้ามาเยอะ หรือบางจังหวัดอาจไม่ใช่จังหวัดจุดหมายปลายทาง แต่เป็นจังหวัดที่นักท่องเที่ยวผ่านอย่างต่อเนื่อง เพราะฉะนั้น แต่ละจังหวัดจะต้องประเมินสถานภาพของพื้นที่ และพัฒนาแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับจังหวัดตนเองให้มากที่สุด

ตัวอย่างของการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ประกอบไปด้วย

- จังหวัดที่ไม่ได้เป็นจังหวัดท่องเที่ยว แต่เป็นจังหวัดที่มีคนเข้ามาเยี่ยมเยียนสูงในช่วงเวลาหนึ่ง เช่น งานรับปริญญา: จังหวัดก็จะต้องพัฒนากิจกรรมที่จะดึงดูดจำนวนคนของการเข้าพักให้เพิ่มสูงขึ้น หรือดึงดูดร้านอาหารเข้ามา เพื่อให้มีการใช้จ่ายมากขึ้น หรือแม้กระทั่งการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวไปยังจังหวัดข้างเคียง และดึงกลับเข้ามาพักในจังหวัด เพื่อสร้างรายได้ และจำนวนคนเพิ่มมากขึ้น
- จังหวัดที่ไม่ได้เป็นจังหวัดเป้าหมาย แต่เป็นทางผ่าน: จังหวัดก็ควรที่จะต้องมีการพัฒนาจุดพัก (Rest Area) ดึงดูดร้านอาหาร และของที่ระลึกเข้ามา เพื่อดึงดูดให้มีการใช้จ่าย ณ จุดๆ นั้นให้มากที่สุด เป็นต้น

3. การบูรณาการและการเชื่อมโยงกับ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และผู้ประกอบการนำเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยนับว่าเป็นหน่วยงานสำคัญที่จะช่วยสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้ผู้คนเข้ามาในพื้นที่มากขึ้น ผ่านการสร้างกิจกรรมและรณรงค์ (campaign) ต่างๆ อาทิ 12 เมืองต้องห้ามพลาด อาหารถิ่น เป็นต้น จังหวัดจึงควรที่จะต้องมีการประสานงานและเชื่อมโยงกับสำนักงานการท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย ส่วนภูมิภาค ในการช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวมายังจังหวัดเพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้แล้ว เพื่อให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในพื้นที่เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนั้น จังหวัดคงไม่สามารถพึ่งพิงการท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างเดียวได้ ดังนั้นจังหวัดอาจจะต้องมีการเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวต่างๆ โดยเฉพาะกับกลุ่มผู้ประกอบการที่สามารถดึงนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาในประเทศไทย หรือกลุ่มผู้ประกอบการในประเทศ (Inbound) โดยจังหวัดจะต้องร่วมมือกับผู้ประกอบการเหล่านี้ในการนำเสนอเส้นทาง ที่พัก ร้านอาหาร ของที่ระลึก พร้อมทั้งร่วมกันประชาสัมพันธ์ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเหล่านี้เข้ามาในจังหวัดมากขึ้น

4. การบูรณาการในการยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยวในจังหวัด

นอกจากการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามายังพื้นที่แล้ว สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือการพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มีคุณภาพเช่นเดียวกัน ทุกภาคส่วนควรจะต้องร่วมมือกันในการพัฒนามาตรฐานการให้บริการ พร้อมๆ กับการดำเนินงานให้อยู่ภายใต้ระเบียบและข้อบังคับที่มีการกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันปัญหาอื่นๆ ที่อาจเกิดตามมา และอาจส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ และคุณภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดได้ ดังตัวอย่างของบางจังหวัด ที่มีการทำปฏิญญาการท่องเที่ยวของจังหวัด โดยเกิดจากความร่วมมือของส่วนงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนในจังหวัดทั้งหมด ที่จะร่วมกันพัฒนาคุณภาพด้านการท่องเที่ยว และดำเนินงานภายใต้ระเบียบและข้อบังคับอย่างเคร่งครัด เป็นต้น

5. การส่งเสริมแนวทางการหารายได้เพื่อนำมาบริหารจัดการแหล่งของบางหน่วยงาน

หน่วยงานบางประเภท ที่ต้องดูแลพื้นที่และแหล่งท่องเที่ยว อาจได้รับงบประมาณในการบำรุงรักษาที่น้อย ซึ่งอาจส่งผลให้แหล่งหรือพื้นที่ที่ท่องเที่ยวนั้นทรุดโทรมได้ จังหวัดอาจจะต้องให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาแนวทางการหารายได้เสริมอื่นๆ ที่หน่วยงานเหล่านี้จะสามารถจัดเก็บได้ และสามารถนำมาใช้จ่ายในการบริหารจัดการพื้นที่ในบริเวณได้ อาทิ จัดเก็บค่าเช่าห้องน้ำ เพื่อให้นำมาทำความสะอาด หรือจัดเก็บค่าเช่าพื้นที่จอดรถ เพื่อนำมาปรับปรุงสถานที่โดยรอบ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัด และกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551. ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับกฤษฎีกา 125, 137 ก (30 ธันวาคม): 1 - 16.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2548). *คู่มือการแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติด้วยการบริหารโครงการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สุมัยยะ กิจงาม. (ม.ป.ป.). *เทคนิคการเขียนโครงการ*. วันที่ค้นข้อมูล 1 กันยายน 2560, จาก www.moe.go.th/moe/upload/news20/FileUpload/42567-1658.pdf
- Kaplan, R. S., and Norton, D. P. (2005). The Office of Strategy Management. *Harvard Business Review*, 83 (10), 72-80.
- Porter, M. E. (1985). *Competitive Advantage : Creating and Sustaining Superior Performance*. New York: Free Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก บทบาทภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลในภาคผนวกนี้ เป็นผลจากการดำเนินกิจกรรมการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการต่อยอดผลิตภัณฑ์ศักยภาพของจังหวัด และห่วงโซ่มูลค่าของจังหวัด ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับพื้นที่ และกิจกรรมการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำคู่มือการบูรณาการการทำงานในพื้นที่ที่เกิดผลในทางปฏิบัติ ในส่วนของคู่มือการบูรณาการการทำงานในประเด็นด้านการท่องเที่ยว โดยบทบาทภารกิจ และหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานในภาคผนวก ก นี้ เป็นบทบาทภารกิจ และหน้าที่ที่มีการรวบรวมจากเว็บไซต์ของหน่วยงานนั้นๆ พร้อมกับการประมวลเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการท่องเที่ยวขึ้นมาเป็นหลัก ด้วยเหตุนี้ ข้อมูลที่นำเสนอของบางหน่วยงานอาจไม่สะท้อนการปฏิบัติงานจริงได้ทั้งหมด ผู้ที่นำข้อมูลไปอ้างอิงจึงควรมีการตรวจสอบกับหน่วยงานดังกล่าวต่อไป

หน่วยงานในระดับพื้นที่จังหวัด

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

- (1) จัดทำแผนจัดการสิ่งแวดล้อมของจังหวัดและแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพ สิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด รวมทั้งติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบสถานการณ์สิ่งแวดล้อม ของจังหวัด
- (2) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยสวนป่า กฎหมายว่าด้วยเลื่อยโซยนต์ กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย
- (3) เฝ้าระวัง ตรวจสอบ กำกับดูแล ส่งเสริม เผยแพร่ และบำรุงรักษาระบบเตือนภัย เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในระดับจังหวัด รวมทั้งประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการและติดตามประเมินผล การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (4) กำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และกิจการประปา
- (5) ส่งเสริม เผยแพร่ และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด
- (6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด

- (1) ประสานงานและปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแทนของกระทรวงในส่วนภูมิภาค รวมทั้งดำเนินการ ประสาน และสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมในเขตพื้นที่จังหวัด
- (2) ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมในเขต พื้นที่จังหวัด

- (3) ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเบี่ยงเบนทางวัฒนธรรมโดยประสานงาน หรือร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน
- (4) จัดทำแผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับงานด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมในเขตพื้นที่จังหวัด
- (5) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมจังหวัด สภาวัฒนธรรมอำเภอ และสภาวัฒนธรรมตำบล รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่ดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมในเขตพื้นที่จังหวัด
- (6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

- (1) จัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพในเขตพื้นที่จังหวัด
- (2) ดำเนินการและให้บริการด้านการแพทย์และการสาธารณสุขในเขตพื้นที่จังหวัด
- (3) กำกับ ดูแล ประเมินผล และสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานสาธารณสุข ในเขตพื้นที่จังหวัด เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมาย มีการบริการสุขภาพที่มีคุณภาพและ มีการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ
- (4) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานเกี่ยวกับงานสาธารณสุขในเขตพื้นที่จังหวัด ให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวง
- (5) พัฒนาระบบสารสนเทศ งานสุขศึกษา และการสื่อสารสาธารณะด้านสุขภาพ ในเขตพื้นที่จังหวัด
- (6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด

- (1) ประสานงานและปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแทนของกระทรวงในส่วนภูมิภาค รวมทั้ง ดำเนินการประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการ ในเขตพื้นที่จังหวัด
- (2) จัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการของจังหวัด รวมทั้ง ติดตาม ประเมินผล และรายงานสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการ
- (3) ดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการ ในเขตพื้นที่จังหวัด โดยประสานหรือร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
- (4) ให้คำปรึกษาแนะนำ และสนับสนุนด้านวิชาการแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร เครือข่ายชุมชน ประชาชน และหน่วยงานอื่นที่ดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และการมีส่วนร่วมด้านการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการในเขตพื้นที่จังหวัด
- (5) ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงและกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้อง
- (6) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว
- (7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานจังหวัด

- (1) แปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับชาติไปเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดในพื้นที่
- (2) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการ วางแผน และเครือข่ายสารสนเทศของจังหวัด โดยเป็นศูนย์สารสนเทศของจังหวัด เพื่อการบริหาร และวางแผนพัฒนาจังหวัด
- (3) จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ดำเนินการตามแผน กำกับและติดตามผลการดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์นโยบาย และแผนพัฒนาจังหวัด รวมทั้งประสานการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
- (4) จัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดหรือคำของบประมาณของจังหวัด และ ประสานการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดหรือคำของบประมาณของกลุ่มจังหวัด
- (5) ดำเนินการด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลและการพัฒนาระบบราชการของจังหวัด
- (6) อำนวยการ ประสาน ปฏิบัติงาน และสนับสนุนงานอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด
- (7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด

- (1) ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนของจังหวัด
- (2) ดำเนินการและประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนในจังหวัด
- (3) กำหนด กำกับดูแล ให้คำแนะนำ และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานพัฒนา ชุมชนอำเภอ
- (4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด

- (1) ดำเนินการ สนับสนุน ให้คำปรึกษา และบริการทางวิชาการเกี่ยวกับการผังเมืองและโยธาธิการ ที่อยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (2) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

- (1) ดำเนินการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกรมในเขตพื้นที่จังหวัด
- (2) อำนวยการ ประสาน ปฏิบัติงาน และสนับสนุนงานอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอด้านการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (3) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

- (1) ดำเนินการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกรมในพื้นที่ระดับจังหวัด
- (2) กำกับ ดูแล และสนับสนุนการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตจังหวัด
- (3) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด

- (1) จัดทำแผนการปฏิบัติการและดำเนินการประชาสัมพันธ์ของจังหวัดให้สอดคล้องกับแผนงานการประชาสัมพันธ์ของรัฐและแผนพัฒนาจังหวัด
- (2) ดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลและให้บริการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ของจังหวัด
- (3) ประสาน ให้คำปรึกษา และให้การช่วยเหลือด้านการประชาสัมพันธ์แก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัด
- (4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานขนส่งจังหวัด

- (1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก กฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และกฎหมาย อื่นที่เกี่ยวข้อง
- (2) วางแผนและส่งเสริมสวัสดิภาพการขนส่งภายในจังหวัด
- (3) กำกับดูแลสถานประกอบการภายในจังหวัดที่ได้ รับอนุญาตจากกรม ให้เป็นไปตาม กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- (4) กำกับดูแลและสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาและสถานีขนส่ง
- (5) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานจัดหางานจังหวัด

- (1) ปฏิบัติการและประสานงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมในเขตพื้นที่จังหวัด
- (2) รายงานผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงาน และโครงการต่อกรมและจังหวัด
- (3) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานสถิติจังหวัด

- (1) บริหารจัดการข้อมูลสถิติและสารสนเทศสถิติที่สำคัญและจำเป็นเพื่อสนับสนุนการพัฒนา ในระดับพื้นที่
- (2) ส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในระดับพื้นที่
- (3) บริหารการจัดทำสำมะโน การสำรวจตัวอย่าง และอำนวยความสะดวกให้มีการสำรวจด้านต่าง ๆ ในระดับพื้นที่
- (4) ส่งเสริมวิชาการสถิติ ให้คำปรึกษาแนะนำการประยุกต์ใช้ในการจัดทำสถิติในระดับพื้นที่
- (5) ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยข้อมูลและสถิติในระดับพื้นที่
- (6) ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดหา เผยแพร่ และให้บริการข้อมูลและสถิติในระดับพื้นที่
- (7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด (63 แห่ง) และศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานกรุงเทพมหานคร

- (1) ดำเนินการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน เพื่อพัฒนาฝีมือและศักยภาพแรงงานและ ผู้ประกอบการ
- (2) ดำเนินการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน และการแข่งขันฝีมือแรงงานในระดับจังหวัด
- (3) ส่งเสริม ประสานการสร้างเครือข่าย การพัฒนาฝีมือและศักยภาพแรงงานและ ผู้ประกอบการ รวมทั้ง การบริการด้านกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงานในระดับจังหวัด
- (4) ส่งเสริม สนับสนุนภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาฝีมือและศักยภาพแรงงาน ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานในระดับจังหวัด
- (5) เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาฝีมือแรงงานและประสานงานการฝึกอาชีพ จังหวัด (กพร. ปจ.)
- (6) ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่หรือภูมิภาค

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

วิสัยทัศน์ พันธกิจ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2560-2564

วิสัยทัศน์

“ททท. เป็นผู้นำในการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม (Preferred Destination) อย่างยั่งยืน”

วิสัยทัศน์สะท้อนถึงความมุ่งหมายของ ททท. ในการเป็นผู้นำที่จะส่งเสริมให้ประเทศไทย มุ่งสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ทั้งนักท่องเที่ยวต่างชาติและนักท่องเที่ยวไทยนึกถึง และเลือกมาท่องเที่ยวเป็นอันดับต้นๆ ของโลก และผลักดันการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืนภายในปี 2564

พันธกิจ

- (1) ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์เพื่อนำคุณค่าการท่องเที่ยวของประเทศไทย
- (2) ขับเคลื่อนห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อสร้างความพึงพอใจ แก่นักท่องเที่ยว สร้างมูลค่าเพิ่ม และกระจายรายได้อย่างยั่งยืน
- (3) พัฒนาข้อมูลเชิงลึกด้านความต้องการของตลาดท่องเที่ยว
- (4) พัฒนาให้ ททท. เป็นองค์กรสมรรถนะสูง (High Performance Organization) ด้านตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทย

กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว 1 - 3

- (1) ถวายความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ รวมทั้ง รักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญอื่น ๆ
- (2) ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่น อันเกี่ยวกับความผิดทางอาญา ทัวราชอาณาจักรตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งในกรณีที่ถูกผู้เสียหาย หรือผู้ต้องหาเป็นคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาใน

ราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการท่องเที่ยวหรือเพื่อการอื่น ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ในกรณีที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และในกรณี ความผิดอื่นที่เกี่ยวข้อง

- (3) รักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทั่วราชอาณาจักร
- (4) ช่วยเหลือ อำนาจความสะดวก และให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว
- (5) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

การศึกษาแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์

- (1) ส่งเสริมการศึกษา
- (2) ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงานเกี่ยวกับการศึกษา
- (3) ศึกษา วิเคราะห์และจัดทำโครงการ แผนงานและสถิติเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา รวมทั้งประเมินผล
- (4) จัด ช่วยเหลือ แนะนำและร่วมมือในการจัดและดำเนินการศึกษา
- (5) สำรวจ จัดสร้างและบูรณะสถานที่สำหรับการศึกษา
- (6) ติดต่อร่วมมือกับองค์การหรือสมาคมศึกษาทั้งในและนอกราชอาณาจักร
- (7) สอดส่องและควบคุมการดำเนินกิจการการศึกษา
- (8) ประกอบกิจการอื่นๆ อันเกี่ยวแก่หรือเพื่อประโยชน์ของการศึกษา

พันธกิจ

- (1) กำหนดนโยบาย/ทิศทาง/กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
- (2) ส่งเสริม/สนับสนุน/ประสานงานเพื่อการพัฒนาการศึกษาสู่ความความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน
- (3) ส่งเสริม/สนับสนุนให้เกิดสภาพแวดล้อมแลองค์ประกอบด้านศึกษามีความเหมาะสม
- (4) อำนาจการ บริหารจัดการ สถานศึกษา อุปกรณ์ศึกษาและบริการทางการศึกษา

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 - 16

- (1) จัดทำแผนบริหารจัดการในเขตพื้นที่อนุรักษ์ให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการหลักและนโยบายของกรม
- (2) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรในพื้นที่ป่าไม้และการจัดการพื้นที่ป่าไม้อนุรักษ์ ในลักษณะงาน สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า งานอุทยานแห่งชาติ งานอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำลำธาร งานจัดการไฟฟ้า งานป้องกัน และปราบปรามการบุกรุกทำลายในพื้นที่อนุรักษ์ งานควบคุมตามกฎหมายป่าไม้ และงานตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (3) สนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาและวิจัยเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และงานด้านกิจกรรมชุมชนในพื้นที่อนุรักษ์
- (4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 1 - 13

- (1) จัดทำแผนเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่รับผิดชอบ ให้สอดคล้องตามเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของกรม จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (2) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่รับผิดชอบ ด้านงานป้องกันการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าไม้งานจัดการที่ดินป่าไม้ งานวิจัยและพัฒนาด้านการป่าไม้ งานส่งเสริมการปลูกป่า งานจัดการป่าชุมชน ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยสวนป่า กฎหมายว่าด้วยเลื่อยโซยนต์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (3) กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานในพื้นที่ และรวบรวมเป็นข้อเสนอแนะต่อกรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานทรัพยากรธรณี

- (1) สำรวจ ตรวจสอบธรณีวิทยา ทรัพยากรธรณี ธรณีวิทยาสิ่งแวดล้อม ธรณีพิบัติภัย ซากดึกดำบรรพ์ และแหล่งซากดึกดำบรรพ์ และจัดทำข้อมูลสารสนเทศธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีในพื้นที่รับผิดชอบ
- (2) จัดทำแผนปฏิบัติการและประสานงาน เพื่อการอนุรักษ์ การฟื้นฟู การใช้ประโยชน์และการแก้ไขปัญหา ด้านธรณีวิทยา ทรัพยากรธรณี และซากดึกดำบรรพ์ในระดับภาคและจังหวัด ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและประชาชนในพื้นที่
- (3) กำกับ ดูแล ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (4) บริหารจัดการแหล่งซากดึกดำบรรพ์และพิพิธภัณฑ์ซากดึกดำบรรพ์ ธรณีวิทยาและธรรมชาติวิทยา
- (5) ส่งเสริม สนับสนุน และให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะทางเทคนิควิชาการ และมาตรการด้านการบริหารจัดการธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณี ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการจัดการธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณี
- (6) พัฒนาเสริมสร้างองค์ความรู้ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณี
- (7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานชลประทานที่ 1 - 17

- (1) ดำเนินการบริหารจัดการน้ำเพื่อเกษตรกรรม การสาธารณสุข โภค การอุตสาหกรรม การคมนาคมทางน้ำ การพลังงาน และการรักษาระบบนิเวศน์
- (2) ควบคุมและดำเนินการโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการอื่นตามพื้นที่ลุ่มน้ำที่กรมมอบหมาย
- (3) วางแผน ควบคุม และประเมินผลการบริหารจัดการน้ำ

- (4) ดูแล บำรุงรักษา ซ่อมแซม และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวกับงานชลประทาน และดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยของเขื่อนและอาคารประกอบ
- (5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและพัฒนาเสริมสร้างองค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน ให้มีความเข้มแข็ง
- (6) ดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำ
- (7) ศึกษา จัดทำรายงานเบื้องต้น สำรวจและออกแบบโครงการชลประทานและโครงการอื่น ตามพื้นที่ลุ่มน้ำตามที่กรมมอบหมาย
- (8) ควบคุมและกำกับดูแลการใช้ที่ราชพัสดุในส่วนที่กรมรับผิดชอบ ทางน้ำชลประทาน และ การบริหารสินทรัพย์ของกรม
- (9) บูรณาการแผนงานและยุทธศาสตร์ร่วมกับจังหวัดและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
- (10) ให้คำปรึกษาในการบำรุงรักษาอาคารชลประทานและภารกิจที่ถ่ายโอน
- (11) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

มีภารกิจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ พื้นฟู บริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งป่าชายเลน เพื่อความสมบูรณ์ มั่งคั่ง สมดุล และยั่งยืนของทะเลไทย เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้มี

อำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) เสนอความเห็นเพื่อจัดทำนโยบายและแผนเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- (2) เสนอให้มีการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมกฎระเบียบ มาตรการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การฟื้นฟู การจัดการ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเพื่อให้มีการใช้อย่างยั่งยืน
- (3) กำกับดูแล ประเมินผลและติดตาม ตรวจสอบให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบมาตรการ
- (4) ศึกษา วิจัย พัฒนาการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งรวมถึงพืชและสัตว์ทะเลที่หายาก และใกล้สูญพันธุ์
- (5) เสนอแนะแหล่งอันควรอนุรักษ์เพื่อประโยชน์ในการสงวน รักษา คุ้มครองควบคุม ดูแลทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- (6) สร้างความเข้าใจและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- (7) เป็นศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของประเทศ
- (8) ประสานความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศและต่างประเทศในด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- (9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

- (1) ศึกษา สำรวจ วิจัยทางชีววิทยา ความหลากหลายทางชีวภาพ ประเมินทรัพยากรและผลผลิตทางชีวภาพ รวมทั้งระบบนิเวศวิทยาทางทะเลและชายฝั่ง
- (2) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการขยายพันธุ์ อนุรักษ์สัตว์ทะเลหายากหรือใกล้สูญพันธุ์และสัตว์ทะเลที่มีศักยภาพต่อผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยีชีวภาพด้านอุตสาหกรรมและการแพทย์ รวมทั้งการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- (3) ศึกษา วิจัยและติดตามสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสมุทรศาสตร์และสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง
- (4) พัฒนา รวบรวม จัดเก็บข้อมูล และเป็นแหล่งเก็บตัวอย่างทรัพยากรทั้งสัตว์และพืชทะเล เพื่อการเรียนรู้ วิจัย และอ้างอิงทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- (5) ศึกษา วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีในการสนับสนุนฟื้นฟูทะเลไทยและพื้นที่ชายฝั่งให้มีความอุดมสมบูรณ์
- (6) ประสานงานด้านการศึกษา วิจัย เพื่อการพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

- (1) กำหนดมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- (2) สงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรและระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งรวมทั้งที่ดินชายฝั่งให้มีการใช้อย่างยั่งยืน
- (3) ควบคุม ป้องกัน และปราบปรามการทำลายทรัพยากรและระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง
- (4) บริหารจัดการอุทยานแห่งชาติทางทะเล
- (5) ให้คำปรึกษา แนะนำ และถ่ายทอดความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจและส่งเสริมให้ประชาชนอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง
- (6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักศิลปากรที่ 1 - 12

- (1) ดำเนินงานที่อยู่ในหน้าที่ของกรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ในการธำรงรักษาคุณค่าและเอกลักษณ์ มรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติด้านโบราณคดี โบราณสถาน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ภาษา วรรณกรรม ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี เอกสารหนังสือ จดหมายเหตุ นาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ คีตศิลป์ สถาปัตยกรรม และศิลปกรรม
- (2) กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา และสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานในเขตพื้นที่ รับผิดชอบ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ รวมทั้งกฎหมายและระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง

- (3) ปฏิบัติงานทางวิชาการด้านมรดกทางศิลปวัฒนธรรมทุกสาขาในเขตพื้นที่รับผิดชอบ พัฒนา สร้างสรรค์ ถ่ายทอด และเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้จากมรดกทางศิลปวัฒนธรรม ให้เป็นไป ตามมาตรฐานวิชาการที่กรม กำหนด รวมทั้งเป็นศูนย์ข้อมูลด้านมรดกทางศิลปวัฒนธรรมสาขาต่างๆ
- (4) ส่งเสริมและประสานการดำเนินงานทางวิชาการของหน่วยงานในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
- (5) สร้างความรู้ ความร่วมมือ ให้คำแนะนำ และประสานงานกับจังหวัด หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน และ ประชาชน ในการดำเนินงานอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งขยาย เครือข่ายการอนุรักษ์มรดกทาง ศิลปวัฒนธรรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
- (6) บริหารจัดการโบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ อนุสรณ์สถาน มรดกโลกทางวัฒนธรรมของชาติ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้เป็นไปตามที่ กฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ รวมทั้งกฎหมายและ ระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (7) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบแจ้งการพิมพ์หนังสือพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนการพิมพ์ ในเขตพื้นที่ รับผิดชอบ
- (8) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

กระทรวงสาธารณสุข

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

มีภารกิจเกี่ยวกับ การสนับสนุนหน่วยบริการสุขภาพทุกระดับให้มีประสิทธิภาพในการดูแลสุขภาพ ของประชาชน โดยส่งเสริมและสนับสนุนระบบคุ้มครองประชาชนด้านบริการสุขภาพ ส่งเสริมและพัฒนา มาตรฐาน สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ รวมทั้งการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรภาคเอกชน เพื่อการบริการสุขภาพ อันจะทำให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี สามารถพิทักษ์สิทธิและเข้าถึงบริการ สุขภาพที่มี คุณภาพได้ มาตรฐาน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และกฎหมายอื่นที่ เกี่ยวข้อง
- (2) พัฒนาระบบและกลไก เพื่อให้มีการดำเนินการบังคับใช้ กฎหมายที่อยู่ในความ รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จ แก่ราชการและประชาชน
- (3) ส่งเสริม พัฒนา และสนับสนุนการดำเนินการสุศึกษาและระบบสุขภาพของประชาชน
- (4) ดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านความช่วยเหลือ ความร่วมมือ และการประสานงาน กับหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- (5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านระบบบริการ สุขภาพแก่องค์กร ภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (6) ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนามาตรฐานด้านอาคารสถานที่และสถาปัตยกรรม ด้านสาธารณสุข

- (7) ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนามาตรฐานครุภัณฑ์ทางการแพทย์และสาธารณสุข
- (8) ส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ
- (9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่ รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมการแพทย์

มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาการ ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ฝ่ายกาย โดยมีการศึกษา วิจัย พัฒนาและ ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่เหมาะสม การเพิ่มพูนความรู้ และทักษะ การปฏิบัติงานแบบบุคลากรทางการแพทย์เฉพาะทางที่มีคุณภาพ ให้บริการทางการแพทย์ เฉพาะด้านหรือในระดับตติยภูมิที่ยุ่ยากซับซ้อนอย่างได้มาตรฐานเพื่อให้ผู้รับบริการพึงพอใจ โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีทางการแพทย์และการแพทย์ เฉพาะทาง รวมทั้งดำเนินการและประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศในเรื่องดังกล่าว
- (2) กำหนดและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ และการแพทย์ เฉพาะทาง
- (3) ถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยีทางการแพทย์และการแพทย์เฉพาะทางแก่สถาน บริการสุขภาพทั้ง ภาครัฐและภาคเอกชน
- (4) ประเมินการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ของสถานบริการสุขภาพทุกระดับให้เหมาะสม และคุ้มค่า
- (5) จัดให้มีบริการเพื่อรองรับการส่งต่อผู้ป่วยระดับตติยภูมิ เฉพาะโรคหรือเฉพาะทาง
- (6) ให้การเพิ่มพูนความรู้ และทักษะการปฏิบัติงานด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟู สมรรถภาพทางการแพทย์ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแก่แพทย์และบุคลากรทางด้านสุขภาพทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน
- (7) พัฒนาระบบและกลไกการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ
- (8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่ รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

มีภารกิจเกี่ยวกับการวิจัย และการตรวจชันสูตรด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยมีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนา องค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อผลการสร้างเสริมสุขภาพที่ดีแก่ ประชาชน และสนับสนุนการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของประเทศ ทำให้สามารถพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพ รวมทั้งเพื่อการสนับสนุนกระบวนการคุ้มครองผู้บริโภคของประชาชน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดและพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานของระบบและวิธีการตรวจวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์สุขภาพหรือที่เกี่ยวข้องกับอาหาร ยา ยาเสพติด วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท สารระเหย เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ รังสี และวัตถุอันตรายทางสาธารณสุข ชีววัตถุสมุนไพร และการชันสูตรโรค
- (2) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (3) ศึกษา วิจัย พัฒนานองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และ สาธารณสุข เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์สุขภาพ ประเมินความเสี่ยงและแจ้งเตือนภัยสุขภาพ
- (4) ตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพหรือที่เกี่ยวข้องกับอาหาร ยา ยาเสพติด วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท สารระเหย ชีววัตถุสมุนไพร และการชันสูตรโรค เพื่อควบคุมคุณภาพ ประสิทธิภาพและมาตรฐานให้เป็นไปตามกฎหมายและเป็นหลักฐานทางคดี รวมทั้งเพื่อสนับสนุนการป้องกันและควบคุมโรค
- (5) เป็นห้องปฏิบัติการอ้างอิงด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ ชีววัตถุสมุนไพร ยาเสพติด และการชันสูตรโรคเป็นห้องปฏิบัติการอ้างอิงด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข และเป็นห้องปฏิบัติการสอบเทียบเครื่องมือทางการแพทย์และสาธารณสุข
- (6) สนับสนุนและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ดำเนินการรับรองคุณภาพ ทางห้องปฏิบัติการด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ ชีววัตถุสมุนไพร และการชันสูตรโรค ทั้งหน่วยงาน ภาครัฐและภาคเอกชน
- (7) พัฒนาระบบและกลไกการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ
- (8) ถ่ายทอดองค์ความรู้ และผลผลิตที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยสู่ชุมชนและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
- (9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่ รัฐมนตรี หรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมอนามัย

มีภารกิจในการส่งเสริมให้ประชาชน มีสุขภาพดี โดยมีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการ ส่งเสริมสุขภาพ การจัดการปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ และการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการ มีสุขภาพดี รวมทั้งการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ เพื่อมุ่งเน้นให้ประชาชนมีความรู้ และทักษะ ในการดูแลตนเอง ครอบครัว และชุมชน รวมตลอดจนถึงการสนับสนุนให้หน่วยงานส่วนภูมิภาค องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สุขภาพและจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้คนไทยมีสุขภาพดีถ้วนหน้า โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดและพัฒนานโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนงานหลักด้านการส่งเสริมสุขภาพ และการอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศ
- (2) ศึกษา วิจัย และพัฒนานองค์ความรู้และเทคโนโลยีการบริการส่งเสริมสุขภาพ การจัดการปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ และการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
- (3) กำหนดและพัฒนาคุณภาพ มาตรฐาน และกฎเกณฑ์ รวมทั้งการรับรองมาตรฐาน การบริการส่งเสริมสุขภาพ และการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม

- (4) พัฒนาระบบและกลไกเครือข่ายในการเฝ้าระวังสถานะทางสุขภาพ พฤติกรรมสุขภาพ และสภาพแวดล้อม รวมทั้งการพัฒนาระบบประเมินผลกระทบต่อสุขภาพทั้งในระดับชาติ ระดับท้องถิ่น ระดับโครงการหรือกิจกรรม
- (5) พัฒนาระบบ กลไก และดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม
- (6) ถ่ายทอด และพัฒนาศักยภาพ ชีตความสามารถ และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพ การจัดการปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ การอนามัยสิ่งแวดล้อม และการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ แก่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคี เครือข่าย และชุมชน
- (7) ประสานงาน ร่วมมือ สนับสนุน และติดตามนิเทศงานหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคี เครือข่าย รวมทั้งการประสานงานระหว่างประเทศ ในงานด้าน การส่งเสริมสุขภาพ การจัดการปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ การอนามัยสิ่งแวดล้อม และการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
- (8) สร้างกระแสสังคม และรณรงค์เผยแพร่องค์ความรู้และเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพ การจัดการปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ การอนามัยสิ่งแวดล้อม และการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในสังคม
- (9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่ รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมสุขภาพจิต

มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาการและบริการด้านสุขภาพจิต โดยมีการศึกษา วิจัย พัฒนา และถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี ดำเนินการส่งเสริม ป้องกัน บำบัด รักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพด้านสุขภาพจิต เพื่อให้ประชาชน มีความตระหนักและสามารถดูแลสุขภาพจิตของตนเอง ครอบครัวและชุมชนได้ รวมทั้งสามารถเข้าถึง บริการด้านสุขภาพจิตที่มีคุณภาพ มาตรฐานและเป็นธรรม โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (2) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการส่งเสริม ป้องกัน บำบัด รักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพด้านสุขภาพจิตของประชาชน
- (3) กำหนดและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานในการส่งเสริม ป้องกัน บำบัด รักษาและฟื้นฟู สมรรถภาพด้านสุขภาพจิตของประชาชน
- (4) ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านสุขภาพจิตให้แก่หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน
- (5) จัดให้มีบริการเพื่อรองรับการส่งต่อผู้ป่วยด้านสุขภาพจิตที่มีปัญหารุนแรง ยุ่งยาก และซับซ้อน
- (6) ให้การเพิ่มพูนความรู้ และทักษะการปฏิบัติงานด้านสุขภาพจิตและจิตเวชแก่บุคลากร ทางแพทย์และสาธารณสุข รวมทั้งบุคลากรอื่นของภาครัฐและภาคเอกชน

- (7) พัฒนาระบบและกลไกการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ
- (8) ประสานงานและร่วมมือในด้านวิชาการด้านสุขภาพจิตกับองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งใน ประเทศและต่างประเทศ
- (9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่ รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมควบคุมโรค

มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาการ เพื่อการควบคุมโรคและภัยที่คุกคามสุขภาพ โดยมีการศึกษา วิจัย พัฒนา รวมทั้งการถ่ายทอด องค์ความรู้และเทคโนโลยีเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม วินิจฉัย และรักษา โรค และภัยที่คุกคาม สุขภาพ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีจากการป้องกันและการควบคุมโรค และภัยที่คุกคามสุขภาพ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อนุสัญญาหรือกฎข้อบังคับระหว่างประเทศ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (2) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และการควบคุมโรค และภัยที่คุกคามสุขภาพของประชาชน
- (3) เป็นศูนย์กลางในการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานทางด้านวิชาการ เวชภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม วินิจฉัย และรักษาโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ
- (4) กำหนดและพัฒนานโยบาย กฎหมาย มาตรการและคุณภาพมาตรฐานการดำเนินงาน ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และการควบคุมโรคและภัยที่คุกคามสุขภาพของประชาชน
- (5) ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และการควบคุมโรคและภัย ที่คุกคามสุขภาพ ให้แก่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน
- (6) จัด ประสาน และพัฒนาระบบ กลไกและเครือข่ายในการเฝ้าระวัง สอบสวน ป้องกัน และการควบคุมโรค และภัยที่คุกคามสุขภาพ รวมทั้งสื่อสารข้อมูลเตือนภัยการระบาดของโรคแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน
- (7) จัดให้มีบริการเพื่อรองรับการส่งต่อผู้ป่วยโรคติดต่อเฉพาะโรคติดต่อสำคัญ และ โรคติดต่อร้ายแรงในระดับ ตติยภูมิ และกักกันผู้ป่วยโรคติดต่ออันตรายตามข้อตกลงระหว่างประเทศ
- (8) จัดให้มีบริการป้องกัน ควบคุม รักษา และฟื้นฟูสุขภาพโรคและภัยที่คุกคามสุขภาพ ตลอดจนแหล่งแพร่โรค เพื่อให้ได้ องค์ความรู้ในการพัฒนาวิชาการตามภารกิจของกรม
- (9) ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และการควบคุมโรคและภัยที่คุกคามสุขภาพกรณีที่เป็นปัญหาวางกว้างเกิดโรคระบาดรุนแรง หรือมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเป็นปัญหารุนแรง

- (10) ดำเนินการร่วมกับนานาชาติประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรค และปัญหาสุขภาพระหว่างประเทศ
- (11) พัฒนาระบบและกลไก เพื่อให้มีการดำเนินการบังคับใช้ กฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ
- (12) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ด้านศุลกากร

- (1) ดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติพิธีการศุลกากร การจัดเก็บภาษีอากรและรายได้ อื่นสำหรับ สินค้านำเข้า และส่งออกและของติดตัวผู้โดยสาร การศุลกากรที่มีใช้กรณีตามมาตรา 19 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พุทธศักราช 2482 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งการ ควบคุมและตรวจสอบสินค้านำเข้าและส่งออก สินค้าถ่ายลำ สินค้าผ่านแดน และของติดตัวผู้โดยสาร ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (2) ดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ด้านคลังสินค้าทัณฑ์บน และเขตปลอดอากรตาม กฎหมายว่าด้วยศุลกากร เขตอุตสาหกรรมส่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย และสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (3) สืบสวนและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องและ ดำเนินการเกี่ยวกับการทบทวนเอกสารต่าง ๆ หลังผ่านพิธีการทางศุลกากร
- (4) ดำเนินการเกี่ยวกับคดีทางศุลกากร ของกลางและของตกค้างที่อยู่ในความรับผิดชอบ
- (5) วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงในการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกซึ่งสินค้าและของติดตัวผู้โดยสาร รวมทั้งจัดทำประเมินผล พัฒนา และปรับปรุง ฐานข้อมูลด้านศุลกากรเพื่อใช้ในการบริหารความเสี่ยง
- (6) ประสานงาน ให้ความร่วมมือ และให้คำปรึกษาแนะนำในการอำนวยความสะดวกด้านการค้าชายแดน
- (7) ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ 1 - 7

- (1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย กฎหมายว่าด้วยเรือไทย กฎหมายว่าด้วยการป้องกันเรือโดนกัน กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพาณิชย์นาวี กฎหมายว่าด้วยการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมายในเขตพื้นที่ที่อธิบดีกำหนด
- (2) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานทางหลวงชนบทที่ 1 - 15

- (1) วางแผน สำรวจ ออกแบบ ตรวจสอบ และวิเคราะห์ทางวิศวกรรมเกี่ยวกับ งานบำรุงรักษาทางหลวงชนบท งานอำนวยความสะดวกทางหลวงชนบท และงานก่อสร้างโครงการ ขนาดเล็กของแนวทางหลวงชนบท
- (2) วางแผนและดำเนินการก่อสร้างโครงการขนาดกลางและบำรุงรักษาโครงข่ายทางหลวงชนบทที่ได้รับมอบหมาย
- (3) กำกับและตรวจสอบเกี่ยวกับการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน
- (4) ดำเนินการเกี่ยวกับการวิเคราะห์ วิจัย ทดสอบ และตรวจสอบวัสดุและคุณภาพในงานก่อสร้าง และบำรุงรักษาทางหลวงชนบท และการให้บริการแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (5) วางแผนและบริหารจัดการงานซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและยานพาหนะ
- (6) วางแผน กำกับและติดตามการปฏิบัติงานของแนวทางหลวงชนบทเพื่อให้เป็นไป ตามนโยบาย แผนงาน และเป้าหมาย
- (7) ดำเนินการเกี่ยวกับการอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงตามที่ได้รับมอบหมาย
- (8) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคต่างๆ

- (1) ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของสถานีอุตุนิยมวิทยาในการตรวจ เฝ้าระวัง รายงาน และเตือนสภาวะอากาศ และอากาศเพื่อการบิน รวมทั้งแผ่นดินไหวในพื้นที่รับผิดชอบภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
- (2) ตรวจ เฝ้าระวัง ติดตาม ศึกษา และวิเคราะห์สภาวะอากาศ ตลอดจนแลกเปลี่ยนข้อมูล อุตุนิยมวิทยาในเขตพื้นที่รับผิดชอบภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
- (3) จัดทำฐานข้อมูลและแผนที่อุตุนิยมวิทยา วิเคราะห์ พยากรณ์อากาศ และออกคำเตือนภัยธรรมชาติทางอุตุนิยมวิทยา รวมทั้งให้บริการข่าวและข้อมูลอุตุนิยมวิทยา และข้อมูลอุตุนิยมวิทยา เพื่อการบินในพื้นที่รับผิดชอบภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
- (4) ศึกษา วางแผน และดำเนินการในการบำรุงรักษา และซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ อุตุนิยมวิทยาและการสื่อสาร
- (5) ให้คำปรึกษา แนะนำ และเผยแพร่ความรู้และประสบการณ์ด้านอุตุนิยมวิทยา แผ่นดินไหวและการเตือนภัยธรรมชาติแก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งชุมชนและประชาชน ที่เกี่ยวข้อง
- (6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กรมท่าอากาศยาน

มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาโครงข่ายและส่งเสริมกิจการท่าอากาศยาน และท่าอากาศยาน ให้มีความปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นและความเป็นไปได้ในการมีท่าอากาศยานแห่งใหม่เพื่อประโยชน์ ในการพัฒนา เศรษฐกิจและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
- (2) จัดให้มีท่าอากาศยานตามผลการศึกษาวิเคราะห์ตาม(1)
- (3) ดำเนินกิจการท่าอากาศยานที่อยู่ในความรับผิดชอบให้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย ถูกหลักเศรษฐกิจ และเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ และให้ได้มาตรฐานสากล
- (4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี มอบหมาย

หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 1 - 6

- (1) ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยเพื่อพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร เทคโนโลยี และระบบการผลิตที่เหมาะสมกับ พื้นที่
- (2) ฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตรแก่เจ้าหน้าที่และเกษตรกร
- (3) ส่งเสริม ประสาน และสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรตามโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริและในเขตพื้นที่พิเศษ
- (4) ควบคุม กำกับ และสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบ
- (5) เป็นศูนย์กลางสนับสนุนทางวิชาการด้านการผลิตและจัดการผลผลิต การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร องค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนแก่สำนักงานเกษตรจังหวัด และประสานวิชาการ กับหน่วยงานวิชาการ ภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา
- (6) ศึกษา วางแผน และติดตามประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร และประสานการตรวจราชการ ในเขตพื้นที่
- (7) ให้คำปรึกษาและประสานงานแก่สำนักงานเกษตรจังหวัดในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนการปฏิบัติงาน และบูรณาการแผนด้านการส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
- (8) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีภารกิจเกี่ยวกับ การกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยเสนอแนะนโยบายและ แผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประสานการจัดการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนติดตาม ตรวจสอบมาตรการและเงื่อนไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามรายงาน การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจของประเทศและสนับสนุน การพัฒนาที่ยั่งยืนและคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและ ประสานความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับหน่วยงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

โดยให้มี อำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) จัดทำนโยบายและแผนการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (2) ประสานและจัดทำแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และดำเนินการอื่นให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานการจัดการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม
- (3) ศึกษา วิเคราะห์ ประสานและกำหนดมาตรการเพื่อดำเนินการให้มีการประกาศเขตพื้นที่ และมาตรการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (4) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย แผนและมาตรการ และจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (5) ดำเนินการเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการหรือ กิจกรรมของภาครัฐหรือภาคเอกชน ซึ่งมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดผลเสียต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (6) บริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนนโยบาย แผนและมาตรการ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทุกภาคส่วน
- (7) เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารที่ดิน การวางแผนการถือครองที่ดิน การสงวนและพัฒนาที่ดินเพื่อจัดให้แก่ประชาชน และการสงวนหรือ หวงห้ามที่ดินของรัฐ
- (8) ประสานความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศและต่างประเทศ ในการดำเนินการร่วมด้านนโยบายและแผนการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (9) เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกัน และแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย โดยการกักเก็บและการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งศึกษา วิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- (10) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช

- (1) ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และวิจัยเพื่ออนุรักษ์ รักษา และขยายพันธุ์พืชและการปรับปรุงบำรุงพันธุ์ไม้ป่า
- (2) ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และวิจัยทางกีฏวิทยาและพฤกษศาสตร์ป่าไม้ รวมทั้งระบบนิเวศวิทยาสิ่งแวดล้อมป่าไม้ และความหลากหลายทางชีวภาพ
- (3) ถ่ายทอดเทคโนโลยี และเผยแพร่ความรู้ ความก้าวหน้า และผลงานวิจัยและผลการพัฒนาที่ได้ไปยังหน่วยปฏิบัติหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน องค์กรเอกชน และประชาชนทั่วไป
- (4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักอุทยานแห่งชาติ

- (1) กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรการ และการปฏิบัติงานเพื่อการคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ
- (2) ประกาศจัดตั้งพื้นที่ ขยาย และเพิกถอนพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติ
- (3) ศึกษาและวิเคราะห์เพื่อกำหนดนโยบาย จัดทำแผน และกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านการจัดการทรัพยากรต่างๆ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติและวนอุทยานให้เป็นไปตามหลักการจัดการอุทยานแห่งชาติและมาตรการในการจัดตั้งพื้นที่นั้น
- (4) ศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ วางแผนและออกแบบ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและการจัดการพื้นที่เพื่อการบริการการท่องเที่ยว
- (5) ศึกษาและวิเคราะห์เพื่อกำหนดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวและนันทนาการจัดทำระบบสื่อความหมายและพัฒนาการ ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนถ่ายทอดเทคโนโลยีและการให้บริการทางวิชาการเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติ และการบริการการท่องเที่ยวแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน
- (6) ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาวิชาการด้านการจัดการอุทยานแห่งชาติและวนอุทยาน
- (7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยการวิจัย พัฒนา ฝึกอบรม สร้างจิตสำนึก และถ่ายทอดเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม เพื่อยกระดับ คุณภาพชีวิตและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศอย่างยั่งยืน

โดยให้อำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ส่งเสริม เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อม
- (2) รวบรวม จัดทำ และให้บริการข้อมูลและข้อเสนอแนะด้านสิ่งแวดล้อมด้วยเทคโนโลยีต่างๆ ในฐานะศูนย์ข้อมูล และข้อเสนอแนะด้านสิ่งแวดล้อม
- (3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งเป็นศูนย์ป้องกันและไกล่เกลี่ยกรณีพิพาทด้านสิ่งแวดล้อม
- (4) ประสานและเสนอแนะแผนและมาตรการในการส่งเสริม เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (5) ศึกษา วิจัย พัฒนา ถ่ายทอด และส่งเสริมเทคโนโลยีและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นศูนย์เทคโนโลยีสะอาดและศูนย์ปฏิบัติการอ้างอิงด้านสิ่งแวดล้อม
- (6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมควบคุมมลพิษ

มีภารกิจเกี่ยวกับการกำกับ ดูแล อำนวยการประสานงาน ติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการฟื้นฟู
คุ้มครองและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) เสนอความเห็นเพื่อจัดทำนโยบาย และแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้านการควบคุมมลพิษ
- (2) เสนอแนะการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม และมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด
- (3) จัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม และมาตรการในการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากภาวะมลพิษ
- (4) ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม และจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษ
- (5) พัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสมสำหรับระบบต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการกากของเสีย สารอันตราย คุณภาพน้ำ อากาศ ระดับเสียง และความสั่นสะเทือน
- (6) ประสานงานและดำเนินการเพื่อฟื้นฟู หรือระงับเหตุที่อาจเป็นอันตรายจากมลพิษในพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนมลพิษ และประเมินความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม
- (7) ให้ความช่วยเหลือและคำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการจัดการมลพิษ
- (8) ประสานความร่วมมือกับต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศในด้านการจัดการมลพิษ
- (9) ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องทุกข์ด้านมลพิษ
- (10) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้านการควบคุมมลพิษ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (11) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกอื่นโดยคุ้มครอง
อนุรักษ์ และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ส่งเสริมและพัฒนาการจัดระบบความรู้ และสร้างมาตรฐาน
ด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกอื่น ให้ทัดเทียมกับการแพทย์แผนปัจจุบัน และนำไปใช้ใน
ระบบบริการสุขภาพอย่างมีคุณภาพและปลอดภัย เพื่อเป็นทางเลือกแก่ประชาชนในการใช้บริการสุขภาพ
โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (2) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย และการแพทย์ทางเลือกอื่น

- (3) กำหนด พัฒนาคุณภาพ มาตรฐาน และเสนอแนะเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทยและการแพทย์ทางเลือกอื่น
- (4) ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทยและการแพทย์ทางเลือกอื่น
- (5) พัฒนารูปแบบ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการบริการด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย และการแพทย์ทางเลือกอื่นในระบบบริการสุขภาพ
- (6) พัฒนาระบบและกลไกเพื่อให้มีการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จแก่ ราชการและประชาชนยิ่งขึ้น
- (7) รวบรวม อนุรักษ์ และคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทยและสมุนไพร
- (8) ประสานความร่วมมือด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย การแพทย์แผนจีนและการแพทย์ ทางเลือกอื่น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- (9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและ การแพทย์ทางเลือก หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

มีภารกิจเกี่ยวกับ การปกป้องและคุ้มครองสุขภาพของประชาชนจากการบริโภคผลิตภัณฑ์ซึ่งล้วนถือเป็นผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยผลิตภัณฑ์สุขภาพเหล่านั้นต้องมีคุณภาพและปลอดภัย มีการส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคที่ถูกต้องด้วยข้อมูลทางวิชาการที่มีหลักฐานเชื่อถือได้ และมีความเหมาะสมเพื่อให้ประชาชนได้ บริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ปลอดภัยและสมประโยชน์ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยอาหาร กฎหมายว่าด้วยยา กฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง กฎหมายว่าด้วย วัตถุอันตราย กฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท กฎหมายว่าด้วย ยาเสพติดให้โทษ กฎหมาย ว่าด้วยเครื่องมือแพทย์ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (2) พัฒนาระบบและกลไก เพื่อให้มีการดำเนินการบังคับใช้ กฎหมายที่อยู่ในความ รับผิดชอบ
- (3) เฝ้าระวัง กำกับ และตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์สถานประกอบการ และการโฆษณา รวมทั้งผลอันไม่พึงประสงค์ของผลิตภัณฑ์การพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านสารเคมีของประเทศ และเป็น แกนกลางร่วมดำเนินการกับองค์กรระหว่างประเทศด้านสารเคมี ตลอดจนมีการติดตามหรือเฝ้าระวังข้อมูล ข่าวสารด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพจากภายในประเทศ และภายนอกประเทศ
- (4) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และระบบงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์ สุขภาพให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- (5) ส่งเสริม และพัฒนาผู้บริโภคให้มีศักยภาพในการเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง เหมาะสม ปลอดภัย และคุ้มครองรวมทั้งเพื่อให้ผู้บริโภคนั้นมีการร้องเรียนเพื่อปกป้องสิทธิ ของตนได้

- (6) พัฒนาและส่งเสริมการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพโดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ประชาชน และเครือข่ายประชาคม สุขภาพ
- (7) พัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อให้งานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพเกิดประโยชน์ต่อ สุขภาพของประชาชน และผลประโยชน์ของประเทศชาติ
- (8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่ รัฐมนตรีหรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรมการศาสนา

มีภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐด้านศาสนา โดยการทำนุบำรุง ส่งเสริมและให้การอุปถัมภ์ คุ้มครองกิจการด้านพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นๆ ที่ทางราชการรับรอง ตลอดจนส่งเสริม พัฒนาความรู้ คู่คุณธรรม ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและสร้างความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้ง ดำเนินการเพื่อให้คนไทยนำหลักธรรมของศาสนาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นคนดีมีคุณธรรม โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ทำนุบำรุง ส่งเสริมเพื่อพัฒนาความรู้คู่คุณธรรม
- (2) เสริมสร้างศีลธรรม ปณิธานคุณธรรมและจริยธรรม
- (3) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมกิจการฮัจญ์รวมทั้งกฎหมาย และระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (4) ส่งเสริม ดูแล รักษาและทำนุบำรุงศาสนสถาน และศาสนวัตถุ
- (5) ให้การอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นๆ ที่ทางราชการรับรอง และสนับสนุนการดำเนินการของ องค์กรศาสนา
- (6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือ ตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรี มอบหมาย

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและบำรุงรักษาวัฒนธรรมไทย โดยการศึกษา ค้นคว้า วิจัย พิธี อนุรักษ์ พัฒนา เผยแพร่ และส่งเสริมหน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชนที่ดำเนินงานด้านวัฒนธรรม รวมทั้ง ดำเนินการเกี่ยวกับการประสานงานและแลกเปลี่ยน ด้านวัฒนธรรม โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวัฒนธรรมแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยภาพยนตร์และวีดิทัศน์
- (2) ศึกษา วิจัย และเผยแพร่องค์ความรู้ทางวัฒนธรรม
- (3) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม เครือข่ายวัฒนธรรม และ แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม
- (4) เป็นศูนย์กลางในการศึกษา รวบรวม เผยแพร่ และให้บริการสารสนเทศและกิจกรรม ทางวัฒนธรรม

- (5) ส่งเสริมกระบวนการถ่ายทอดและเรียนรู้คุณค่าทางวัฒนธรรม
- (6) สนับสนุน ส่งเสริม และประสานการดำเนินงานทางวัฒนธรรม
- (7) ส่งเสริมและดำเนินการปกป้องคุ้มครองมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ
- (8) ส่งเสริม ดำเนินการยกย่องเชิดชูเกียรติ และสนับสนุนการดำเนินงานของศิลปินแห่งชาติ ผู้ทรงคุณวุฒิทางวัฒนธรรม และบุคคลที่มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม
- (9) เสริมสร้างค่านิยมอันดีงามและเหมาะสมกับสังคมไทย
- (10) จัดทำโครงการและแผนปฏิบัติงานส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาทางวัฒนธรรม
- (11) ระดมทรัพยากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานทางวัฒนธรรม
- (12) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

มีภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนและเผยแพร่ กิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะ วัฒนธรรม ร่วมสมัย เพื่อเพิ่มพูนพัฒนาภูมิปัญญา และการประยุกต์ใช้ในสังคม โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ส่งเสริม สนับสนุน และจัดให้มีหอศิลป์เพื่อเผยแพร่งานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
- (2) ประสานงานเครือข่ายองค์กรศิลปวัฒนธรรม ทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ
- (3) จัดให้มีศูนย์ข้อมูลสารสนเทศด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
- (4) ศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ สติปัญญา และการประยุกต์ใช้งานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
- (5) ระดมทรัพยากรและจัดให้มีกองทุนหรือแหล่งทุนด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
- (6) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย แผนงาน และยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
- (7) ส่งเสริม สนับสนุน และเผยแพร่กิจกรรมสร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
- (8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

หอภาพยนตร์

มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (1) จัดหา รวบรวม ประเมินค่า คัดเลือก และจัดทำระบบทะเบียนภาพยนตร์และสิ่งเกี่ยวเนื่องกับภาพยนตร์ เพื่อเก็บรักษาไว้เป็นทรัพย์สินทางปัญญาของชาติ และเป็นมรดก ทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ
- (2) สร้างองค์ความรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์เพื่อปฏิบัติการและให้บริการอนุรักษ์ภาพยนตร์ตลอดจนสิ่งเกี่ยวเนื่องกับภาพยนตร์

- (3) ศึกษา วิจัย ตลอดจนสนับสนุนการทำวิจัยเกี่ยวกับภาพยนตร์และสนับสนุนให้มีการใช้ภาพยนตร์เป็นเครื่องมือในการทำวิจัยในสาขาวิชาอื่นๆ
- (4) ให้บริการสาธารณะเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และการใช้ประโยชน์จากภาพยนตร์รวมทั้งสิ่งเกี่ยวเนื่องกับภาพยนตร์ตลอดจนข้อมูลต่างๆ ที่หอภาพยนตร์มีอยู่
- (5) จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ภาพยนตร์ในฐานะเป็นสื่อการศึกษา งานศิลปวัฒนธรรม และการบันเทิง และเป็นแหล่งให้การศึกษาเรียนรู้ นอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาตลอดชีวิต
- (6) จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวกับภาพยนตร์เพื่อเผยแพร่ เป็นวิทยาทานและผลงานด้านภาพยนตร์ต่อสาธารณะ
- (7) เป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านภาพยนตร์ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลด้านภาพยนตร์กับ หอภาพยนตร์นานาชาติ สถาบันการศึกษา และหน่วยงานด้านภาพยนตร์อื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศ
- (8) เป็นสมาชิกภาพและเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานหรือองค์การระหว่างชาติที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกิจการของหอภาพยนตร์ทั้งนี้ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี

กองพัฒนามาตรฐานบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

- (1) จัดทำข้อเสนอนโยบายและแผนพัฒนามาตรฐานบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
- (2) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย จัดทำหลักสูตร และประสาน ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
- (3) ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนามาตรฐานสมรรถนะบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ตลอดจนรับรองมาตรฐานสมรรถนะสำหรับบุคลากรด้านการท่องเที่ยวตามที่กฎหมายกำหนด
- (4) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการคณะกรรมการต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงร่วมว่าด้วยการยอมรับคุณสมบัติบุคลากรวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวอาเซียนและข้อตกลงอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (5) ให้คำปรึกษา แนะนำ และติดตามประเมินผลบุคลากรผู้ผ่านการฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยว
- (6) จัดทำฐานข้อมูลทะเบียนประวัติบุคลากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน และบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง
- (7) ดำเนินการประสานความร่วมมือและเสริมสร้างการสร้างเครือข่ายองค์กรภาครัฐและเอกชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และการร่วมดำเนินการพัฒนามาตรฐานบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
- (8) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา

- (1) ศึกษา วิเคราะห์ สำรวจ รวบรวม ตรวจสอบ และจัดทำข้อมูลด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวและกีฬา
- (2) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา
- (3) บริหารจัดการข้อมูลด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อบริการเผยแพร่

- (4) เสนอแนะแนวทางและมาตรการเกี่ยวกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศ
- (5) ติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจต่าง ๆ คาดการณ์แนวโน้ม และ ส่งสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา
- (6) เสริมสร้างและพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา
- (7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานการบินพลเรือน

- (1) ศึกษา วิเคราะห์ และพัฒนา กิจกรรมการบินพลเรือน ทั้งในด้านนิรภัย การรักษาสิ่งแวดล้อมการรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวกในการขนส่งทางอากาศ เศรษฐกิจการบินทางอากาศตลอดจนระบบโครงสร้างพื้นฐานการบินพลเรือนของประเทศ
- (2) เสนอแนะนโยบายต่อคณะกรรมการการบินพลเรือนเกี่ยวกับกิจกรรมการบินพลเรือนและการขนส่งทางอากาศ
- (3) เสนอแนะต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ
- (4) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการให้กับคณะกรรมการการบินพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ และปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการการบินพลเรือนมอบหมาย
- (5) ดำเนินการจัดทำแผนอำนวยความสะดวก แผนรักษาความปลอดภัย และแผนนิรภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ รวมทั้งแผนแม่บทการจัดตั้งสนามบินพาณิชย์ของประเทศ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการการบินพลเรือนพิจารณาอนุมัติ รวมทั้งกำกับดูแลและควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว
- (6) ดำเนินการจัดระเบียบการบินพลเรือน รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการใช้น่านฟ้าให้เกิดความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพสูงสุด
- (7) ตรวจสอบ ติดตาม ควบคุม รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการบินและกิจกรรมการบินพลเรือนปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และมาตรฐานสากล
- (8) กำกับดูแลกิจการสนามบินและสนามบินอนุญาตที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศหรือตามกฎหมายอื่นให้เกิดความปลอดภัยและได้มาตรฐานสากล
- (9) ให้ความร่วมมือและสนับสนุนคณะกรรมการการบินพลเรือนและส่วนราชการในการประสานงานหรือเจรจากับองค์การระหว่างประเทศหรือต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิในการบิน หรือการทำความตกลงใด ๆ เกี่ยวกับการบินพลเรือนอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการอื่น
- (10) ร่วมมือและประสานงานกับองค์การหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศในด้านการบินพลเรือนตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีอยู่ตามอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี
- (11) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนา กิจกรรมการบินพลเรือน
- (12) ให้การรับรองหลักสูตรและสถาบันฝึกอบรมผู้ประจำหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศและกำหนดคุณสมบัติและความรู้ของบุคลากรด้านการบินอื่นที่พึงต้องมี

- (13) กำหนดมาตรฐานการทำงานของผู้ประจำหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ
- (14) จัดทำทะเบียนอากาศยาน รวมทั้งทะเบียนผู้ประจำหน้าที่และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบินพลเรือน
- (15) จัดทำและเผยแพร่ความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับการบินพลเรือน
- (16) ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงาน หรือตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย

หน้าที่และความรับผิดชอบ

บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด (บวท.) ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลไทย ให้เป็นหน่วยงานผู้ให้บริการการเดินอากาศของประเทศ มีหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

- (1) การบริหารจราจรทางอากาศ (Air Traffic Management)
- (2) การบริหารระบบสื่อสาร ระบบช่วยการเดินอากาศ และระบบติดตามอากาศยาน (Aeronautical Communications, Navigation and Surveillance System/Services)
- (3) การบริการข่าวสารการเดินอากาศและงานแผนที่เดินอากาศ (Aeronautical Information Services and Aeronautical Charts) รวมทั้งบริการเกี่ยวเนื่อง และงานตามนโยบายรัฐบาล

การรถไฟแห่งประเทศไทย

ภายในขอบวัตถุประสงค์ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 6 ของ พรบ. การรถไฟฯ พ.ศ.2494 ดังนี้

- (1) สร้าง ซ่อม จัดหา จำหน่าย เช่า ให้เช่า และดำเนินงานเกี่ยวกับเครื่องใช้ บริการ และความสะดวกต่างๆของกิจการรถไฟ
- (2) ซ่อม จัดหา เช่า ให้เช่า ถูกรถยนต์ ครอบครอง จำหน่าย หรือดำเนินงานเกี่ยวกับทรัพย์สินใดๆ

ภาคส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

หอการค้า

- (1) ส่งเสริมการค้า การบริการ การประกอบวิชาชีพอิสระ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงินหรือเศรษฐกิจ โดยทั่วไป เช่น รวบรวมสถิติ เผยแพร่ข่าวสารการค้า วิจัยเกี่ยวกับการค้าและการเศรษฐกิจ ส่งเสริมการท่องเที่ยว การออกใบรับรองแหล่งกำเนิดของสินค้า การวางมาตรฐานแห่งคุณภาพของสินค้า การตรวจสอบมาตรฐานสินค้า จัดตั้งและดำเนินการสถานการศึกษาที่เกี่ยวกับการค้าและเศรษฐกิจ พิพิธภัณฑ์สินค้า การจัดงานแสดงสินค้า การเป็นอนุญาโตตุลาการชี้ขาดข้อพิพาททางการค้า
- (2) รับผิดชอบและให้ข้อเสนอแนะแก่สมาชิกเกี่ยวกับการค้า การบริการ การประกอบวิชาชีพอิสระ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงินหรือเศรษฐกิจ และช่วยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก
- (3) ให้คำปรึกษาและเสนอข้อเสนอแนะแก่รัฐบาลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

- (4) ประสานงานในทางการค้าระหว่างผู้ประกอบการค้ากับทางราชการ
- (5) ปฏิบัติกิจการอื่น ๆ ตามแต่จะมีกฎหมายระบุให้เป็นหน้าที่ของหอการค้า หรือตามที่ทางราชการมอบหมาย
(พระราชบัญญัติ หอการค้า พ.ศ. 2509)

สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว Thai Travel Agents Association หรือ TTAA

วัตถุประสงค์

- (1) เป็นตัวแทนของสมาชิกในการติดต่อ เจรจาต่อรอง นำเสนอความคิดเห็นกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งใน และต่างประเทศ
- (2) คำนึงผลประโยชน์ และแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดความมั่นคงในการประกอบอาชีพให้แก่สมาชิก
- (3) เสริมสร้างโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ ให้กับสมาชิกโดยการเพิ่มช่องทางการขาย และการแสวงหาสินค้าท่องเที่ยวใหม่ ๆ
- (4) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับสมาชิก โดยการจัดอบรมเพิ่มความรู้ ทักษะ และมุมมองใหม่ ๆ ในการทำธุรกิจ
- (5) ส่งเสริมให้สมาชิกประกอบธุรกิจอย่างได้มาตรฐาน มีความรับผิดชอบ และจริยธรรม

สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ

- (1) สนับสนุนและส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวไทย
- (2) สนับสนุนและช่วยเหลือสมาชิกแก้ไขปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องต่างๆรวมทั้งเจรจาทำ ความตกลงกับบุคคลภายนอก เพื่อประโยชน์ร่วมกันในการ ประกอบธุรกิจของ หมู่มวล สมาชิก
- (3) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา การวิจัย การจัดอบรมเผยแพร่วิชาการ เทคโนโลยี และข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวไทยให้แก่สมาชิก หรือจัดเป็นบริการแก่สาธารณะ
- (4) ส่งเสริม และ สนับสนุนให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ และกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านดำเนินกิจกรรมโดยมุ่งเน้นที่การส่งเสริมการตลาด การพัฒนารายการนำเที่ยว และยกระดับมาตรฐานการบริการ
- (5) ให้ความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์การท่องเที่ยวทั้งของรัฐและเอกชนอย่างสร้างสรรค์
- (6) ดำเนินกิจกรรมอื่นใดที่จะปกป้อง และนำมาซึ่งความเป็นปึกแผ่นในการประกอบอาชีพของสมาชิก

สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (Thai Travel Agents Association-TTAA)

วัตถุประสงค์

- (1) เป็นตัวแทนของสมาชิกในการติดต่อ เจรจาต่อรอง นำเสนอความคิดเห็นกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งใน และต่างประเทศ
- (2) คำนึงผลประโยชน์ และแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดความมั่นคงในการประกอบอาชีพให้แก่สมาชิก
- (3) เสริมสร้างโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ ให้กับสมาชิกโดยการเพิ่มช่องทางการขาย และการแสวงหาสินค้าท่องเที่ยวใหม่ ๆ

- (4) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับสมาชิก โดยการจัดอบรมเพิ่มความรู้ ทักษะ และมุมมองใหม่ ๆ ในการทำธุรกิจ
- (5) ส่งเสริมให้สมาชิกประกอบธุรกิจอย่างได้มาตรฐาน มีความรับผิดชอบ และจริยธรรม

สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

มีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้สภาเป็นนิติบุคคล มาตรา 6 สภามีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นตัวแทนของผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในด้านการประสานงานอย่างมีระบบ ระหว่างรัฐกับเอกชนและเอกชนกับเอกชนด้วยกัน
- (2) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- (3) ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีสถานที่ท่องเที่ยวโบราณสถานและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเอกลักษณ์ของความเป็นไทย
- (4) ส่งเสริมให้มีจรรยาบรรณในการท่องเที่ยว
- (5) ส่งเสริมให้มีระบบการรับรองคุณภาพระบบมาตรฐานและระบบประกันคุณภาพของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการสำหรับนักท่องเที่ยว
- (6) ควบคุมดูแลให้สมาชิกผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวดำเนินการอย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรมและมีจรรยาบรรณ
- (7) ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ทดลอง อบรม และเผยแพร่วิชาการและเทคโนโลยีเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้แก่สมาชิก หรือจัดเป็นบริการแก่บุคคลทั่วไป
- (8) ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อสมาชิกและบุคคลทั่วไปทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ
- (9) เสนอความเห็นหรือให้คำปรึกษาต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- (10) ให้ความร่วมมือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจการด้านการท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ
- (11) คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของสมาชิกเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- (12) ส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างสมาชิกด้วยกัน
- (13) ศึกษาและหาทางแก้ไขปัญหากับการประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- (14) ดำเนินกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- (15) ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

http://www.thailandtourismcouncil.org/en/pdf/law/act_tralvel.pdf

พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยพ.ศ. 2544

สมาคมโรงแรมไทย THA

สมาคมโรงแรมไทย (Thai Hotels Association – THA) จัดตั้งขึ้นจากการรวมตัวของผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม เมื่อปี พ.ศ.2506 ในชื่อว่า สมาคมโรงแรมเพื่อนักทัศนาจรแห่งประเทศไทย (Thai Hotels Association for Tourists) ต่อมาในปี พ.ศ. 2511 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นสมาคมโรงแรมไทย มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้คือ

- (1) ส่งเสริมและสร้างประกอบวิสาหกิจประเภทที่เกี่ยวกับโรงแรมหรือกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว
- (2) ส่งเสริมและสร้างความร่วมมืออันดีระหว่างสมาชิกทั้งหลายของสมาคม
- (3) สนับสนุนและช่วยเหลือสมาชิก แก้ไขอุปสรรคข้อขัดข้องต่างๆ รวมทั้งเจรจาทำความตกลงกับบุคคลภายนอก เพื่อประโยชน์ร่วมกันในการประกอบวิสาหกิจของสมาชิก
- (4) ประสานความสามัคคีและแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกันในทางวิชาการ ตลอดจนข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับกิจกรรมโรงแรมและการท่องเที่ยว
- (5) คุ้มครองส่งเสริมและรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน
- (6) ร่วมมือและประสานงานกับภาครัฐบาลและเอกชนที่สมาคมเห็นว่าการร่วมมือดังกล่าวจะเป็นการช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการบรรลุวัตถุประสงค์ของสมาคม
- (7) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสมาคม ตลอดจนข่าวสารอันเกี่ยวกับธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว
- (8) ดำเนินการส่งเสริมการจัดให้มีการอบรมสัมมนาในงานด้านกิจการโรงแรมและธุรกิจประเภทอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว
- (9) ดำเนินการทางธุรกิจเพื่อส่งเสริมหรือเพิ่มพูนผลประโยชน์ให้แก่สมาชิก
- (10) ชี้แจงและเสนอแนะให้รัฐบาลได้เข้าใจและช่วยแก้ไขปัญา ตลอดจนอุปสรรคต่างๆ อันมีต่อกิจการโรงแรมและธุรกิจประเภทอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว
- (11) ร่วมมือกับรัฐบาลในการส่งเสริมการทำธุรกิจให้อยู่ในมาตรฐานที่ดีและสอดคล้องกับนโยบายของทางราชการ
- (12) ทำความตกลงหรือวางระเบียบให้สมาชิกปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติเพื่อให้ประกอบวิสาหกิจของสมาชิกได้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย
- (13) ประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างสมาชิก หรือระหว่างสมาชิกกับบุคคลภายนอกในกาประกอบวิสาหกิจ
- (14) จัดให้มีการส่งเสริมการขายทั้งในและนอกประเทศ
- (15) ร่วมกระทำการหรือบริจาคเพื่อการกุศลเพื่อสาธารณประโยชน์ หรือเพื่อความมั่นคงของชาติ

สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (Association of Thai Travel Agents-ATTA)

จัดตั้งขึ้นจากการรวมตัวของบริษัทนำเที่ยว เมื่อปี พ.ศ. 2511 มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้คือ

- (1) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบวิสาหกิจการท่องเที่ยว
- (2) เพื่อทำการวิจัยเกี่ยวกับการประกอบวิสาหกิจแลกเปลี่ยนเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ ตลอดจนข่าวสารอันเกี่ยวกับวิสาหกิจการท่องเที่ยว

- (3) เพื่อคุ้มครองและส่งเสริมผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก ตลอดจนประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างสมาชิกกับบุคคลภายนอก
- (4) เพื่อสนับสนุนและร่วมมือกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อประโยชน์ของประเทศไทย
- (5) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนมีความปรารถนาที่จะท่องเที่ยว
- (6) เพื่อทำความตกลงหรือวางระเบียบให้สมาชิกปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติเพื่อให้การประกอบวิสาหกิจการท่องเที่ยวดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน
- (7) เพื่อส่งเสริมการแข่งขันในการประกอบวิสาหกิจการท่องเที่ยวโดยไม่ผิดกฎหมาย ความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดีของประชาชน และมารยาททางการค้า
- (8) เพื่อแก้ไขอุปสรรคขัดข้องต่างๆ รวมทั้งการเจรจาทำความตกลงกับบุคคลภายนอก เพื่อประโยชน์ร่วมกันในการประกอบวิสาหกิจการท่องเที่ยว
- (9) เพื่อส่งเสริมบริการท่องเที่ยวของสมาชิกให้เข้ามาตรฐานและปรับปรุงการท่องเที่ยวให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
- (10) ไม่ดำเนินการในทางที่ผิดอย่างใดทั้งสิ้น